

II. díl Kroniky Krašovic

Úvodem ke druhé knize místní Kroniky

V lednu 1977 jsem dopsal 1. knihu Kroniky zdejší obce Krašovice a začínám psát do knihy druhé. V roce 1922 začal psát Kroniku učitel zdejší školy, později její ředitel – Václav Gruber, který zaznamenal události v obci do roku 1937. Od tohoto roku se ujal funkce kronikáře Jan Vynohlavský, kovář, který zaznamenával události do roku 1963. Od 1. 7. 1964 byl vystřídán Františkem Paškem, dělníkem, někdejším dlouholetým starostou zdejší obce, jehož záznamy končí na stránce 283. – 1. knihy Kroniky – z roku 1968. Od listopadu 1970 převzal vedení Kroniky Karel Karlovec – nar. 11. 1. 1915 – učitel, později ředitel ZDŠ v Dolní Bělé, od 1. 9. 1970 do 30. 11. 1976 místopředseda ONV Plzeň sever – t.č. v důchodu. Po dobu od roku 1970 jsem vedle běžných záznamů shromažďoval dokumentační materiály, které tvoří součást této Kroniky (a které do této doby shromažďovány nebyly). V nich je řada dokumentů velmi důležitého významu, které obohatí budoucí pokolení naší obce o poznání skutečností z dob dávno minulých, jejichž pamětníci buď již nejsou mezi námi onebo budou postupně odcházet.

Vzhledem k důležitosti těchto materiálů i z toho důvodu, že objevit, shromáždit a zaregistrovat tento dokumentační materiál nebylo vždy snadné, doporučuji důtklivě svým nástupcům, aby i oni v budoucnosti podobné materiály shromažďovali a stávající dokumenty pečlivě opatrovali pro budoucí generace. Seznam uvedených dokumentů s uvedením počtu jeho částí a způsob nabytí tvoří rovněž součást této Kroniky.

Život a události v obci

1977

Na rozdíl od roku 1976, který se vyznačoval velikým suchem se všemi průvodními a následnými jevy, byl tento rok srážkově velmi bohatý. Zima byla celkem mírná, po Novém roce napadlo trochu sněhu, který zůstal ležet pouze přes měsíc leden. Měsíce únor a březen byly teplotně nadnormální, čas od času s krásnými slunnými dny, které vystřídaly spršky a mlhy. Dubem a květen byly rovněž bohaté na srážky, takže s poměrně značnými potížemi byly provedeny jarní práce (setí jařin, kultivace ozimů a sázení brambor). Špačkové a skřivani přiletěli v době od 15. do 20. února, čejky o 14 dní dříve.

Měsíc květen byl neobvykle studený vlivem přílivu studeného vzduchu kolem tlakových níží, které se po celý měsíc rozkládaly nad severními evropskými státy. Ojedinele teplý byl 20. květen s odpoledními a večerními bouřkami a lijáky, v některých místech v okolí spojených s krupobitím. Podle novinových zpráv napršelo na Plzeňsku v tomto měsíci květnu 47,4 mm vody.

Podle staré pranostiky: Studený máj – v stodole ráj a podle velmi příznivé pohody na všech zemědělských kulturách byly vytvořeny příznivé podmínky na velmi dobrou úrodu a vysokou sklizeň.

Stromy v období dešťů neodkvetly dobře, což se projevilo i v poměrně malé úrodě všech druhů ovoce, které se v našich podmínkách pěstuje.

Trávy a pícnin na orné půdě narostlo bohatě, horší situace byla s jejich sklizní. Pro stálé deště v měsíci červnu se píce s potížemi sušila, proto družstevníci přistupovali k novým formám uchování píce ve formě siláží a senáží. Po katastrofálním suchu z roku 1976, které mělo za následek snížení stavů hlavně hovězího dobytka a ve snaze uchovat pro krmné účely všechnu píci, která v tomto roce v takovém množství narostla bylo doporučeno vládou ČSSR sklídit a uskladnit veškerou píci i z míst těžko přístupných. A tak přišly ke cti kosy, které ještě u nás jsou (a se kterými umějí ještě někteří zacházet).

Rada MNV v Krašovicích vyhlásila proto počátkem měsíce července celoobecní brigádu na sklizeň sena v „husí jámě“ pro potřeby JZD. Ke cti našich občanů je třeba zaznamenat, že pochopili význam této výzvy, kosy se našly, přišli sekáči, jáma byla z větší části ručně pokosena, tráva ihned odvezena na louku za kovárnou a tam usušena. Velmi odpovědně přistupovala k této akci organizace ČSŽ (Český svaz žen), kde výbor vyzval své členky, aby každá usušila ruční vozík sena.

Celá akce sušení sena měla v celém našem státě velmi dobré výsledky.

Pro nepříznivé podmínky v době odkvětu byla v tomto roce mdlá úroda borůvek. Zatímco v minulých letech se ve zdejší prodejně Jednoty vykupovalo množství těchto plodin, letošního roku byl podprůměrný. Podobně tomu bylo i s úrodou a výkupem brusinek.

Úroda hub však byla velmi dobrá. Zvlášť v určitých obdobích měsíců července a srpna a ještě v září si přišli houbaři na své. Oproti minulosti se dnes sbírají i houby, kterými (pro neznalost) bylo kdysi opovrhováno, jako jsou všechny druhy holubinek (u nás havelky) rostly v říjnu a ještě v polovině listopadu jsem je ve velkém množství nacházel, zelánky (u nás zelunky) oproti minulosti v množství nepatrném. Bohatá se jevila letošní úroda obilovin. Dostatečné množství umělých hnojiv, které nebylo při loňském suchu z půdy vyčerpáno, hnojení a péče o půdu v letošní roce a dostatek vláhy způsobily, že jak ozimy, tak i jaře byly přede žněmi velmi kvalitní. V této době odhadovali odborníci rekordní úrodu. Po loňském suchu byly tyto předpoklady velmi žádoucí.

Skutečnost se však ukázala daleko nepříznivější. Sklizeň obilovin v důsledku stálých dešťů a tudíž i ztrát na zrně byla daleko nepříznivější než se předpokládalo. Pro stále deště bylo využíváno každé příznivé chvíle pro sklizeň. Těžké sklízecí mlátičky často zapadaly do rozmoklé půdy, sklizeň se zpožďovala, zatímco ztráty den ode dne rostly.

Ve zdejších zemědělském ekonomickém celku – JZD Mír v Dolní Bělé se sídlem v Horní Bělé – bylo sice docíleno plánovaných výnosů, ale ty mohly být podstatně vyšší. Nejlepší výsledky se projevíly u žita a sice 44, 64 q/ha. To je u této plodiny výtežek nebývalý. Do zmíněné dokumentace ukládám periodický tisk Dolnobělský družstevník, kde jsou zveřejněny konečné výsledky zni v roce 1977.

Sklizeň obilovin ještě nakonec ztížily silné větry spojené s deštěm, které obilí v prvním slova smyslu přibily k zemi, polehlé obilí začalo růst, přičemž se zvláště nepříznivě projevila situace v místech, kde polehalo obilí v podsevu jetelí a jetelotrav.

Přes tyto – pro zemědělce v době žni – nepříznivé klimatické podmínky byly žně skončeny ve zdejším ekonomickém celku dne 15. září. Ve vyšších polohách okresu však v době pozdější.

Z uvedených důvodů byl přechod ze žni do podzimních prací téměř plynulý. Pomocí brigád byly vybrány brambory v době od poloviny měsíce září do konce října, kdy bylo počasí – oproti žni – velmi příznivé. Úroda brambor byla velmi vysoká, spotřebitelé byli zásobeni kvalitními bramborami (od loňského roku za 160 Kč za 1 q), k průmyslovému zpracování i ke krmným účelům bylo rovněž brambor dostatečné množství.

Sklizeň brambor se i v tomto roce prováděla převážně ručně. Zemědělci celkem neradi používají kombajnů k vybírání brambor, avšak budoucnost si jistě vyžádá vytvořit všechny podmínky pro sklizeň brambor mechanizačními prostředky. Rovněž otav narostlo velmi mnoho. Bohaté vodní srážky způsobily, že na lukách narostly tři seče trávy. Ještě 20. listopadu krmí družstevníci z lánu „u křížku“ zelenou hmotu řepice, která zde narostla do nebývalé výše a bohatosti dříve nevidané.

Rok 1977 byl bohatý na vodní srážky. Po loňském suchu byl tento stav velmi vítaný, protože se zase po delším čase napojily spodní prameny a bída o vodu, o které jsem psal v minulých letech hlavně ve výše poležených místech naší obce přestala být akutní. Při letošních vydatných srážkách „vypily“ hodně vody lesy. Při svých cestách lesem při hledání hub jsem tento jev často pozoroval. Po vydatných deštích byly různé prohlubně, lesní strže, doliny a uvozy plné vody, která se do těchto míst stáhla z okolí. Druhý či třetí den, nepřišel –li nový příval, byla tato místa suchá. Ta se vsákla. Z uvedeného pozorování plyne, jakou důležitost mají pro vodní režim lesy. Uvedl jsem vpředu, že i přes nepříznivé podmínky splnil ekonomický zemědělský celek plánované úkoly. Obdobně tomu bylo i v celém našem okrese. V ocenění této skutečnosti byl náš okres Plzeň sever vyznamenán u příležitosti národních dožinek v Olomouci Řádem práce, který z rukou 1. tajemníka ÚV KSČ a prezidenta ČSSR s. Gustáva Husáka převzal vedoucí tajemník OV KSČ Plzeň sever s. Miloslav Dvořák. Při okresních dožinkách v Kralovicích ocenil obětavou práci našich zemědělců, dělníků z továren a členů jednotlivých složek UF při výpomoci při žni v roce 1977 ministr zemědělství v výživy ČSR František Petřík. Budiž při této příležitosti uvedeno, že do roku 1976 vykonával funkci ministra zemědělství a výživy ČSR ing. Josef Nágr, Csc., rodák z obce Trnová, který se stal v roce 1976 ministrem zemědělství a výživy ČSSR.

V letošním roce – bohaté na srážky – prošlo zatěžkávací zkouškou i koryto opraveného potoka. Vody, ač jich v některý čas přišel veliký příval, se nikdy nevyhlubily z koryta potoka, jeho profil stačil přívaly odvést. Ukázaly se však i nedostatky úpravy jeho břehů. Drobný kámen kterým byly břehy vyloženy, byl na některých místech (hlavně v zákrutách potoka) splaven ke dnu. Ukázalo se správným, že břehy potoka měly být vyloženy kamenem větších rozměrů (makadan).

Další události v obci

V měsíci dubnu 1977 byla vysázena řada lip od hřbitova ke „kostelnímu lesu“ po západní straně cesty. Jámy pro stromy byly vyhloubeny strojem, výsadbu provedli místní zahrádkáři. Během letní vegetace byly stromy několikrát zalaty, proti okusu zvěří byly opatřeny pletivem.

Sazenice lip dodaly zahradnické závody města Plzně. Další lípy byly vysázeny na rybníce.

Oslava 1. máje byla konána tradičně pro občany naší obce v Dolní Bělé.

V měsíci září 1977 provedli pracovníci okresní správy silnic v Kralovicích osazení ocelových zábran podél silnice pod obcí k domu č. 65. Toto opatření je hodnoceno pozitivně.

Dne 30. září v odpoledních hodinách došlo při vjezdu do obce směrem od Trnové k autonehodě, která měla tragický následek. 27letý elektrikář Milostav Moule, pracovník ZKZ v Horní Bříze, ženatý otec dvou dětí zakrátko po havárii zemřel. Jeho spolujezdec v osobním automobilu vyvážel s lehkým zraněním. Nad místem havárie postavil otec tragicky zesnulého pomníček. Událost bolestně rozrušila všechny obyvatele naší obce. Škoda mladého nadějného života!

Nenadále úmrtí bývalého dlouholetého předsedy MNV v Krašovicích s. Oldřicha Schaffera.

Dne 25. srpna oznámil místní rozhlas smutnou zprávu, že týž den náhle zemřel v plzeňské nemocnici člen výboru vesnické organizace KSČ a někdejší dlouholetý předseda MNV s. Oldřich Schaffer ve věku 50 let.

Zpráva o to bolestnější, že přišla znenadání, kdy smrt přerвала náhle jeho život v plné tělesné a duševní svěžesti. Projevy upřímného účastenství všech občanů naší obce a jeho pracoviště (ZKZ v Horní Bríze) svědčily o tom, že zemřelý byl za svojí veřejnou dlouholetou činnost vážen a stěn. Pohřeb žehem se konal v plzeňském krematoriu dne 30. 8. 1977. Za stranickou organizaci, MNV a složky NF v obci se s ním rozloučil pisatel těchto řádků. Čest jeho práci a jeho světlé památce!

Ve čtvrtek dne 15. prosince 1977 bylo konáno v sále Jednoty v Krašovicích plenární zasedání MNV, na kterém přednesl předseda MNV Antonín Pašek zprávu rady MNV o činnosti MNV za rok 1977.

Ve zprávě uvedl, že MNV má za sebou jeden rok činnosti od voleb v roce 1976. Značně omlazený sbor poslanců řešil v tomto roce úkoly volebního programu celkem úspěšně.

V průběhu roku došlo k několika změnám ve vedoucích funkcích MNV. Pro nemoc odešel z funkce tajemníka MNV s. Václav Pechman, na jeho místo nastoupil s. Jiří Janouškovec, okresní školní inspektor. V důsledku této změny byly provedeny i změny ve funkcích předsedů některých komisí. Zapracování nových poslanců do funkce měla za následek určitou stagnaci činnosti některých komisí MNV.

Poslanci národního výboru vyvíjeli aktivní činnost při zvaní na jarní a podzimní národní směny, na oslavy 2. máje, na veřejné schůze. Bylo konstatováno, že slabá účast občanů na filmových představeních. Slabší návštěvnost – oproti minulým létům vykazuje i místní lidová knihovna. Aktivní je rozhlasový kroužek, dobře pracuje kroužek názorné agitace.

K ekonomické části plnění volebního programu: Na společenské místnosti v budově MNV nebyly dokončeny všechny práce. Je třeba vybudovat příčky u soc. zařízení, dále omítky, podlahy, v místnosti položit dřevotřískovou podlahu, PWC, kompletaci elektroinstalace a vymalovat. Zjara r. 1978 bude vykopána studna pro přívod užitkové vody pro soc. zařízení, vyžděna žumpa, provedena fasáda. Na této akci byla v roce 1977 provedena práce v hodnotě 77 000 Kč při nákladech 54 000 Kč, odpracováno 1392 brigádnických hodin Na rozšíření hřiště u školy byly provedeny hrubé úpravy a výkopy pro drenáž, položeny a zaházeny drenážní hadice. Na hřiště je navážen štěrk, zjara bude provedena celková úprava povrchu hřiště. Na této akci je podle srovnávacích tabulek ONV vyjádřena hodnota díla téměř 100 000 Kč. Bylo zde odpracováno 774 brig. Hodin, z toho zdarma 332 hodiny.

Na rekonstrukci hospodářské budovy při MŠ bylo provedeno vyklizení, vybourání vnitřních zdí a snížení podlah. V roce 1978 zbývá provést vybourání okenních a dveřních otvorů, osazení oken a dveří, vyždění komínu, provedení omítek a podlah. Hodnota provedeného díla činí 2 200 Kč, bylo odpracováno 182 brig. hodin.

V jarních měsících bylo vysázeno 140 lip, byly okopány všechny okrasné stromy a keře a provedena likvidace peckovin napadených šárkou. Hodnota díla této akce činí 23 890 Kč, odpracováno 573 hodin, z toho zdarma 358 hodin. Náklady činí 10 180 Kč.

Kromě těchto akcí se podíleli občané naší obce na práci při sklizni sena, slámy a sklizení brambor. Celková hodnota díla v roce 1977 v obci vykonaná činí téměř 200 000 Kč, bylo odpracováno 2 900 hodin.

V kulturní činnosti se dobře uvedli členové organizace SSM, kteří za účasti žáků obou škol zajišťovali kulturní vložky či celý program při významných výročí r. 1977. Nácvik těchto kulturních programů prováděl s. Miroslav Vébr.

V roce 1977 bylo uskutečněno 7 přednášek k různým příležitostem. Provedeny 2 výstavy knih, uspořádány 4 taneční zábavy a 2 diskotéky. Provedeno 35 filmových představení – účast 1 078 osob. Uskutečněno 7 zájezdů do KOD v Plzni za účasti 291 osob. Bylo provedeno 37 rozhlasových relací.

Dále byla uskutečněna oslava MDŽ. Vlastním celovečerním programem byla vyplněna oslava 9. května a oslava 60. výročí VŘR.

Došlo k setkání se sovětskými turisty. Zjara a na podzim byly konány hovory s mládeží. Kulturní činnost v obci byla prováděna podle jednotného plánu kulturně výchovné činnosti (JPKVČ). Počet složek NF je shodný s rokem minulým. Z uvedeného výčtu plyne, že v roce 1977 byl v obci vykonán opět značný kus užitečné práce. Dvacet brigádnických hodin, odpracovaných zdarma, činnost přesahující tuto míru je většinou občany odpovědně plněna – umožnila toto dílo vykonat. Jsou však i případy, kdy i jinak zdraví lidé se této povinnosti vyhýbají. Není jich mnoho, ale jsou.

Oslavy 60. výročí VŘSR

A vzpomínka, co jim předcházelo.

Velká říjnová socialistická revoluce je největší historickou událostí 20. století. Její oslavy 60. výročí byly i u nás příležitostí znovu si připomenout tuto cestu našeho spojení a přítele nejuvěrnějšího. V hodinovém pásmu prózy, básní a písní připomněli svazáci tuto cestu pozorným posluchačům, kteří se sešli v sále Jednoty v sobotu 5. října 1977. K paměti mladým...

Několik zastavení na okrajích velkého času. Ta léta spočítáš, přehlédněš, zařadíš do svých vědomostí. Mladý cit tě jistě neoklame a povede tě v našich, zkušeností ztěžklých šlépějích.

Vyrůstali jsme mezi dvěma světovými válkami. Já se narodil na počátku té první. Když jsem se jako chlapec dostal ke čtení, tu ještě dozníval ohlas krásných myšlenek národního obrození a velikáni naší kultury měli na vývoj našeho myšlení nemalý vliv. Ještě tu žila vzpomínka na doby národní poroby, kdy z područí cizáckých

vládců nás vymanila nepoddajná síla prostého lidu a víra v pomoc velkého bratrského slovanského národa na východě. Ta samozřejmě v minulém století v naivním romantickém nadšení upínala své zraky k carskému Rusku, ale již Karel Havlíček viděl reálné souvislosti a Mikuláš Aleš svou naději vtělil do postav ruských kozáků – lidových bahatýrů. Navíc působila pokroková ruská literatura, kterou jsme jako mladí lidé vyhledávali: Tolstoj, Puškin, Lermontov, Gogol, Čechov, ale také už Gorkij a později za mých mladých let i Majakovskij. Naděje našich buditelů pak mohou své jedinečnosti učinit skutkem Velká říjnová socialistická revoluce, která pohnula ledy mocenských podruží a rozhodujícím způsobem přispěla k tomu, že i naše národy – český a slovenský – dosáhly státní samostatnosti.

Radostně vítal český a slovenský národ svoje osvobození ze žaláře národů, kterým byla stará Rakousko – uherská monarchie. Vzpomínám na oslavy 28. října, které se konaly v vodě mého dětství u pomníku padlých – který byl tehdy umístěn pod silnicí v ohbí silnice za mostem – kde na bronzové desce byla vyryta jména našich občanů, kteří padli v první světové válce. U tohoto pomníku byly přednášeny projevy radosti nad dosaženou svobodou a recitovány básně, které opěvovaly naše osvoboditele.

Ale v třicátých letech atmosféra houstla a temněla. Vznik fašismu, jeho agresivita a nelidskost vtiskovaly do představa naší mladosti černé a hrozivé mraky. I tato okolnost byla připomínána u tohoto pomníku, avšak hlubšího rozboru situace, příčin tohoto stavu se účastníkům na slavnostních shromážděních nikdy nedostalo. A tu se poznovu naděje prostých lidí začaly obracet na východ k veliké zemi.

V roce 1935 byla v Kaznějově ustavena odbočka Svazu přátel SSSR. Za vedení pokrokového dělníka Václava Janečka, který jako válečný zajatec prodělával Říjnovou revoluci v Kyjevě, účastnili se spolu s ním tři mladí lidé z Krašovic a do Svazu přátel se tehdy přihlásili.

Ale naše přesvědčení muselo procházet nemalými zkouškami. Vždyť celé prostředí předmnichovské republiky se snažilo je zviklat. A běh tehdejšího zmateného času ještě mnohým nedával jistoty, kterých my jsme stále silněji nabývali. Vždyť už v době Mnichova nám zůstal jediný věrný přítel: Sovětský svaz! Ale ani tak výmluvný fakt mnohé nepřesvědčil.

Máj roku pětáctýřicátého přinesl historické rozuzlení. Velehora se vynořila na povrch. V letech po Velké říjnové socialistické revoluci tolikrát zpochybňovaly vyvstal najednou na prahu nové historické epochy lidstva, nad temnotami a zmatky doby, všemi poctivými lidmi uznávaný vítěz nad smrtelným nebezpečím lidstva: Sovětský svaz. Pokořil agresory, nelidské násilníky, kteří chtěli zotročit celý svět.

Naplnil se čas nadějí a víry. Nastal čas poznávání a společné cesty. A oboje začalo hned tehdy v květnu v pětáctýřicátém. U nás v naší obci byla posádkou menší jednotka sovětské armády. Velitelství mělo stanoviště ve škole, jednotka střežila vjezd do obce směrem od Trnové z jednoduchého okopu v jámě proti „nové silnici“. I když jsem byl sám v té době na vojně, n neděli jsem s vojáky mluvil, protože k nám chodili pro vodu. Zvlášť vzpomínám na 18letého chlapce národnosti ukrajinské, který ve válce ztratil oba rodiče s sestru. Za statečnost prokázanou v boji, byl přijat za kandidáta KS. Připomínal 3 postupové body své cesty z Berlína: Berlín, Drážďany, Loza.

Život nikdy neprobíhá v přímkách, spíše z radosti nad skončením války nás donesly kus cesty vpřed. Pak se ale začali vynořovat z děr ti, kteří se v první době neodvažovali zpochybňovat zásadovou linii gottwaldovské politiky. Kolem reakčních představitelů některých politických stran se postupně formovaly síly, které napřed v krytu, později však stále otevřeněji začaly narušovat naši cestu k socialismu a začaly zpochybňovat naši jednoznačnou orientaci na naše přátelství se Sov. Svazem.

Naštěstí jsme tehdy ještě z čerstvé zkušenosti věděli, kdo je náš přítel a kdo čeká jen na kořist. Poučení nejhrůznějším obdobím našich dějin, kdy nám bylo přisouzeno vymizet z mapy světa, už nám nebylo nejasné, kde je naše opora a záštita.

Na to všechno, za co sovětským lidem vděčíme, nesmíme nikdy zapomenout. Jinak bychom ztratili charakter. Ať už jako jednotlivci nebo jako celek, jako národ. Není tragédií, ztratí-li svou lidskou tvář jednotlivci. Ale je katastrofou celého národního společenství, jestliže ztratí charakter jako celek. Zapomene-li na vděčnost a na velikost bratrské družby zpečetěné krví nesmírných obětí.

Naštěstí v kritickém roce bloudění, v roce 1968, načas jejich hlas zanikal v chaosu demagogických hesel a hysterických pokřiků sluhů cizích pánů.

Doby krizí jsou obtížné, ale současně i užitečné. Prověří kvalitu jednotlivců i trvalost hodnot. Dnes už je opět jasné, kde jsou naše jistoty. Jen zaslepený nebo slepý by mohl nevidět, v čem je síla velké země, které cestu ke hvězdám otevřela Velká říjnová revoluce.

Z my dobře víme, jaký zázrak dějin se podařilo za 60 let vytvořit.

A tak se splnily naděje našich národních buditelů i všech poctivých lidí, že naše národy v srdci Evropy už nejsou takto po staletí vydány jako hříčka na rozbořeném moři mocenských zájmů cizích vlád, ale pokojně si mohou vytvářet svou budoucnost ve vlastním svobodném státě.

Pootočme státem, zalistujme v atlasu světa, k jakým změnám došlo ve všech světadílech. Koloniální říše imperialismu téměř zmizela. A tak se na každém kroku rozvíjejí květy Října a dozrávají jeho plody. A tak je tomu i u nás.

Zráli jsme za dnů krásných, slunných i v nepohodě, v dešti, vichřici. Učili jsme se řídit stát, organizovat výrobu uváděli myšlenky Říjnové revoluce v život. Vždyť sebekrásnější myšlenkou není nic, nepřeměníme-li ji v čin. Bořit starý svět je jiné než stavět nový. Leckterá stavba se nám nepovedla, rozpadla, protože její projekt byl udýchaný, uspěchaný, nebo nad naše možnosti. Neměli jsme dlouhou chvíli. Naopak. Dny nám svou délkou nestačily. Věnovali jsme někdy mnoho času i věcem podružným, zaměřovali složité za jednoduché a naopak a to nás zdržovalo. Každá skutečně lidová revoluce je revolucí tvůrčí. Vystoupit z osobních ulit do širého prostoru znamená nebát se života, jeho skutečnosti i lákavých snů.

Pak tedy žijeme a pracujeme. Žijeme a pracujeme v míru a to je obrovský dar. S Dekretem o míru vykročila do světa i Velká říjnová socialistická revoluce, dotkla se tak už v samých začátcích nejzákladnějšího kamene stavby života. Její hlas míru se rozezněl i 9. května 1945 všemi pražskými zvony, když synové Října přinášeli svobodu a mír do naší zdeptané země.

Společné dílo z nás vytvořilo blízké lidi, blízké generace uvnitř jedné socialistické země, blízké lidi, kteří se vzájemně respektují, kteří společnými silami vytvářejí dílo lidsky veliké a blízké všem.

Asi takovéto myšlenky se mi vybavily u příležitosti slavného jubilea – 60. výročí Velké říjnové socialistické revoluce, které si u nás každoročně připomínáme u pomníku obětí prvních a druhé světové války před naší školou.

Jak se dříve pracovalo v zemědělství

V 2. dílu Kroniky uvádím, že postupně popíši úkony lidské práce, které doznaly v poslední době, vlivem vědeckotechnické revoluce značné změny.

Přímo revoluční změny nastaly právě v zemědělské činnosti. Ať je tedy zaznamenáno, jaký je rozdíl mezi tím, jak se pracovalo v této oblasti dříve – a nyní.

Když tento zápis připravuji, na louce před mým obydlím jezdí dva traktory. První sbírá polosuchou píci, fouká ji do velkooběmového vozu, který táhne druhý traktor. Naložení plného vozu trvá jen krátkou dobu. Ten s plným nákladem odjede, na jeho místo nastoupí druhý, oba stroje se dají do pohybu, vůz za vozem přijíždí a odjíždí, lidská ruka se píce nedotkne a za krátký čas je louka sklizena. To je jen malá ukázka toho, jak se provádí sklizeň sena a otavy dnes. A ještě před několika lety.....

Zemědělská půda – jak je všeobecně známo – je veličina stálá – konstantní, které spíše ubývá než přibývá a patří mezi základní zemědělské výrobní prostředky. Na jakosti zpracování půdy, jejím hnojení, dodržování agrotechnických lhůt, na volbě semen a sádí je závislá výživa národa. Tak bylo, jest a bude i v budoucnosti. V době před socializací vesnice hospodařili zemědělci individuálně na svých pozemcích podle toho, jaké měli výrobní možnosti. A tak se vesnice dělila sociálně a následně i politicky na skupiny, které vykořisťovaly a na ty, kteří byli vykořisťováni. Sledujme tedy tento vývoj..

Nejprve k sociálnímu složení vesnice. Naši dědové říkali, že ten vlastnil celý dvůr, onen půl dvora a čtvrt dvora. To byli sedláci. Vedle nich žili na vesnici chalupníci, jejichž hlavním zaměstnáním nebylo zpravidla výhradně zemědělství, ti pracovali buď jako námezdní pracovní síly u sedláků nebo byli majiteli malé živnosti, nebo odcházeli za prací do průmyslových závodů a zemědělství se věnovali až po skončení tohoto jejich hlavního zaměstnání, přičemž – hlavně v době špičkových prací – hlavní tíha práce a odpovědnosti spočívala na jejich ženách a dětech. Hospodářství dědil po rodičích zpravidla nejstarší syn, ostatní děti se buď přiznily či přivdaly rovněž do zemědělství nebo se z nich stávaly námezdní pracovní síly. Při předávání hospodářství si staří „nechali psát“ – jak se tenkrát říkalo – výměnek. V této notářské smlouvě bylo dopodrobna napsáno, co budou výměnkáři od svých nástupců dostávat, v jakém množství, jakosti apod. Je velmi zajímavé pročítat tyto smlouvy, přičemž nebyly řídké případy, kdy i přesto, že bylo psáno – nebylo dáno. Konečně i v naší literatuře je dostatek případů o tom, jaký úděl tito staří měli.

Když byla po 1. světové válce prováděna částečná pozemková reforma, kupovali si bezzemci a malí domkáři půdu z přídělu (ne za laciné peníze)

A hospodařili na ní. S provedením potažní práce byli odkázáni tito nabyvatelé na majitele koňských potahů, kteří tyto práce vykonávali ne však za peněžitou odměnu, ale vyžadovali protislužbu, která spočívala v pomoci při žních, senách, vybírání brambor apod. Zbývá odpovědět na otázku, proč se tito lidé tolik pídili po půdě. Z živé paměti tu byly zkušenosti z doby války. Ten totiž, kdo měl alespoň kousek půdy – neumíral hladem, zatímco ti druzí na tom byli opravdu zle. U nás se tradovalo úsloví: „Kdo má chleba a brambory – hladem neumře.“

K vlastnímu tématu. Nejprve k přípravě půdy. Chlévská mrva se vyvážela na pole koňskými nebo kravskými potahy na vozech s korbou, t. j. několik prken udržovaných nad sebou třemi páry hlavic, které se sepínaly řetězem s jednoduchým uzávěrem. Hnůj býval zpravidla uprostřed dvora a na vůz se nakládal ručně vidlemi do tudru střechy a tvaroval se prknem – pleskáčem. Na poli se hnůj skopával kopáčem do hromad, které se před orbou opět vidlemi rozhazovaly. Na kravský potah se nakládal hnůj zpravidla do výše jednoho páru prken, u koňských potahů zpravidla do 3 párů bočních prken. Vedle přirozených hnojiv se už v době 1. republiky užívalo i hnojiv umělých, avšak v míře daleko menší než je tomu dnes.

Pole byla od sebe oddělena mezemi. Při pohledu z vyvýšeného místa skýtal pohled na díly polí obraz pestrého kaleidoskopu co do prostoru a barev. Meze orávali zpravidla z obou stran, takže se po nich ani jít nedalo (co však dalo práce tyto meze odstranit při vytváření pokrokových forem hospodaření!)

Po jarní úpravě luk a pastvin se započaly zemědělské práce sbíráním kamene na jetelisticích. Tuto práci prováděly zpravidla ženy. Zašpičatělým dřevěným kulem z podřepu vypichovaly tyto ženy kameny, sbíraly je, házely do ručáků či dřevěných nosítek a nosily je na hromádky, které byly pokládány v řadách. Zemědělci dbali na to, aby sebraný kámen byl před vzrůstem jetele odvezen k tomu určených míst. O některých tratích polí v katastru obce se říkalo, že tam kameny rostou (na kamenici, u Tlucné a jinde).

První větší zatěžkávací zkouškou přede žněmi bylo sekání a sklizeň sena. Tráva se sekala od časného rána za rosy travními kosami. Kosy se před sečením naklepávaly „na babce“ při sekání se brousily brouskem, který měl sekáč za pasem v toulci s vodou. Sekali muži, ženy i odrostlejší mládež. Ruční sekání – rekreační – je práce zdravá a celkem příjemná, pro zdravého a silného člověka ani ne příliš namáhavá. Jiné jest, když vylo třeba sekat denně a veliké plochy. Po kosení sekáči trávu z řad rozházeli, pokud tuto práci zatím neobstaraly děti ještě před tím, než šly do školy.

Seno se obracelo dřevěnými hráběmi vždy po větru. Obracení byla povětšinou ženská práce. Za příznivého slunečného počasí se večer louka kopila a čistě hrabala. V kupkách se seno přes noc vypařilo. Druhý den se kopky rukama nebo vidlemi rozházely, seno se dále obracelo a bylo-li zvláště příznivé počasí, odváželo se na žebřinách do stodol. Suché seno podávali na fůru zpravidla dva podavači – každý na jedné straně vozu. Ten, kdo seno na voze ukládal, vyplnil nejprve boky vozu, potom žebřiny vyrovnal, nato založil roby a postupně ukládal vrstvu na vrstvu až do patřičné výšky. Někdy byla fůra „jako ze škatulky“, někdy se také na nerovném terénu fůra převrátila. Po uzavření vrchole byla na předku vozu připevněna pavéza – u nás pavuzda – oloupaná smrková kulatina, kterou byla vrchole sena připevněna, aby při přepravě držela. Pavuzda byla vzadu přivázána za žebřinu silným provazem – pavuzďákem. Při pokládání pavézy byla celá fůra hráběmi očesána, aby se seno při přepravě neztrácelo. Doma se seno ukládalo opět vidlemi pod střechem. Byl-li slunečný den a tašková střecha vedrem rozpálena, bylo ukládání sena vysilující práce.

Po senách následovaly žně.

Opět nastoupili sekáči s kosami, tentokrát s kosami s plachetkou – u nás s hrabicí.

Žně započaly zpravidla sečením žita, potom postupně následovaly ostatní plodiny.

Za jedním sekáčem couvaly zpravidla dvě ženy, které připravily povříslu, obilí sbíraly a vázaly do snopů. Na rukou mívaly ženy přivázány staré punčochy, aby alespoň částečně zabránily bolestivému rozškrábání pokožky. Pro sekáče i pro ženy to byla zvláště namáhavá práce.

K polednímu času se snopy stavěly do panáků – u nás do mužiků.

Žito se stavělo do panáků po deseti snopech. První snop se zabodl břitovím do země, klasy se nad povřísllem zlomily v takové výši, aby klasy nepřišly na zem, další přistavené snopy v vytvořily kříž kolem opěrného snopu, další 4 snopy byly přistaveny do mezer mezi snopy, desátý snop sloužil jako klobouk. Na klobouk se vybíral snop největší, aby všechny soustředěné klasy dobře přikryl. Klobouk byl buď rovný – břitovím vzhůru – nebo se snop lámal a ukládal břitovím směrem po větru. Nesvědčilo o svědomitosti při stavění panáků, když se panáky při malém větru rozvalily.

Podobně jako žito se stavěla pšenice, oves byl stavěn do panáků ze 6 snopů, ječmen bez klobouku z 7 snopů.

Ječmen a oves se někdy také sekaly na řádky. Řádky se při slunečném počasí několikrát srpy nebo hráběmi obracely, když sláma a zrna vyschly, vázal se suchý oves a ječmen do povřísel ze žitné slámy (která se připravovala pro tento účel v době zimního klidu). Takto suchý oves a ječmen se odvážel ihned do stodol.

Po postavení panáků se pole hrabalo širokými hráběmi. Cesty v době svážní obilí byly plny kravských a koňských potahů, fůry se pomalu kývaly po hrbolatých cestách až do pozdního soumraku. Po svozu obilí nastala doba výmlatu.

Za mého dětství se část obilí (žito) mlátilo cepy, než byl do obce zaveden elektrický proud – 1930-byly zde v oběhu malé mlátičky na lidský pohon. U kliky prodloužené osy hřídele této mlátičky stáli z obou stran vždy 2 proti sobě muži, kteří osou otáčeli, tím uváděli do pohybu buben, kam se obilí vkládalo. Muži byli do pasu obnaženi, oči, nos, ústa a vlasy měli plné prachu. Vždy po určité době (marši) odpočívali.

V této době měli již větší zemědělci zařízení pohon těchto mlátiček na žentour, kterým otáčeli koně. Po provedené elektrifikaci zakupovali zemědělci elektrické motory, které postupně nahrazovaly lidskou pracovní sílu. I žentoury ztratily své opodstatnění a jejich litěná konstrukce byla odevzdávána do šrotu.

Nyní k ručnímu mlácení cepy. Cep měl dvě části. Horní, kratší, silnější, zaoblený, zpravidla z březového dřeva – biják, druhá část z ohoblované smrkové hůlky – držák. Obě části byly vzájemně spojeny ošitím. Ošití bylo zpravidla zhotovováno z veřpové kůže – její hřbetní část, která byla v syrovém stavu přibita hřebíčky na dvě prkénka v potřebném tvaru. Po určitém čase kůže ztvrdla, uchovala daný tvar a po malých úpravách posloužila jako spojovací materiál obou částí cepu. Cep držel „pravák“ pravou rukou nahoře podhmatem, levou rukou dole nadhmatem. „Levák“ opačně: levou nahoře, pravou dole. Mlatec levák točil při mlácení bijákem cepu doleva, pravák doprava. Ti se pak stavěli při mlácení vedle sebe z důvodů bezpečnostních. Obilí se mlátilo ve stodole na

mlatě. Mlat byl udusán z červené cihlářské hlíny, (té bylo u nás všude dostatek), která byla rozmělněna hovězí krví. Od takto zhotoveného mlátu dobře odskakovaly po úderu cepy.

Žito k mlácení bylo ukládáno v pevněného na hanhalkách. Odtud se shazovalo na mlat dvěma řadami klasy k sobě, břitvím k zátině stodoly.

Mlátilo se ve třech, ne čtyřech nebo o šesti mlacích. Mlátily zpravidla ženy. Vlastní mlácení nebyla práce lehká. – První fáze při mlácení bylo oklasňování. Při ní byly ještě snopy svázané povříslly. Při mlácení ve třech stáli dva mlatici vedle sebe, třetí proti nim, našírku cepu mlátili do snopů od klasů nahoru, až přišli všechny snopy ve stodole. Množství snopů, které se řídilo podle velikosti mlátu – pravidla deset na každé straně – to byla jedna sláma. Když byly snopy omláceny na jedné straně, obrátily se a oklasňovala se jejich druhá strana. Nato se povřísla rozvázala, sláma se hráběmi rozvrstvila po obou stranách mlátu. Tato rozvázaná sláma se mlátila dvakrát, potom se obrátila a na této obrácené straně se mlátila ještě jednou.

Mlátili-li čtyři mlatici, stáli dva a dva proti sobě, při mlácení v šesti mlacích stáli vždy tři a tři na protilehlé straně mlátu, přičemž byla dodržována výše uvedená procedura mlácení. Po vymlácení se sláma vytrásala a ukládala na povřísla, která se zavazovala roubíkem. Roubík byl asi 40 – 50 cm kus švestkového nebo jiného dřeva, na konci zašpičatělý, kterým se povříslu utahovalo. Roubíkem se točilo o půl kola „180°“ nebo o „celé kolo“ – 360°. Žitná otep vymlácené slámy se vázala roubíkem ve spodní části otepi a výše nahoře u klasů ještě jednou. Pak vznikla úhledná skladná otep, jejíž váha byly + - 10 kg.

Povříslu na vázání vymlácené slámy muselo být pevné (ve spoji se nikdy nerozvázalo), rovněž dobře zavázaná otep roubíkem se samočinně nerozvázala. Po odklizení slámy zbyly na mlatě hourabky. To byly rozvité klasy a kratší kousky slámy. Hourabky se shrabaly z celého mlátu zpravidla k líse (lísa uzavírala mlat – byla to 2 sbitá prkna, na horní straně měla otvory na převážení) kde dva i tři mlatici znovu mlátili. Nato byly hourabky protřeseny řešetem, obilí vypadalo, zůstala drobná sláma. Ta se dávala do velkého koše – hourdnáku.

Na mlatě zůstalo pouze zrno s plevami. Zrno se obrácenými hráběmi nahrabalo doprostřed mlátu, poté následovalo jeho první čištění. K tomu účelu sloužilo husí křídlo – peroutka – které bylo upevněno asi na 1,5 m dlouhé tyči, rychlými pohyby peroutky po zrnu vylétaly plevy stranou k zátině stodoly. Plevy se smetly březovým koštětem, čisté zrno obrácenými hráběmi bylo natlačeno k zadní části mlátu. Pak se mlat znovu zametl a začala se mlátit další sláma. Zmínil jsem se o tom, že mlácení obilí cepy byla namáhavá práce. Ale nejen to.

Tuto činnost bylo potřeba také dobře ovládat. Při mlácení bylo nutno udržet rytmus úhozů jednotlivých mlaců. U nás byla tehdy užívána při mlácení tato pomůcka: Při mlácení ve třech: drž pytel, ve čtyřech: husa peče sádlu teče, v šesti: selka peče dolky pro čtyry pacholky do stodůlky. Při dodržování rytmu byla při mlácení poloviční únava, když to „kulhalo“ nestála práce za nic, dřina byla dvojnásobná, mrzuté pehledy. Toho, kdo to kazil, nikdo na malt nechtě, zatím ten, kdo mlátit uměl, byl vyhledáván. Vybavuji si živě čas koncem srpna a počátkem září, kdy se ve vsi mlátilo. Ze všech stodol se ozývalo štěbetání cepů, cvičeného ihned rozpoznalo dobrou a pokulhávající melodii. O tom (spíše však o té), kteří uměli dobře mlátit se říkalo, že umí nebo bude umět dobře tancovat. Na tomto rčení bylo hodně pravdy. Po skončení výmlátu se obilí čistilo na mlýnku. Mlýnek se postavil ústím ze stodoly, dovnitř se vložila síta na druh obilí, jeden točil klikou mlýnku, druhý do násypky sypal obilí. Otáčením kola s lopatkami vznikal vítr, který vyháněl plevy a ostatní nečistotu dopředu, čisté obilí padalo na druhou stranu mlýnku. Čisté obilí se měřilo do pytlů. Pytle byly půlstrychové a strychové. Do půlstrychového pytle byly dávány dvě měřice zrna – nebo také čtvrtky – do strychového 4 měřice. Měřice byla dřevěná nádoba, vpředu měla železné držadlo, na protější straně dřevěný výčnělek. Čtvrtka se dávala s vrcholí, někdy rovná. Obilí se nabíralo do čtvrtky dřevěnou lopatou (z jednoho kusu dřeva).

Ještě k ručnímu mlácení. Mlátilo se dopoledne od 6 do 12 hodin, odpoledne od 13 do 18 hodin – tedy 11 hodin práce. Při výmlátu si lidé vypomáhali. Bylo třeba mlátce obdělávat. Pro srovnání. Za mého dětství jsme měli 2 strychy – 56 arů pole. Na 28 arů jsme seli žito, na druhou polovinu jsme sázeli brambory. 6ita na této výměře bylo přibližně 25-30 panáků. Toto množství se mlátilo ručně v šesti mlacích celý den. Musela tedy moje matka obdělávat 5 dní na jeden den pro vlastní výmlat. Věřu, nebylo to tehdy snadné! Z toho to obilí se – podle úrody – namlátilo 5 – 7 strychů zrna – tj. 350 – 420 kg obilí.

Domácí pečení chleba

Vpředu uvádím, že jsme v dětském věku rozeznávali chléb domácí a kupovaný. Držitelé půdy si v té době sami doma pekli svůj chléb. Pec byly zpravidla v každém domě. Pec byla vyzděna z cihel, tak měla přímo do komína. Někdy byla pec na úrovni chodby, před ní byl asi 60 cm hluboký otvor, kde bylo možno stát. Jinde byla pec zbudována nad úrovní podlahy chodby.

Chléb se pek l ze žitné mouky. V díži zůstal mezi pečením zbytek chlebového těsta, který na stěnách díže zaschl. Večer před pečením se vnitřek díže polil vlažnou čistou vodou a zadělalo se na kvásek. Ten kvasil celou noc. Ráno, druhý den, se do kvásku přidávala mouka, vlažná voda, sůl a kmín a směs těsta se nechala kysat. Přitom se dbalo, aby v místnosti byla stejná teplota.

V době, kdy těsto v díži kysalo, už se vytápěla pec. Borová nebo smrková polena byla v pece narovnána do hranice po skončení minulého pečení. Byla proto vyschlá, dobře hořela. Hranice dříví se zapálila svazkem loučí, který se zapálil před pecí a železnými vidlemi se dvěma krátkými růžky vložil pod hranici suchých polen. Když

dříví dohořelo, dřevěným hřablem se vyhrabaly zbytky dřevěného uhlí. Těsně před sázením pecnů do pece byla podlaha pece vymetena pometem ze slámy, které se předtím namočilo ve vodě. Když těsto v díži vykynulo, prodělávalo se v dřevěném okřívku, v závěrečné fázi válení dostalo těsto tvar bochníku a kladlo se na ošatky. Ošatky se pletly doma z mláčené žitné slámy, jejichž stejnoměrně silná vrstva se obtáčela púleným vrbovým prutem.

V ošatce chléb ještě určitou dobu kynul, potom se omyl vlažnou vodou a dřevěnou lopatou se sázel do vytopené pece. Způsobilst pece se zkoušela tím, že se před sázením chleba rozhodila hrst mouky. – Asi za hodinu pečení se chléb v peci přesadil. Lopatou se pecny vytáhly, znovu se omyly vlažnou vodou a pekly se další celou hodinu. Ze zbytku těsta se dělaly chlebovky nebo podplamenice. Ty byly slabé, kruhového tvaru navrch se solí a kmínem. Chlebovky byly pečeny za krátký čas, po propečení se rozlomily a pro jejich chrupavé kůrky si na nich pochutnávaly hlavně děti. Když se pečení podařilo, byl chléb „jako vlna“, dole měl bílou, nahoře zlatavou hůrku. Takto pečený chléb vydržel chutný po dobu 14 dnů i déle. Někdy se pečení z různých důvodů nevydařilo. Chléb byl odpadlý, někdy od jedné, jindy od obou kůrek, jindy měl zákalec – brousek.

Pečení chleba byl obřad. Babičky před sázením chleba do pece jej znamenaly křížem. Chlebem se neplývalo, snědl se do posledního kousku. I drobky se zužitkovaly. Chléb se jedl doma, lidé si brali z domova chléb do práce, na další cestu si vážali do šátku kus chleba, úctu k „božimu daru“ projevovali naši předkové tím, že hosta vítali chlebem a solí. Chléb byl – koneckonců je – život. Pravdivost tohoto rčení byla prokázána v době bídy a válek.

Od dob našeho dětství a mládí se mnoho věcí změnilo. Dnes už doma chléb nepečeme. Kupujeme ho denně čerstvý, ve městech dostaneme dokonce několik druhů chleba. Naši obec – a valnou část našeho okresu zásobuje chlebem a ostatním pečivem pekárna v Plasích. Chléb je velmi chutný, přesto však pamětníci toho „domácího“ vzpomenu na obřad pečení chleba doma, na jeho chuť a lahodnost, protože připomíná dobu jejich dětství a mládí, která je nenávratně pryč. Povzdech, který doprovází tyto úvahy neznamená, že tenkrát to bylo na světě lepší, spíše skutečnost, jak ten čas letí!

Zemřelí:

1. Anna Šubrtová	nar. 31. 1. 1906	zemř. 19. 5. 1977
2. Anežka Kliková	nar. 1. 1. 1892	zemř. 2. 5. 1977
3. Marie Karlovcová	nar. 4. 1. 1900	zemř. 26. 7. 1977
4. Oldřich Schaffer	nar. 16. 1. 1927	zemř. 23. 8. 1977
5. Josef Pleca	nar. 12. 12. 1943	zemř. 20. 11. 1977

Čest jejich památce!

V Krašovicích v únoru 1978.

Karel Karlovec v. r.

Rok 1978

Úvodem: Byl to opět jeden dobrý rok. Pro rozvíjení tvůrčí práce na všech úsecích našeho života je první podmínkou zachování klidné, mírové atmosféry doma i ve světě. Právo na život v míru patří k základním právům člověka. Přitom si však nelze zastírat oči nad tím, že dnešní svět je nemocen těžkou a nebezpečnou chorobou. Proto vedou pokrokové síly celého světa neúprosný zápas o mír, o mírové řešení všech sporných mezinárodních otázek. O dorozumění mezi národy, boj o postupné odzbrojení a zažehnání hrozby nukleární války.

Bude-li zachován mír, najde si lidstvo cesty k řešení všech dalších velkých i dílčích problémů, které se týkají tvořivé práce pro blaho všech lidí.

Myšlenka boje za mír byla lidem naší obce připomínána při každé příležitosti v souvislosti s plněním úkolů hlavně v ekonomické oblasti.

Rok 1978 byl 3. rokem 6. pětiletky, 30. výročím Vítězného února a 60. výročím vzniku ČSR z října r. 1918.

Zatímco únorové události jsou v živé paměti starší i střední generace našich lidí, vznik samostatného státu před 60 lety se snažila – a dodnes snaží – buržoazní propaganda vysvětlit jako dílo různých politických kombinací velmocí, které se střetly v 2. světové válce anebo jako zásluhu úzké skupiny špičkových politiků v zahraničí či doma. I tuto záležitost bylo třeba vysvětlovat hlavně příslušníkům mladé generace při politickém vzdělávání a při hovorech s mládeží.

Měsíc únor byl pro nás obzvláště radostný z toho důvodu, že do kosmu vzlétla první mezinárodní posádka, jejímž členem byl čsl.občan, tehdy kapitán, dnes major čsl. lidové armády Vladimír Remek. Tyto a ostatní události mezinárodního i místního významu nacházely patričnou odezvu u občanů naší obce a byly diskutovány při schůzích NV, společenských organizací NF a mezi mládeží.

Počasí

Bylo v tomto roce obdobné jako v předcházejících letech. V lednu napadla slabá vrstva sněhu, kterou doprovázelo několik mrazů od -5° do -8° . Ani v únoru nedošlo k podstatnějším výkyvům. Vrstva sněhu stoupla na 15 – 20 cm, největší mráz -10°C trval jenom několik málo dní. Zima byla tedy taková, na jakou jsme si v posledních letech zvykli (krátká, vlhká, mírné mrazy, málo sněhu).

Děti málo užily sportovní náradí – lyže, brusle, saně, ve shodě s obsahem písň, která byla často reprodukována v našem rozhlasu: Ne takový sníh už nepadá, jako padal nám za mlada.

Starší lidé naproti tomu mírnou zimu chválí, jednak proto, že spotřeba paliva je menší než v zimě kruté a dále z toho důvodu, že starší věk a zima jsou dva pojmy v rozporném vztahu. Sníh zjara 1978 brzy roztál, mnoho vody neuteklo bez užítu do potoků, jarní záplavy – v minulosti v tento čas často obvyklé – nebyly. První poslové jara – skřivani a špačkové přiletěli v době od 25. února do 10. března. V ten čas bylo možno pozorovat nad poli v „doubravě“ čejky, které se v poslední době velmi rozmnožily.

Ještě jedna zvláštnost z ptací říše stojí za zaznamenání, totiž výskyt racka chechtavého. Tento pták se u nás před několika málo lety vůbec nevyskytoval. Znali jsme jej ze zájezdů do jižních Čech, jeho postřeh jsme obdivovali na vltavském nábřeží v Praze, u nás – jak je výše řečeno – prostě nebyl. Situace se změnila a rackové jsou v poslední době, hlavně v čas sklízně sena, jetele a vojtěšky a letní podmínce stálými hosty u nás ve velkém množství. Myslivci z toho nemají radost, protože rackové sbírají bažanti a koroptví vajíčka, stejně tak mlád těchto lovných ptáků. Protože je racek chráněn, rozmnožil se natolik, že opouští svá někdejší stanoviště a vyhledává příležitost k obživě na jiných místech.

Jarní polní práce v důsledku příznivého počasí byly provedeny včas v krátké době bez zvláštního vypětí pracovníků v zemědělství. Na katastru naší obce byla většina pozemků oseta jetelem, který dal v obou sečích velmi dobrou úrodu, přičemž druhá sec byla zpracována na krmné úsušky – granule – protože jiného krmení pro dobytek byl po celý rok dostatek.

Povodeň

nebyvalého rázu. V noci z 8. na 9. května byl nad celým krajem zaznamenán déšť nebyvalé vydatnosti, který pokračoval po celý den 9. května a částečně ještě 10. května. Lesy nestačily pojmut přivaly vod, a tys e valily nejen vodotečemi, ale zaplavovaly i jejich přilehlé okolí. Do naší obce nejvíce vody přicházelo potokem od Bučí, méně od Tlucné, přivaly vody přicházely po cestě od „chmelniček“ z lesa od lesovny, husí jámou a odjinud. V noci z 9. na 10. května byla vyhlášena situace ohrožení pro obyvatele v části obce při potoku, po celou noc konali hlídky členové požárního sboru, kteří na pokyn povodňové komise činili nutná opatření v místech, kde voda vnikala do lidských příbytků.

I přesto, že horní stavidlo u rybníka bylo zavřeno, voda proudila do rybníka z cesty od chmelniček i z louky nad kovárnou – obydlí Jaroslava Kubíčka a jeho rodiny – která se změnila v jezero, přelévala se přes cestu mezi kovárnou a mostem nad rybníkem a odtud se valila lukami směrem k budově národního výboru. Rozběsněný živel bral s sebou všechno, co mu stálo v cestě. Louky pod obcí byly rovněž pod vodou, před léty regulovaný potok a odlehčovací strouha nestačily vodu odnést.

Situace se stávala kritickou, když se voda začala přelévat na několika místech přes hrát rybníka. Proti možnému protržení hráze byly v těchto místech nastaveny fošny, byl přivážen kámen z lomu v Zahrádce, který byl navážen na hráz rybníka do míst, kde se voda přelévala a kde bylo nebezpečí, že tlak vody hrát protrhne. K uvolnění přerušení odlehčovací štoky přijeli na pomoc i příslušníci čl. lidové armády s potřebnou technikou. Naštěstí hráz rybníka nápor vody vydržela, voda postupně opadávala a objevily se škody přívalem způsobené. Nejvíce doplatila na příval regulace potoka pod obcí. V zápisech z minulých let jsem uváděl, že břehy potoka byly vyloženy kameny, které prorůstaly travou a tak se břehy potoka zpevnily. Zdálo se tedy, že vše bude v pořádku. Tento odhad se nesplnil. Prudký nápor vody nejen že strhl šterk z břehů potoka a nalil jej korytem ještě daleko za místa, kde byla regulace ukončena, ale voda vymlela široké koryto nově hlavně v zákrutech potoka i při rovném průtahu tam, kde postranní sypká zemina nápor vody nesnesla. V krátkém čase zničil běsnící živel dílo pořízené nákladem kolem ½ milionu Kč. Škoda jistě veliká. Dlužno při této příležitosti poznamenat, že někteří lidé naší obce spojují zničení regulace s povrchností, ne-li s lajdáctvím provedených melioračních prací. Úvahy takového rázu v tomto případě jsou neopodstatnělé, neboť takové množství vody, které se přihnalo v těchto kritických dnech nemá pamětníka. Pro ilustraci uvádím, že hranol kamene velikosti patníku, který byl se šterkem vsazen do hráze potoka naproti mému obydlí v domě č. 65 jsem po povodni našel až pod mostem u chaty č. E1. Tím chci dokumentovat, že sebelépe upravené břehy touto technikou by nebyly odolaly takovému náporu a síle, která v tuto dobu přišla – „stoletá voda“.

Od lávky přes potok u budovy národního výboru nešlo přejít v gumových holínkách, cesta od kovárny k mostu u rybníka byla 40 cm pod vodou. Hukot vody při večerním tichu byl hrozivý. Škody na polích, lukách, cestách a ostatních vodotečích byly rovněž značné. Povodeň řádila i na jiných místech našeho okresu, kde napáchala v některých místech daleko větší škody než tomu bylo u nás.

Rybník v naší obci tvoří hezkou kulisu celého jejího rázu. V zápisech z minulých let uvádím, že v době mého dětství a mládí byla v rybníku čistá voda a proto v té době uměly všechny děti z Krašovic plavat. Rybník byl majetkem zdejšího mlynáře Kieswettera, který se o rybník staral. Po jeho vstupu do JZD připadl i rybník údajně do majetku JZD. Voda z rybníka sloužila k pohon vodní turbíny pro potřebu mlýna a pily. Mlýn byl po válce uzavřen, pila byla v provozu řadu let po válce a s malou přestávkou až do roku 1977 nebo 1976, kdy byla pila jako nerentabilní podnik pro JZD uzavřena.

N tento čas přecházení z jednoho majitele na majitele jiného se o vodní dílo (břehy rybníka, potoků, stavidel vody) nikdo nestaral, při větším přívalu vody se voda přelévala přes hráze rybníka celkem bez velkého nebezpečí, až došlo ke kritickému stádiu v květnové povodni, kdy hrozilo vážné nebezpečí protržení hráze se všemi důsledky. V tento čas se vedou jednání na ONV i KNV v Plzni v této záležitosti, konečné řešení zatím stanoveno nebylo.

Měsíc květen byl pro rozvoj vegetace vcelku příznivý, stromy – až na třešně- odkvetly bez květnových mrazů, sena narostla v míře bohaté. Jarní práce na polích byly zvládnuty ve lhůtách. Sklizeň sena – oproti okolním JZD – byla opožděna, v červnu nastalo deštivé počasí, takže sušení trávy bylo ztíženo. Místo suchého sena se zakládaly senáže a siláže, seno chybělo i přesto, že občané všech obcí zdejšího ekonomického celku sušili seno z méně přístupných míst, zahrad i z jiných míst, odkud seno JZD nabídlí. Zemědělství je pořád továrna bez střechy, pořád závislé na počasí.

Červenec a srpen byly měsíce studené a bohaté na srážky. Dovolené většinou lidem propršely, některé běhy pionýrských táborů byly pro trvalou nepřízeň počasí rozpuštěny, doma se i v těchto letních měsících topilo pro teplo, v chladných nocích nerostly houby, letní i zimní druhy ovoce v důsledku nedostatku slunečního svitu byly bez chuti, často napadané škůdci. Ovoce se předčasně kazilo. O rozmarech počasí a velkých teplotních rozdílech jsme se dovídali z tisku. Žně se musely „chytat“ – jak se u nás říká, když se musí využívat každé příznivé chvíle ke sklizni. Zrno mělo vysoké procento vlhkosti, zatímco na sušičky se vozilo v příznivějších letech jen některé z druhů obilí, bylo třeba dosušet všechno – bez rozdílu. Žně byly zpožděny a po jejich ukončení se nastupovalo ihned do podzimních prací. N minulých letech to byly hlavně brambory, jejichž sklizní žila celá vesnice. Letos a v příštích letech i nadále to bude ve zdejším ekonomickém celku len, který je zde pěstován s velmi dobrými výsledky. Vytrhávání lnu se provádí strojem, vázání snopků a stavění do kapliček (panáků) je zatím ruční práce. V této činnosti pomáhají družstevníkům brigádníci z celého okresu, aby len přišel včas na místo určení. Přes stále deštivé počasí byly hektarové výnosy obilovin velmi dobré, celostátně byla v roce 1978 nejlepší úroda ve státě vůbec.

Podzimní práce – orba a setí- byly prováděny se značnými potížemi pro stále deště, které trvaly po celý podzim. K zvládnutí podzimní hluboké orby má družstvo k dispozici 2 nové tahače, které táhnou pluh o 2 radlicích. V důsledku dvou květnových mrazů nebyly borůvky, brusinek naproti tomu bylo hojně. Při této příležitosti stojí za připomínku, že v posledních letech lidé – oproti minulosti – neshánějí pro sebe borůvky a brusinky. Je to tím, že ženy, které tyto plodiny převážně trhaly, jsou v zaměstnání a děti, kterým les dával v minulosti možnost vydělat si peníze na ošacení a školní pomůcky, jsou v pionýrských táborech, o finanční prostředky není nouze, jako tomu bylo v minulosti.

Zatímco tehdy se les hemžil „jahodáři,“ dnes i v době sezóny sběru se mohou v klidu trhat tyto zdravé lesní plodiny.

Měsíce listopad a prosinec byly teplotně příznivé, předěl tvořila noc z 31. prosince na 1. leden 1979, který bude popsán v kronice až za rok 1979.

Akce Z

-co bylo v tomto roce vybudováno

Rok co rok přibývá v každém místě naší vlasti prospěšných zařízení, která jsou budována dobrovolnou prací našich lidí.

Do soutěže, kterou každoročně vyhlašuje ONV v rámci soutěže KNV „Západočeský kraj pevná hráz socialismu a míru“, se automaticky přihlašuje i naše obec. A že výsledky, kterých bylo u nás v této činnosti dosaženo, nejsou zanedbatelné, o tom svědčí hodnoty, které kolem sebe vidíme a umístění, kterého náš národní výbor v této soutěži dosahuje.

V roce 1977 bylo započato s vybudováním hřiště u školy, na jehož dokončení se pracovalo i v roce 1978. Byly položeny drenáže pod povrchem hřiště, navezen a rozhrnut drobný štěrk z Kaolinky v Kaznějově, povrch byl uválen, dovezen červený písek z lomu v Chotíkově, rozhozen a povrch znovu uválen. Byly osazeny obrubníky kol běžecké dráhy a započato s úpravou svahů kol dvou stran hřiště. Konečné úpravy budou provedeny v roce 1979 ku příležitosti 90. výročí otevření budovy bývalé obecné školy.

V budově národního výboru byla dokončena schůzová místnost (zapojeno el. osvětlení, osazena přepážka, instalována dvojce akumulární kamna, položeno linoleum, položena střešní krytina, provedeno vymalování místnosti.

V protilehlé místnosti byla zkopána omítka ze zdí a vybetonována podlaha. Dokončení čeká na rok 1979. V prostoru za budovou NV byl zřízen septik. V objektu bývalé fary byla provedena demolice kůlny a do „rovnosti“ vyžděna budoucí klubovna pro pionýry. Zastřešení pro pokročilý čas se nepodařilo uskutečnit. Ve zmíněné soutěži se naše obec umístila za rok 1978 na 3. místě v 1. skupině do 500 obyvatel s 227 body v politickoorganizační činnosti, 150 body v kulturně výchovné činnosti, 43 body v ekonomické části, celkem se 420 body. Celková hodnota díla činí za rok 1978 110 000 Kč, náklady 27 000 Kč. Bylo odpracováno 2 347 hodin, placeno 622 hodin. Postup při získávání pracovních závazků našimi občany byl obdobný jako v minulých letech. Brigády byly oznamovány místním rozhlasem na sobotní, ve výjimečných případech nedělní dopoledne. Většina občanů závazek – 20 h – splnila. Byly i výjimky. Jsou zde případy, kdy se někteří vyhýbají této pomoci vůbec.

Hovory s mládeží

Podle pokynů min. vnitřní ČSR jsou dvakrát ročně konány hovory s mládeží, jejichž organizátory jsou NV spolu s organizacemi SSM (Soc. svaz mládeže). Toto opatření je v platnosti již několik let a prodělalo svůj vývoj od počátečního hledání cest pro dnešní, již celkem vžitou praxi. Na „hovory“ vysílá ONV referenta, který přednese úvodní slovo, předseda NV uvede podíl mládeže na činnosti v obci, dotazy z řad mladých zodpovídají ti, kteří hovory řídí.

Politickovýchovná činnost v obci

A činnost kulturně výchovná je prováděna podle JPKVČ (jednotný plán kulturně výchovné činnosti), za jehož včasné sestavení a plnění odpovídá školská a kulturní komise MNV, jejíž předsedou je člen rady MNV. JPKVČ je kalendářně sestavován podle akcí, které plánují jednotlivé složky NF v obci. Plán má politický úvod s vyznačením hlavních zásad činnosti a dále výčet akcí podle pořadajících složek. Pomocným orgánem školské a kulturní komise je osvětová beseda. V roce 1978 bylo konáno 12 schůzí OB. Podle záznamů školské a kulturní komise bylo v roce 1978 v naší obci uskutečněno:

- 28 přednášek a besed s účastí 947 osob. Pořadatelé těchto přednášek bylo škola, odbočka ČSŽ (ženy), odbočka SČSP.
- Bylo provedeno 9 zájezdů do KOD v Plzni – účast 373 osob, přičemž organizátory zájezdů jsou OB v Horní a Dolní Bělé a OB zdejší.
- Filmový kroužek: 42 filmových představení – účast 986 osob. Účast má klesající tendenci.
- V roce 1978 bylo uskutečněno 5 tanečních zábav – účast 550 osob. Pořadatelé těchto zábav – včetně plesů – byly ZDŠ, SČSP, SSM, ČSPO a OB.
- Zahájení Měsíce čsl. sov. Přátelství bylo provedeno v předvečer VŘR tradičním způsobem. Lampiónový průvod prošel obcí na prostranství před školou, kde byla odbývána vlastní oslava. Kulturní program přednesli žáci MŠ a ZDŠ. Proslov předseda odbočky SČSP s. Joudal.
- V obci dobře tradičně procuje rozhlasový kroužek, který se hlásí každou sobotu se svým zpravodajstvím. Jsou zveřejňována usnesení rady a pléna MNV, filmová představení, přání k životnímu jubileu občanů, relace k významným událostem apod. Kroužek názorné agitace se stará o aktuální výzdobu skříněk. V místní lidové knihovně je 1631 svazků – z toho 974 pro dospělé čtenáře, 338 pro děti a mládež. Funkci knihovnice již po řadu let vykonává Ludmila Pencová.

Ustavení Sboru pro občanské záležitosti

(SPOZ). Na základě doporučení odboru kultury ONV PS byl v roce 1978 ustaven ve zdejší obci SPOZ, jehož předsedou je předseda ŠKK MNV. Jeho členy jsou zástupci složek NF. Činnost SPOZ je velmi široká, shrnuje péči o člověka od narození po smuteční rozloučení se zemřelými.

80 let od založení požárního sboru v Krašovicích

Dne 16. a 17. června 1978 bylo zde vzpomenu to velmi důležité události – 80. výročí založení požárního sboru. 16. června bylo konáno v sále Jednoty slavnostní shromáždění, kterého se vedle členů požárního sboru a občanů zdejší obce účastnili požárníci z Bučí, Mrtníku, Lozy, Dolní a Horní Bělé, Trnové, Lité, Hvozdu, Tatiné a Vrtba. Po zahájení a přivítání přespolních i domácích účastníků slavnosti byla přednesena zpráva od vzniku požárního sboru po současnost podle autentických dokladů, které byly od založení sboru svědomitě a odpovědně vedeny a předávány dalším funkcionářům. Podle těchto dokladů připravil pisatel těchto řádků uvedeny a předávány dalším funkcionářům. Uvedenou zprávu, kterou přečte do této knihy jako doklad toho, jak se tato společenská organizace u nás vyvíjela a co její členové za dobu 80 let vykonali. Po projevu předal předseda OV ČSPO v Plzni vyznamenání dlouholetým členům a funkcionářům, předseda místní odbočky pak pamětní diplomy.

Dne 17. června odpoledne bylo konáno na louce za kovárnou cvičení požárních sborů, kterého se vedle okolních výše uvedených jednot účastnili i požárníci města Plzně s moderní hasební technikou. V soutěži družstev vyšlo vítězně družstvo Bučí, naši se umístili na 3. místě.

Slavnost 80. výročí trvání pož. sboru se stala i důležitou společenskou událostí v naší obci. Škoda, že při odpolední soutěži nepřálo počasí, trvajících déšť odradil řadu účastníků místních i přespolních.

Změna ve vedení zdejší mateřské školy

Dosavadní ředitelka zdejší mateřské školy Bohumila Schafferová byla na vlastní žádost odborem školství ONV zproštěna s platností od 1. září 1978 funkce ředitelky MŠ. Od téhož dne byla ustanovena na M'Č v Dolní Bělé jako učitelka.

Na její místo byla týmž odborem ustanovena s. Jaroslava Klárová, dosavadní učitelka MŠ v Horní Bříze.

Kádrová situace na NV a složkách NF

Se od voleb v roce 1976 – až na některé výjimky – v podstatě nezměnila. NV funguje ve stejném složení, jak je uvedeno v zápisu z r. 1977, ve volbách při výročních členských schůzích společenských organizací došlo k nepodstatným změnám ve výborech, vedoucí funkcionáři zůstávají. Jsou zde však náznaky, že v roce příštím – 1979 – dojde ke změnám ve funkcionářském sboru MNV.

Zdravotní stav obyvatelstva

Byl v uplynulém roce dobrý. Krom jarní chřipky, která probíhala bez vážnějších následků, neprojevíly se mezi dětmi ani dospělými nemoci vážnějšího rázu. Způsobuje je to jednak zdravotnická osvěta, kde jsou občanům předkládány zásady správné životosprávy. Hygiena našich lidí je na vysoké úrovni, dobře jsou vybavena zdravotní střediska, pohotovostní služba okres. ústavu národního zdraví i poliklinika – pro nás v Plzni – Skřetova ulice.

Jistá beznaděj panuje mezi lidmi z možností onemocnění zhoubnými nádory a infarktu.

Je často diskutována otázka výzkumu prostředků proti zhoubným nádorům v souvislosti s výdaji na zbrojení.

Úmrtí Františka Paška,

bývalého starosty obce a kronikáře Dne 4. prosince 1978 zemřel po kratší nemoci v nemocnici v Kralovicích bývalý dlouholetý starosta obce a někdejší kronikář František Pašek.

Pocházel z početné dělnické rodiny, rodák z Krašovic, kde prožil celý svůj život. Poctivý pracovník, vzorný otec rodiny, inteligentní dělník – samouk, tak by bylo možno charakterizovat tohoto člověka.

Svůj životopis podrobně uvedl v 1. dílu obecné kroniky. Popravdě zapsal, že stát v čele obce v době protektorátu nebylo lehké. Vzpomínky na život a dětství v obci ze svého dětství a mládí zapsal v kronice a v Krašovickém obzoru, který po válce v obci vycházel. Rozloučili jsme se s ním v obřadní síni plzeňského krematoria. Čest jeho památce!

80 let od vzniku požárního sboru v Krašovicích

- předneseno na slavnostní schůzi dne 16. června 1978 v hostinci Jednoty v Krašovicích. V životě jednotlivců i celých skupin lidí jsou dny, které jsou zaplněny prací a běžnými starostmi. Říkáme jim všední, obyčejné dny. Prožíváme však i dny sváteční, kdy spolu s přáteli vzpomínáme a oslavujeme nejruznější události. Slavnostní jsou však zejména dny, kdy vzdává hold vykonané lidské práci, kdy se ohlížíme, abychom zhodnotili dosud vykonané dílo, poučili se z případných chyb a nedostatků, abychom s novými silami pokračovali na naší cestě vpřed.

A takové slavnostní zastavení činíme my všichni dnes, kdy se scházejí členové Svazu požární ochrany v Krašovicích spolu se zástupci Svazů okolních obcí, abychom vzpomněli 80. výročí vzniku sboru hasičského, který „na podnět obecního zastupitelstva v Krašovicích ze dne 31. října 1897 pro obce Krašovice, Trnovou a Bučí se sídlem v Krašovicích založen byl a který začal vyvíjet úspěšnou činnost od r. 1898.“

Zpráva byla vypracována podle autentických dokladů, které jsou od prvopočátku zachovány, dobře evidovány, bezpečně uloženy a kterých si všichni velmi vážíme, pečlivě pro příští generace opatrujeme a které – jak jsme přesvědčeni – budou rok od roku nabývat na důležitosti.

V oběžníku č. 1 ze dne 1. listopadu 1897 určenému všem zájemcům o vstup do sboru hasičského ve jmenovaných obcích se uvádí:

„Myšlenka hasičská rozšířila se v letech posledních tou měrou, že v každé větší a pokročilejší obci byl zařízen sbor hasičský, což svědčí o důležitosti této instituce.“

Poněvadž zařízení sboru tohoto spojeno jest s nemalými obětmi, obrací se prozatímní výbor ustavujícího se sboru hasičského se snažnou žádostí ku ctěnému obecnstvu, aby podnik tento dle sil svých podporovalo a za členy přistupovalo.

Členové spolku tohoto jsou zakládající s příspěvkem nejméně 10 zlatých jednou pro vždy, aneb přispívající a činní s mírným ročním příspěvkem.

Protož kdo má úmysl vstoupiti do sboru tohoto, nechť vlastnoručním podpisem na připojeném listu sběracím oznámí svoje přistoupení a jako zápisné složí 30 krejcarů na zapravení výloh spojených se zařízením sboru. Naděje se hojného účastenství – je uvedeno na závěr tohoto oběžníku – obrací se podepsaný zatímní výbor k ctěnému obecnstvu s oprávněnou nadějí v jeho vlastním zájmu.“

Za výbor sboru dobrovolných hasičů v Krašovicích dne 1. listopadu 1897 podepsáni: František Popp, zatímní jednatel a Antonín Ingriš, starosta obce.

Připojený list sběrací se bohužel nezachoval, avšak v protokolu zakládající schůze sboru hasičského v Krašovicích ze dne 31. října 1897 je na stránce 2. uvedeno, že „této zakládající schůze se zúčastnilo 27 členů, ustavující schůze pak, která byla konána dne 23. ledna 1898 již 34 členů.“

Podle matriky členů činných sboru dobrovolných hasičů v Krašovicích, hasičské župy plasské, která se rovněž zachovala a svědčí o svědomitosti jednatele, kterým byl učitel zdejší školy František Popp, to byli toto členové:

1. Antonín Ingriš, truhlář v Krašovicích, nar. 1852
2. Václav Rauner, rolník v Trnové, nar. 1853
3. Josef Hájek, tesař v Krašovicích, nar. 1865
4. Josef Kroft, zedník v Krašovicích, nar. 1852
5. Josef Pišof, rolník v Krašovicích, nar. 1858
6. František Žemlička, dělník v Krašovicích, nar. 1870
7. Josef Kalous, rolník v Bučí, nar. 1872
8. Jan Dolejš, rolník v Bučí, nar. 1866
9. Jan Huger, dělník v Trnové, nar. 1863
10. Jan Kalous, rolník v Bučí, nar. 1869
11. Josef Kapr, dělník v Krašovicích, nar. 1871
12. Ondřej Klik, tesař v Trnové, nar. 1861
13. Václav Klik, dělník v Trnové, nar. 1863
14. Antonín Kovářík, dělník v Krašovicích, nar. 1873
15. Josef Pašek, horník v Krašovicích, nar. 1870
16. Josef Pašek, dělník v Krašovicích, nar. 1880
17. Václav Pašek, domkář v Krašovicích, nar. 1860
18. Antonín Šiml, hostinský v Krašovicích, nar. 1860
19. Martin Široký, tesař v Krašovicích, nar. 1869
20. Karel Švec, kovář ve Vískách, nar. 1866
21. Josef Vackovec, dělník v Krašovicích, nar. 1877
22. Jan Valter, kovář v Bučí, nar. 1868
23. Jan Vanžura, dělník v Bučí, nar. 1876
24. Josef Vébr, obuvník v Krašovicích, nar. 1877
25. Vojtěch Vébr, obuvník v Krašovicích, nar. 1851
26. Jan Zelenka, dělník v Trnové, nar. 1868
27. Josef Zelenka, dělník v Krašovicích, nar. 1875
28. Václav Havel, les. hajný, Krašovice, nar. 1876
29. Václav Hájek, domkář v Krašovicích, nar. 1855
30. Antonín Hanzlíček, hostinský v Krašovicích
31. Maxmilián Kok, správce mlýna v Kraš., nar. 1868
32. Antonín Ingriš, rolník v Krašovicích, nar. 1878

Další dva členové (do celkového počtu 34) v matrice činných členů uvedeni nejsou, avšak do výboru dne 23. ledna 1898 byli zvoleni. Jedná se o Oldřicha Grosse a Františka Poppa, z nichž první byl zvolen místopředsdou, druhý pak zapisovatelem.

Složení výboru:

Předseda: Antonín Ingriš, starosta obce

Místopředseda: Oldřich Gross

Velitel: Václav Rauner

Jeho náměstek: František Žemlička

Členové výboru: Josef Pišof, Josef Kroft, Josef Kalous, Václav Košák, Václav Hájek, Fr. Popp.

Ku cti uvedeného výboru svědčí i péče o chudou školní mládež, o čemž svědčí oběžník z 1. listopadu 1898. Čteme v něm:

„Milou a zároveň záslužnou povinností jest podělování chudé mládeže o vánocích aneb při jiné příležitosti, což jest na mnoze obvyklým. Ve zdejších okolí je značný počet chudé mládeže, která postrádá často i těch nejnnutnějších školních věcí. Z té příčiny a zároveň v upomínku na jubilejní rok panování Jeho Veličenstva císaře Františka Josefa I., ujal se výbor sboru dobrovolných hasičů zdejších této akce, i dovoluje sobě ctěné obecenstvo zdvořile žádati o laskavé příspěvky, kteréž odevzdány budou k rukou místní rady školní. Dobrovolné příspěvky buďtež laskavě s podpisem dárcce poznamenány ve sběrací listině.

Za výbor sboru dobrovolných hasičů v Krašovicích dne 1. listopadu 1896 – podepsáni Frant. Popp, t. č. jednatel, Antonín Ingris, předseda. Na oválném razítku nápis: „Sbor dobrovolných hasičů pro Krašovice a okolí. Bližnímu ku ochraně, vlasti k oslavě“

Podle sběrací listiny dávali naši předkové částky od 5 krejcarů do 1 zlatého, celkem sebráno 10 zlatých 64 krejcarů. Jistě není třeba podrobnějšího komentáře, který by charakterizoval sociální poměry tehdejší doby. Jednou z hlavních starostí mladého hasičského sboru bylo opatření stříkačky a další nutné požární techniky. Protože finančních prostředků bylo poskrovnu, obracel se výbor se žádostí o pomoc na různé instituce, jak o tom svědčí doklad ze dne 11. dubna 1898.

Čteme v něm: Ctěnému sboru dobrovolných hasičů v Krašovicích.

Na vyřízení Vaší žádosti ze dne 12. března t.r. pod číslem 1256 Jeho jasnosti podané sdělujeme, že podle vynesení ústřední administrace v Kynžvartě ze dne 6. dubna t.r. Č. 293 Jeho Jasnost' kníže Pán na základě zdejšího návrhu k účeli zakoupení potřebného hasičského náčiní tuto ku vyplacení poukázali.

Razítko: Knížecí Metternich – Winnenburgské ředitelství panství Plas – podepsán ředitel Josef Holeček.

Podle zápisů v protokolní knize zasilal výbor hasičského sboru žádosti o příspěvek k zakoupení hasičského náčiní pojišťovací společnosti Gancte Florian v Chebu a První české pojišťovací společnosti. S jakými výsledky se tyto žádosti setkaly však v zápisech uvedeno není. Skutečností však je, že už v roce 1898 byla zakoupena 4 kolová stříkačka za 800 zlatých od firmy Smokala na Smíchově, potom výstroj za 6 zlatých 50 krejcarů, sekerka za tutéž cenu, 20 ks přilb pro mužstvo po 2 zl. 60 kr., 8 sekerek špičatých – jedna za 1 zl. 25 kr., okrouhle 90 zlatých.

Na výborové schůzi dne 20 února 1898 bylo provedeno rozdělení členstva činného a k návrhu jednatele vybráno 8 lezců, uvedeno jmenovitě 12 stříkačnicků. Na této schůzi bylo usneseno, by pro lezce a stříkačnický (případně pro některé jiné členy) objednal se služební oblek a výzbroj. Mimo to ujednáno, by podána byla žádost panu Isidoru Šmídovi ve Viskách se zvláštní prosbou, aby pan Šmídl dal upravit ve svém dvoře v Krašovicích kůlnu pro stříkačku. Současně dojednáno, odeslati jednatelem sepsanou žádost o podporu Jeho Veličenstvu prostřednictvím okresního hejtmanství v Kralovicích.

Na mimořádné valné schůzi dne 6. března 1898 za přítomnosti 27 členů sboru bylo projednáno zadání ušití služebního obleku pro 20 členů krejčovskému mistru v Dolní Bělé Matěji Svobodovi za 1 zl. 20 kr. za 1 oblek. K návrhu zapisovatele přijato usnesení, by postaveno bylo ležiště u rybníka v Krašovicích, později bylo místo změněno a ležiště postaveno po souhlasu Isidora Šmídla na pozemku jeho statku.

Ke společenským povinnostem mladého sboru hasičského tehdejší doby patřila i účast na církevních slavnostech, jak o tom svědčí oběžník z 29. května 1899, ve kterém je uvedeno:

„Dne 1. června tj. ve čtvrtek zúčastní se sbor hasičský slavnosti Božího Těla (in corpore) s přilbou ve služebním obleku a s výzbrojí. Páni hasiči sejdou se před slavností u jednatele. Poukazujeme k tomu, že sbor má vystoupiti důstojně v plném počtu, na čemž záleží každému opravdovému členu. Proto vybízejí se členové, aby se všichni dostavili i připomíná se konečně, že opětně neomluvená neúčast považuje se za porušení kázně služební i že naloží se se členy liknavými přesně podle stanov.

Zároveň se žádají páni členové, by tento oběžník podepsali a vrátili. (Podepsáni jednatel a velitel).

Oběžníkem podobného obsahu jsou zváni členové hasičského sboru, aby se dne 16. t.m (rok uveden není) za příčinou pozvání spolku vojenských vysloužilců v Dolno-Bělé k slavnosti cvičení účastnili. Neúčast všichni členové zdůvodnili (všichni) poznámkou: není možné.

V roce 1902 konal hasičský sbor svoje první veřejné cvičení.

K této příležitosti zaslal Karel Ferdinand Topinka, zemský hasičský dozorce přípis datovaný dnem 19. září 1902 – tohoto znění:

„Konáte tedy dnes své první veřejné cvičení. Jsem o tom přesvědčen, že provedením tohoto prvního cvičení veřejného získáte vším právem plného uznání. Vy ukážete, jak pevná vůle, jak mohutná snaha vedla Vás ke sloučení se ve spolek dobrovolných hasičů. Pravím dobrovolných, neboť hasiče neváže ni zisk, ni sláva, neboť z pohnůtek jen bratrských přistupují za členy. Hasiči slibují pravici, že svědomitě plní budou své povinnosti a povinnost z dobré vůle konaná je ctností a k té výši nechat' čelí všechny Vaše tužby a činy. Avšak i vůle dobrá bývá někdy zviklána nahodilými mráčky a proto všichni dbejte vzájemné shovívavosti, vystříhejte se pomluv, které podrývají půdu svornosti a ničí všechnu činnost spolkovou. Heslo: rovnost, svornost, bratrství, na které jsou bratři Sokolové tak hrdými, platí též mezi hasiči, neboť tím, že v řadách hasičů nalézáme muže ze všech stavů, je myšlenka hasičská všeobecnou.

Volnost v činu, která jeví se tím, že hasič povolán jest krotiti zhoubné živly přírodní, spojuje všechny v jeden mohutný celek, který se bratrstvím utvařuje, neboť kde se ruka k ruce vine, tam se dílo podaří.

Avšak vedle tohoto hlavního účelu, totiž ochrany spoluobčanů proti rozlíceným živlům přírodním, nezapomínejte, přátelé, že je naším údělem také brániti bratrskou paží drahé krásné vlasti české proti všem útokům nepřátelským.

Přijměte, draží přátelé moji, přání mé, aby Vám všemohoucí Hospodin žehnal v každé práci Vaší ke blahu a spáse svých bližních podniknuté.“

Pomineme-li některé záležitosti již přežité – dopis byl psán před 65 lety, vycitíme z jeho obsahu myšlenky, které ani dnes nepozbyly na své životnosti. První veřejné cvičení toho roku dopadlo dobře – jak plyne za zápisů – a vneslo nový elán do činnosti ušlechtilého snažení spolku dobrovolných hasičů.

A jak šla budoucí léta naší obcí, poznamenávala i vývoj tohoto sboru. O výročních členských schůzích skládali funkcionáři účty z vykonané práce, ze zápisů se dovídáme, že nebylo téměř ani jediného roku, kdy by sbor nebyl často několikrát ročně úspěšně zasahoval při požárech v místě a okolí.

V zápisech čteme, jak důstojně se loučili členové hasičského sboru se svými zemřelými členy, v roce 1911 vedle kněze mluvil nad rakví laický řečník – příslušník hasič. sboru.

V roce 1904 se osamostatnil hasičský sbor v Trnové, takže v péči sboru zdejšího zůstaly obce Krašovice a Bučí. V Buči pak byl v roce 1932 rovněž založen sbor vlastní.

Jako červená nit se všemi zápisy táhne snaha o získání finančních prostředků na hasební techniku, její udržování a opravy, na obnovu stejnokrojů. Každým rokem byly konány hasičské plesy a zábavy, které – vedle příspěvků jednotlivých obcí – byly jediným zdrojem příjmů.

Přes tuto stálou finanční tíseň nebyly opomíjeny ušlechtilé snahy pomoci tam, kde bylo pomoci třeba.

V zápisech se dočítáme, že v roce 1908 poskytl sbor příspěvek k nadílce chudým dětem zdejší školy, příspěvek byl poukázán i raněným Jihoslovanům po jejich osvobozovací válce proti Turkům.

V roce 1913 čítala spolková knihovna 195 svazků, jejichž počet byl v následujících letech rozšiřován nákupem nových knih i knih získaných darem od příznivců hasičského sboru.

V době 1. světové války byly činnost sboru ochromena odchodem mladých členů na vojnu. V zápisech se uvádí, že v roce 1915 to bylo 17 mobilizovaných, z nichž se mnozí nevrátili do svých domovů a jejichž jména jsou vyryta na desky pomníku padlých.

V roce 1922 bylo při veřejném cvičení vzpomenuo 25. výročí trvání sboru a téhož roku byl vytvořen osmičlenný komitét pro postavení prvního pomníku padlých, který původně stál na louce v ohbí silnice za mostem.

V roce 1924 byla vytvořena hasičská scéna, pořizeno jeviště, výpravna a začalo se s nácivkem ochotnického divadla. Prvním režisérem hasičské scény byl Antonín Žemlička, dělník, který je našim starším občanům znám jako výborný tělocvikař a dlouholetý funkcionář někdejší dělnické tělocvičné jednoty. Při této příležitosti nelze opomenout uvedení dlouholetého režiséra této scény, v roce 1944 zemřelého dělníka Václava Janečka, za jehož vedení se vypracovala hasičská scéna k pozoruhodným výsledkům.

Na výroční schůzi dne 25. 12. 1926 vyvstala myšlenka pořídit motorovou stříkačku, což bylo uskutečněno po 13 letech – 4. června 1939 – stroj pak byl dodán 22. 11. 1939 za 25 356 Kč.

Krutá doba pro celý náš národ byla doba okupace a války v letech 1939 – 1945. Hasičské sbory byly podřízeny okupačním úřadům. Po výzvě: „Dělejte jen to, co musíte a pomáhejte svým lidem kde můžete“, přišla na řadu odbojová činnost s podpurnými akcemi k shromažďování finančních prostředků pro vdovy a sirotky po vězněných a umučených v koncentračních táborech. Krutá jízva zůstala v našem vědomí, kdy v době heidrichiády byly dne 2. června r. 1942 popraveni v Plzni – Lobzích dělník Alois Vágnér, tehdejší velitel hasičského sboru a Josef Pašek, mlynářský dělník, člen sboru. V koncentračním táboře byl vězněn a v roce 1945 po návratu domů zemřel na následky věznění člen Václav Tobiáš. S úctou se skláníme před jejich světlou památkou.

Vzpomeňme i těch, kteří po dlouhá léta čestně a svědomitě pracovali v požárním sboru lidem a vlasti ku prospěchu a kteří z našich řad odešli navždy. Jsou to: Tägl Jaroslav, Kovářik Bedřich, Urbánek Antonín, Karlovec Václav, Pašek Josef, Pašek Václav, Pašek Václav, Pašek Josef, Rýdl Jan, Helus Karel, Bieshof František, Švach Adam, Kovářik Josef, Dezort František, Dezortová Anna, Duchek Václav, Duchek Václav, Václav Dezort, Véber Josef, Kubíček František, Kubíček Bohumil, Kožák Jan, Gruber Václav, Münzer Oskar, Vorel Josef, Plic Martin, Pech Josef, Karlovec Jaroslav, Kieswetter Libor, Beránek Antonín, Koudela Antonín, Fajfr Václav, Vaiz Josef, Koudela Ludvík.

Se změnou politickou strukturou našeho státu, kdy s příchodem Rudé armády v květnu r. 1945 jsme za pomoci Sovětského svazu a v bratrské jednotě s ostatními socialistickými státy začali budovat republiku nového typu, změnil se veškerý náš život, došlo i k zásadním změnám ve struktuře požární ochrany v celém našem státě. Ocenění zásluh požárníků o naši společnost má mnohem širší platnost. Je však třeba zdůraznit, že mnohasettisícová armáda členů československého svazu požární ochrany i dnes vychází ve své činnosti z bohatých tradic stoletého vývoje dobrovolné požární ochrany v našich zemích.

I dnes jsou naše jednoty požární ochrany vždy pohotově zasahovat v případě požáru, povodní, katastrof či jiného neštěstí nasadit všechny své síly k ochraně a pomoci všude tam, kde je pomoci potřeba. Tak se staly naše požární jednotky nepostradatelnou institucí, která pečuje o bezpečnost nás všech v kterékoliv době a všech okolností tak, jak jsme se o tom sami mohli přesvědčit.

K těmto všem povinnostem jsou také všechny předpoklady. Požární technika je na takové úrovni, o jaké se našim předchůdcům ani nesnilo. Naše jednoty nejsou odkázány na milosrdenství, nejsou nuceny k ponižujícím prosbám o příspěvky mocných, jako tomu bylo v minulosti. Naše opodstatněné požadavky co do výzbroje, výstroje a pohyblivosti jsou plně kryty z veřejných prostředků a stávají se součástí rozpočtu našich národních výborů. A protože tyto prostředky jsou vyčleňovány z potřeb celospolečenských, z prostředků národního důchodu, je na nás, abychom se svěřeným majetkem zacházeli s péčí řádného hospodáře.

Od první čtyřkolové stříkačky za 800 zlatých z roku 1898 po dnešní nový moderní stroj a automobil, který je určen výhradně pro požární účely a je v socialistické péči odpovědných členů zdejší jednoty, významně ukazuje na kvantitativní skok, jakého bylo v této oblasti dosaženo.

Je zde i veškerá podpora politického státního orgánu v místě, opodstatněné nároky finančního rázu jsou uspokojivě vykrývány.

Je zde i věkově mladé složení většiny členů výboru svazu, tak že ti, kteří vystřídali své pradědy z konce minulého století, jsou jejich odpovědnými nástupci.

Vzpomeňme s hlubokou úctou těch, kteří onoho 31. října 1897 stáli u kolébky zrodu hasičského sboru v Krašovicích a kteří s nesmírnými obětmi vytvořili podmínky pro zdárný rozvoj této tak důležité a společensky prospěšné instituce. Podle jejich vzoru a zkušeností vznikaly v pozdější době hasičské sbory v ostatních místech okresu.

S nemenší úctou vzpomeňme i těch, kteří pokračovali v započaté cestě, z nichž mnohé jsme sami znali, se kterými mnozí z nás v minulosti spolupracovali.

Popřejme i sobě, abychom ve zdraví a v míru dále pokračovali po cestě našich předchůdců, abychom ve svornosti a vzájemné úctě dále rozvíjeli, zdokonalovali a prohlubovali všechno to dobré a pokrokové, co v této době uvádíme do života.

Zemřelí:

1. Kovářík Václav 14. 11. 1899 + 29. 6. 1978
2. Kybicová Marie 21. 1. 1906 + 31. 7. 1978
3. Karlovcová Anna 27. 9. 1907 + 30. 9. 1978
4. Pašek František 6. 12. 1892 + 4. 12. 1978

Čest jejich památce!

V Krašovicích v březnu 1979

K. Karlovec v.r.

Rok 1979

Byl to rušný rok. I přesto, že se zase harašilo zbraněmi, dokonce jsme v únoru za znamenali čínskou ozbrojenou agresi proto Vietnamské demokratické republiky, Evropa žila v klidu.

Generální tajemník KSČ a prezident ČSSR s. Gustav Husák ve svém prvomájovém projevu na Letenské pláni v Praze vyzval k přijetí mezinárodního dokumentu, který by zavazoval státy

Sjednotit se v úsilí o vyřešení naléhavých otázek o odzbrojení a stanovit konkrétní politické zásady vzájemné spolupráce k dosažení tohoto cíle. Návrh předložila naše delegace na Valném shromáždění OSN v prosinci r. 1979. To schválilo přijetí „Deklarace o mezinárodní spolupráci pro dosažení cílů odzbrojení.“

Měsíc červen byl významný tím, že došlo k setkání generálního tajemníka ÚV KSSS a předsedy Presidia Nejvyššího sovětu Sov. Svazu Leonida Iljiče Brežněva a presidenta USA Jamese Cartera ve Vídni.

Oba státníci podepsali smlouvu SALT 2 o omezení strategických útočných zbraních. Smlouva však může vejít v platnost až po schválení zákonodárných orgánů obou zmíněných států.

Na oslavách 30. výročí vzniku NDR v měsíci říjnu r. 1979 oznámil s. Brežněv jednostranné stažení 20 000 sovětských vojáků, 1 000 tanků a příslušné další vojenské techniky z NDR do 12 měsíců. Prohlásil, že SSSR, nebudou-li v západní Evropě umístěny další nosiče jaderných zbraní, sníží v západních oblastech SSSR počet nosičů jaderných zbraní středního doletu.

V prosinci r. 1979 rozhodla rada NATO na nátlak USA o umístění nových amerických jaderných zbraní v západní Evropě, kterýmžto rozhodnutím byla likvidována základna pro jednání o raketách středního doletu, kterou navrhl Sovětský svaz.

Tyto rušné mezinárodní události měly pochopitelně dopad i na život u nás, neboť se nás bezprostředně dotýkají. Je třeba vidět, že svět kolem nás je rozdělený, bouřlivý, znepokojený spory a nebezpečnými hrozbami, jeho kapitalistickou část zachvátila hospodářská a morální krize. Noviny nám denně přináší zneklidňující obraz současného světa.

Proto by bylo naivní domnívat se, že se někde skryjeme před důsledky dnešní mezinárodní politické a ekonomické atmosféry, že si půjdeme po své cestě v závětrí. A proto i v těchto bouřkách a složitostech poměrů je nutno děla všechno pro to, aby se naše socialistická republika dobře rozvíjela, protože je to republika nás všech.

Vedle prozatímních výsledků, kterých bylo u nás v roce 1979 dosaženo, slyšíme často od příslušníků starší generace, která se naplno rozvíjela hlavně v době po skončení 2. světové války, že se v naší společnosti projevují jevy, které nejsou v souladu s tím, jak by měl žít a jednat člověk dnešní socialistické epochy.

Kde hledat příčiny tohoto neblahého jevu?

Víme, že postup vpřed není ani nemůže být bez problémů. Denní praxe klade před pracující v aktivním věku úkoly, které vytvářejí problémy, s nimiž se setkávají poprvé a které je třeba řešit – jak říkával s. Gottwald – za pochodu.

Víme, že ani sám život, mezilidské vztahy, morálka a kázeň nejsou prosty negativních znamének minulosti.

Víme dále, že hmotné bohatství mnohých skupin našeho obyvatelstva, k němuž mnozí ne vždy přišli čestným způsobem a prostředky, vede tyto lidi už jen ke konzumování a nikoliv k dalšímu vytváření života společnosti.

Naopak k parazitismu a dalšímu neopodstatněnému zvyšování požadavků na spotřebu. Víme, že velmi často jsou názory našich lidí ovlivňovány jejich osobními – subjektivními – zájmy. Vidíme, že zaručený životní standart vede mnohdy k ochabování iniciativy, jakoby úroveň dosaženého byla jednou už dána a dále se bude samočinně množit, jakoby už nebylo třeba usilovat o rozmnožování toho, co dnes máme. Víme, že u mnohých získané sociální jistoty a práva vedou k domněnce, že nám byly někým darovány, jakoby nebyly výsledkem dlouhodobého a často i urputného revolučního zápasu. Víme, že část našich lidí ze socialistické demokracie akceptuje jen práva, ale o povinnostech nechťejí nic slyšet, že mnozí se dožadují jen práv, která ovšem chápou především jako výhody, avšak s nezákladnějšími povinnostmi vůči společnosti jsou na štíru.

Tak, jako občanské povinnosti jsou spjaty s občanskými právy, tak neexistují práva bez povinností.

Nic nespadlo a ani v budoucnosti nespadne z nebe samo. Platilo to v minulosti, v uplynulých letech, kdy každý náš úspěch byl zaslouženě vybojován, bude to platit i pro dobu příští, kdy budeme nuceni řešit vzhledem k celosvětové situaci mnohem složitější a náročnější úkoly a problémy než dosud. I v budoucnosti bude platit jedině: každý si zaslouží to, co si svojí poctivou prací vydobyl. To odpovídá i duchu naší socialistické demokracii.

Víme, že mnozí lidé z vychytralosti kladou rovnítko mezi pojmy sociální rovnost a rovnostářství, jehož výrazem je obvykle ono proklamované heslo: „Všichni máme stejný žaludek.“

Jistě, avšak ne všichni máme stejné ruce, mozky, stejnou pracovní morálku, stejnou kvalifikaci, průpravu a schopnosti. Ne všichni stejně svou prací i jejím významem přispívají do pokladnice společného bohatství.

V první etapě socialismu platí při rozdělování Marxovo heslo: „Každému podle zásluh.“

Na závěr této úvahy, která vyplynula z názorů starších lidí, kteří po válce pro naši společnost něco vykonali, je třeba uvést, že 35 let naší socialistické výstavby a rozkvětu celé naší vlasti dokázal, že to umíme. Je třeba však podporovat to typické, co se projevuje u procucujícího člověka – tvořivou iniciativu. Přitom nemilosrdně potlačovat ty jedince, kteří chtějí vytvářet svůj malý soukromý socialismus, založený na příživnictví, na mase poctivých pracujících a dále vytvářet ovzduší k tomu, aby všichni naši lidé byli aktivními činiteli ve společenské činnosti na svých pracovištích.

Příští generace za dalších 20 či třicet let posoudí, do jaké míry se podařilo splnit to, o čem bylo pojednáno.

Osobně se domnívám, že nic vážného nestojí v cestě tomu, aby tomu tak bylo.

Příroda – počasí – ekonomické výsledky

Rok 1979 nezačal – pokud jde o ekonomické podmínky příznivě. Zatímco 31. prosince 1978 bylo naměřeno 12°C tepla a v odpoledních hodinách téhož dne byla dokonce bouřka, 1. ledna 1979 nastal náhlý zvrát, kdy teplota klesla na -18°C. Tedy v jenom dni tepelný rozdíl 30°C.

Mrazy mezi -12 až -18°C trvaly po celý měsíc leden a únor, napadl sníh v míře, na jakou jsme nebyli v posledních letech zvyklí.

Tento stav způsobil řadu nepříznivých důsledků pro celé naše národní hospodářství. Projevilo se to v prvé řadě v palivo energetické situaci našeho státu (i ve všech ostatních státech) ve všech jejích důsledcích. Tepelné elektrárny nebyly dostatečně přezásobeny palivem, vodní toky zamrzly, z toho důvodu nebylo možno zásobovat elektrárny uhlím dopravovaným po vodních tocích, zamrzalo uhlí ve vagónech a vznikla řada dalších druhotných

důsledků (omezení dodávky el. proudu pro závody – z toho neplnění plánu, přičemž manka ve výrobě byla odstraňována po zbytek celého roku.

Obzvláštní uznání bylo vysloveno našim havířům, kteří během roku manko v těžbě hnědého i černého uhlí vyrovnali.

V důsledku nedostatku uhlí byli uzavřeny všechny školy v době od 4. ledna do konce ledna. Žáci chodili do školy jeden den v týdnu, kdy jim byly po krátkém výkladu zadávány domácí úkoly. Zpoždění v této oblasti se odstraňovalo v následující době s velikými obtížemi.

Třeba zaznamenat, že přes kritickou situaci v dodávce elektřiny pro závody, nebyl el. proud pro domácnosti vypínán.

V této zimě vykazovali velkou obětavost i pracovníci naší okresní správy silnic. Oproti minulosti jsou tito pracovníci vybaveni odpovídající mechanizací (posypové vozy, pluhu pro protahování vozovek) bylo však třeba častokrát vyjít v noci, aby autobusy mohly včas vyjet.

V prodloužených zimních prázdninách si přišly na své děti. Lyže, brusle a saně, které v minulých letech zůstávaly nevyužity, došly i v podmínkách naší obce bohatého využití.

V důsledku dlouhotrvající zimy se v některých rodinách vyskytl stížnosti (častokrát oprávněné) na nedostatek uhlí. V odůvodněných případech byla situace – na potvrzení MNV – operativně řešena.

Po zimě si lidé na vesnici začali zásobovat dřívím. Palivové dříví, které často v lesích hnilo bez užitku, přišlo ke cti.

Zaměstnanci lesních závodů vycházeli lidem všestranně vstříc. Za 1 plm dřeva, který spotřebitel sám vyrobil, zaplatil 10 K4S. Takovým způsobem si řada občanů, kteří měli možnost, opatřili dostatečné množství paliva pro zimu příští. V této příležitosti je třeba uvést, že určitou míru vzruchu u obyvatelstva našich vesnic způsobily novinové články dopisovatelů z měst, kteří – s odkazem na množství paliva v našich lesích – doporučovali řešit palivovou situaci tak, že by lidé na venkově neměli být zásobeni uhlím vůbec nebo v míře daleko nižší, než je tomu dosud.

Občané naší obce jsou zásobeni tuhými palivy uhelnými sklady v Plasích podle tohoto klíče:

pro ústřední topení 60 q uhlí

pro etážové topení 40 q uhlí

pro lokální topení 30 q uhlí

na jedno topné období a jednu rodinu. Je-li na ústřední či etážové topení napojena rodina další, zvyšuje se původní množství o dalších 20 q paliva.

Kritické zimní měsíce byly překonány, pozvolna přicházelo jaro. V zápisech z té doby mám poznámku, že skřivani přiletěli 4. března, čejky brzy nato po nich, špačkové 25. března.

Zdálo se, že množství sněhu způsobí při tání v jarních měsících povodně. Nebylo tomu tak. Rozmrzlá země stačila vodu z pozvolna tajícího sněhu pojmout, přičemž „pily“ hlavně lesy.

Jarní polní práce vlivem příznivého počasí a zemědělské mechanizace byly provedeny v krátké době. V katastru naší obce nebylo možno o jarních pracích ani mluvit z toho důvodu, že celý katastr byl ze $\frac{3}{4}$ oset ozimou pšenicí a jenom nepatrná část pšenicí jarní.

Ovocné stromy odkvetly v měsíci květnu. Právě letní počasí nastalo v květnu a trvalo i přes měsíc červen, kdy teploty dosahovaly úrovně letních veder. Prázdninové měsíce, doba dovolených a pionýrských táborů v pravém slova smyslu propršely.

Žně se musely „krást“, čekat na každou vhodnou chvíli příznivého počasí pro zvládnutí sklizně.

Ve zdejší zemědělské ekonomické celku bylo dosaženo plánovaných výnosů obilovin – 37 q/ha, přičemž celkové výnosy v našem státě byly nižší, než předpokládal plán. To byl další nepříznivý jev po výpalcích ve výrobě z počátku roku.

Ovoce – oproti průměru z minulých let – se urodilo méně v důsledku sucha v květnu a v červnu, část ovoce předčasně spadala. Ani sběrači lesních plodin si nepřišli na své. Borůvek bylo nepoměrně méně než v létech minulých, lepší byla úroda brusinek. Výkup těchto plodin byl minimální. – Smutní byli i houbaři. Nerostly ani „prašivky.“ Stěžovali si rybáři na malé přírůstky, o myslivcích ani nemluvě. Zajíc se nestřílel vůbec (v roce 1978 rovněž ne), bažantů – kohoutů – bylo uloveno asi 30 ks a to ještě z podstaty stavu.

Orba byla provedena v měsících listopadu a prosinci, v roce 1980 bude celý zdejší katastr oset jařinami. Na části katastru ke Kostelnímu lesu zůstala nesklizená pšeničná sláma po kombajnech. Tento jev je občany kritizován. První sníh napadl 13. listopadu, zanedlouho roztál. Počasí bylo teplotně a do konce roku velmi příznivé. Po loňských zkušenostech slyšíme při každé příležitosti přání: Jen až to takhle vydrží do vánoc (a vtipákové dodávají: a potom ať je lepší).

Změny ve funkcionářském sboru MNV

V zápise z loňského roku jsem uvedl, že v roce 1979 pravděpodobně dojde ke změnám ve funkcionářském sboru zdejšího MNV.

Stávající předseda MNV s. Antonín Pašek začal od 1. října 1979 dálkově studovat vysokou školu. Z toho důvodu 1. září přestal vykonávat funkci předsedy MNV.

V době od ledna do června 1979 studoval s. Jiří Janouškovec, tajemník MNV krajskou politickou školu v Plzni. Po dobu jeho studia vykonával funkci tajemníka MNV člen rady a předseda školské a kulturní komise MNV s. Zdeněk Švamberg.

Po absolvování studia se s. Janouškovec opět ujal své funkce tajemníka, s. Švamberg funkce předsedy školské a kulturní komise.

O přijetí funkce předsedy MNV bylo postupně jednáno se všemi poslanci MNV, avšak bezvýsledně. Počátkem prosince na společné schůzi výboru stranické organizace a poslanců MNV se uvolil funkci předsedy vykonávat dosavadní člen rady a předseda komise pro výstavbu s. Jaroslav Šubrt, vyučený zámečník, který pracuje v zemědělském nákupním a zásobovacím středisku v Kaznějově. Je člen KSČ, pochází z dělnické rodiny, bydlí v obci od narození, oba jeho rodiče byli poctiví a pracovití lidé. Má tedy nový předseda MNV všechny předpoklady pro to, aby úspěšně vykonával svěřenou funkci ve prospěch všech našich občanů.

Ve jménu míru protestujeme!

Dne 12. prosince 1979 rozhodla rada NATO na svém bruselském jednání, aby byly v západní Evropě rozmístěny nové americké jaderné rakety středního doletu. Podle záměru Západu by měly tyto rakety změnit rovnováhu vojenských sil na evropském kontinentě, získat převahu a tím narušit vztahy v celosvětovém měřítku. Jde o čin, který je v rozporu s cíli a smyslem uvolňování, které byly slavnostně přijaty na helsinské konferenci v roce 1975. Je to čin proti míru, proti mírové spolupráci.

Při této příležitosti letí člověku hlavou sklíčující myšlenky. – V jakém jsme se to narodili století. Generace mých vrstevníků přišla na svět pře 1. nebo v první světové válce. Bída, hlad, strádání, památníky se jmény padlých ve všech místech naší vlasti a celého světa.

V hospodářské krizi ve 30. letech bylo jenom v našem státě na milión nezaměstnaných. Opět nouze a strádání. Než se mohl svět vzpamatovat, vmaširoval na scénu nacismus, děs protektorátu deptal naši zemi a s ní celou Evropu. –Opět mrazivá jitra, kdy naši lidé jezdili do plzeňské Škodovky denně ohrožované nálety. Popravčí čety v Lobzích, bombardování Plzně a míst v jejím okolí, pohřby narychlo. Kdy tomu bude konec, hrozili jsme se. Po šesti letech nezměrného utrpení, po všech těch hrůzách koncentráků a otrocké práce nás osvobodila hrdinná Rudá armáda.

Konečně jasné slunce na obzoru, nový život před námi!

Už nikdy válku, říkali jsme si a shodli jsme se na tom všichni lidé dobré vůle na celém světě.

A kam jsme po nemnoha letech dospěli? Na konci roku si lidé chystají dárky. V kterém srdci, ve které mysli se zrodil nápad naložit pod stromeček rakety smrti.

Na koho smrt? Na Evropu? Na nás? Cožpak bylo málo mrtvých mladých lidí v tomto století? Málo rozvrácených zemí, málo mrtvých dětí, málo utrpení?

Protestujeme proti raketám, proti všem těm hrůzám, proti předčasné smrti. Lidé celého světa se bouří s námi. Chceme pokoj, mír, chceme v klidu pracovat a tvořit, zvelebovat zemi pro příští generace, aby se svět vyvíjel k pravdě a kráse. Na celém světě se zdvihla vlna odporu proti ničivým zbraním, které byly trefně nazvány atentátem míru. Na celém světě i u nás v naší vlasti, i v naší vesnici, které dva sloupce jmen na památníku obětem 1. a 2. světové války připomínají předčasně zmařené životy, prolité slzy, zklamané naděje.

Mířtři kultury celé naší vlasti zaslali rozhořčený protest proti rozhodnutí rady NATO předsednictvu Světové rady míru do Helsinek.

Úmrtí bývalého presidenta ČSSR Ludvíka Svobody

V dopoledních hodinách dne 20. září 1979 zemřel po dlouhotrvající nemoci zasloužilý stranický a státní činitel, bývalý prezident ČSSR armádní generál Ludvík Svoboda. V listopadu (25.) by se byl dožil 84 let.

Zemřelý Ludvík Svoboda zasvětil celý svůj život našemu lidu, socialismu, míru a pokroku. Významně se zasloužil o osvobození Československa, o vytvoření naší Lidové armády, o výstavbu socialismu. Zastával funkci ministra národní obrany, člena předsednictva ÚV KSČ a presidenta Československé socialistické republiky. Jeho odchodem ztratila naše země velkou osobnost, spjatou s její novodobou historií.

Jeho památka zůstane věčně živá v srdcích všech lidí celé naší vlasti!

K některým opatřením na úseku maloobchodních cen

S platností od pondělí 23. července 1979 přijala vláda ČSSR opatření pro zvýšení některých maloobchodních cen a v návaznosti na provedené cenové úpravy přijala i opatření v sociální a mzdové oblasti

Paliva a energie

Maloobchodní ceny uhlí, koksu, topných plynů, elektřiny a topných olejů byly zvýšeny o 50 %. Cena topné nafty se zvýšila z dosavadních 0,90 Kč na 2 Kč za 1 litr. Ceny palivového dříví změněny nebyly.

Benzin

Kč/litr

dosud

nově

Super	/96 oct/	5,00	7,50
Speciál	/90 oct/	4,30	6,50
Normal	/80 oct/	4,00	6,00

Poštovní, telefonní, telegrafní a dálkopisné tarify:

I. Telefonní provoz

a) sazba pro zřízení nové telef. stanice	2 000 Kč
b) základní měsíční sazba	50“
c) sazba za 1 místní hovor (impuls)	1“
d) sazba za 1 místní hovor z tel. automatu	1“

II. Poštovní provoz

a) psaní do 20 g	1 Kč
b) dopisnice	0,50 Kč
c) balíky obyč. do 5 kg	5,00 Kč

Za 1 slovo obyč. telegramu 0,50 Kč

Současně s rozhodnutím o zvýšení maloobchodních cen paliv, energie a spojových tarifů schválila vláda ČSSR některé úpravy v důchodovém zabezpečení občanů s platností od 1. srpna 1979. Byly zvýšeny nejnižší důchody, které jsou jediným zdrojem příjmu z dosavadních 600 Kč na 780 Kč měsíčně pro jednotlivce a z 1 100 Kč na 1 330 Kč měsíčně pro dvojici.

Krom toho byly všechny ostatní důchody pobírané ze soc. zabezpečení zvýšeny o 30 Kč měsíčně – u více než 3 milionů důchodců.

Dále byla provedena úprava cen dětského odívání (oděvní a obuvnické zboží), které bylo dosud ve srovnání s obdobnými výrobky pro dospělé cenově zvýhodněno.

Byly zvýšeny dětské přídavky jako přímý nástroj pomoci rodinám s dětmi.

Přídanky na děti byly zvýšeny s platností od 1. srpna 1979 o 50 Kč měsíčně na každé dítě.

Na 1 dítě z 90 Kč na 140 Kč

Na 2 děti z 430 Kč na 530 Kč

Na 3 děti z 880 Kč na 1 030 Kč atd.

Ve zdůvodnění vlády ČSSR pro toto opatření maloobchodních cen, i přes přijatá soc. opatření a některá mzdová opatření se různě dotknou jednotlivých skupin obyvatelstva. Jde však o opatření, která jsou ekonomicky nezbytná. Vláda předpokládá, že soubor přijatých opatření najde porozumění a aktivní podporu našich občanů v úsilí při úsporách paliv a energie nejen na pracovištích, ale i v domácnostech. Je to v zájmu úspěšného hosp. rozvoje naší země.“

Občané naší obce přijali tato opatření vlády pokud šlo o benzín, paliva, elektřinu a poštovné sazby jako opatření odůvodněná, připomínky se projeví vůči zdražení dětského odívání.

Letní čas

Vzhledem k tíživé palivo energetické situaci, která se projevila jako důsledek nepříznivých povětrnostních podmínek hlavně v měsíci lednu 1979, přijala vláda ČSSR opatření o zavedení letního času.

Letní čas byl zaveden na dobu od 1. dubna do 30. září 1979. Princip tohoto opatření spočíval v tom, že hodinové ručičky dne 31. března 1979 ve 24 hodin byly posunuty na 01 hodinu. O půlnoci 30. září byl čas uveden na norm. středoevropský čas. Naše republika nebyla jedinou zemí, kde byl letní čas zaveden.- Se zavedením letního času byla provedena změna počátku pracovní doby (jinak ve výrobní oblasti, jinak v ostatní činnosti). Narychlo byly měněny jízdní rády hromadných dopravních prostředků, z čehož v některých případech zpočátku vznikaly zmatky. Nedostatky byly postupně odstraněny, zkušeností bude jistě využito při následující periodě letního času v roce 1980 a letech příštích.

Zvelebovací akce v obci v roce 1979

I v roce 1979 byla v obci prováděna její neinvestiční část.

Při akcích označených pojmem údržba majetku MNV, veřejných prostranství, zeleně, sportovního zařízení a při pomoci zemědělství bylo u nás odpracováno celkem 4 853 hodin. Hodnota díla 203 601 Kč, náklady činily 58 234 Kč.

Bylo pokračováno na adaptaci budovy MNV (přístavba 101 500 Kč, adaptace 9 980 Kč, odpadní jímka 7 500 Kč.

Svému účelu byla předána pionýrská klubovna v objektu mateřské školy. Hodnota klubovny je vyjádřena částkou 82 000 Kč.

Obyvatelé tří domů u potoka (Jar. Týr, Mil. Pašek a Ant. Beránek) zřídili svým přičiněním skupinový vodovod z veřejné studánky do svých obydlí. Pramen ve studni je dostatečně vydatný pro tento účel i pro ostatní zájemce, kteří pro vodu do tohoto zdroje chodí. Počin uvedených občanů lze hodnotit kladně.

Vlastní poštu

Krašovice nikdy neměly, i když o to naši předkové usilovali.

Staří, připomínají, že od dob, kam jejich paměť sahá,, patřila naše obec do obvodu pošty v Dolní Bělé. V době mého dětství rozvážel poštu listonoš Pitman z Dolní Bělé, který chodil denně po cestách po obce Lozu, Mrtník, Bučí, Krašovice a Tlucnou. Nesl-li poštu, zatroubil na malou blyškovou trubku před vraty příjemce, ten si pak zásilku odebral. Ten čas neměl doručovatel tolik povinností jako je tomu dnes.

V roce 1946 přišla naše obec pod poštu v Horní Bříze.

Dne 1. srpna 1962 byla zřízena pošta v Trnové. Tehdy měly Krašovice možnost zřízení poštovního úřadu zde. Nebyly však vhodné místnosti, které nabídla Trnová. Činnost doručovatelky pro naši obec zastává po řadu let k plné spokojenosti občanů s. Marie Věbová.

Náhlé úmrtí předsedy MV NF s. Josefa Kapra

Dne 17. října 1979 náhle zemřel zdejší rodák předseda místního výboru národní fronty v Krašovicích s. Josef Kapr ve věku 56 let.

Krátce přešel po celoročním léčení do úplné invalidity, jeho zdravotní stav se po rehabilitačních cvičeních těšil, těšil se, kdy nastoupí opět do zaměstnání. Zemřel na následek plicní embolie. Pohřeb žehem se konal v plzeňském krematoriu za velké účasti místních občanů i zaměstnanců chem. Závodů Julia Fučíka v Kaznějově. Za závod se s ním rozloučil nám. Ředitele s. Josef Koudele, za občany jeho rodné obce pisatel těchto řádků.

Nenadálý odchod s. J. Kapra vyvolal jak v obci, tak na jeho pracovišti širokou účast, k pozůstalým pak hlubokou soustrast

Novým předsedou MV NF v Krašovicích

byl ustanoven s. Jaroslav Šváb, soustružník, zaměstnán ve Škod. Závodech, u. p. v Plzni. Místopředsedou MV NF ustanoven mladý soudruh Vlastimil Šváb.

Pomístné názvy v obci

K označení místa (části obce, usedlostí jednotlivců, polí, luk, pastvin, lesů apod.) se z minulosti vžila pojmenování, která nazýváme pomístními názvy. Tyto názvy pozvolna mizí (hlavně pokud jde o označení určitých polních tratí v důsledku družstevního hospodaření na scelených lánech). Protože tyto názvy jsou charakteristické, zaznamenávám je pro oživení generacím příštím.

Nejprve části obce.

Přicházíme-li do Krašovic po silnici směrem od Trnové, projdeme kolem pěti rodinných domků vsazených do stráně. Říká se zde Na lesíku. Domky byly postaveny před 1. světovou válkou nebo těsně po ní. Pozemek tu původně patřil Františku Konigovi. Staří pamatují, že zde původně rostly lesní stromy, trní vřes a dokonce borůvčí.

Vlastní ves má náves (pod kostelem) spodní část vesnice určoval Tlucenský potok (bydlí zde Duchkojc Koudelojc u potoka, oproti Duchkovým nad školou a Koudelovým pod kostelem).

Kousek cesty pod hostincem po silnici k Bučí vede doleva odbočka udržované cesty, kde se říká V ulici. Na rohu zde stávala židovská modlitebna – synagoga – která ustoupila silnici, která se budovala v roce 1910. Vedle modlitebny židovské církve bydlel v dřevěné doškami kryté chalupě švec Jan Košák, bratr známého lékaře v Plzni a syn uhlíře, který páčil dřevěné uhlí v katastru zdejší obce. Ve velké světnici u Košáků byla umístěna před rokem 1889 jedna žákovna (třída)zdejší obecné školy.

Dále po silnici za mostem odbočka – udržované cesty doleva a jsme V zadním koutě nebo také jen V koutě.

Odtud do kopce jižním směrem dojdeme do Husí jámy, Kde jsou dnes tři popisná čísla. Doptáte se na Kovářkojc, Karlovcojc (dnes Rajchojc) a Šafrojc V jámě.

Z kouta je skok do Loužku, kde bydlel Pašek – jinak po chalupě Loužek. Staří uvádějí název U kolomazníků.

Směrem k Bučí bývala Kubíčková kovárna. Lukám v tom směru se říkalo Za kovárno.

Nad školou říkáme Na hvízdalce (jistě přiléhavé pojmenování), na domy těsně u severovýchodní hráze rybníka zůstal název Na sejkách (bydlel zde Urbánek a Tupý ze Sejek). Odtud dojdeme do čtvrti Na bojišti. Název je z doby, kdy se zde po 1. světové válce hrálo divadlo Za svobodu (režisér Vorel – lesní hajný). Nad rybníkem pak vyrůstá Nová čtvrť.

Pod mlýnem po vodě je Mlejnc (dnes rekreační chalupa, hajný bydlíval na hajnovně, fořt na fořtovně, dnešní budova národního výboru bývala do roku 1945 obecní pastuška, kde bydlívali obecní chudí.

Za mého dětství stával za mostem vlevo od silnice „Kozí magacínek“ kterýžto objekt z vepřovic se časem rozpadl. Sloužil mladým k provozování různých alotrií.

Pomístné názvy polí

Obdélník polí na svahu nad objektem mlýnce jsou pole Nad mlejnem. Přes potok je louka s rovným vrchem zvaná Amerika nebo Na Americe. Slýchal jsem, tuto loku uvedl do rovného stavu člověk, který se vrátil z Ameriky a o tomto světařdu rád vyprávěl. I umělé zavlažování z mlýnského potoka, které ještě nedávno bylo v provozu, přičemž louka dávala bohatou úrodu, bylo údajně jeho dílem. Odtud přes silnici je Krašovská, pod ní Trnovská jáma. Nad rybníkem byla pole U dubu, odtud směrem západním Na sekyře (tvar sekery s topůrkem). Od rybníka vede cesta do Chmelniček. Červená hlína polí této trati napovídá, že se zde pěstoval chmel pro zdejší pivovar.

Z Chmelniček po cestě na kopec a jsme Na kamenici. Od Žemloje lesíka po cestě do Krašovic jsme přišli k poli Na vokrouhlíku. Úrodné pole severně od silnice Krašovice – Bučí je pole V zástruží. V potoce pod Zástružím se v minulosti koupaly ovce před stříží. Kol enklávy lesa Hájku byla pole Na hájku, Pod hájkem, Za hájkem. Jižně od hřbitova po cestě dojdeme do Doubravy. K Někmiří byla pole U Někmiře, jinde U Tatiný, U Tlucný. Komplex louky pod obcí směrem k Trnové byla Panská louka.

Louky nad obcí směrem k Tlucné byly louky V loužku, kde byl v minulém století rybník – hráz po něm zůstala. Louka záp. Od školy (dnes pole) byla louka Na dolíce, odtud se táhla úvozová Zelená cesta (dnes již zlikvidována) k polím Na troubě a u Tianglu. – Tak tedy nazývali naši předkové a po nich i naši starší současníci části naší oce a jednotlivé díly polí.

Pro orientaci byly označovány komplexy nebo části lesů. Jejich názvy jsou přesně uvedeny v lesnických mapách, není zde tedy nebezpečí zapomenutí nebo záměny.

Pro úplnost tématu uvádím, že lesy v obvodu naší obce byly lesy panské (patřily do ř. 1945 knížeti Metternichovi z Plas) dále lesy obecní a konečně lesy v držení jednotlivců.

Dnes jsou lesy vesměs v majetku státu.

K názvům.

Část lesa nad hájovnou je les Na cikance, odtud směrem k Trnové je Taubrovna. Místo U Bernáška připomíná, že zde byl pytláky zastřelen hajný Bernášek. V době mého dětství byl v těchto místech umístěn na borovici obrázek. Po Široké průlině – jinak hospodárně – dojdeme „K Jánů“, vlevo je Suchá louka, vpravo Jezevčiny. Od Jána dojdeme po lesní alei ke Štáfiusu, odtud východně K modrému kříži, západně pak Leopoldu (jinak u lavičky.)

Část nad lesovnou je Kolečko, ke Kaznějovu je Čekal – jeho část Spáleníště. Podle mapy Berdovna.

Místu, kde se pokusně dobývalo černé uhlí se říká U podlochu, odtud dále Za Peterkovo huštinou, výše u židovo dubu, vlevo Mrtnická vobec.

V obecních lesích se říkalo V obci.

Jižně od Krašovic je Kostelní les, za ním Vopršálkovo les. Lesní majetek byl označen příkopem a mezníky. Podle tradice mívaly mezníky „nohy“ – hlavně mezi menšími komplexy lesů. V době mého dětství byly v obecních lesích vyznačovány a vydražovány „lesní výkazy“ – u nás vejkyzy – které byly ve veřejné dražbě odprodávány zájemcům o dříví. V určitý den – zpravidla v neděli odpoledne se sešli zájemci na stanoveném místě v lese, kde byla dražba prováděna. Stromy byly označeny čísly po pěti a ž deseti kusech – to byl jeden díl. Dražilo se, Starosta vyřkl cenu v korunách, zájemci „přihazovali“ – po prvé, po druhé a po třetí. Kdo „přihodil“ poslední, tomu díl patřil.

Rád jsem sledoval toto „přihazování“, po němž někdy vznikala nevraživost mezi lidmi (on na něj hodil), či se házelo z trucu.

Po zaplacení nabyvatel výkaz porazil a odvezl.

Bohatství obce se v tento čas měřilo podle toho, jaké měla obec příjmy (vedle daní a přírážek), přičemž zdrojem příjmů bývaly zpravidla lesy.

Oslava 90. výročí výstavby školy v Krašovicích

Je sobota, 2. června 1979. Obloha slibuje krásný slunný den.

Od 8. hodiny se vedle domácích účastníků oslavy scházejí pozvaní hosté – učitelé, kteří kdysi působili na zdejší škole. Osobní dopis přípravné komise pro oslavu těm, jejichž adresy byly známy dále pak inzerát z Učitelských novin, přivedly před školu 32 bývalých učitelů zdejší školy. Jsou mezi nimi učitelky a učitelé věkově staří, kteří zde působili v době těsně po 2. světové válce, přišli i mladší obou typů škol.

Škola září čistotou. V 1. poschodí je instalována výstava dokumentů z doby výstavby školy i z doby pozdější. Jsou tu vzácné památky, které byly vybrány z dokumentární části místní obecní kroniky. Výstavu velmi pěkně provedenou – připravila s. Helena Janouškovcová, učitelka ZDŠ v Dolní Bělé.

Několik minut po 9. hodině zahájil s Antonín Pašek, předseda MNV, oslavu, když byla předtím zahrána státní hymna a položen věnec u pomníku obětí 1. a 2. světové války.

Přivítal místní občany, učitele, kteří kdysi na škole působili, vedoucího odboru školství ONV Plzeň sever s. Miloslava Říhu a ostatní místní funkcionáře stranického a veřejného života v obci.

Připomněl, že za dobu 90 let se ve škole vystřídal řada generací mládeže, z nichž mnozí v minulosti i v současné době svojí činností ovlivňovali vývoj života nejen v místě, ale i v širším okruhu. – V závěru svého zahajovacího projevu popřál učitelům, kteří v současné době na škole pracují, mnoho úspěchů v jejich činnosti. Nato promluvil s Říha. Jeho slova, slova zkušeného funkcionáře a odborníka z oblasti školství, byla vyslechnuta se soustředěnou pozorností. Hovořil o nové čl. výchovně vzdělávací soustavě, o péči, kterou naše politické, státní a společenské organizace věnují rozvoji naší nejmladší generaci.

Poděkoval občanům za péči, kterou jak v minulosti, tak i v současné době škole věnují, připomenul obětavost občanů celé obce při generální opravě budovy.

I on vyslovil přání, aby v duchu pokrokových tradic minulosti pokračovala práce i nadále. Potom seznámil přítomné kronikář obce s. Karel Karlovec s vývojem školství v naší obci podle pramenů, které jsou k dispozici. Jeho projev bude uveden na dalších stránkách této pamětní knihy.

Na závěr dopolední části slavnostního shromáždění, promluvil s. Josef Srp, nyní učitel v důchodu, který působil na zdejší škole v letech 1934 – 1936. Vzpomněl, jak vypadala obec Krašovice tehdy a co se od té doby změnilo, pochválil péči o zvelebení školy, vzpomněl života žáků z doby těsně po velké hospodářské krizi, která poznamenala velmi citelně veškerý život v obci.

Jeho improvizovaný projev byl vyslechnut všemi přítomnými s velkou pozorností.

Po dopolední části oslavy si všichni přítomní prohlédli školní budovu, její vybavení a výstavu archivních dokumentů.

Při společném obědě ve školní jídelně, který za pomoci místních žen připravily kuchařky školní jídelny, byly přečteny dopisy těch učitelů, kteří se oslavy z různých důvodů zúčastnit nemohli. Obzvláštní pozornost vyvolal dopis bývalé učitelky z let 1918 – 1920 Marie Nygrýnové, která žije toho času na odpočinku v Ústí nad Labem. Ve 14 hodin započal na školním hřišti u školy kulturní program. Uvedla jej ředitelka školy s. Dáša Šimanová výrazným projevem. Připomenula, že rok 1979 byl OSN vyhlášen jako Mezinárodní rok dítěte, zdůraznila, co bylo u nás v této oblasti vykonáno.

Poté vystoupili žáci mateřské a základní devítileté školy se svým tělocvičným programem. Protože programu byla věnována odpovědná péče, setkalo se jeho provedení s pozorností a účastí všech přítomných.

Po žácích obou škol vyplnili další program členové estrádního souboru Závodního klubu ROH Lachemy v Kaznějově. I jejich vystoupení bylo pozorně sledováno a odměňováno potleskem.

V době před zahájením odpolední části programu, o přestávkách a po skončení programu vyhrávala dechová hudba, Lesačka za vedení s. Václava Pešíka z Dolní Bělé.

Občerstvení při krásném slunném odpoledni obstarali pracovníci místní Jednoty (prodejny i pohostinství, lístky do tomboly byly rozprodávány péčí členů přípravné komise, která se mnohokrát sešla před oslavou a svědomitě průběh slavnosti připravila.

Spokojenost projeví i bývalí učitelé. Popřáli jsme jim při jejich odchodu zdraví a spokojenost do jejich příštích let.

Oslava 90. výročí výstavby školy v Krašovicích svojí náplní a účastí občanů z místa a okolí byla velmi zdařilá a splnila poslání, kterou přípravný výbor oslavy včele s předsedou školské a kulturní komise MŇV s. Zdeňkem Švambergem po celou dobu příprav sledoval.

Projev o vývoji školství v naší obci

Vážení přátelé, soudružky a soudruzi, milá mládeži!

V životě národů, skupin lidí i jednotlivců jsou jubilea, která jsou slávou, radostí a úspěchy, naproti tomu jsou jubilea, ze kterých vane smutek.

Jsou však výročí prostého lidského pokroku a humanity, výročí neokázalá, která nejsou poznamenána prapory a hudbou, výročí bez hrdinů. A přece jsou to jubilea značící stupně, po nichž šlo lidstvo, sice pomalu a namáhavě, ale přece jistě a bez oddechu vpřed za svými ideály.

Proto výročí nám nemůže být cizí z několika důvodů. Předně proto, že problém vzdělávání, je odedávna životním problémem našeho národa, neboť jeho poloha v srdci stále neklidného kontinentu, jehož hranice byly tak často barveny krví z příčin mocenských, politických, národnostních, náboženských či jiných, jej vždycky nutila bránit se více duchem než mečem.

Není proto náhoda, že nejjasnější stopy po školách nacházíme v dějinách našeho národa skoro vždycky tehdy, když v Evropě – nebo alespoň ve střední Evropě – o něco šlo.

A proto již ve 13. století vznikají u nás vedle škol církevních také školy městské, určené dětem z řad bohatých měšťanů, ale také dětem řemeslníků a kupců.

Vyvrcholením tohoto stavu bylo jistě ve 14. století založení Pražské univerzity, do níž pak vnesl Hus své revoluční myšlenky nejen sociální a náboženské, ale také národnostní, neboť proti vzedmuté germanizační vlně této doby bylo nutné se bránit silou ducha a vědění. Vznikly silné tradice husitské, z nichž pak vyrůstalo školství Českých bratří zvláště když zásluhou Jana Blahoslav padl názor odmítající vyšší vzdělání.

Z prvků tohoto školství připomeňme ocenění výchovného vlivu fyzické práce docenění učebnic, šíření vzdělání mezi lidem apod. Pak vyrůstal – a to opět v době hrozícího nebezpečí – onen světlý maják v osobě Jana Amose

Komenského. A bylo tragédií, jeho genia i našeho lidu, že nemohl dát výsledky své usilovné činnosti svému vlastnímu národu, který byl vržen do propasti temna, v němž školství přecházelo do vlivu jezuitského řádu, který měl vyhladit všechno to jiskření ducha, střídané v pokladnici vědění učitele národů Jana Amose Komenského. Teprve zrušením tohoto řádu r. 1783 se zablýskalo na lepší časy, kdy vyšel nový školní řád, který germanizační snahy vybrousil v nástroj, který měl pomoci při výchově hodných poddaných, ne příliš vzdělaných, národnostně vlašných, kteří ve slepé poslušnosti a nevědomosti co nejdříve podlehnou josefinským snahám po vytvoření centralistické říše s jediným – tj. německým – jazykem.

Potom však přišla doba národního obrození v jejíž análech čteme kromě slavných jmen jiných také jména českých učitelů.

Výsledky tohoto snažení našich vlasteneckých předků se postupně dostavovaly. Tak v roce 1866 byla přijata zásada rovného práva obou zemských jazyků na školách národních a středních (bylo to po prohrané válce prusko-rakouské).

Avšak příznivější podmínky pro rozvoj českých škol znamenal teprve říšský zákon z r. 1869.

Tento zákon stanovil školní docházku jako povinnou od 6-14 let. Převážná většina žáků ovšem splnila svou školní docházku ve škole obecné, často jednotřídní, neboť školy měšťanské byly zřizovány jen ve městech a to buď osmi třídní ve spojení se školou obecnou nebo samostatně, jako měšťanské školy trojtřídní.

Zákon stanovil dále čtyřleté vzdělání učitelů na tzv. vzdělavatelkách učitelských s cvičnou školou, se školním pozemkem nebo zahradou se 40 žáky v jedné žákovně. Zajímavá je ta část zákona, která mluví o dalším vzdělávání učitelů, o jejich právním a společenském postavení. Učitelství je prohlášeno za veřejný úřad a stanoví zásady pro vyměření učitelského platu a nepřipouští, aby si učitelé plat sami vybírali.

Významnější je však obsahová stránka zákona, kdy se napří zavádí do výuky reálie. Jedinými slovy: škola dostává do obsahu „pravdy poznání, nikoliv pouze zjevné.“ To bylo důležité, protože reálie umožňují pravdivý výklad o světě jako protiváhu církevního mysticismu, jímž tehdy žila a vládla katolická církev.

Avšak vydáním tohoto školského zákona nebylo ještě ro nás – jako národ – vybráno. Zprvu pokroková buržoazie postupně ztrácí svou pokrokovost a zvláště ve školské politice se postupně vzdává svých pokrokových zásad z dob bojů o politickou moc. Svou roli tu pak sehrává i nastupující dělnická třída, která zakládá r. 1878 soc. dem. Stranu a v níž začíná buržoazie spatřovat nebezpečí.

Vývoj někdejší obecné školy v Krašovicích zachycuje Pamětní kniha obecné školy v Kršovicích, která byla pořízena nákladem místní školní rady dne 8. března r. +882 – tedy před 97 lety.

Na stránce druhé Pamětní knihy v kapitole „Původ nynější obecné školy“ čteme: „Co se obecné školy v Krašovicích týče, nedá se nijak s jistotou určit, kdo byl jejím zakladatelem, jakož i kdo byl prvním učitelem. I má se za to, že dějiny školy souvisí s dějinami nynějšího farního chrámu v Krašovicích.

Původ nynějšího farního chrámu je tento: „Když klášter řádu cisterciáckého v Plasích císařem Josefem II. Zrušen byl, vytvořena jest nová fara s duchovním téhož řádu pro obce Krašovice, Bučí, Trnová a Tatína.

Roku 1778 vystaven jest nynější chrám sb. Jiljí a to snad byla příčina, že i pro jmenované obce zřízena jest škola patronátem pánů z Lichtensteina. Jelikož od roku 1778 kostelní matriky začaly se vésti, lze od téhož roku nalézt jména učitelů, buďto co kmotra nebo otce.

Tak zaznamenáno jest v matrice, že r. 1794 zemřel Jan Vild, učitel v Krašovicích.“

O místnostech žákovny vypravují pamětníci, že bývala tam, kde jest nyní obydlí šafáře v panském dvoře (ratejna). Tam vyučovali tedy Jan Vild do roku 1794, od roku toho pak Gabriel Friček, zemřel roku 1813 jsa 40 roků stár.

Nynější stará školní budova (bývalý hostinec u Mádrů čp. 30) sloužila až do roku 1794 za obydlí duchovnímu správci a když pak nová fara vystavena byla, přeložena jest škola z ratejny do nynější budovy r. 1814.

Téhož roku se stal učitelem v Krašovicích Bernard Pankrác, který zemřel r. 1835 – 16. dubna ve stáří 50 let na peteče.

Po něm nastoupil jeho syn Jan a působil co provizor do roku 1841. Nato obdržev místo u policejního úřadu ve Vídni, postoupil místo učitelské panu Václavu Zábranskému za částku 600 zlatých v šajnech.

O Václavu Zábranském se vypravuje, že byl dobrý hudebník a zpočátku také dobrý učitel. Za jeho doby vzrostl počet dítek ku škole povinných z oněch 4 obcí tak, že nebylo možno je v jednu žákovnu vměstnati. Proto snažily se obce nedostatku tomuto odpomoci. Když nastaly nové školní zákony (1869) odškolila se obec Tatína r. 1871 k Někmiří, kdež následkem toho zřízena jest dvoutřídní škola.

Roku 1874 vyzván byl Václav Zábranský, aby zadal o výslužné. Než toho ale učinil, zemřel po třídenní nemoci na zapálení plic dne 11. listopadu 1874.

Od úmrtí Václava Zábranského do konce ledna 1875 vyučoval prozatímně důstojný Pán Jan Staněk, farář v Krašovicích.

Dne 1. února 1875 dosazen byl na toto vyprázdněné místo Václav Hauza, mladší učitel v Plasích, rodem z Dolno Bělé ve stáří 24 roků.

Touž dobou bylo školou povinných dítek 125.

Zpočátku byla návštěva školy slabá. Spolupůsobením místní školní rady zakrátko lepšího úspěchu jest docíleno.

Ve schůzi místní školní rady dne 10. října r. 1877 schválen jest jednohlasně návrh Václava Hanzy o rozšíření jednotřídní školy na dvoutrídni.

Žádost byla sepsána a odeslána velectěné c. k. zemské školní radě. Vyřízení došlo v tom smyslu, že rozšíření se povoluje pro šk. rok 1878 v zásadě a definitivně od 1. ledna 1879. Počet školních dětí vzrostl pro školní rok 1878 na 159. Jakmile žádosti o rozšíření školy v zásadě povoleno bylo, nařízeno jest slavnou c.k. okr. Školní radou místní školní radě, by druhou žákovnu pro rok 1879 zřídila a vším potřebným opatřila.

K účeli tomu – čteme v Kronice – najala místní školní rada místnost pro druhou žákovnu a byt podučitelův za ročních 50 zlatých od pana Václava Košáka na dobu 3 roků, počínaje 1. zářím 1878. Ku zařízení druhé žákovny přemístěny jsou lavice, tabule atd. ze staré žákovny a do této zhotoven jest důkladnější nový nábytek. Dále přičiněním místní školní rady jest stará žákovna opravena tak, že chatrné stěny nahrazeny jsou podezdívkou a uvnitř novou ovrhávkou, podlaha jest vylepšena a nová kamna do obou tříd zakoupena.

Za prvního podučitele dosazen jest prozatimně pan Antoním Zápal, absolvovaný realista z Rakovníka.

Ve školní kronice se dočítáme, že před ukončením každého školního roku byla odbývána zkouška z náboženství za přítomnosti veledůstojného okresního vikáře, po níž byli někteří žáci a žákyně z mravnosti a pilnosti pochváleni. Jména vyhodnocených jsou uvedena ve školní Kronice.

Ve schůzi místní školní rady v měsíci srpnu r. 1882 oznámil řídící učitel, že dosavadní byt pro 1. třídu nedostačuje. I rozhodnuto najmouti větší místnost a sice od Marie Bišofové, kteráž byt ponechala za ročních 65 zl. Nájmu na dobu 6 roků, počínaje 1. zářím 1882.

Stísněné podmínky v nevyhovujících třídách vyžadovaly radikálního řešení.

Proto na schůzi místní školní rady konané dne 12. listopadu 1883 za přítomnosti předsedy místní školní rady Ffantiška Koniga a členů: Václava Hauzy, Hana Kieswettera, Josefa Fišera, Tomáše Mádra a zástupce velkostatku Krašovice-Visky byla na programu stavba nové školní budovy. Usneseno jednohlasně, že roku 1886 se ke stavbě přikročí.

Roku 1884 má se postavit cihelna (starší pamatují, že cihelna k tomuto účelu byla vybudována „na pastvišti“), r. 1885 mají se vyrobít vypálit potřebné cihly. Roku 1885 a 86 bude navezen kámen a ostatní potřeby, načež se se stavbou započne.

Dne 8. listopadu 1886 odbývána komise pro ustanovení stavebního místa pro novou školní budovu. Komisi přítomni byli: Velectěný pan okr. Hejtman Killar, okresní školdozorce velectěný pan Gabriel Jaroš, MUDr. Rozmara z Kralovic a p. Repisch, stavitel z Plzně.

Za stavební místo ustanoven jest pozemek rolníka pana Josefa Věbra poblíž fary.

V zasedání místní školní rady dne 4. prosince 1886 ustanoveno žádati, by vhodnější místo stavební se vyhledalo. Usneseno jednohlasně, pozemek farský k tomu cíli vymáhat.

Následkem velkého přibývání školních dětí (v září 1889 zapsáno školou povinných 224 dětí) naléháno některými příznivci školy, by v roce 1889 zadali stavbu školi jednomu podnikateli cestou ofertní do 7. března 1889.

Dne 16. dubna bylo pak rozhodnuto zadat stavbu nové školní budovy panu Izidoru Schwiedtovi, pánu na Vískách po slevení 25 % ofertního řízení, tedy za 12 630 zlatých.

Se stavbou nové školní budovy bylo započato dne 23. dubna 1889. Jmenovaný podniaktel svěřil provedení stavby panu Fr. Veckovi, staviteli z Kralovic.

Kne 10. listopadu 1889 bylo oznámeno, že stavba nové školy je provedena a kolaudace schopná. Stavba tedy trvala 201 den.

Dne 19. prosince 1889 byla konána kolaudace v obdobném složení jako při výběru stavebního místa. Stavba uznána za důkladně provedenou, v kterémžto smyslu také protokol u předsedy místní školní rady Fr. Koniga sepsán a ode všech přítomných podepsán byl.

Dne 9. června 1890 s velkým nadšením a radostí nové, nejvyš potřebné školní budovy.

Jak bylo v tehdejší době zvykem, nová škola musela být slavnostně vysvěcena. K tomu došlo dne 12. října 1890. V Kronice o tom čteme: „Ke slavnosti tak ušlechtilé, bez fanfár a praporečnicků však každou pokroku usilovnou duši mile jímající, sešlo se četné obecenstvo i učitelstvo zdejší i okolní. Po slavnostní řeči, již s vlasteneckým citem pronesl veledůstojný pán farář zdejší P. Jan Staněk a po slavných službách božích, při nichž ředitelem kůru vycvičená kapela domácí účinkovala odebral se průvod ke školní budově, kdež případným proslovem přivítala jej žákyně 2. třídy Marie Nováková. Po tom vystoupiv zemský poslanec a starosta zdejší pan Fr. Konig, poukázal několika prostými, avšak jadrnými slovy občanstvu na důležitost školy a vybízel je k lásce ke škole, vlasti a národu. – Doslovní znění projevu se zachovalo. Zní takto:

„V životě lidském vyskytují se okamžiky, kdy člověk povznesen se cítí nad všednost tohoto života, cítíme se jaksí být nadšeni, zapominajíce však útrap, kterých jest nám mnohdy zakoušeti. Bývá nám tak blaze, když jsme sobě vědomi, že vykonali jsme nějaký skutek záslužný. A právě v takovém rozpoložení nacházíme se dnes. Tuším, že veškerí členové do zdejší školní obce náležející a i jiní zde přítomní pánové tento pocit se mnou sdílí. Slavímeť dnes svátek dosud zde nebývalý. Zasloučímeť sobě právě novou školní budovu, což jest pro nás zajisté okamžikem významným, ano okamžikem tím významnějším, čím více jest jisto že zbudování toto není výsledkem ani bohatství ani přílišného blahobytu, nýbrž že zbudování tohoto stánku bylo již a bude ještě

příčinou mnohého strádání. Musíť zde býti obětován mnohý trpec, ano mozolně získaný groš! Avšak právo to nám způsobuje největší radost a potěšení, čeho jsme se vlastním namáháním dodělali.

A pakli tedy jsme zde již přinesli oběti, muže postarejme se o to, aby oběti ty nebyly přineseny buď částečně, buď zcela zdarma. Starejme se, aby žádné naše dítě bez podstatných příčin zde nescházelo. Nechť naplněny jsou v každé době všechny učebny, neboť škola jest základem života jak nám významný nápis téměř na každé a také na naší školní budově hlásá. Ano, škola jest základem života. V této nabývá dítě mravnosti, aby jednou, když vstupuje do života, bylo schopno vzdorovati nástrahám odevšad kladeným. Zde nabývá dítě potřebných vědomostí, kterých má potřebi při budoucím svém povolání. Vědomosti zde nabyté mají býti základem ku dalšímu vzdělávání, neboť doba nynější, která nás jaksí stále předstihujíc, vyžaduje, abychom také stále pokračovali a se zdokonalovali. Vždyť pak ani učenec, kter vyšší cíle ve svém životě sleduje, musí budovati na základě, který původně v této škole nabyl. Protož je snaha po zařizování škol zcela chvályhodná a víme, že mnozí národové velcí a i takoví, kteří již velikou vzdělaností slynou, tím více příčin má národ náš, který není tak příliš četný, aby na svém školství záležiti sobě dal a tak uhájil uprostřed národů velkých svoji existenci. K tomu účeli používáme zbraní, které slibují osvětu a vzdělání lidu. Starejme se předem o to, aby každý příslušník našeho národa nabyt takového vzdělání, které by ho činilo způsobilým, by mohl zastávati hodnost, kterou jemu vlast aneb spoluobčané jeho uloží. Takovým způsobem možno doufati ve zdar! – I obracím se k vám, ctění rodičové s vřelou prosbou, abyste nejen své děti pilně posílali, nýbrž abyste učitelům při vychovávání dítek byli nápomocni, abyste u vedení dítek ku mravnosti s učiteli zápolili, neboť jen tehdy, pakli jak učitelé tak i rodičové v mravním vychovávání dítek s učiteli vzájemně se doplňovati budou, jest hlavní účel školy dosažen a možno pak doufati, že dítě dospěvši, stane se zdárným občanem a řádným synem své vlasti.“

Potud projev Františka Koniga (16.4.1853 + 18.6.1910)

Po projevu odevzdal Fr. Konig klíče budovy řídicímu učiteli Václavu Hauzovi. Ten slíbil, že se bude starati o zdar školy a provolal jeho veličenstvu císaři pánu Sláva! Potom byla škola vysvěcena a zapěny sbory zdejším pěveckým spolkem Lumír. Nelze při této příležitosti přejít bez povšimnutí, že pěvecký spolek Lumír byl založen 1. listopadu 1887, jeho úřední schválení došlo 6. února r. 1888. V čele spolku byl pan Josef Rauner, majitel usedlosti v Trnové a oba učitelé.

Velmi mnoho dalších zajímavých údajů by bylo možno při této příležitosti ještě uvést. Generace dětí prošli touto školou, v níž se jim dostalo základního uceleného vzdělání, na němž řada z nich rozvíjela svoje nadání vlastním sebevzděláváním nebo studium na školách vyššího typu.

A jak šla léta naší vlasti, nacházela ohlas i v této škole přes 1. světovou válku, zrození samostatné ČSR, život a naděje do ní vkládané, její zánik jako projev zrady tehdejší vládnoucí buržoazie, dobu největší potupy našich dějin – dobu fašistické okupace až po slavné májové dny v roce 1945, kdy zprvu přivítala ve svých zdech na několik málo dní příslušníky americké armády a vzápětí na to vojáky Rudé armády – osvoboditelky.

Ve stínu lip, které byly vysazeny v roce 1918 u příležitosti vzniku samostatného čsl. státu spolu s důstojným protějškem někdejší fary, dnes mateřské školy, která byla otevřena brzy po osvobození, spolu s památkem obětím 1. a 2. světové války, tvoří škola a její nejbližší okolí důstojný památník pokrokových snah našich předků i generace současné.

Její obraz zůstane navždy spjat v myslích a srdcích těch, kteří do ní chodili s prvními kroky za poznáním a provází je po celý život, byť je byl osud zavál třeba hodně daleko od těchto míst.

Pro ně pro všechny zůstane navždy jejich školou, a základem života.

V soutěži obcí okresu Plzeň sever

byla naše obec vyhodnocena okresní soutěžní komisí v pořadí druhá obcí do 500 obyvatel s finanční odměnou ve výši 15 000 Kč.

Zemřelí v roce 1979:

1. Růžena Felendová	30.9.1898	11.1.1979
2. Josefa Skalová	4. 7.1892	24.2.1979
3. Jan Vodička	31.12.1900	27.4.1979
4. Josef Jindra		22.5.1979
5. František Pašek	2.12.1915	7. 6.1979
6. František Kovařík	28.11.1922	24. 6.1979
7. Rosalie Kovaříková	23. 3.1900	3.10.1979
8. Anna Urbanová	13. 6.1903	3.10.1979
9. Václav Kybic	6. 1.1908	9.10.1979
10. Josef Kapr	13. 3.1924	18.10.1979
11. Josef Reich	30. 7.1907	21.12.1979

Čest jejich památce!

V Krašovicích v březnu 1979

Karel Karlovec v.r.

Rok 1980

Úvodem

Rok 1980 byl rokem 35. výročí vítězství nad fašismem. Byl i rokem 25. výročí vzniku obranné organizace Varšavské smlouvy a také 5. výročí helsinské konference, která znamenala přelom v novodobých dějinách našeho kontinentu. Šlo ve všech případech o milníky, jimiž je vyznačen zápas o Evropu míru a spolupráce a v němž socialismu připadala vždy role: v záchraně lidstva před fašistickou porobou přinesla první země socialismu největší oběti a největší vojenský vklad. Také největší vymoženosti našeho kontinentu, kterou je již čtvrté desetiletí míru, vtiskl socialismu svoji pečeť.

Byli jsme ale současně svědky stupňovaného úsilí imperialistických mocností o zkomplikování mezinárodní situace. Imperialismus potvrdil, že se jeho podstata nemění: nechce se smířit s realitou dnešního světa, s upevněním pozic socialismu, s úspěchy národně osvobozenického hnutí a s upevňováním sil společenského pokroku.

Vezmeme-li kteroukoliv událost mezinárodního vývoje roku 1980, socialistické země v nich sehrály neaktivnější roli v prvních řadách boje za uvolnění mezinárodního napětí. Mezi nejvýznamnější patří květnová deklarace Politického poradního výboru Varšavské smlouvy. Bratrské země v ní potvrdily, že jsou stejně jako dříve pevně rozhodnuty společně se všemi mírumilovnými zeměmi světa uhájít politiku uvolňování mezinárodního napětí. Sovětský svaz předložil nové návrhy, jejichž cílem je uvolnit cestu a další jednání o jaderných raketách středního doletu v Evropě.

Memorandum „Za mír a odzbrojení, za záruky mezinárodní bezpečnosti,“ které předložil SSSR Valnému shromáždění OSN, představuje konstruktivní dokument, na jehož základě mohou být úspěšně řešeny nejdůležitější mezinárodní otázky uchování míru.

Ve Vídni předložily socialistické země iniciativní návrh, aby se jednání o vzájemném snížení stavu ozbrojených sil a výzbroje ve střední Evropě dostalo z mrtvého bodu. Rovněž i veškerá činnost socialistických zemí na schůzce v Madridu je založena na úsilí o prohloubení mezinárodního uvolňování i ve vojenské sféře.

Z NDR bylo odveleno 20 000 vojáků, tisíc tanků a další vojenská technika.

Rok 1980 byl ve znamení letních olympijských her, které se poprvé v historii konaly v socialistickém státě – v Moskvě. Reakčním silám ve Spojených státech a dalších zemí Západu nebylo nic tak solí v očích jako pomyslení, že tento svátek sportu vyzní úspěšně a snažily se tomu ze všech sil zabránit. Avšak dílo, které bylo vybudováno z pevné vůle po přátelství nebylo možné vyvrátit.

Vytvořenými podmínkami, o něž se zasloužila hostitelská země Sovětů, skvělou organizací a dosaženými sportovními výkony se stala Olympiáda triumfem socialismu a všech, kteří si přejí spolupráci a mír.

Rovněž naše celostátní spartakiáda dokázala obrovský rozmach naší masové tělovýchovy.

Nesplnily se naděje antikomunistických sil spojené s pokusy o diverzi do vnitřních poměrů Kuby a o její mezinárodní diskriminaci. Jak ukázal II. Sjezd Komunistické strany Kuby, pozice socialismu na této výspě svobody a pokroku na západní polokouli jsou pevnější než kdykoliv dříve.

Imperialismus však neskládá zbraně. Uplynulý rok ukázal tvrdou realitu tohoto boje: vzniklých vnitřních těžkostí v lidovém Polsku se snaží imperialistické síly zneužít k oslabení celého socialistického společenství. Schůzka představitelů členských států Varšavské smlouvy v Moskvě vyjádřila pevnou jednotu socialistického společenství na základech marxismu – leninismu a proletářského internacionalismu a dala jasně a srozuměnou všem nepřátelským silám, že jakákoli snaha o oslabení nebo vytržení některého článku z bratrské rodiny socialistických zemí nezůstane bez odpovědi.

Uplynulý rok 1980 pozvedl autoritu světového socialismu, který splnil naděje, obstál ve zkoušce života. Znovu potvrdil, že stojí pevně na půdě současnosti a že mu patří budoucnost.

Se všemi těmito událostmi byli naši občané seznamováni sdělovacími prostředky, při provádění stranického, odborářského a mládežnického školení, která ve všech těchto útvarech probíhají.

Jak šel život v obci v roce 1980

Zima byla vcelku příznivá – mírná. V lednu napadlo asi 20 cm sněhu, který zůstal ležet do 5. února, kdy povolna roztál. Dne 4. ledna v noci byla naměřena teplota -20°C , 14. a 15. ledna -17°C , 28. ledna -23°C .

Dne 9. února jsem viděl prvního skřivana na poli poblíž trigonometru u hřbitova.

Po celý březen a duben mám zaznamenány přeháňky sněhové s deštěm.

Dne 3. dubna, 21., 22. a 23. dubna po celý den sněžilo. Sníh rychle roztál, voda v potoku mírně stoupla, záplavy většího rozsahu nebyly.

Jarní polní práce byly v důsledku větších srážek zpožděny. Na větší části katastru naší obce byl vyset jarní ječmen koncem měsíce dubna.

Stromy odkvetly v květnu. Třešně a višně v pěkném slunečním počasí, ostatní stromy v době přeháněk a vytrvalých dešťů. Proto byla oproti minulým letům – zaznamenána velmi dobrá úroda třešní, jádrového ovoce bylo méně. Rovněž kvalita tohoto druhu ovoce nebyla tak dobrá, jako letech minulých. Způsobila to hlavně ta okolnost, že v obou prázdninových měsících pro neustálé deště bylo málo slunných dní, ovoce špatně dozrávalo, což se nepříznivě projevovalo i na jeho chuti. Uskladněné ovoce dříve podléhalo zkáze než v letech, kdy bylo více slunných dní.

Nejteplejší dny celého roku byly zaznamenány 16. června a 19. srpna. Podle zpráv naší meteorologické stanice v Plzni – Radčicích bylo v měsíci červenci zaznamenáno 155,5 mm srážek, což představuje – podle této stanice – 213% dlouhodobého průměru v našem Západočeském kraji.

Žně byly v tomto roce velmi ztíženy. Sklízecí mlátičky se těžko dostávaly do polí s rozbředlou půdou po dlouhotrvajících deštích, pro sklizeň byla využívána každá vhodná chvíle, kdy nepršelo. Díky dobré připravenosti sklízecí techniky a odpovědnosti kombajnérů byly žně skončeny do konce měsíce září v našem zemědělském ekonomickém seskupení JZD Mír v Dolní Bělé se sídlem v Horní Bělé.

V místech výše položených na našem okrese trvaly žně ještě do měsíce října, takže na žňové práce navazovaly bezprostředně práce podzimní.

Na podzim bylo na katastru zdejší obce zaseto ozimé žito pro jarní zelené krmení asi na celé trati pak od cesty od hřbitova k lesu – východním směrem ozimá řepka. Vpravo od cesty od hřbitova se plánuje setí jařin.

Počátkem prosince napadla slabší vrstva sněhu, splnila se lidová pranostika, která uvádí, že „Barbora – 4. prosince – na sněhu, Vánoce na blátě.“ Vánoce byly skutečně na blátě, k podstatnější změně ve vývoji počasí do konce kalendářního roku nedošlo.

Přes poměrně nepříznivé počasí během celé vegetace polních kultur byla úroda obilí velmi dobrá. Podle novinových zpráv – celkově – byla v tomto roce druhá nejlepší úroda od r. 1950, kdy bylo započato s kolektivizací našeho zemědělství. K této otázce se vrátím ve zvláštní kapitole v zápisu tohoto roku.

Dne 5. května 1980 byly zahájeny práce na melioraci trati polí v Doubravě, které prováděli pracovníci a stroje státní traktorové stanice v Kralovicích. Trať v Doubravě patřila v době soukromého hospodaření k nejméně přírodním pozemkům našeho katastru vůbec. Protože poloha této oblasti je mírně svahovitá, byla celá protkána důmyslnou sítí struh, které odváděly vodu širší strouhou vedenou od lesa směrem k Trnové. Těmto strouhám říkali naši předkové strže. Strže byly jejich majiteli pečlivě udržovány a soustavně čistěny, aby jimi proběhla všechna přebytečná voda v době příválů.

Při rozorání mezí byly rozorány i strže. Protože půda pod orníci je nepropustná, začaly se zde tvořit na několika místech ostrůvky, kde se celoročně držela voda, kde traktory při orbě nebo při sklizni zapadaly, místa ta zarůstala bodláčím, pýrem a jiným plevelem, který zamořoval ostatní části přilehlé trati. Doubrava přestala s léty být tím, čím byla dříve. Z těchto důvodů se zdá, že provedení meliorace celé této části bylo velmi nutné.

Po položení hlíněných trubek v hloubce asi 1 m v síti rýh, které vyorával speciální stoj, který současně i trubky pokládal, bylo přikročeno k hloubení stoky v nejnižším místě prováděné meliorace přibližně v místech, kudy vedla původní sběrná strouha. Dno a částečně i přilehlé svahy jsou vyloženy kvádry v místech původního můstku byl zbudován široký přejezd s průtokovou betonovou skruží průměru asi 60 cm. Země, která byla vybagrována pro trasu sběrné strouhy byla rozhrnuta po obou březích strouhy, takže místo močálu s kyselou trávou, kterou nikdo neskřízel, se stalo pole. Při této příležitosti budiž zaznamenáno, že u břehu odpadové sběrnice, strouhy vyvěrala čistá pramenitá voda na dvou místech. Studánku udržovali zemědělci – majitelé pozemků v Doubravě v čistotě, v době žni hodili sem pro vodu. Místo kol studánky sloužilo jako napájecí pro zvěř, které nikdy nevysychalo. I kaliště zde měla černá zvěř, která se zde přechodně zdržovala. – Provedením meliorace byl vykonán kus velmi dobré a potřebné práce.

Zvelebovací práce v obci

Jako v uplynulých letech bylo i v minulém roce 1980 pokračováno ve zvelebovacích pracích

V obci. Vzhledem k tomu, že nebylo možno pokrýt požadavek MNV na provedení kanalizace, zaměřila rada MNV pozornost na některé akce neinvestičního rázu. Tyto akce byly podloženy dohodami s organizací NF v místě a závazky občanů.

A výsledek? Byla předána klubovna pionýrské organizaci u budovy mateřské školy. Občanům, kteří bydlí v dolní části potoka začala sloužit jako čerpací stanice na vodu z obecní studánky k jejich plné spokojenosti. Celé toto zařízení bylo provedeno občany z obvodu potoka (výkop, položení vodovodního vedení, zaházení a úprava cesty). Na úhradě výloh se určitou částkou podílel i MNV svými finančními prostředky.

Byla dokončena adaptace budovy MNV (položeny podlahy, instalováno sociální zařízení provedena vnější omítka přistavené části a opravena omítka na stávající budově MNV, vybetonovány chodníky, provedena úprava okolního terénu).

Pozornost byla věnována mateřské škole, kde byla provedena výměna podlah, zřízeno pískoviště, zřízena nová část a opravena stávající část vnějšího vybavení tohoto zařízení.

Členové svazu zahrádkářů provedli ošetření aleje lip ke Kostelnímu lesu a u rybníka, členky ČSŽ v místě se staraly o prostranství kol poutače na návsi a květinovou zahrádku.

Stranou nezůstala ani politicko organizátorská a kulturně výchovná práce. Podle zprávy přednesené na plenárním zasedání MNV v měsíci únoru 1981, předsedou MNV s. Jar. Šubrtem, dobře pracuje SPOZ (sbor pro občanské záležitosti), jakož i některé další složky NF.

Na jarní směně NF pracovalo v sobotu dne 19. dubna 35 osob, v neděli 20. dubna 20 občanů. Obdobný počet byl zaznamenán i při podzimní národní směně.

Volba prezidenta ČSSR

Ve čtvrtek dne 22. května 1980 byl zvolen na další období stávající gen. tajemník ÚV KSČ a prezident ČSSR s. Gustáv Husák.

Sčítání lidu, domů a bytů 1980

Ku dni 1. listopadu 1980 bylo na celém území ČSSR provedeno sčítání lidu, domů a bytů podle stavu k půlnoci 31. října na 1. listopad.

Sčítání bylo prováděno na třech hlavních tiskopisech formou samosčítání, to znamená, že občané měli povinnost sami vyplnit údaje v uvedených tiskopisech. Byly to : 1. domovní list,

2. sčítací arch, 3. registrační lístek. Aby bylo usnadněno vyplňování uvedených tiskopisů, byla v týdnu před zahájením sčítání provedena instruktáž občanů v zasedací místnosti MNV ve dvou termínech. Účast na obou instuktážích byla velmi dobrá. – Pro vlastní činnost sčítání byly zřízeny dva sčítací obvody – přibližně s hranicí pod silnicí a nad silnicí a stanoveni rovněž dva sčítací komisaři (Jaroslav Kubíček a František Pašek č. 74).

Sčítací komisaři měli za úkol překontrolovat pravdivost a úplnost údajů ve sčítacích tiskopisech, po kontrole tiskopisy shromáždit a předat sčítacímu revizorovi.

Je třeba uvést, že valná většina občanů naší obce vyplnila tiskopisy velmi svědomitě – nebo s menšími nedostatky, které odstranili sčítací komisaři.

Úkol sčítacího revizora spočíval v provedení kontroly všech materiálů a provedení sumarizace za celou obec. Sčítací revizor byl ustanoven pro obce Krašovice, Bučí a Mrtník.

Funkci sčítacího revizora vykonával pisatel těchto řádků. Ten konstatuje, že sčítání bylo velmi náročné pro toho, kdo byl při něm pověřen jakoukoliv funkcí. Uvedené sčítací tiskopisy přikládám do dokumentační části kroniky.

Třicet let socialistického zemědělství v naší obci

Úvodem:

Už 30 let uplynulo od chvíle, kdy naše zemědělství a s ním také naše vesnice vykročily cestou socialistického rozvoje.

Když v květnu r. 1949 IX. Sjezd KSČ vytýčil před naším lidem základní cíl vybudování socialismu, bylo možno zároveň konstatovat, že s jeho uskutečňováním už se začalo i na vesnici. I když nastoupená cesta nebyla jednoduchá ani lehká, o její správnosti nepochybuje už dnes nikdo. Ostatně výsledky, jichž bylo jak v rozvoji zemědělství, tak v přeměně vesnice dosaženo, mluví víc než průkazně. Tak třeba roční výroba obilí – podle dostupných statistik – vzrostla o více než 6 milionů tun. Zásluhou cílevědomého zaměření na řešení klíčových otázek se podařilo dosáhnout soběstačnosti ve výrobě mléka, másla, vajec, a v podstatě i masa. A to, že dnes jeden pracovník v zemědělství zabezpečuje výživu 15 obyvatel, zatímco v roce 1949 vyráběl jen pro 6, také nemálo dokládá.

Dnes můžeme bez nadsázky a bez jakéhokoliv vychloubání říci, že všechno to, co se v uplynulém třicetiletí podařilo uskutečnit v zemědělství a rovněž tak i na vesnici a v životě jejích obyvatel, je to nejprůkaznější svědectví cílevědomosti a správnosti politiky Komunistické strany Československa.

Pod vedením strany se o všechno to dobré zasloužili i poctiví lidé z jiných dalších oblastí našeho života, Ti všichni mají svůj podíl na tom, že se v tak krátké době podařilo z roztříštěné a proto málo produktivní rolnické malovýroby vybudovat moderní socialistickou zemědělskou velkovýrobu. – Ledacos napoví i fakt, že zemědělství, spolu s potravinářským komplexem, se nyní podílí na celkovém společenském produktu asi 22 %, na národním důchodu zhruba 15 % a že v těchto dvou odvětvích pracuje kolem 17 ½ % všech trvale činných pracovníků národního hospodářství. To mimo jiné znamená, že počet pracovníků v zemědělství se snížil téměř na čtvrtinu předválečného počtu. Zemědělství však vyrábí téměř o polovinu více než tenkrát.

U nás v Krašovicích

V červenci tomu bylo přesně třicet let. Rána v ten čas už tu bývají chladnější, na polích suše praskalo nízko oholené strniště a v něm poskakovali zelenohnědí koníci a kobylinky, které když jste je chytili, vám slinili dlaně hnědavou pěnou. Ale vzduch byl v poledne najednou těžký jako olovo a byl cítit vůní mouky. Tak vrcholily tenkrát žně, nejpozežnanější část roku, druhá polovina školních prázdnin.

Ruce a nohy byly poškrábané od slámy a žitné osiny kousali za límcem košile do opálené kůže. Po polních cestách na všech stravách k vesnici se pomalu houpaly žebřinové vozy, naložené až do vrchu pšeničnými,

ječnými a žitnými snopy z panáků, brázdily dvě vyježděné koleje po obou stranách travnatého hřebínku uprostřed. Menší fůry s kravským potahem, větší, delší a vyšší s potahem koňským.

Při výjezdu z pole na cestu, která nebyla nikdy nikým udržována, se kolikrát na žebřinu vši silou pověsil ten, kdo byl při ruce, aby se fůra s tím cenným nákladem nepřevrhla pro smích druhým a k vlastní škodě. Svázelo se od rána, jak sešla rosa do pozdní noci do stodol. Na jídlo pro lidi a krmení pro dobytek bylo málo času. Počítalo se, kolik by to mohlo letos sypat, pšenice z Doubravy že by mohla dát i přes dvacet po hektaru a žito z Kamenice že letos hořelo a je jako kmín.

Po cestách ke vsi vartovala hejna hus a slepic, prala se ta havěť o každý spadlý klásek či škvora, nechtělo se jim čekat, až jim kluci nasbírají na prohrabaných polích pár kytic ze zapomenutých klasů.

Svážení konečně skončilo, někdy dřív, jindy se to hradlo z pole a do vsi od Tatině přijela „párovka“, kotel a mlátička, za tím vším vůz s různým harampádím, železy a klíny na založení kol obou strojů, sudem na vodu ke kotli, malé a velké řemenice, bedna se síty různé velikých otvorů, železné „pajery“ na posouvání celého tohoto zařízení, aby stálo ve vodovázce, aby se při mlácení nechvělo, aby řemeny nepadaly.

Určovalo se, kdo bude dávat do mašiny, kdo bude na vále, kdo na vrstvě a které budou odebírat a vázat slámu, kdo k pytlům odebírat a vážit, kdo nosit na výpku.

V kvelbu bylo připraveno celé jedno pečení domácího chleba a v klenutém chladném sklepě v hliněném zadrátovaném hrnci s vodou hrudy čerstvého másla, na prkénku kola do tvrda vymačkaného tvarohu.

Jinak tady máslo nepatřilo na stůl, všechno si odvážela jednou týdně hokyně Šnajdrová ze Třemošné, která na bričce, tažené jedním koněm máslo skupovala a sama s malým výdělkem na trhu v Plzni prodávala. Ať si dopřeje ten, kdo na to má, my na to nemáme.

Vyjímka byla v době výmlatu, kdy bylo třeba dát lidem při těžké práci pořádně najíst. A večer už stála párovka připravená na dvoře. Kotel před stodolou, mlátička uvnitř. To bylo jiné pohodlí s mlácením než při žentouru. Oheň v kotli ani nevyhasínal a tak ta mašina, černá věčně umaštěná sálala stále teplem a voněla párou. Dva páry koní, které kotel přetahovaly musily mít dobré kočí, aby se koně nesplašili, když pára při transportu foukala ze „sycáku“.

V ten čas se vesnice měnila v průmyslové místo. Začínala a končila den houkáním píšťaly. Píšťala oznamovala přípravu k mlácení – zpravidla ve ¼ 6, začátek směny v 6 hodin, dopolední a odpolední svačinu a oběd.

„Mašinář“, už byl v 5 ráno na místě, přijížděl na kole, někdy tu i přespal. V šest už měl nadělanou páru, nehodil řemeny a zatáhl za dřevěnou rukojeť píšťaly. Promazané píсты a táhla se lehce rozběhly, kotel tiše a stejnoměrně pobafával, z válu sjel do mlátícího bubnu se zahučením první snop.

Včerejší pšeničná síta zaměnila dnes žitná . „To si dnes užijeme“, říkaly ženské, „bude to prášit a je tom plno bodláčí.“ Čtyři měly u slámy co dělat, aby do podloženého povřísla nachytaly, srovnaly, sklekly, svázaly a odhodily otep a setřely pot z čela.

Do připnutých pytlů zapršelo první zrna. Chlapi tam už strkali ruce a chytali zrna do dlaně, aby je znalecky odhadli. Po naplnění hodili na záda první pytel a zaliti potem zdolávali krkolomné a častokrát vratké schody na sejkpu, kde každý pytel zaznamenali čárkou na dveřích či trámu. Čtyři čárky vedle sebe, pátou šikmo přes ně. Pod střechou bylo jako v pekle, obilí se vršilo na hromadě špičaté jako Milešovka.

Stáří výměnkáři se zaklínali, kdepak v zemědělství to bude takhle pořád, žádná mašina nám nepomůže, není nad dobře naklepanou kosu a hrabici a přitom mívali takové průpovědky, jako že v potu tváře chléb svůj dobývati budeš a svatá Markýta hodila srp do žita a svatá Anna, chladna zrána. Ti by se divili, kdyby dneska vstali...

Na první pohled by se zdálo, že práce v zemědělství byla vlastně idyla, že sedlák byl svým pánem, kterému nikdo neporučil.

Jak teple a přitom lahodně znějí slova F. X. Šaldy, který charakterizuje sedláka jako překonavatele zla a tvůrce dobra: „Jen tvůrce je opravdu šlechtic a nikdo jiný. A první a základní tvůrce na této zemi je sedlák, neboť za zlo, za poníženi, za pokoření, za útisk dával vždy dobro, chleba, podoben jsa v tom společné matce naší, veliké Zemi, která za ránu pluhem dává zlatý smích zrnitého klasu. Každý tvůrce je překonavatelem zla a sedlák je po svaté matce Zemi první a hlavní tvůrce. V potu tváře, ve strážni a nevděku vytváří chléb tělesný, podobenství a podmínku chleba duchovního.“ (Loutky a dělníci boží). Takovouto ódu na práci sedláka mohl vytvořit jen velký mistr slova. Chraňme se jakéhokoliv ironizování této modlitby, neboť smysl pro realismus ekonoma nesmí vyústit v cynismus. Ponechme básníkovi, co jeho jest.

V souvislosti s vývojem zemědělství je třeba ještě uvést, že po 2. světové válce vývoj v zemědělství začal nabývat zcela nových kvalit. Poptávka po zemědělské produkci neznala hranic, pro zemědělce vypukla éra dlouhodobé konjunktury, o které se jim v minulosti ani nesnilo.

Ještě několik poválečných let trval přidělový systém na potraviny, ceny těchto výrobků byly na mezní hranici. Poválečná obnova národního hospodářství si vynutila překotný odliv pracovníků z vesnic do měst, počet zaměstnanců v nezemědělských odvětvích a jejich kupní síla prudce vzrostly. Nebylo proto těžké uhádnout, že při pokračujícím vývoji konjunktury stávající úroveň zemědělství neuživí města, že tradiční rytmus zemědělské výroby musí ustoupit novým výrobním formám v tomto odvětví.

Jak už bylo vpředu uvedeno IX. Sjezd KSČ stanovil cestu k socialismu. Na něm s. Gottwald uvedl, že nebude u nás socialismu bez přechodu vesnice k socialismu.

Na stránce 77 a dalších stánkách 1. knihy Kroniky uvedl tehdejší kronikář s. Vynáhlovský v obecné rovině základní údaje o vzniku JZD v naší obci. Pro budoucí pokolení je však třeba některé údaje upřesnit, rozvést, doplnit, aby vznikl ucelený obraz této vývojové epochy v naší obci.

Prvním projevem družstevní myšlenky u nás bylo zřízení družstevní prádelny v roce 1948. Do této doby praly ženy prádlo v neckách pomocí kartáče a valchy. Pračky v této době nebyly. Ministerstvo zemědělství dávalo do míst, která dobře plnila dodávkové úkoly státu a kde byly ustaveny organizace žen při Jednotném svazu českých zemědělců elektrickou pračku a ždímačku, aby se ulehčila práce s praním prádla zemědělským ženám. Protože na vesnici v té době nebyly ženy zaměstnány ve stálém pracovním poměru v té míře, jako je tomu dnes, pomáhaly tyto ženy hlavně při špičkových pracích zemědělcům v obci.

"Družstevní prádelna se osvědčila. Její činnost řídit výbor zmíněné ženské organizace, přičemž bylo umožněno praní prádla jednou za 14 dní podle jmenovitého plánu, který visel v prádelně. Prádelna byla původně umístěna v dřevěném baráku na louce za budovou národního výboru, později přemístěna do místnosti „v pivovaru“. Studnu s dobrou měkkou vodou vykopal s Libor Hájek, montáž pumpy, pračky a odstředivky provedli odborně místní řemeslníci. Místnost byla k tomuto účelu vhodně upravena, vchod do prádelny byl po schodech od silnice. Dobrou politickovychovnou práci mezi ženami zmíněné organizace vykonávala s. Růžena Suchá, pověřená ONV touto činností.

Už tady, vůči tomuto bezesporu prospěšnému zařízení se u některých lidí začal projevovat odpor, postranní i otevřené osočování. Bylo slyšet úvahy o tom, že nosit špinavé spodky do společné prádelny je „proti koštěti“, že je to nehygienické, když pere jedna hospodyně po druhé. Ty na to obyčejně nedaly, do prádelny stejně ve velké většině chodily se špinavým prádlem, odtud si odnášely prádlo čisté a ze ždímačky napůl suché, přičemž průpověď: „Kdo chce psa bít, hůl si najde“, i v tomto případě došlo k uplatnění. Jinak je třeba zdůraznit, že zmíněná ženská organizace vykonala v uvědomovací činnosti mezi ženami značný kus prospěšné práce. To se příznivě projevilo v době pozdější.

Vlastnímu založení JZD předcházela dlouho trvající uvědomovací činnost, kterou prováděli komunisté. Oni to byli, kteří přesvědčovali zemědělce o nutnosti uskutečnění nových forem zemědělské výroby, po založení menšinového JZD to byli opět oni, kteří věnovali po několik následujících let každou volnou chvíli svého času nejen k manuální pomoci tomuto mladému socialistickému sektoru, ale i politicko – výchovné činnosti mezi družstevníky. Tito komunisté a tehdejší příznivci družstva stárnou a postupně odcházejí. Právě jim a jejich potomkům jsou určeny tyto řádky vzpomínek na tehdejší rušnou dobu a jejich aktivní účast v ní.

Kdo chce přesvědčovat, musí znát a jít příkladem a kdo chce zapalovat, musí sám hořet. Tak doslova a do písmene pracovali v té době členové strany i když ne všichni stejně intenzivně. Ze sdělovacích prostředků (tehdy tisk a rozhlas) se poučovali o problematice socialistického zemědělství, nelitovali času ani nákladů, aby se na vlastní oči přesvědčili, jak si vedou družstevní rolníci v místech, kde už JZD byla založena. Na našem okrese to bylo rovněž menšinové JZD ve Chřívici v jehož čele stála s. Marie Uhrová a kde byly přibližně obdobné podmínky jako u nás.

V roce 1948 vznikla v naší obci farma státního statku, která patřila pod statek v Nečtinech. Tato farma byla utvořena z bývalého zbytkového statku, který koupil Václav Fajfr a hospodařil zde asi od roku 1945. Předtím patřil statek Izidoru Schmiedlovi, továrníku ve Vískách. Tento statek byl u nás znám pod pojmem „panský dvůr“. V roce 1945 se Fajfr rozvedl se svou ženou a odstěhoval se kamsi na okres Žlutice. Po něm hospodařil na statku jeho nevládní syn Vojtěch Kepka do roku 1948 jako majitel statku, potom jako farmář. Kepka pracoval s jedním párem koní, zaměstnanec Kača z Lešovic s druhým párem. Ženy obou pracovníků se staraly o hovězí a vepřový dobytek. Ostatní práce v rostlinné výrobě vykonávaly zdejší ženy.

Vedle farmy statku byly v obci pozemky obecní, které měli pronajaty dělníci z okolních továren. Ti po návratu z práce obhospodařovali pronajatou půdu.

Dále byla v obci půda kostelní a farní, kterou měli pronajatu drobní držitelé půdy. Tato půda byla lepší než půda obecní a nacházela se v trati východně od polní cesty od hřbitova do Kostelního lesa.

Posléze zde byla půda, jejíž majitelem byl někdejší učitel, pozdější ředitel zdejší školy (první kronikář obce) Václav Gruber, který získal polnosti dědictvím po své zemřelé manželce Marii, rozené Konigové.

Ostatní půdu obdělávali drobní a střední zemědělci kravským nebo koňským potahem. Traktor z nich nikdy nikdo nevládnul.

Po páru koní bylo ve mlýně u Libora Kieswettera (ten míval v minulosti až 3 páry koní) u Josefa, později Václava Brandtla, u Jaroslava Tagla, po jednom koni u Václava Paška, Josefa Paška a Bedřicha Kovařika.

Drobní zemědělci, kteří neměli vlastní potah, byli odkázáni na majitele koňských potahů. Ti za tuto práci žádali zpravidla protislužbu v době zemědělských špiček. O těchto vztazích píše v Kronice II. díl strana 21 a další.

V červenci r. 1950 se rozhodlo 24 drobných zemědělců – lépe snad 24 vlastníků půdy – neboť u většiny z nich nebylo zemědělství hlavním zdrojem obživy – že založí JZD. Ti dohromady vlastnili 38,19 ha půdy. Obecní pozemky, pozemky farské a kostelní – z nichž některé ležely o skončení války ladem – přešly podle tehdejších platných směrnic – do obhospodařování družstva. Těch bylo 7,59 ha. Stejně tomu tak bylo s pozemky kostelními a farskými o výměře 8ha a pozemky Václava Grubera o výměře 12,84 ha. Když v prosinci r. 1950 na žádost

představenstva JZD byly družstvu předány pozemky farmy statku o výměře 18,56 ha k 21. XI. 1950 hospodařilo JZD na výměře 85,18 ha.

Z toho, co bylo výše uvedeno plyne, že do družstva v roce 1950 nevstoupil ani jeden majitel koňského potahu. Bylo to tedy družstvo menšinové.

Seznam zakládajících členů JZD je uveden na straně 83 I. dílu Kroniky.

Koncem listopadu 1850 byl ze zdejší farmy statku odvezen veškerý dobytek (hovězí, vepřový, koně), a veškerý upotřebitelný inventář a podstatná část suché píce a slámy.

V únoru r. 1951 byl proveden svod dobytka hovězího do stáje bývalého objektu statku, která byla po vyklizení pro tento účel vhodně rozšířena a upravena.

Nevím, kde se v komunistech té doby vzalo tolik sil, obětavosti při zajišťování základních nezbytných podmínek pro počáteční zdárný chod zemědělského družstva. Byla to všechna sobotní odpoledne (tehdy ještě nebyly volné soboty), neděle dopoledne, v čas potřeby i nedělní odpoledne, v době žní a podzimních prací částečný sil nebo úplná dovolená, kterou členové strany dávali družstvu a to bez jakéhokoliv nároku na odměnu.

Zásoby suché píce, které zde byly ponechány z farmy statku pro hovězí dobytek (část dobytka členů JZD, zbytek opatřen nákupem) byly tak malé, že bylo třeba dodat krmení v vlastních zásob těch, kteří něco z toho měli doma. Sešlo se tolik píce, že byl kritický stav překonán do doby, kdy se započalo krmit zeleným krmivem (šlo o 23 ks dojníc a menší počet mladého hovězího dobytka).

Pro jarní práce r. 1951 bylo třeba opatřit zatím alespoň jeden pár koní. Později byl zakoupen další pár. Krom těchto dvou párů koní vlastnilo družstvo traktor zn. Svoboda – 15 HP.

Prvním předsedou družstva byl s. Vojtěch Karlovec, který do této doby pracoval jako kočí ve mlýně Libora Kieswettera. Funkci zootechnika zastával s. Jan Pokorný, pův. povoláním kovář. Funkci účetního vykonával učitel zdejší školy Fryček, později – a to velmi odpovědně – s. Václav Bařek, původně dělník, později vedoucí Kaolinky v Horní Bříze. Agronomek družstva byl s. Stanislav Brandtl, tuhlář v místě.

Hovězí dobytek ve stáji ošetřovali: Marie Koudelová, Anežka Kaprová, Marie Hájková, Vlasta Hájková, o vepřový dobytek se staraly: Karlovcová Marie a Kovaříková Anežka.

Pro ulehčení námahy ošetřovatelek dojníc byl instalován el. dojící přístroj a samočinné napáječky.

Třeba uvést, že pole ve správě statku byla obdělávána velmi dobře, horší to bylo s bývalými pronajatými pozemky drobných držitelů, kterým půdu obdělávali majitelé potahů, ale až tehdy, když obdělali pole svoje.

Jarní práce byly v roce 1951 zvládnuty za podpory traktorové stanice v Kralovicích včas. Rovněž i sena. Tráva na lukách a na orné půdě byla posečena travní sekačkou, na mokřích lukách a na svazích byla tráva sečena kosami dobrovolníky z místa, kteří uměli sekat kosou. O pracovitě ruce nebyla nikdy nouze. Obracení a kopení sena se provádělo ručně. Sena byla z velké části ženská záležitost až na nakládání sena na žebříňáky a skládání sena pod střechu. Dnes už si mladý člověk, těžko umí představit situaci, kdy se seno nabodávalo z „jelit“ na podávky, náklad se zdvíhal nad hlavu a podával na fůru tomu, kdo nahoře seno rovnal. Při této práci padaly úlomky sena do vlasů a za košili a když v červnu sluníčko pěkně přihřívalo, řinul se pot z tváří a celého těla. A tak fůra za fůrou, odpoledne (zřídka kdy se vozilo seno dopoledne) do pozdního večera, to byla dobrá příprava na nastávající žňové práce.

První společné družstevní žně v roce 1951 byly provedeny úspěšně a včas. ONV v Plasích zprostředkoval dodání mlátičky s el. motorem. Souprava byla instalována na poli proti obydlí Jaroslava Vebera, později přemístěna Na dolík, kam bylo obilí sváženo ze všech družstevních polí. V pozdější době se mlátilo obilí na volném prostranství u rybníka.

Mlátilo se v dopoledních, odpoledních a večerních směnách. Na výmlat – jak už bylo uvedeno – si brali soudruzi dovolenou. Podle předem naplánované potřeby byla dána možnost volby těm, kteří se zavázali k pomoci.

Mladé družstvo celkem bez obtíží plnilo veškeré dodávky v obilí, mase a mléce. Dodávkové úkoly nebyly nižší než v soukromně hospodařících zemědělci. Za vejce – protože nebyla zatím drůbežárna bylo možno dodávat mléko. – Po splnění dodávkových úkolů v mléce bylo možno přebytky tohoto produktu odprodávat členům JZD, kteří neměli záhumenkovou krávu a i těm, kteří v družstvu pomáhali.

Po splnění dodávkové povinnosti státu, po odprodeji místním spotřebitelům, byl zbytek mléka odstředován, ze smetanou bylo stloukáno máslo. Z odstředěného mléka byl lisován tvaroh. Všechny tyto produkty byly prodávány za přiměřené ceny družstevníkům a těm, kteří v družstvu pomáhali. V době žní byly pracovníkům u mlátičky podávány svačiny – rozdělaný tvaroh se smetanou a chléb. I podmáslí bylo (a dobré).

Členové družstva – pokud měli zájem – měli podle tehdejších stanov nárok na záhumenek o výměře 30 – 50 arů. Tímto opatřením bylo družstevníkům umožněno, aby chovali pro svou potřebu jednu krávu a přiměřený počet dalšího drobné hospodářského zvířectva. Toto opatření bylo družstevníky plně využíváno, někdy i na úkor vlastnictví celo družstevního.

V roce 1952 vystřídal ve funkci předsedy družstva s. Vojtěcha Karlovce s. Jaroslav Kubíček, kovář Zpč. keramických závodů v Horní Bříze, který vykonával funkci předsedy tohoto menšinového „kovářského“

družstva do té doby, kdy přistoupili ostatní zemědělci v místě. Od léta 1952 vlastnilo družstvo druhý pár koní, se kterým pracoval s. Jan Hart, který se do Krašovic přistěhoval z osady Plachtín u Nečtin.

Výše pracovní jednotky v družstvu se pohybovala v rozmezí od 18 do 26 Kč. Připočteme-li k tomu naturálie, které družstevníci dostávali od 2. roku trvání družstva jako součást odměny a výtěžek ze záhumenku, byla životní úroveň družstevníků na dobré úrovni.

Pěkný pohled byl na scelené družstevní lány po provedené hospodářsko technické úpravě půdy, která byla provedena na podzim r. 1951. Tato úprava byla provedena citlivě, protože v obci byli pouze malí a střední rolníci.

Výmlat v roce 1950 už byl společný. Obilí si každý družstevník posekal sám, výmlat byl prováděn na cestě pod silnicí do Zadního kouta na zánovní mlátičce, kterou do obce dodalo zem. oddělení ONV v Plasích. Funkcí strojníka u mlátičky po celou dobu, pokud existovalo menšinové družstvo vykonával na slovo vzatý odborník, komunista František Tupý, strojník ZKZ.

Nad mlátičkou byla vztyčena tabulka s nápisem „JZD Krašovice“. Tento první společný výmlat budil pozornost hlavně od těch, kteří projížděli obcí autobusy. Toto družstvo bylo první ze širokého okolí.

V roce 1952 byla uzavřena soutěž o včasný výmlat mezi zdejšími JZD a nově utvořeným družstvem v Bučí.

Z této soutěže vyšlo vítězně družstvo naše.

Traktor „Svoboda“, který vykonal v družstvu mnoho užitečné práce byl zakoupen z traktorové stanice v Kralovicích jako vyřazený za hodnotu železného šrotu. Jím bylo odvezeno všechno obilí a seno do výkupního závodu v Kaznějově, svázel obilí k mlátičce, přivážel dříví z lesa.

Protože neměl záběrové gummy proti prokluzování zadních kol, zhotovil Jaroslav Kubíček železné drapáky, které se jednoduchým způsobem montovaly na zadní kola traktoru. Tím stoupla užítost tohoto stroje. Jezdil sice pomalu, ale vždycky dojel.

V mladém družstvu se zkoušely i nové formy zemědělské výroby.

V roce 1952 se pěstovala v družstvu cibule. Je třeba připomenout, že úspěšně. Na poli V zástuzí je vhodná půda i pro pěstování zeleniny. Protože cibule v té době často chyběla na trhu, bylo rozhodnuto pěstovat tuto plodinu i u nás.

Cibule sazečka došla drahou do Kaznějova, žáci z dolnobělské školy jí za jedno volné odpoledne vysázeli velmi pečlivě, půda pod ní byla pečlivě připravena, ošetřování nenáročné.

Cibule se rádkovala, sílila, nechybělo zvědavců. Když dozrávala, bylo třeba pole střežit. Našli se i takoví, kteří – ač nesázeli – chtěli sklízet.

Sklizeň prováděly ženy. Byla velmi dobrá. Bedny s touto plodinou odvážela auta přímo z pole.

Redaktor okresních novin „Plasko buduje“ Miloslav Štroner napsal o úspěšném pokusu Krašovických hezký článek do těchto novin, který doplnil fotografií z doby sklizně.

Rok nato – v roce 1953 – bylo na tomtéž místě pěstováno zelí. Protože zelí je náročné na přiměřenou vláhu, bylo opatřeno zavlažovací zařízení, které dodal a instaloval Kovo podnik v Plzni.

Tři rozetové čerpadlo, poháněné benzínovým motorem bylo instalováno v dřevěné budce, umístěné nad potokem. Rozvod – pozinkovaného potrubí – byl položen meziřádky zelných sazenic. K vlastnímu zalévání byly instalovány 3 rozstříkovače – káči – které potoční vodu – v té době ještě bez chemických zplodin, tedy čistou – rozstříkávaly po kultuře. Příspěvek na toto zavlažovací zařízení poskytlo ministerstvo zemědělství. Zelných hlávek se urodilo tolik – a ve výborné kvalitě – že je výkupní závod v plné míře nevykoupil. Hlávky zelí byly zkrmovány hovězím dobytčím. Tato zkušenost odradila družstevníky od dalšího pěstování jak cibule, tak i zelí. Pro úplnost uvádím, že pumpu z uzavřené budky nad potokem odcizil neznámý pachatel, roury na vlastní závlahu byly převezeny do statku, uloženy na prostranství za vraty, postupně se ztrácely, až z nich nezůstalo nic.

To však bylo až v době, kdy „kovářské družstvo“ bylo rozšířeno o další členy.

Jak už je vpředu uvedeno, hlavní pomoc při zrodu družstva poskytovali komunisté. Nebylo jedné stranické schůze, kdy se projednávala záležitost místního JZD. Nejen manuální pomoc, šlo i o přesvědčovací činnost, protože linie strany ukládala získat do družstva všechny poctivé drobné a střední zemědělce.

To vše nebyla lehká práce. Vyskytli se i pochybovači. Někdy jsme slyšeli i připomínku, proč my to všechno děláme, proč vedle své normální práce dřeme na družstevním, k čemuže je to všechno dobré a kdo že si to vzpomněl.

Ale to zase přešlo. Byly výsledky, za žně v roce 1952 přebíral předseda JZD s. Kubíček při okresní slavnosti v Plasích z rukou předsedy ONV putovní standartu za včasné provedené žně.

V takových chvílích jsme zapomínali na dosavadní trampoty cítili jsme, že družstvo je naše dítě, které jsme tolik piplali, kterému jsme věnovali všechen volný čas, pro které jsme často ani nespali.

Toto vědomí nás vedlo k přesvědčení nevzdávat se, byť byly před námi problémy sebetěžší. Dřeli jsme jako koně, současně jsme je i střežili. Bylo proti komu.

Obilí sypalo, živočišná výroba byla na výši. Byly i jednotky. My pracovali zadarmo, jen aby družstevníci měli zapláceno.

Potom se nám přestali vysmívat. To muselo zákonitě přijít. V okolí vznikala nová družstva, v některých z nich se družstevníkům zvláště dobře vedlo, napomáhali noviny, později televize.

I u nás byly hlasy nepřijímat ty, kteří se nám smáli. „Smaže se ještě ve vlastní šťávě nebo si založte své vlastní družstvo“ – uvažovali.

Čest a sláva našim ženám. Často dřeły do úmoru i v neděli odpoledne. Ve stájích, na polích, kdy nevšímavost nebo bozohlednost chlapů nepřipravila půdu pod cukrovku tak, že ji nebylo možno okopat dělej co dělej. Předsedou stranické organizace v té době byl s. Jaroslav Kubíček, předsedou MNV s. Václav Bařek.

Ti druzí, kteří dočasně stáli mimo družstvo...

Už v úvodu k těmto úvahám je uvedeno, že po válce z roku 1945 se nedařilo zemědělcům špatně. Vedle těch, kteří v době války pomáhali potřebným, prodávali za přiměřené ceny ze svých přebytků, byli i takoví mezi nimi, kteří využívali hladu a bídy, která ve válce byla, ke svému obohacování. Vedle přemrštěných cen požadovali hlavně od lidí z města, kteří přicházeli na vesnici za živobytím cenné věci všeho druhu, aniž by trpěli výčetkami svědomí.

Na jednání těch prvních, ale i těch druhých lidí nezapomněli dodnes. – Po válce dodávkové povinnosti pro zemědělce zůstaly v platnosti. Zemědělské komise při MNV prováděly rozpisování dodávkových úkolů ve výši, která byla stanovena okresním národním výborem. – Za nedodané produkty vyměřovala trestní komise ONV – po slyšení neplniče – pokuty. Mezi těmi, kdo nedodávali – ač mohli – byli i takoví, kteří si uměli spočítat, že pokuta za nedodané produkty bude nižší než příjem na černém trhu. Doma byly krávy, husy, slepice, to vše vynášelo. Že druzí, kteří pracovali v jiných oblastech činnosti, nedostanou někdy ani to, nač byl v přidělovém systému nárok, je – tyto jednotlivce pramálo zajímalo. Tisíckrát se tedy vykašlou na družstvo, jim se daří dobře a nepotřebují, aby jim, kteří byli odjakživa svými pány, někdo v družstvu poroučel.

Zemědělská politika strany sledovala od prvopočátku kladení základů socializace zemědělství získat pro tuto myšlenku malé a střední rolníky. Tuto linii sledoval od prvopočátku výbor naší vesnické stranické organizace.

V jejím duchu vedl své členy v obci, v tom duchu se snažil působit na zemědělce.

Při první přesvědčovací akci v roce 1950 bylo hovořeno se všemi zemědělci v obci a bylo jim nabídnuto členství v JZD. Věděli jsme, že napoprvé neuspějeme. To nás však neodradilo. Dokazovali jsme, při každé vhodné příležitosti, že JZD se zakládají proto, aby se zvýšila zemědělská výroba, aby zemědělec lidský žil, aby měl možnost podívat se za hranice katastru své obce, aby nebyl uvázan ve všední den i ve svátek k dřině, plynoucí z podmínek jeho dosavadního života.

Věděli jsme, že zemědělec je svázan s půdou, spoután touhou po majetku, čemuž dá všechny síly, často i zdraví. Vesnice, dosud jednotná, se pozvolna dělila na dva tábory. Bujela lidská fantazie, u piva byly tradovány nejdříve legrace, vtípy, narážky, později urážky jednotlivých funkcionářů, kteří pracovali pro uskutečnění družstevní myšlenky. 30 000 Kč prý dostal ten, který u nás založil JZD a až do něj „naženou“ ostatní, bude odměna patřičně vyšší, roznášela v naší obci jedna vážená paní.

Síly, které ztratily svůj vliv po Únoru, začaly vystrkovat jedovaté drápky pomluv o tom, že za družstevního hospodaření zajde zákonitě národ hladem, že se musí v hrobu obrátit ti, kteří posvátnou půdu po staletí kropili potem i krví, že boží „argumenty“ vytvořila zášť, uražená ješitnost a často neskrývaná nenávisť, sahající až za hrob.

Rozrušená země. Její obdoba byla v této době i na mnoho místech naší vlasti.

Čas však dal zapravdu těm, kteří po léta trpělivě a nezištně v družstvu pracovali. Na družstevním rostlo, rostlo a sypalo i tam, kde traktor zprvu hlouběji zaoral a vyvalil nahoru mrtvinu. TA se za čas smísila s ornici, aniž ohrozila výnosy.

V okolí přibývalo těch, kteří se rozhodli skoncovat s individuálním způsobem výroby. V našem nejbližším okolí to bylo dobře prosperující JZD v Horní Bělé, kde ihned po založení započali s rozsáhlou výstavbou potřebných objektů. Dobře si vedlo i družstvo v Buči, v jehož čele stál s. Vanžura, dělník z Kaolinky v Horní Bříze.

Když v roce 53 přistoupila za členy družstva část aktivních zemědělců a v roce 1954 jejich zbytek, každodenní starosti zase obec stmelily, čas dokázal své.

Nesmí se však zapomenout na ty komunisty a příznivce družstevní myšlenky, kteří na pokyn strany stáli včele tohoto ohromného přechodu naší vesnice k socialismu.

Věřili ve vítězství družstevní myšlenky na vesnici a jemu obětovali všechno úsilí, což zůstane velikým hrdinstvím této doby.

Byli to tito: - podle abecedního pořádku-

Bařek Václav, Bařková Marie

Beneš Jan

Brandtl Stanislav, Brandtlová Alžběta

Dobrý Karel, Dobrá Božena, Drofa Maxmilián

Duchková Marie c. 89

Duchek Václav, Duchková Anna – Bojiště

Havel Antonín

Hájek Libor, Hájková Marie, Hájková Vlasta

Janouškovec Václav, Janouškovcová Marie

Janouškovec Jan
 Karlovec Jaroslav, Karlovcová Anna
 Karlovec Vojtěch, Karlovcová Marie
 Karlovec Josef, Karlovcová Josefa
 Karlovec Karel, Karlovcová Barbora, Karlovcová Blažena
 Kapr Josef, Kaprová Anežka, Kapr Josef, Kaprová Blažena
 Koudela Josef, Koudelová Marie
 Koudela Antonín
 Koudela Ludvík
 Kotěšovec Jossef
 Kovařík Jaroslav
 Kovařík Milosav, Kovaříková Božena
 Kubíček Jaroslav, Kubíčková Božena
 Kybic Václav
 Pašek Antonín, Pašková Věra
 Pašek Karel
 Pokorný Jan
 Reich Josef
 Svojtka Václav, Svojtková Božena
 Široký Josef
 Štál Josef
 Šubrt Václav
 Týr Josef, Týr Jaroslav,
 Tupý František, Tupá Božena, Tupý Jaroslav,
 Vynahlovský Jan, Vynahlovská Anna
 Věbrová Anna
 Výška Josef, Výšková Ludmila
 Žemlička Karel

Družstvo dnes a lidé v něm

Za těch uplynulých 30 let se na vesnici mnoho změnilo. Ať projíždíme kteroukoliv obcí v blízkém či vzdáleném okolí, nelze přehlédnout veliké změny, ke kterým v tomto období došlo

Vesnice si zvykla na závodní stravování. Dnešní družstevnice si kladou otázku, jak to by jejich matky mohly kdysi stačit. Ráno vstát, poklidit ve chlévě, uvařit snídani, běžet na pole, uvařit oběd, odpoledne zase na pole a mezitím vyprat v neckách pro celou rodinu, starat se o děti, protože mateřské školy tehdy nebyly.

V družstvu je už po řadu let samozřejmostí dovolená. Jestliže starší ještě váhají a o dovolené se zdržují více doma, mladí už jsou jiného názoru. Možností je dost. Vedle tuzemské rekreace jsou možnosti osvěžení i za hranicemi státu.

Na druhé straně je však třeba uvést, že v dnešní zemědělské výrobě není využíváno všech možností, které jsou v dnešních podmínkách. Nejzákladnějším nedostatkem je nesporně to, že jsou stále velké rozdíly v úrovni výroby jednotlivých zemědělských podniků, které hospodaří v přibližně stejných podmínkách. Tato skutečnost vede následně k tomu, že z celostátního hlediska musíme dovážet značné množství obilí i některých složek krmení, aby byla zajištěna výroba masa, mléka a dalších produktů živočišné výroby.

Příčina tohoto stavu, jak každý, kdo na vesnici žije, ví, spočívá především v nedostatečné úrovni řízení zaostávajících zemědělských podniků.

Bohužel, jedním ze zaostávajících výrobních zemědělských ekonomických celků je i naše jednotné zemědělské družstvo v Dolní Bělé se sídlem v Horní Bělé. Výsledky hospodaření jak v rostlinné, tak v živočišné výrobě nejsou na úrovni okolních ekonomických celků.

Tento stav je znevážením obětavé práce těch soudruhů, kteří zde i v okolních vesnicích stáli u zrodu socialistického zemědělství a kteří jeho prosperitě věnovali po řadu let veškeré své síly a nezištně pomáhali překonávat všechny překážky v jeho počátcích i v dobách pozdějších.

Nenadálé úmrtí Václava Pechmana

Dne 9. června oznámil místní rozhlas smutnou zprávu, že 8. června 1980 zemřel v plzeňské nemocnici někdejší ředitel zdejší ZDŠ a dlouholetý osvětový pracovník a někdejší tajemník MNV Václav Pechman ve věku 65 let.

Zpráva o jeho úmrtí se bolestně dotkla všech našich občanů, kteří si vážili jeho práce jak ve škole, tak ve veřejnosti.

Jeho pohřbu v plzeňském krematoriu se zúčastnilo mnoho našich spoluobčanů i lidí z okolí.

Smuteční projev nad jeho rakví přednesla ředitelka zdejší ZDŠ s. Dáša Šimanová.

Zemřelí v roce 1980:

1. Marie Desortová	17. 9. 1912	11. 5. 1980
2. Václav Pechman	3. 6. 1915	8. 6. 1980
3. Anna Pašková	31. 3. 1897	20.10. 1980
4. Ladislav Beneš	7. 7. 1927	29.10. 1980

Čest jejich památce!

V Krašovicích v březnu 1981

K. Karlovec v. r.

Rok 1981

Úvodem:

Nejvýznamnější událostí roku byl nesporně XXVI. sjezd Komunistické strany Sovětského svazu, který byl jeho účastníky označen za kompas a chartu boje za novou společnost, za mír mezi národy.

Rok 1981 se stal především velikou zkouškou v zápase za odvrácení nebezpečí války, za mír a odzbrojení. Mírové návrhy Sovětského svazu, které byly předloženy na XXVI. sjezdu KSSS, demonstrovaly před celým světem, že tato komunistická strana a její vedení nemají důležitější úkol, než je péče o komunistickou výstavbu, o zachování míru. Myšlenka, vyjádřená na sjezdu sovětských komunistů – „není nic důležitějšího než mír“ – se stala bojovým heslem milionů lidí celého světa.

S těmito cíli se plně ztotožnili i XVI. Sjezd Komunistické strany Československa, který byl konán ve dnech 6. – 10. dubna i sjezdy dalších bratrských stran, které projednávaly otázky míru v těsné souvislosti s plány konkrétní mírové socialistické výstavby. Jak na sjezdu KSČ prohlásil soudruh Gustáv Husák: - „zabezpečení cílů vytyčených v 7. pětiletku (1982 – 1986) vyžaduje daleko důsledněji realizovat dlouhodobou hospodářskou strategii vysoké efektivity výroby a kvality veškeré práce.“

Podobné cíle vytyčily rovněž sjezdy bulharských komunistů i komunistů Německé demokratické republiky, přičemž se tato orientace stala vlastní pracujícím Maďarska, Rumunska rovněž i Korejské lidové demokratické republiky.

Náročné úkoly v rozvoji země přijali XVIII. sjezd Mongolské lidové revoluční strany.

Jak ukázaly sjezdy bratrských stran, začala převládat progresivní výrobní odvětví. Jde o takové obory, jako je elektrotechnika, strojírenství, chemický a petrochemický průmysl, radioelektronika, která se rozvíjí nejrychleji a je základnou pro technický pokrok celého národního hospodářství.

Tento obrat je obsažen v plánech většiny socialistických zemí. Neoddělitelnou součástí těchto plánů se stalo úsilí o úspornost, maximální zhodnocení surovin a využití energie.

Rok 1981 také ukázal, že ekonomický rozvoj se neodehrává bez potíží. Poctivé úsilí se střetává s takovými silami, jako jsou přírodní překážky, nepřízeň počasí – a z toho neúroda – naráží rovněž na negativní vlivy krize kapitalismu a také na vědomou snahu imperialismu co nejvíce škodit ekonomice socialistických a všech pokrokových zemí metodami bojkotu, blokády apod.

Členské země RVHP (Rady vzájemné hospodářské pomoci) získaly cenné zkušenosti v dosavadní praxi řízení, které zahrnuje mnohostranné i dvoustranné formy spolupráce.

Životnost těchto vztahů vyjadřují nejrůznější formy. Významnou tradici představují krymská setkání nejvyšších stranických a státních činitelů socialistických zemí, která také v roce 1981 přispěla významnou měrou k rozvoji a upevnění součinnosti bratrských zemí.

Vývoj v roce 1981 potvrdil, že koordinovanou činností na mezinárodním poli získává zahraniční politiky jak každé socialistické země tak i společná činnost zemí soc. společenství a má mimořádný respekt a váhu.

Kuba byla v roce 1981 vystavena mimořádně zběsilé nepřátelské kampani amerického imperialismu. Kubánský lid však pod vedením své strany s odhodláním chránil socialistickou výstavbu na americkém kontinentě.

Také bratrské strany jihovýchodní Asie – Vietnamu, Laosu a Kambodže vzájemnou podporou odrazily intriky nepřátel, chránily svrchovanost a nezávislost svých zemí a ve svém vývoji značně, postoupily kupředu.

Oblíbeným tématem buržoazní propagandy se stalo tvrzení, že události v Polsku, na jejichž počátku je zrod tzv. Solidarity, znamenají krizi socialismu. Rozbor vývoje rozvratu v lidovém Polsku však říká něco zcela jiného.

Ukazuje, že zde máme co činit s krachem jevů, které se socialismem neměly a nemají nic společného. Jejich základ tvořila politika, jak ve svých hodnoceních ukázali polští soudruzi, zásadní porušování všeobecně platných marx-leninských zásad budování soc. společnosti. A co má také socialismus společného s egoismem maloměšťáků nebo buržoazních nacionalistů, jejichž destruktivní úsilí narušovalo chod společnosti? Je to snad vina socialismu, že maloburžoazní sektor stále převyšující v polském zemědělství svou živelností a chamtivostí žene společnost na kalnarií nedostatků? A konečně zde imperialismus zamlčuje rozkladnou diverzní činnost proti Polsku, stejně jako působení pozůstatků starého řádu a církevního tmářství se všemi jeho projevy.

Na svém prosincovém zasedání v Radani (1981) se vedení Solidarity rozhodlo odhodit veškeré masky a svrhnout vládu. Kontrarevolučním závěrům zabránilo rozhodnutí státní rady Polské lidové republiky v noci ze 13. na 14. prosince 1981 vyhlášením vyjimečného stavu a vytvořením vojenské rady národní záchrany. Jak řekl její

předseda generál W. Jaruzelski, jejím cílem je „udělat si pořádek ve vlastním domě, vystoupit rozhodně na obranu socialismu, ochrana právního řádu v Polsku, vytvoření záruk, jež umožní obnovit pořádek a kázeň.“ Úsilí mezinárodního imperialismu, který se snažil pomocí své kontrarevoluční agentury uvnitř země vyrvat lidové Polsko z rodiny socialistického společenství, je odsouzeno ke krachu.

Socialismus uhájil v zápase s imperialismem pozice pokroku a míru. Světové reakci se nikde nepodařilo zvrátit kolo dějin. Potvrdil své tvořivé možnosti a schopnosti, že je formací veliké mravní síly. V nejobtížnějších podmínkách obhájil nejsvětější právo lidí – právo na život v míru.

Všemi těmito událostmi minulého roku žili i občané naší obce. Připomínali si je na stranických schůzích i na schůzích společenských organizací. Heslo: „Není nic důležitějšího než zachování míru“ je umístěno v kulturní jizbě našeho národního výboru a svým obsahem připomíná našim lidem tuto základní pravdu. Není schůze, aktivy či jiné příležitosti, kde se lidé shromažďují, aby toto heslo nebylo připomínáno.

Jak šel život v obci v roce 1981

Možno říci, že celkový chod života v naší obci se vyvíjel bez větších změn, tedy obdobně jako v minulých letech. Ve čtvrti za rybníkem přibýly nové obytné domy a další se budují, některé z nich dostaly novou fasádu, takže tato čtvrť svojí polohou, výstavností i estetických vzhledem přispívá k pěknému vzhledu obce. Zvykli jsme si na hromady zeminy, která byla vybagrována z koryta potoka pod obcí a vyložena po obou stranách jeho břehů, čímž je družstvo ochuzeno o část výnosu z louky podél potoka. Meliorační práce, které provádějí zaměstnanci povodí Vltavy započaly 20. ledny 1981, kdy bagristé rozšířily koryto potoka do dnešního stavu. Práce byly započaty u mostu u chaty č. E1 a pokračovaly proti proudu potoka a byly v tomto roce ukončeny v měsíci listopadu proti obytnému domu Bl. Kaprové č. 58.

Během dalších prací byl přistaven jiný bagr, který upravoval břehy potoka do konečného tvaru. Současně byla část zeminy převážena na oba břehy odlehčovací strouhy, kterou je odváděna voda z obou potoků do potoka pod mlýnem.

V měsíci březnu bylo započato s konečnou úpravou dna a bočních stran koryta vodoteče. Čtyři pracovníci (t toho 2 důchodci z Trnové) vykládají dno a oba břehy velkými kameny, nad kamennou hrází obou břehů pokládají asi 1m široký pás pletiva z umělé hmoty, který zasypávají zeminou. Touto metodou došli pracovníci asi do poloviny délky potoka. Druhá polovina má být podobným způsobem dokončena v roce 1982.

Při povodni v červnu 1981 nestačilo koryto sběrné strouhy odvést všechnu vodu, ta se rozlila do louky, odtud do nově spravené části potoka nad chatou E1, kde poškodila nově vybudované kamenné hráze.

Ruční osazování, kamene na dno a boky potoka je práce těžká, vzhledem k malému počtu pracovníků pokračuje pomalu, pojíždějí materiál odváží, vyjíždějí hluboké koleje, což způsobuje značnou devastaci louky.

Investorem meliorace je JZD v Dolní Bělé zápis v Kronice 2 na str. 38 – 41.

Počasí v tomto roce se vyznačovalo poměrně krutou zimou, množstvím sněhu a mrazy do – 20 °C, které trvaly po měsíc leden a únor.

Zaznamenal jsem, že skřivani a špačkové přiletěli až 6. března, oproti předcházejícím rokům poměrně pozdě. Jarní polní práce byly prováděny koncem měsíce března a počátkem dubna, kdy již počasí přálo. V katastru zdejší obce bylo v trati Na lesíku vyseto žito, které bylo sklizeno v květnu na zelené krmení, po něm byla zasetá směska, rovněž na krmení. V trati mezi cestami od hřbitova ke Kostelnímu lesu a od Husí jámy na tatinskou silnici vyzrál krásný porost směsky, který po uzrání polehl, kombajny, které sklizeň této plodiny prováděly, sklízely pouze část ulehlého porostu, čímž vznikly družstvu velké ztráty na zru, jehož velká část zůstala ležet na poli. Naši lidé oprávněně kritizovali tento stav, kdy se jednoduchým způsobem mohlo vypadané zrn zapravit do půdy a tak mohla být získána další úroda pro siláž nebo přímé krmení. Tuto možnost však „oborníci“ našeho družstva propásli. Škoda slov!

Na další části katastru a sice v trati ohraničené lesem na Hájku a silnicí od Tlucné k Tatiné a cestou od Husí jámy k tatinské silnici byl vyset len. Krásný porost, který byl počátkem měsíce září nařádkován, zůstal ležet (až na malé výjimky) dodnes znehodnocen, stonek shnilý. Vše se bude zjara 1982 zaorávat. Obdobný úkaz „odpovědnosti hospodářů na svém pracovišti“ jsem viděl u téže plodiny za obcí Hubenov (rovněž katastr zdejšího JZD) směrem k obci Zahrádka. Přitom lněný stonek dovážíme ze zahraničí. To už je druhým rokem, jak se u nás „sklízí“ tato důležitá plodina. Na zbytku katastru naší obce byla zasetá ozimá pšenice. To bylo U dubu ve Chmelničkách a v Zástruží.

Už loňského roku v závěru stati o vzniku a vývoji JZD v naší obci jsem uvedl, že činnost a výsledky hospodaření zdejšího ekonomického celku (JZD Mír v Dolní Bělé se sídlem v Horní Bělé)-předseda ing. Smolík-je znevažováním památky těch soudruhů, kteří stáli u kolébky při zrodu družstva v naší a v okolních vesnicích, kteří obětovali bezpočet hodin pro jejich počáteční prosperitu a rozvoj ať už ve vlastní manuální pomoci či při politicko organizátorské činnosti.

Tehdy za nesrovnatelně těžších podmínek než je tomu dnes – sklídit vše,co se urodilo – bylo železným zákonem i tam, kde se nedostávalo stálých pracovníků, či povětrnostní podmínky byly nepříznivé.

A tu desítky hektarů cenné suroviny, na jejíž zasetí, vzrůst a sklizeň bylo věnováno množství lidské práce, při níž byla spotřebována nafta a opotřebovány stroje, to vše přišlo vniveč. Nikomu z funkcionářů družstva naěnapadlo, aby přišel mezi občany ekonomického obvodu a požádal o pomoc při sběru s poukazem na důsledky, kdyby žádost nebyla oslyšena. A lidé by byli přišli jako vždy v minulosti, kdykoliv byli o pomoc požádáni.

To je smutné konstatování. Každý kapitalistický podnikatel by z takového hospodaření vyvodil ty nejkrajnější důsledky. Naši mlčí. Mlčí i ti, kterým přísluší dozor nad hospodařením našeho zemědělství.

Jarní mrazíky způsobily, že květy třešní a višňi pomrzly, úroda těchto druhů ovoce byla v důsledku tohoto velmi malá. Ostatní druhy jádrového ovoce – i přesto, že odkvetly dobře – vykazaly jen průměrné výnosy. Krom toho bylo toto ovoce zamořeno skvrnitostí, patrně jako důsledek exhalací, které způsobují ještě další anomálie na živé přírodě.

Oslava 1. máje se konala tradičně v Dolní Bělé. Protože tohoto dne bylo chladno a drobně pršelo, byl zajištěn autobus ČSAD, který odvezl děti a starší občany na shromaždiště do Lozy a po oslavě zpět do Krašovic. Účast na oslavách Svátku práce byla přibližně stejná jako v minulých letech.

V měsíci květnu, červnu a červenci bylo krásné letní počasí, jakého jsme už nebyli svědky po řadu minulých let. Vydařily se dovolené, na své si přišly i děti v pionýrských táborech, kterážto zařízení se liší stále vzrůstajícímu zájmu i našich vesnických dětí.

V tomto roce si přišli na své i houbaři. Hub rostlo požehnaně. Od časně jarních májovek až po havelky a zelávky do pozdního podzimu. Úroda, jaká nebyla v uplynulých letech k vidění. Každou sobotu přijížděl autobus s poznávací značkou okresu Most, přešel můstek na „nové silnici“ a zaparkoval na louce. Účastníci zájezdu se rozcházelí po lese v odpoledních hodinách se vydával autobus se spokojenými houbaři na zpáteční cestu. Borůvky se neurodily. Takový stav snad nebyl nikdy v minulosti. Nebyly ani brusinky. Naši lidé vědí ze zkušenosti, že keříčky brusin odkvétají podruhé ve druhé polovině měsíce srpna. Plodům které zrají koncem září a později, říkáme václavky. A právě těchto václavek se v roce 1981 urodilo v míře vrchovaté. Je až s podivem, že tyto plody dozrávají do tmavorudé barvy a výborné chuti po tak krátké vegetační době, obzvláště, když – jako tomu bylo v roce 1981 – podzimní měsíc září byl deštivý.

Žně proběhly vzhledem ke stálému počasí vcelku dobře. V katastru naší obce se sklízela pšenice U dubu a Ve chmelničkách, rovněž i V zástruží, sláma se svázela na velkoobjemových vozech ke stohu, který byl založen Na vokrouhlíku. V době zimní je sláma odvážena na podestýlku do kravína v Buči.

Úrodu obilovin postihlo před sklizní slabší krupobití, které se přehnal přes Horní Bělou, Lozu a Mrtník. Naši obec našťastí minulo. Způsobilo, že hektarové výnosy obilovin zdejšího ekonomického celku nedosáhly v průměru ani 25 q po hektaru.

Trávy na sena a otavy narostlo dostatečné množství. Při sušení pícnin se zde projevuje skutečnost, že se pracuje ve špičce v senách pouze 8 hodin po 5 dní v týdnu, jako v průmyslových podnicích. Někdy se při této organizaci stává, že v sobotu a v neděli je pěkné počasí, suchá píce by se mohla svázat pod střechu, avšak nechává se ležet do pondělka. Někdy to vyjde, jindy začne pršet, píce ztrácí na jakosti, obracením se proces prodraží, nehledě na to, jaká kvalita se potom přiváží domů. Starší z nás pamatují, že v minulosti tomu bylo vždy tak, že v sezónních zemědělských pracích se sklízelo v době příznivého počasí bez ohledu na čas a odpočívalo v době, kdy pršelo.

V sousedním družstvu se sídlem v Žilově mají takový způsob činnosti zaveden i dnes. – To, že výzvy ke sklizni sena z těžko přístupných míst jsou našimi lidmi v této době odmítány s připomínkou, že těch metrů pár ručně posekaného sena nemůže nahradit ztráty, způsobené prací, která se zde v poslední době provádí. – I tak zůstává tráva stát i tam, kam by šlo zajet s žacími strojem a koňským potahem.

Říjen a listopad byl deštivý. Setí pšenice bylo prováděno za ztížených podmínek, na některých polích nebylo provedena podzimní orba.

Sníh napadl 7. listopadu, za několik dní roztál, s přestávkami padal i dále, od prosince ležel stále. Měli jsme zase po letech krásné bílé Vánoce.

Ostatní události

Ve dnech 5. a 6. května 1981 byly konány v celé naší vlasti volby do zastupitelských orgánů všech stupňů. Pro přípravu voleb a vlastní volební akt byly ustaveny dvě komise, které pod vedením místního výboru NF splnily odpovědně své poslání. Volby se konaly ve škole, všichni navržení kandidáti NF byli zvoleni. K rušivým jevům nedošlo.

Dne 30. června 1981 byla konána v sále Jednoty zde ustavující schůze MNV za účasti všech poslanců a ostatních občanů naší obce. Na schůzi bylo konstatováno, že ve volbách dne 5. a 6. května vyli zvoleni:

a) do MNV:

1. Václav Duchek – 42 let
2. Josef Henžlík – 38 let
3. Irena Hnátová – 24 let
4. Jiří Janouškovec – 40 let
5. Marie Kybicová – 41 let
6. Antonín Pašek – 41 let

7. Miloslav Pašek – 34 let
8. Vlastimil Reich – 40 let
9. Jaroslav Tupý – 57 let
10. Jaroslav Šubrt – 42 let
11. Zdeněk Švamberk – 33 let
12. František Urban – 29 let
13. Anna Urbanová – 41 let
14. Marie Věbrová – 43 let
15. Stanislav Vodička – 48 let

b) do ONV Plzeň sever:

1. Jaroslava Brunclíková – 35 let

c) do KNV v Plzni:

1. Jana Kroftová – 43 let

d) do České národní rady:

1. Josef Meier – 36 let

e) do Sněmovny lidu:

1. Pavla Rottová – 23 let

f) do Sněmovny národů:

1. Josef Mevald – 48 let

Na ustavující schůzi byli dále zvoleni:

Předsedou MNV Jaroslav Šubrt

Tajemníkem Jiří Janouškovec

Za členy rady (krom předs. a taj. MNV):

Reich Vlastimil

Kybicová Marie

Švamberk Zdeněk

Vodička Stanislav

Urban František

Komise ochrany veř. pořádku:

Předseda: Reich Vlastimil

Členové: Tupý Jaroslav

Pašek Miloslav

Štál Josef

Svoboda Jiří

Fířt Václav

Karlovec Josef ml.

Drofa Josef ml.

Komise finanční:

Předsedkyně: Kybicová Marie

Členové: Věbrová Marie

Henžlík Josef

Duchek Václav

Píša Vladislav

Záruba Josef

Beneš Pavel

Svobodová Ludmila

Komise pro výstavbu:

Předseda: Vodička Stanislav

Členové: Hnátová Irena

Pašek Antonín

Urban František
Pašek František
Ježek Josef
Pokorný Rudolf
Pašek Milan
Vynáhlovský Karel ml.
Toncar Václav
Karlovec Ladislav ml.

Komise školská a kulturní:
Předseda: Švamberk Zdeněk
Členové: Hnátová Irena
Urbanová Vlasta
Šváb Jaroslav ml.
Chlup Jiří
Vébr Miroslav
Šafrová Bohumila
Karlovcová Blanka
Batěk Jiří
Kieswetter Petr

Komise branná:
Předseda: Vebr Jaroslav ml.
Člen: Pašek František 74

SPOZ (sbor pro občanské záležitosti):
Předseda: Tupý Jaroslav st.
Členové: Veberová Libuše
Kovaříková Irena
Kavaříková Vlasta
Plíštilová Marta
Janouškovcová Marie
Janoškovcová Helena

Kandidátky za poslance do jednotlivých zastupitelských orgánů přikládám do dokumentární části Kroniky.

Zvelebovací akce v obci

pokračovaly i v roce 1981. Nebyly to však akce nákladné (investičního rázu) nýbrž pouze akce neinvestiční, kdy šlo hlavně o údržbu stávajících fondů. Byly konány národní směny-vždy dvě v dubnu a dvě v říjnu. Účast na těchto směnách zajišťovali poslanci NV ve svých volebních obvodech, podle individuálních závazků, které naši občané uzavírají. Mezi dobrovolnými pracovníky na jarních a podzimních směnách nechybějí ani mladí lidé. Jsou však i případy, kdy se najdou mezi námi takoví, kteří jakoukoliv pomoc ve prospěch celku sostavně ignorují. – Při dubnových směnách byl prováděn úklid na veř. prostranstvích, v budově národního výboru a jeho okolí byly provedeny poslední úpravy, v mateřské škole položeny nové podlahy, upraveno hřiště této školy, přistoupena ke generální úpravě pomníku padlých (odstraněn podstavec, vybudován betonový skelet pro sochu vojáka), přistoupeno k výsadbě lip po obou stranách cesty k Husí jámě, provedeno vylepšení suchých lipek na cestě od hřbitova a na rybníce.

Při těchto akcích bylo odpracováno:

2 238 hodin zdarma

246 hodin placených

317 hodin odpracovali mladí

Vytvořená hodnota díla činí 43 719,50 Kč, náklady 19 730 Kč.

Změny ve vedení základní školy

Dne 1. ledna 1981 odešla služebně ředitelka zdejší ZŠ Dáša Šimanová na OV KSČ Plzeň sever, na její místo byla ustavena dosavadní učitelka ZDŠ v Horní Bříze M. Randová. Ta se k 1. 9. 1981 vrátila na své původní pracoviště do Horní Břízy a od téhož dne byla ustanovena ředitelkou ZŠ Marie Janouškovcová, dosavadní učitelka zdejší školy. Jako druhá učitelská síla zde působí od 1. září 81 Danuše Vejvodová, která bydlí v Loze. –

Na škole mateřské k personálním změnám nedošlo, taktéž i ve školní družině. Složení pracovnic školní jídelny rovněž nedoznalo změn.

Úmrtní předsedy ONV

Dne 26. května 1981 náhle zemřel předseda ONV Plzeň sever František Moule ve věku 58 let. Pohřbu v plzeňském krematoriu, který se konal 3. června, se účastnila řada občanů a funkcionářů stranických a státních orgánů našeho okresu i okresů osattních.

Nový předseda ONV

Plénium ONV zvolilo na svém červnovém jednání novým předsedou ONV dosavadního tajemníka OV KSČ RSDr. Václava Sinkuleho, který se ihned nato ujal své odpovědné funkce. Nový předseda ONV je rodákem z obce Trojany.

Změna ve funkci vedoucího tajemníka OV KSČ PS

Vzhledem k odchodu do důchodu dosavadního vedoucího tajemníka OV KSČ Plzeň sever Miloslava Dvořáka zvolilo plénium OV KSČ novým vedoucím tajemníkem dosavadního tajemníka OV KSČ Vítězslava Škareckého. Jmenovaný nastoupil do této odpovědné funkce dne 1. ledna 1982

Změna ve vedení MV NF

Protože místopředseda MV NF Vlastimil Štál se přestěhoval z Krašovic do Kaznějova, ujal se v měsíci říjnu 1981 funkce předsedy MV NF Jiří Svoboda, montér oborového podniku Škoda v Plzni.

Jednání o zachování organizace SSM v místě

V roce 1981 klesl počet členů místní organizace SSM na 12 členů. Mladí lidé, kteří v posledních letech po skončení docházky do základní školy odešli do učení nebo na studie, vstupovali do mládežnických organizací v těchto místech. Protože z tohoto důvodu do místní organizace, mladá krev nepřibývala, dosavadní členové SSM vstupovali za členy KSČ nebo jiných společenských organizací a činnost v org. SSM stagnovala. V listopadu 1981 byl výborem stranické organizace pozván k jednání předseda OV SSM Jaroslav Kronďák za účelem dohodnout, jak se bude dále vyvíjet činnost SSM v místě. Za přítomnosti členů SSM, kteří jsou organizováni v učilištích a na školách bylo dohodnuto, že tito mladí budou pracovat ve zdejší organizaci SSM, na dosavadních místech budou pouze registrováni. Organizační zajištění této změny přislíbil zajistit s. Kronďák. Slib splnil, od prosince 1981 vyvíjí svoji činnost org. SSSM v místě podle tohoto ujednání.

Za kulturní činnost v místě

Nese odpovědnost školská a kulturní komise MNV. Ta byla prováděna podle, "jednotného plánu kulturně výchovné činnosti (JPKVČ), který je v jádře souhrnném kulturně výchovných akcí, které přijaly jednotlivé společenské organizace ve svých celoročních plánech. O plnění jednotlivých bodů činnosti, JPKVČ je veden deník, z jehož zápisů vysvítá, že v místě byly konány přednášky, kurzy, vítání občánků, zájezdy do divadla v Plzni, zájezdy za kulturními památkami naší vlasti, že výbory společ. Organizací na svých členských schůzích pověřují své členy úkolem, aby přednášeli zprávy o politické situaci doma a ve světě. ŠKK dbá o to, aby nástěnky byly včas obnovovány aktuálními záležitostmi, prostřednictvím svých členů sleduje úroveň zábav a ostatních společenských podniků v místě pořádaných.

V posledních letech zpravidla dvakrát za rok vystupuje při oslavách VŘSR a ku příležitosti MDŽ dětský a mládežnický soubor složený z místních mladých lidí a přednáší program k těmto slavnostním příležitostem. Náplň je vždy hodnotná jak po stránce obsahové, tak co do provedení. Jako doprovod účinkují hudba, kterou s mládežníky nacvičují hudebníci z místa a okolí. V říjnu 1981 byl této zdařilý program předveden zde a v Dolní Bělé.

Vedoucím souboru je Miroslav Vébr.

Šedesát let KSČ

Úvodem:

V květnu roku 1981 jsme nevzpomínali pouze 31. výročí osvobození Československa slavnou Sovětskou armádou, nýbrž i 60. výročí vzniku Komunistické strany Československa.

Na konci 1. světové války nespĺnila dělnická třída Československa svou historickou úlohu, neboť neměla ve svém čele marxisticko-leninskou stranu. Promarnění velké historické příležitosti té doby přivedlo část dělnické třídy k poznání, že je třeba po vzoru ruských bolševiků založit komunistickou stranu. Když se tak stalo,

připravovala tato strana dělnickou třídu teoreticky i prakticky k uskutečnění socialistické revoluce, získávala spojence pro tento historický úkol. Gottwaldovské vedení strany uskutečnilo nakonec tyto ideály ve skutek. Vítězné uskutečnění socialistické revoluce v průmyslově vyspělém Československu podalo nový důkaz o všeobecné platnosti leninských principů revoluce a socialistické výstavby. Jestliže pouhých 30 let socialistické výstavby v Československu pozvedlo průmyslovou výrobu na desetinásobek toho, co kapitalistická společnost budovala 150 let, potom není třeba mít pochybnosti o tempu rozvoje za socialismu.

Znovu je však třeba připomínat, že věc svobodu, demokracie a pokroku u nás je doslova spjata s osudy revoluce v Sovětském svazu. Připomeňme, že všeobecné hlasovací právo v Rakousku bylo zavedeno v roce 1907 pod tlakem revoluční situace, která byla vyvolána první ruskou revolucí v roce 1905. Bez Velké říjnové soc. revoluce by nebylo samostatného Československa, nebylo by rozpadu Rakouska, nebylo by naší národní svobody a státní samostatnosti. Úloha československo-sovětského spojení ve třicátých a čtyřicátých letech, osvobozenká úloha Sovětské armády, jsou skutečnosti obecně známé.

Nebylo proto náhodou, že kdykoliv reakční síly v Československu vedly útoky na Sov. Svat, připravovali se tím i půdu i pro útok na socialistické síly v Československu.

Češi a Slováci si mohou zachovat svou národní svobodu a státní nezávislost jenom tehdy, bude-li jejich stát státem socialistickým. A stát takového charakteru si musí i vybírat spojence, kteří jsou oporou socialismu.

Co předcházelo založení KSČ u nás

Moje rodná obec Krašovice slynula už dávno v minulosti pokrokovými snahami svých občanů. Podle ústního sdělení dnes již zemřelého s. Pavla Holce, někdejšího dlouholetého řídícího učitele v Lomničce a význačného kulturního pracovníka na Manětínsku, byl o kulturním dění v Krašovicích otištěn šlánek v Havlíčkových novinách s oceněním hlavně ochotnické činnosti. Odkazují toto sdělení s. Holce potokům s tím, že byl bylo jistě poučné pro současníky ověření pravdivosti tohoto podání.

Můj předchůdce kronikář František Pašek ve svých zápisech v Kronice uvádí, že v msitě byla založena strana sociálně demokratická. V roce 1909 a že prvním jejím předsedou byl jeho otec. Pisemné materiály o založení, zakládajících členech a organizačních záležitostech této dělnické strany se bohužel nezachovaly. Týž kronikář uvádí, že slavnosti 1. máje se za jeho raného mládí konaly v Dolní Bělé a připomíná, s jakým rizikem byla spojena účast na této oslavě pro její účastníky.

Ke cti našich předků svědčí jistě i založení „Hornického všeobecně vzdělávacího spolku pro Krašovice a okolí“ roku 1893.

Členy tohoto spolku byli nejen občané obce naší, ale také dělníci z Trnové, Bučí, Lozy, Mrtníku, Horní Bělé, Dolní Bělé, Tlucné, Nekmíře, Tatiné a Žilova.

Fotografie členů tohoto spolku je uložena v dokumentační části Kroniky pod č. 12. Doroval mi ji můj zemřelý strýc (manžel sestry mého otce) Matěj Pašek, dělník ZKZ v Horní Bříze, jehož otec pracoval jako havíř v Nýřanech. Důtklivě připomínám opatrovat tuto fotografii pro budoucí pokolení.

Od strýce vím, že od nás a z obcí okolních docházeli havíři za prací do dolů na Nýřansku, odkud se šířily myšlenky socialismu do celých západních Čech.

Do Nýřan chodili tito havíři pěšky přes Touškov vždy v pondělí brzy po půlnoci, aby před začátkem směny byli na místě. Do práce si nosili v batohu (zhotoveného z pytle) mouku, brambory, tuk a hotovou jíšku pro přípravu polévky a univerzálního havířského jídla „havířiny.“ Na šachtě bydleli po celý týden v dřevěných barácích vybavených bríčkami v místnostech po 15 – 20 lidech.

Po skončení sobotní směny, (pracovní doby byla v ten čas 12 hodinová) odcházeli havíři do svých domovů.

Starost o výchovu dětí, o domácnost a hospodářství byla věcí jejich žen.

Neméně důležitou záležitostí ve vývoji naší převážně dělnické obce bylo založení Dělnické tělocvičné jednoty (DTJ) v roce 1912. V této DTJ jsem cvičil od svých dětských let (přesně od r. 1921), proto znám dobře vývoj této tělovýchovné organizace. Ta byla veskrze dělnická co do složení funkcionářského aktivu, tak do sociálního původu cvičenců.

Cvičení v DTJ se provádělo soustavně po celý rok. Snazší to bylo v době letní, kdy se cvičilo venku na „panské zahradě“, což bylo prostranství pod školou obdélníkového tvaru od cesty u kostela a dále směrem západním.

Hřiště bylo po své delší straně vroubeno dvěma řadami vzrostlých kaštanů, které tvořily po celý rok velmi hezkou kulisu tohoto zařízení. V zimě se cvičilo v sále v hostince. Nejprve u Mádrů, určitý čas v sedárně bývalého hostince u Šimlů, dnes domek Karla Vynahlovského. Vzpomínám, že jistý čas jsme docházeli i do sálu hostince u Mádrů v Bučí, když došlo k nedorozumění mezi vedením DTJ a hostinským Mádrem.

Náradí bylo jednoduché: hrazda a bradla. Přes tyto skromné podmínky vyrůstali v této tělovýchovné organizaci význační borci na tomto náradí, jako byl např. Antonín Žemlička, dlouholetý náčelník DTJ, který svými výkony udivoval diváky při veřejných cvičeních a byl vzorem pro nás, žáky a pozdější cvičitele.

Protože při cvičení byla neustálá kontinuita od dětských let až po členství v Jednotě, nebylo nikdy nouze o cvičitele. Cvičili žáci, žákyně, dorostenci, dorostenky a muži. Určitý čas cvičily i ženy.

Pěkný zážitek, často na celý život, zanechávaly dojmy z veřejných cvičení v místě i v blízkém i vzdálenějším okolí. Cvičili jsme doma, v Bučí, Loze, Dolní Bělé a Horní Bělé, krásné cvičiště bylo ve Vrtbě, položené mezi

dubovým lesem. Úbory pro cvičence byly levné, platil si je každý ze svých prostředků. Do míst konání veřejných cvičení jsme chodili pěšky, do Plzně, kde se odbyvala cvičení na Roudné, nás vozil na žebříňáku rolník Mádr z Bučí. Po 1. světové válce bylo svépomocí vybudováno letní cvičiště na pastvišti, kde se odbyvala veřejná cvičení – poslední v červnu r. 1940.

V organizaci DTJ nebyla opomíjena ani stránka ideového působení na mládež i dospělé. I když DTJ byla pod vlivem strany sociálně demokratické, výchovná stránka byla věcí funkcionářů, vesměs příslušníků dělnické třídy, kteří vcelku správně z třídního hlediska prováděli své výchovné působení. Velmi dobře se v této činnosti osvědčil Václav Věbr – dnes 80letý.

Budiž připomenuta i jména těch funkcionářů DTJ, kteří nás žáky a dorost vedli: Antonín a František Žemličkovi, Václav a Antonín Paškovi, Václav a Vojtěch Věbrovi, František Pašek, Josef a Antonín Kaprovi, Jan Týr, Ludvík Kkoudela, Antonín Hyněš a další. – Z mladších pak Václav Batěk, Václav Kovářik, Antonín Koudela, Alois Vágner, Josef Pašek, Václav Pašek a řada dalších.

V roce 1887 byl v Krašovicích založen pěvecký spolek Lumír (viz. Str. 102 II. dílu Kroniky), jehož sbormistrem byl někdejší zdejší řídící učitel Václav Hauza (dokument č. 93) Tento mužský pěvecký sbor šířil známost o naší obci v širokém okolí, kam byl zván ku slavnostním příležitostem, ale i k celovečerním vystoupením. Po smrti Václava Hauzy byla na krátký čas činnost „Lumíru“ přerušena, znovu pak obnovena po 1. světové válce pod vedením hudebníka Antonína Paška, který tento sbor řídil do roku 1938.

Z toho, co bylo výše uvedeno, plyne, že v naší obci byl skutečně v minulosti čilý kulturní život, jehož činnost sahala i mimo hranice obce. V době 1. republiky zde vyvíjela činnost strana sociálně demokratická automaticky od roku 1909. Jejimi členy byli dělníci kteří nacházeli obživu v továrnách v Kaznějově, Horní Bříze a v Plzni a na které velmi těžce dolehla krizová léta a nezaměstnanost z let 1929 – 1933. V tento čas ti pokrokovější z řad strany sociálně demokratické hledali odpověď na otázku, kde je příčina stavu, do kterého byli ne vlastní vinou vrženi.

Jedním z těch, který na tuto otázku znal správnou odpověď, byl dělník ker. Závodů v Horní Bříze Václav Janeček. Naroděn r. 1889 v Bučí v dělnické rodině. V 1. světové válce byl jako voják zajat ruskou hlídkou v Karpatech, prodělal dlouhý pěší pochod s ostatními zajatci do Ruska. V Kyjevě byl přidělen na práci do velkého tiskařského závodu. Protože to byl člověk velmi inteligentní (přičemž jediného vzdělání se mu dostalo na základní škole v Krašovicích) brzy zvládl ruský jazyk slovem a písmem, zapracoval se v oboru a získal důvěru u svých spolupracovníků. V Kyjevě jej zastihla Velká říjnová soc. revoluce, o jejímž průběhu uměl velmi živě vyprávět. Už tehdy, v době, kdy byla vysoce ceněna zásluha našich legionářů v Rusku, vyvracel tento mýtus pravdivým tvrzením o tom, jaké skutečné poslání měly naše legie, v čí službách stály, za jaké zájmy bojovaly a jaké důsledky přinesla jejich činnost mladému sovětskému státu.

V době krize byl dlouho bez práce nebo pracoval jen omezenou část týdne. V této situaci mu pomohlo to, čemu se naučil v Kyjevě. Vázal knihy a to mu umožnilo přežít kritickou dobu krize. Knihy nejen vázal, ale i četl. V našich veřejných a školních knihovnách i v knihovnách soukromých osob jsou knihy, vázané tímto člověkem. – Sám si zhotovil rozhlasový přijímač, na kterém poslouchal zprávy z Moskvy a další vysílání v českém a ruském jazyce. – Měl vřelý vztah k tomu, co se v SSSR dělo, radoval se z úspěchů 1. sovětské pětiletky. Když se po příchodu Hitlera k moci začala mezinárodní situace vyhrcovat, už tehdy správně odhadl situaci, jaké důsledky tento vývoj přinese.

Tyto závěry si nenechával pro sebe. Soustředil kolem sebe několik mladých lidí, se kterými tyto otázky rozebíral. V roce 1934 se účastnil se čtyřmi z nich ustavující schůze Svazu přátel SSSR v Kaznějově, které byl přítomen delegát ústf. Výboru Svazu prof. Vycpálek.

Ve volbách v roce 1935 získala KSČ v naší obci 36 hlasů. Tato skutečnost vzbudila pozornost i na sekretariátě soc. dem. strany v Plzni. Do obce byl delegován tehdejší redaktor čas. Týden v Plzni František Hatina. Ten vytkl účastníkům schůze malou disciplinovanost, na zásadní otázky, které přítomní kladli, nacházel ztěžlivě odpověď. Za těmi 36 hlasy odevzdanými pro komunistickou stranu byla skryta agitační práce několika lidí, jejichž hlavou byl Václav Janeček.

Doba válečného strádání, nezaměstnanosti a z ní plynoucí bídy nahlodaly jeho zdraví. Na počátku války onemocněl tuberkulosou, kteréžto nemoci podlehl v červnu r. 1944. je pochován na zdejším hřbitově. Na jeho rakví promluvil pisatel těchto řádků. Byl to vzácný člověk. Jeho touha podívat se ještě jednou do míst, kde jako zajatec pracoval, se již neuskutečnila. Čest jeho památce!

Léta 1938 a 1939 a po nich následující doba 2. světové války jsou nejtěžším obdobím našich národních dějin vůbec. Krátká půlroční existence pomnichovské republiky skončila v březnu roku 1939. Fašistický klerikalismus na Slovensku vytvořil vazalský stát pod kontrolou Německa. Ze zbytku Čech a Moravy byl vytvořen tzv. protektorát jako součást nacistické říše. Představitelé české buržoazie pod vedením Emila Háchy vstoupili do tzv. Protektorátní vlády. V nadcházející válce přisoudilo Německo okupovanému Československu úlohu válečného arzenálu, úlohu země, jejíž všechny hmotné zdroje měly sloužit nacistické válce.

A v těchto kritických chvílích si i lidé naší obce uvědomovali, že i socialističtí vůdcové u nás se podíleli na zářijové kapitulaci, že nesou svůj díl odpovědnosti za zánik republiky. Sovětský svaz se stal pro náš lid neotřesitelnou autoritou, která posilovala vliv komunistické strany v dělnické třídě a v řadách ostatních

pracujících. Tato skutečnost se hluboce vryla do vědomí našich lidí a ostře šířilo se přesvědčení, že po hanebné zradě Československa západními mocnostmi v září r. 1938 je přiložena na spojenectví se Sov. svazem. Uzavření spojenecké smlouvy československo-sovětské v roce 1943 vyplývalo logicky jako závěr ze zkušeností našeho lidu.

Krutou daň zaplatila naše obec v době nacistické okupace. Sedm jejích příslušníků zahynulo v koncentračních táborech, dva krátce po osvobození odešli na následky věznění (Václav Svojtka a Václav Tobiáš).

V dubnu roku 1945 byl v obci ustaven národní výbor v čele v Václavem Duchkem, dělníkem a malozemědělcem a 25 členná Národní stráž, jejímž velitelem byl jmenován okresním revolučním štábem v Kralovicích Karel Karlovec.

5. května začala v Praze revoluce, 6. května přijeli američtí vojáci do Plzně po silnici od Karlových Varů, 7. května projeli naší obcí a nechali zde malou krycí jednotku, která měla své stanoviště ve škole. 14. května vystřídala Američany sovětská vojenská jednotka.

Nový typ státu, který v květnu r. 1945 u nás vznikl, byl nazýván lidovou demokracií. Politická moc přešla z rukou okupantů do rukou bloku dělníků, rolníků, inteligence, drobných středních vrstev a liberální buržoazie. Politickým představitelem tohoto bloku se stala Národní fronta, jejímž akčním programem byl Košický vládní program.

V čase osvobození si sice převážná část našeho lidu uvědomovala, co napáchala kolaborantská buržoazie proti svobodě lidu, jakých zločinů se dopustila proti národním zájmům sovu spoluprací a fašismem.

Ale neméně velká část lidu v roce 1945 ještě nechápala, čeho jsou schopni představitelé buržoazie i po tom všem, co se stalo v době Mnichova a v době fašistické okupace. Proto musela komunistická strana mobilizovat všechny své zkušenosti, které načerpala v dlouhých letech třídních bojů, aby před lidem odhalila kořistnický charakter buržoazie, která se válkou a okupací zdiskreditovala.

Že byla naše vlast osvobozena Sovětskou armádou, mělo zásadní význam pro osud národní a demokratické revoluce. Tím bylo umožněno, aby si čl. lid řešil své záležitosti bez cizích zásahů zvenčí. Přítomnost Sov. armády byla pro většinu lidu naplněním jeho přání a představ osvobozené úloze Sov. svazu za války. To vše vrylo hlubokou stopu do společenského vědomí našeho lidu, stopu tím hlubší a trvalejší, že navazovala na myšlenky slovanské vzájemnosti, nacistickým nebezpečím znovu silně oživené, ale i na myšlenky proletářského internacionalismu a na sympatie pro socialismus, které byly rozšířené v dělnické třídě a v řadách pokrokové inteligence. Osvobození naší země Sov. armádou vytvořilo proto trvalé politické hodnoty, které hrály významnou úlohu v dalším politickém rozvoji země.

Založení organizace KSČ u nás

Již vpředu jsem uvedl, že v naší obci nebyla v době 1. republiky založena organizace KSČ i když někteří naši občané projevovali sympatie pro politiku této strany.

V měsíci červnu r. 1945 k tomu došlo. Nábor pokračoval i nadále, takže podle záznamů čítala organizace do konce roku 1945 – 46 členů.

Byli to tito soudruzi:

1. Hájek Libor
2. Karlovec Karel
3. Janeček Bohumil
4. Dobrý Karel
5. Drofa Maxmilián
6. Kapr Josef
7. Pašek Ant. st.
8. Svojtka Václav
9. Kovářik Václav
10. Reich Josef
11. Kovářik Miloslav
12. Pokorný Jan
13. Pokorný Jindřich
14. Pašek Václav
15. Pašek Ladislav
16. Pašek Jaroslav
17. Janoškovec Václav
18. Karlovec Vojtěch
19. Karlovec Ladislav
20. Široký Josef
21. Výška Josef
22. Havel Antonín
23. Pašek Václav

24. Pašek Josef
25. Tupý František
26. Karlovec Josef
27. Tobiáš Václav
28. Beneš Jan
29. Vynáhlovský Jan st.
30. Vynáhlovský Jan ml.
31. Vynáhlovský Ladislav
32. Drofa Josef
33. Štál Josef
34. Vébr Václav st.
35. Vébr Václav. ml.
36. Berg Zdeněk
37. Kybic Václav
38. Baťek Václav
39. ChochoLATý Karel
40. Hnát Josef
41. Karlovec Jaroslav
42. Tupý Jaroslav
43. Pašek Václav
44. Koudela Antonín
45. Pašek Matěj
46. Pašek Antonín ml.

Předsedové stranické organizace v naší obci od roku 1945 do dnešní doby:

1. Václav Pašek
2. František Tupý
3. Václav Baťek
4. Václav Janouškovec
5. Jaroslav Tupý
6. Libor Hájek
7. Hosef Štál
8. Miloslav Kovařík
9. Jaroslav Šváb
10. Karel Karlovec
11. Jaroslav Kubiček
12. Karel Pašek
13. Josef Holub

V pořadí tajemníků okresního výboru KSČ byl první rodák naší obce Josef Pašek, bývalý politický vězeň. Ti kdo vstupují do řad členů KSČ v dnešní době to mají snazší než jsme to měli po osvobození my. Dnes jsou kandidáti KSČ vysíláni na kratší internátní školení, kde jsou seznamováni s hlavními úkoly strany a jejími stanovami, dovídají se, jak strana pracovala v ilegalitě, v době po válce, socializace vesnice, v krizovém období let 1969 – po apod. Takovýto přístup ke kandidátům KSČ je správný a nutný.

Po válce nic takového nebylo – ani konečně být nemohlo. Lidé byli hladoví, nedostatečně obutí a oblečení, továrny vydrancovány, zemědělství v soukromých rukou, byl prováděn odsun Němců, osídlování pohraničí. Bezprostřední zkušenosti pro stranickou práci získávali komunisté při každodenní činnosti přímo na pracovištích, v národních výborech a společenských organizacích. Aby straničtí funkcionáři byli na výši, museli se politicky vzdělávat. Literatura nebyla, proto se základními otázkami politiky strany seznamoval stranický tisk (Pravda a Rudé právo).

Důležitým prostředkem získávání zkušeností při stranické práci v té době byly aktivity funkcionářů, které svolával pravidelně okresní výbor KSČ. Za bývalého okresu Kralovického, později Plaského byly tyto aktivity konány v Plasích v hostinci pod nádražím nebo v sále kina.

Účastníci aktivů byli svázení na nákladních automobilech (v zimě pod plachtou, v letní době bez plachty) prezence byla vždy úplná, tajemník OV mluvil ze zkušeností, neboť znal dobře okres, navštěvoval stranické organizace, chválil, ale hlavně kritizoval místa i jednotlivce za nesprávné přístupy k práci, k lidem, k celkové politice strany. V diskusi, která nebyla předem připravována, mluvili soudruzi o zkušenostech ze svých pracovišť, sami kritizovali, dotazovali se po příčinách určitých jevů ve straně i v naší společnosti. Tak vznikaly kádry funkcionářů stranických řad i funkcionáři orgánů státní správy, odborových a společenských organizací.

Náplň okresních aktivů byla přenášena do základních stranických organizací. Příslušností ke straně nevznikaly jejím členům ni žádné výhody oproti bezpartijním občanům, ale jen řada povinností navíc, které byly plněny zásadně po pracovní době na úkor volného času. Byla to však činnost nutná a potřebná. Komunisté ji svědomitě plnili. Proto nacházeli u poctivých lidí v závodech, ve městech i na vesnicích pochopení a podporu pro politiku KSČ.

Důležitým mezníkem – pokud jde o život a činnost na vesnici – měl IX. Sjezd KSČ v roce 1949, který přinesl – vedle dalších rozhodnutí a usnesení – usnesení o postupném provádění socializace vesnice. Gottwaldova kéze: „Nebude u nás socialismu bez přechodu vesnice k socialismu“ znamenala povel pro provedení jednoho z nejdůležitějších úkolů po vítězství pracujícího lidu v Únoru r. 1948.

Tuto dobu – jak se vyvíjela u nás v naší vesnici a jaký podíl na ní brali komunisté, jsem zevrubně popsal v zápisu z minulého roku této Kroniky.

Základní orgány nové lidové moci byly národní výbory, které v místech a okresech plnily funkci lidové správy, neboť měly úzký styk s pracujícími.

Národní výbory podléhaly vládě, která jejich prostřednictvím uskutečňovala svá rozhodnutí. Na půdě národních výborů docházelo stále častěji k ostrým konfliktům, hlavně v otázkách retribuce, tj. potrestání zrádců a kolaborantů (to je těch, kteří spolupracovali v době okupace s fašisty) a konfiskace jejich majetku. Některé reakční politické strany se začaly stále otevřeněji ujmát kolaborantů a stavěly se proti jejich potrestání. Je smutnou zásluhou nekomunistických stran, že národní očista byla provedena nedůsledně.

Odsun německé menšiny z Československa byl proveden podle směrnic Spojenecké kontrolní rady v letech 1946 – 47. Antifašističtí Němci mohli zůstat buď v Československu nebo se vystěhovat podle vlastní volby do Německa. – Na místa po odsunutých Němcích přicházeli osídlenci z Čech a ze Slovenska. Příchod těchto osídlenců do pohraničí byl vázán potvrzením o státní a národní spolehlivosti, které vydávaly místní národní výbory. I z naší obce se v této době vystěhovalo několik rodin.

Na jaře roku 1946 se konaly první poválečné volby (s výjimkou voleb do místních národních výborů, prováděných hned po osvobození, a které byly konány ihned po osvobození na veřejných schůzích občanů aklamací).

Podle výsledků voleb do místních národních výborů bylo stanoveno zastoupení jednotlivých politických stran ve vyšších lidosprávních orgánech. Před těmito volbami zahájily pravicové strany Národní fronty otevřenou protikomunistickou kampaň, jejíž cílem byla obnova buržoazně demokratické republiky.

Výsledek voleb z roku 1946 zklamal naděje buržoazie na kontrarevoluční zvrát. Komunistická strana v těchto volbách zvítězila. Z voleb vzešlo Ústavodárné národní shromáždění, předsedou vlády byl jmenován Klement Gottwald. V naší obci získala KSČ 81 % všech odevzdaných hlasů.

Budovatelský program Gottwaldovy vlády si kladal za cíl vypracovat a schválit novou ústavu, která by uzákonila systém národních výborů, znárodnění průmyslu a pozemkovou reformu.

Zemědělský program vlády předvídal především revizi pozemkové reformy, provedené v letech buržoazní republiky.

Záležitost revize pozemkové reformy byla zvláště aktuální v naší obci, protože zde byl zbytkový statek, na kterém hospodařil s námezdními pracovními silami statkář Fajfr, který ve volbách v roce 1935 kandidoval do Národního shromáždění za agrární stranu.

Ostrá děličí čára rozdělovala celou naši společnost na ty, kdo obětavě budovali republiku a na ty, kdo nesoudně a hrabivě kořistili z poválečného nedostatku.

Konečně 20. února r. 1948 masky spadly a buržoazie vyznala dělnickou třídu k měření sil.

Výsledek je znám.

Okamžikem svého vítězství stanula KSČ tváří v tvář velké odpovědnosti za sebe a za život celé země. Aby se nad úspěchy některým lidem nezatočila hlava, přišla varovná slova s. Gottwalda: - „, že dnes již nebudeme moci svádět nic na druhé, dnes nemůžeme prstem ukázat na někoho, kdo by znemožňoval výstavbu, dnes musíme ukázat prstem jenom na sebe“.

Při vsí skromnosti a střízlivosti můžeme tedy dnes s jistotou říci, že mnoho z toho, po čem jsme toužili před rokem 1948 se stalo skutkem. Velké úkoly dělnické moci, diktatury proletariátu, jsou splněny: Socialistický charakter našeho státu je definitivně zajištěn.

Těmito všemi událostmi žila naše stranická organizace. Časem se její řady rozrostly, za její členy přistupovaly ženy a mladí lidé. V roce 1950 byl ve straně zavedeno stranické školení (dnes stranické vzdělávání). Počátkem roku 1949 byla otevřena krajská politická škola v Liblíně, později se jednotlivé okresy zřizovaly své okresní politické školy – dnes domy politické výchovy. Začala se vydávat literatura, potřebná ke studiu.

Po únoru začal i u nás vyvíjet svojí činnost „akční výbor národní fronty“. Provedl některé změny ve složení výborů některých společenských organizací, důraznějších opatření nebylo v naší obci potřeba.

Nejaktivnější činnost vyvíjel výbor a celá stranická organizace v letech 1950 – 1953, kdy bylo založeno JZD a následně byly vytvářeny podmínky pro jeho zdárný chod.

Pod vedením KSČ rozvíjely v obci v minulosti stejně jako v současné době svoji činnost jednotlivé společenské organizace NF. Přitom je dodržována zásada, aby předsedové těchto organizací, není-li to možné tedy alespoň někteří členové výborů těchto složek NF byli členové strany.

Komunisté výborů společenských organizací jsou zvaní čas od času do výboru stranické organizace, kde podávají zprávu o kladech a hlavně o nedostatcích v činnosti těchto organizací. Přitom se jim dostává podpory v případech, kdy sami nemohou učinit nápravu, projeví-li se tato nutnost.

Z poslanců MNV – členů KSČ – je ustavena stranická skupina, která se schází pravidelně před plenárním zasedáním MNV, tak jsou poslanci komunisté seznámeni s návrhem na usnesení, které připravuje rada MNV, případně jsou zde projednána ještě jiná opatření společného postupu. Vedoucím stranické skupiny poslanců je rovněž poslanec, schůzi skupiny si účastní předseda stranické organizace.

Uplynulo 35 let od založení KSČ v naší obci. Mnozí z těch, kteří stáli u kolébky jejího zrodu, už od nás odešli a my s úctou na ně vzpomínáme. Ti, kteří ještě zůstali, stárnou a postupně budou také odcházet. Nikdo nikdy nesečte hodiny, které tito soudruzi věnovali straně a přes ní životu v celé naší obci. A nebyli to jen hodiny strávené na schůzích, aktivech a stranickém vzdělávání. Komunisté šli příkladem i v manuální činnosti při pomoci JZD, při zvelebovacích akcích v obci. I za touto snahou zůstávají díla stálé hodnoty. Ano, mnoho se i v naší malé obci změnilo. Lidé dobře bydlí, netrpí nedostatkem, nezapomínají na své vzdělávání. Aby se s postupem času stal náš život ještě plnějším, k tomu potřebujeme mír. Mír je to základní a nejdůležitější v našem budoucím životě. Říkáme, že mír si nevyprosíme, že je třeba za něj bojovat. To si dnes uvědomují milióny lidí celého světa. Jejich hlas je slyšet za všech stran a nabývá stále na síle a důraznosti. Z tohoto odhodlání milionových mas však nemají radost ti, kteří ještě v nedaleké minulosti manipulovali s národy a lidmi v nich podle své vůle a vlčí morálky. Bude ještě chvíli trvat než se ti, kteří nebyli ničím se tanou vším.

A tak až jednou nastaví čas zrcadlo našim činům, které jsme v minulosti vykonali, ukáže zápasy, které jsme vedli ve jménu spokojenosti pracujících. Možná, že jsme něco mohli udělat lépe, možná jsme mohli jít někde rychleji kupředu. Ale jedno víme: dělali jsme všechno, jak jsme nejlépe dovedli. A to bychom si měli říkat stále a každý z nás. Myslím tedy, že se nemusíme bát soudu času a soudu příštích generací, které třeba i budou náročnější a kritičtější než jsme byli my.

Zemřeli v roce 1981:

1. Josef Štál	nar. 24. 11. 1894	+ 31. 7. 1981
2. Václav Brandtlík	26. 4. 1925	+ 30. 9. 1981
3. Anna Nová	25. 9. 1909	+ 22.11.1981
4. Anna Pechmanová	9. 8. 1920	+ 21.11.1981
5. Josef Janouškovec	3. 3. 1891	+ 7. 12.1981
6. Václav Duchek	12. 8. 1909	+ 8. 12.1981
7. Josef Koudela	2. 4. 1899	+ 9. 12.1981

Čest jejich památce!

V Krašovicích v březnu 1982

K. Karlovec v.r.

Rok 1982

Ohlédnutí za rokem 1982

Za léta od konce 2. světové války a vzniku socialistického společenství nebyla mezinárodní situace tolik vážná jako v tento čas. Jestliže je i přesto naděje odvrátit nebezpečí válečné katastrofy, pak hlavně proto, že celá světová socialistická soustava šla v roce 1982 důsledně cestou obhajoby základního práva člověka – práva na život.

Málokterý rok předcházející zaznamenal tolikrát nabídnutou ruku k jednání, jako tomu bylo v roce 1982 ze strany socialistických států, především Sovětského svazu. Ten, veden tímto ušlechtilým cílem – se zavázal, že nepoužije jako první jaderných zbraní.

Závazek, přednesený z tribuny OSN dne 15. června 1982, vstoupil tím okamžikem v platnost. Národy se však nedočkaly podobného kroku od Spojených států či jiných zemí paktu NATO, který si dal do štítu nelidské heslo a zastrášovací strategii prvního jaderného úderu.

Sovětský svaz nezviklán ve své vůli po míru, předložil i další odzbrojovací návrhy, které našly podporu nejen s socialistických zemích, ale u milionů lidí celého světa. Ať již šlo o návrh zákazu zkoušek všech jaderných zbraní, o návrh na zákaz chemických zbraní, o snížení nukleárního výzbroje v Evropě či o nerozšiřování působnosti Varšavské smlouvy a NATO na nové oblasti.

Do obrany světového míru se zapojila aktivně i naše vlast. Návštěva prezidenta ČSSR s. Husáka v Rakousku a předsedy federální vlády s. Štrougala ve Finsku, Alžírsku a Tunisku přispěly k úsilí o prosazování zásad mírového soužití zemí s rozdílným společenským zřízením.

Část generace našich národů trpce poznala, co znamená válka, jaké hrůzy a neštěstí přináší. Ale i ti, kteří ji nepoznali, si hluboce cení hodnoty míru. Vědí, že je třeba spojit síly se všemi mírumilovnými lidmi k boji za mír a nepřipustit jadernou katastrofu. Zabezpečit trvalý mír to není jen sen mírumilovných lidí na celém světě, ale především jejich odpovědnost.

Při příležitosti oslav 60. výročí vzniku Sovětského svazu znovu zaznělo z Moskvy rozhodné slovo. Generální tajemník ÚV KSSS soudruh Jurij Andropov prohlásil: „naše stanovisko k této otázce je jasné: jadernou válku nelze připustit ani malou, ani velkou, ani omezenou ani totální. Prvořadým úkolem je nyní zastavit iniciátory nové války. Vyžadují to životní zájmy všech národů.“

Naproti tomu hlasy, které slyšíme z úst amerických představitelů budí dojem, jako by si tito politici pletli Evropu se svým rančem. Avšak Evropa není Divoký západ. Evropa dosud nese – na rozdíl od USA – na svém těle hlubokou jizvu dvou světových válek. Ta druhá, která byla největším válečným konfliktem v lidských dějinách a zahubila přes 50 milionů lidských životů, je dosud v živé paměti mnoha našich současníků.

Národy se také poučily z této strašné katastrofy. Toto poučení se nezvratně promítlo do mapy světa: vznikla světová soustava socialismu, padl kolonialismus, mohutný rozmach zaznamenalo národně osvobozenecké mírové hnutí. Do vědomí národů – zejména národů evropských – se hluboce zapsalo hlavní poučení ze 2. světové války, že lidstvo nesmí už nikdy něco podobného připustit. Třicet poválečných let trvalo evropským národům, než vypracovaly a spolu s USA a Kanadou podepsaly Závěrečný akt konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě, chartu vzájemných vztahů, jejímž cílem je navždy odvrátit od evropského kontinentu nebezpečí nové války.

Zní neuvěřitelně, že washingtonští politikové se nyní zaklínají závěrečným aktem. Hrubě se přitom vměšují do vnitřních záležitostí jiných zemí a nad polským lidem dokonce vynášejí rozsudky za to, že se postavil kontrarevoluci na odpor, že energicky brání chaosu a anarchii, že odvrátil krveprolití a občanskou válku, že chce v klidu a míru budovat svou socialistickou vlast. Tato špinavá hra je převedla tak daleko, že vyhlásili politické a ekonomické sankce nejen proti Polsku, ale i proti Sov. svazu. Národy všech zemí jsou v otázce války a míru na jedné lodi. Společně mohou proplout nebezpečnými úžinami jaderného věku, společně jim hrozí ztroskotání na útesech nedorozumění.

Americký imperialismus ohrožuje svět svými chorobami. Vydělal na dvou světových válkách bez vlastního poškození a proto se dosud mohl snáze přenášet přes příznaky všeobecné krize kapitalismu. Ale v sedmdesátých letech i na něj zákonitě dolehly se stupňující se silou jeho neduhy: nezaměstnanost a inflace. Ale také narkomanie a terorismus. Násilí, rasismus. Šílené zbrojení umocnilo tyto choroby.

Čím více se zostřeje jeho krize, tím více usiluje kapitalismus o likvidaci socialismu. Je dokonce schopn riskovat zkázu celé lidské civilizace a kultury.

Naším lidem není lhostejné, co se dnes na západ od nás děje. Země, která dala Evropě do vínku Husovy ideály pravdy a sociální rovnosti, myšlenku Jiřího z Poděbrad o kolektivní evropské bezpečnosti, humanismus Jana Amose Komenského, Fučíkův příklad hrdinského zápasu proti fašismu a válce, má plné právo burcovat svědomí světa a připomenout Fučíkovu výzvu adresovanou všem živým: Lidé, bděte! Dnes, desítky let po jeho násilné smrti je aktuálnější než kdy jindy.

Růst autority a síly socialistického společenství se projevil i v podpoře Kubě, která byla v uplynulé době vystavena hrozbám USA za to, že jde pevně po revoluční cestě.

Rok 1982 byl jubilejním rokem pro Sovětský svaz. Vybudovaný jako ztělesnění myšlenek velikého Lenina se stal nejen záštitou celého společenství, ale i všech pokrokových sil ve světě. K němu se upínaly naděje světa, s ním truchlily milióny prostých lidí při zprávě o nenadálém skonu Leonida Iljiče Brežněva. Zkušenosti Svazu sov. soc. republik ukázaly, že čím více se rozvíjí socialistická demokracie, tím přitažlivější je socialismus pro pracující a národy.

Jak šel život v naší obci v roce 1982

Rok 1982 byl druhým rokem sedmé pětiletky, na jehož plnění se podíleli i naši občané svojí prací v továrnách, zemědělských závodech i na ostatních pracovištích. Pozvolna se stírá rozdíl mezi městem a vesnicí. Převážná většina domů má základní podmínky pro spokojený život občanů, dopravou do zaměstnání do Plzně nebo závodů v Kaznějově či v Horní Bříze se ztrácí určitý čas, přesto tito pracující – i když by někdy měli možnost získat byt v místě pracoviště – zůstávají věrni vesnici. Počet obyvatel v naší obci je zhruba stálý, nezaznamenáváme úbytek, jako tomu ještě bylo před 10 lety. Neodcházejí ani mladí (až na nepatrné výjimky) zájem o stavební místa je stále značný právě u mladých lidí, kteří, když si pořídí rodinný domek zde, jistě počítají s tím, že na vesnici zůstanou trvale. Jsou sice i u nás případy, kdy některé starší domy přecházejí do užívání chalupářů – tj. lidé z města, kteří si kupují domy na vesnici k rekreaci – avšak pouze v ojedinělých případech a zpravidla tam, kde v rodině nebyly děti.

Je většina lidí mezi námi, kteří s vesnicí srostli a kteří by život v ní nezeměnili za žádných okolností za pohodlnější život ve městě. A jsou-li přesto tito lidé musejí z vážných důvodů bydliště změnit, utíkají v pátek zpět tam, kde jsou ukořeneční, kde se stále cítí doma. Způsobují to vrozené dispozice, které se přenáší z pokolení na pokolení a jen ztěžuje se z jejich vlivu jedinec vymaňuje.

Jsme zde rádi a natrvalo. V slunečním jasu i nepohodě, když si vlastníma rukama rubeme studnu, abychom měli dobrou pitnou vodu, když se po večer po práci, o sobotách a nedělích plahočíme v lese, abychom si přepravili dřevo na zimu, když někdy za těžkých podmínek hloubíme jámy pro výsadbu stromů, vynášíme kameny, ryjeme hnojíme, plejeme a zaléváme, abychom měli čerstvou zeleninu a ovoce z vlastní zahrádky pro sebe a hlavně pro děti.

A rok 1982 byl rok bohatý, mnohonásobně vynahradil námahu, kterou naši lidé vkládali do zahrad a sadů. Málo bylo v minulosti takových roků.

Leden a únor – právě zimní počasí se silnou vrstvou sněhu se snesitelnými mrazy 12 – 15 °C. Děti užily saně, lyže, do pozdního večera bylo živo na zamrzlé hladině rybníka. Energetici měli čas od času problémy s dodávkou elektrického proudu, domácnosti však byly zásobeny bez vypínání.

V únoru se oteplilo 11. už tu byli skřivani, den nato první špačci

. V březnu sešel sníh. Protože voda se zvolna vsála do země, hladina potoka stoupla při jarním tání jen nepatrně. 25. března začaly na polích v katastru naší obce jarní práce. Sela se jarní pšenice, jarní ječmen a len. Počasí přálo, práce byly ukončeny během jednoho týdne. Staré přísloví: Na podzim zamaž, zjara zapraš – v druhé verzi bylo splněno v tomto duchu.

Duben byl studený, nevlídný, aprílový. Děšť se sněhem často bránil pracovat venku.

Na 1. máje jsme šli do dolní Bělé ve svetrech a v pláštích. S uznáním přijímali naši starší spoluobčané a nejmenší děti opatření národního výboru, který již po řadu let zajišťuje autobus na cestu do Dolní Bělé a zpět.

Účast na prvomájových oslavách se pohybuje v rozmezí 150 – 180 osob.

Třešně rozkvetly až 15. května, jabloně a hrušně kolem 20. května. Pozdní odkvět dával naději na dobrou úrodu všech druhů ovoce.

Květen byl měsíc s malými srážkami, oproti jiným létům se zelené krmení pro dobytek mohlo seket nepoměrně později než v letech minulých. To pak mělo vliv na dodávky mléka, které klesly ve všech okresech Zpč. kraje. Z toho důvodu klesla výroba sýrů, z prodejních pultů se ztratila smetana. Masa, hlavně dražších druhů je dostatek.

Sklizeň sena probíhala v ideálních podmínkách, trávy však v důsledku sucha narostlo málo. Koncem května panovalo právě horké letní počasí, posečená tráva se suchá třetí den odvážela v dobré jakosti pod střechu. –

Členky ČSŽ v naší obci po řadu let plní závazek: každá žena ruční vozík sena pro JZD. Tak tomu bylo i tentokrát. Vedle žen to byli i jednotlivci, kteří sušili seno ze zahrad, příkopů, jam a strží a předávali je v dobré jakosti zem. závodu. Tímto způsobem se sešlo z naší obce na 4 tuny tohoto krmiva (za 1q kvalitního sena platilo JZD 80 Kč, na seschnutí se sráželo 10 % z dodaného množství).

Červenec a srpen byly měsíce pro někoho s ideálním počasím (v červenci přišlo jen dvakrát), pro zemědělce v důsledku sucha se všemi následnými jevy.

Žně začaly časně. 1. srpna byla posečena pšenice U dubu, následoval jarní ječmen a pšenice na ostatních láněch. Úroda byla v důsledku sucha nižší než předpokládal plán (i celostátně). V našem ekonomickém celku pak jedna z nejnižších z celého našeho okresu. Podobná je situace i v dodávce mléka.

Konečně si kdosi odpovědný všiml situace v našem ekonomickém celku – JZD Mír v Dolní Bělé se sídlem v Horní Bělé, když plzeňská Pravda otiskla v sobotu dne 13. listopadu závažný článek o jeho špatném hospodaření. Článek přikládám pro poučení do dokumentární části Kroniky.

V roce 1982 jsme zaznamenali rekordní úrodu veškerého ovoce. Začalo to třešněmi. Větve se ohýbaly pod tíhou těchto krásných plodů. Přebytky vykupovala Jednota od zahrádkářů za 7 Kč – 1 kg – I. jakost, za 5 Kč II. jakost. V době dozrávání třešní nebylo třeba plašit špačky a kosy jako v jiných letech, ti měli dostatek planých třešní v odlehlých místech v jamách kde je při hodování nikdo nerušil.

Borůvek bylo však velmi málo, jak tento jev konstatují již po několik let. Lepší situace byla s úrodou brusinek.

Kvetly i „václavky“, pozdní brusinky, které jsme trhali vyvinuté a krásně vybarvené ještě počátkem prosince.

V první dekádě měsíce září napršelo, rostly i houby, ovšem jenom po krátký čas.

Nebývalá úroda byla i u jádřového ovoce. Zrodil každý strom. V příkopech u silnic bylo množství spadaného ovoce. Zaměstnanci okresní správy silnic setřásali dozrávající plody, nakládali je volně do nákladních aut a odváželi do zpracovatelských závodů. – Na popud okresního svazu zahrádkářů byly zpřístupněny všem pěstitelům ovoce moštárny, kde se ovoce lisovalo na mošt. Do moštu byl přidáván sterilizační prostředek pro účel delšího uskladnění. V našem okolí byly v provozu moštárny v Horní Bříze a v Kaznějově a v Horní Bělé. Tímto způsobem byla uchráněna užitná hodnota tun těchto plodů. Naši občané tuto možnost plně využili. – V důsledku nadúrody ovoce se tento zdroj vitaminů zavařoval v domácnostech do sklenic. Projevil se i přechodný nedostatek cukru.

Zaznamenali jsme i bohatou úrodu okurek – pěstovaných jak na záhonech, tak ve sklenících, které zahrádkáři v poslední době zakládají a s úspěchem využívají.

Krásným dojmem působily aleje jeřábu obsypaných množstvím plodů. Podle lidové pranostiky bohatá úroda jeřabin věští krutou zimu. Podle tohoto znaku by ta letošní měla být kapitální. – Urodilo se velké množství žaludů (osobně nepamatuji takovou úrodu)- lesní závody je vykupují po 3 Kč za 1 kg, dále šípků, trnek, hlohůň a údajně i bukvic.

Brambory se začaly vybírat počátkem měsíce září. Naše JZD pěstuje místo brambor len. Ten byl však v důsledku sucha krátký – méně hodnotný.

Strniskové směsky také nevyšly, to se projevuje v horší dodávce mléka.

Podzim je suchý, při podzimní hluboké orbě se práší za pluhem. Podzimní práce byby provedeny včas.

V září, v říjnu a obzvláště v listopadu je krásné sluneční počasí. První sníh – vrstva asi 20 – 25 cm – napadl z 24. na 25. prosince. Ten však koncem roku úplně roztál.

Další události

Od 1. února 1982 bylo u nás zdraženo maso, masné výrobky, alkoholické nápoje a cigarety. Bližší údaje o tomto opatření jsou uvedeny v novinovém výstřižku, uloženém v dokumentační části Kroniky.

Zjara a na podzim roku 1982 byla vysazena další řada lip členy svazu zahrádkářů v místě, po obou stranách cesty podél Husí jámy. Na této záslužné činnosti se podíleli i mladí lidé.

Je to – vedle obdobné výsadby Na rybníce a podél cesty od hřbitova ke kostelnímu lesu – již třetí místo u nás, kde lemují stromy naší národní tradice Je hodno zaznamenání, že ani jeden z vysazených stromů nebyl nikým úmyslně poškozen. Celá akce výsadby lip přispěje po určité době k pěknému vzhledu obce. Co činí dnes Plasy krásnými a pověstnými, to dojde pravého ocenění našimi potomky za 50 až 100 let.

Dokončení úpravy potoka

V prosinci 1982 byla ukončena úprava koryta potoka ve směru pod obcí po mastek u nové silnice. Úpravu prováděli pracovníci povodí Vltavy po dobu dvou let. V lednu a v únoru r. 1981 byl vybagrován hrubý profil potoka, nato byl auty ČSAD dovezen kámen a uložen na složiště na louce u mostku (chata č. E1).

Druhá fáze úpravy byla prováděna pomocí auto bagru, který vyrovnal nerovnosti dna a obou břehů vodoteče do jejich konečného profilu.

Nato bylo započato s úpravou stěn potoka, kterou prováděli tři, někdy čtyři pracovníci povodí.

K tomu účelu byl rozvezen po obou březích potoka kámen, ze kterého dělníci stavěli po jeho obou stranách asi 40 cm vysokou zeď. Do stěn potoka byla zakotvena fólie a zasypána vrstvou zeminy. Koryto potoka je uvedeno po téže trase, kudy vedlo koryto původní.

Protože profil potoka je několikanásobně širší než potok původní, byla přebytečná zemina odvážena na obě strany odlehčovací strouhy, kterou byla odváděna voda Tlucenského a Bělského potoka po celou dobu úpravy zmíněné vodoteče.

Pro potřeby pracujících povodí byly k dispozici dvě maringotky, které stály po celou dobu úpravy na louce u chaty E1.

Pro dlouhotrvající úpravu byl potok nazván „zlatým potokem“ našimi občany i těmi, kteří z oken projíždějících autobusů úpravu sledovali.

V měsících listopadu a prosinci byla odlehčující strouha zahrnuta připravenou zeminou. Nato začala voda téci upraveným korytem.

Po dva roky –1981 a 1982- nebyl pro trvající úpravy sklizen pruh louky po obou stranách potoka v šíři cca 30 m na každé straně, nehledě na vyježděné cesty, po kterých byl materiál dovážen. Za předpokladu lepší organizace práce (nasazení většího počtu pracovníků a provádění důslednějšího dozoru co do využívání pracovní doby – mohla být provedena úprava koryta potoka za dobu kratší. To mohlo přispět k zlepšení krminové základny zem. podniku a zamezení oprávněné kritiky těch, kteří úpravu po celou dobu sledovali.

Nová linka energovodu na katastru obce v letních měsících r. 1981 došlo na katastru obce mezi Tlucnou a Tatinou k betonování základů, v roce 1982 pak k montáži a vztyčení ocelových stožárů budoucího energovodu vysokého napětí v místech, kudy před lety linka vedla, později byla zlikvidována.

Stožáry jsou šestiramenné, asi 30 m vysoké. Je hezký pohled na sehranou skupinu montérů při vztyčování ocelového kolosu za použití jednoduchého mechanismu. Méně radostná však přitom je skutečnost, že při dopravě betonu a konstrukcí stožárů si auta vyjezdila 4 m širokou cestu v obilí (pšenice) aniž koho napadlo napřed cestu vysekat a nedozrálou pšenici zkrmit!

Činnost národního výboru a společenských organizací

Národní výbor pracoval v roce 1982 ve stejném složení, jak byl ustaven po volbách v červnu 1981 (v radě, plénu i komisích). Na výroční členské schůzi vesnické organizace KSČ v lednu r. 1983 bylo konstatováno, že pod odpovědným vedením NV bylo v roce 1982 vykonáno v neinvestiční části volebního programu NF dobré dílo ve prospěch občanů i vzhledu obce.

O výsadbě lip byla uvedena zpráva již vpředu. Na druhém místě dlužno zaznamenat úpravu památníku obětem 1. a 2. světové války. Nosná čelní deska stávajícího památníku utrpěla povětrnostními vlivy tak, že desky se jmény padlých a umučených opadávaly, bylo nebezpečí zřícení i sochy vojáka. Proto bylo dohodnuto provést důkladnou přestavbu památníku tak, aby k podobné havárii nemohlo v budoucnu dojít.

Za tím účelem byl pomník na podzim 1981 rozebrán, socha zabezpečena proto eventuálnímu poškození. Zjara roku 1982 byl vybudován betonový skelet ve tvaru budoucího památníku, v ZKZ v Horní Bříze ochotně vypálili obkladové desky a desky se jmény (ve dvojitě paré), načež byl skelet odborně obložen, jeho horní část opatřena plechovým krytem proti vnikání vody do stár pěkným dojmem. Námět na rekonstrukci byl dílem kolektivu rady MNV, obklad provedl s. Jaroslav Karlovec.

Další práci v akci Z byla úprava cesty ve čtvrti Za rybníkem, dále se pracovalo na úpravě hřiště u mateřské školy a hřiště u základní školy. Účast na jarních směnách NF (3. a 4. dubna) a na směnách podzimních (25. a 26. září) byla menší než na jakou jsme byli zvyklí v minulých letech.

Podle záznamů, uložených na MNV, bylo v roce 1982 v obci odpracováno celkem 1477 hodin – z toho zdarma 721 hodina. Hodnota díla obnáší 80 887,70 Kč, náklady 69 810,20 Kč.

V souvislosti s čistotou vod a ozdravení životního prostředí vyvstala myšlenka vybudovat v naší obci hlubokovou kanalizaci a čistírnu odpadních vod. Záměr na první pohled na tak malou obec smělý, ale i přesto uskutečnitelný. Záležitost byla projednána na plenární schůzi MNV v říjnu r. 1982 za účasti 69 občanů a po zevrubném vysvětlení závěru byl přijat návrh, aby se všichni občané k této záležitosti vyslovili a současně se písemně zavázali, jaký počet hodin jsou ochotni každým rokem po dobu uskutečnění závěru odpracovat. – Výsledek ankety činí 3 370 hodin. Podaří-li se získat na toto investiční dílo potřebnou finanční úhradu, zadá MNV vypracování projektu s tím, že by se započalo nejprve s výstavbou čistírny, následně pak by byla po etapách prováděna výstavba jednotlivých větví kanalizace. Podaří-li se tento záměr uskutečnit bude to opět jedna prospěšná věc pro současnou a budoucí generaci.

Kulturní činnost v obci v roce 1982

Byla řízena školskou a kulturní komisí MNV- podle jednotného plánu kulturně výchovné činnosti.

Na prosincovém plenárním zasedání MNV podal předseda ŠKK s. Zdeněk Švamberk zprávu o tom, jak byl plněn obsah JPKVČ v obci.

Uvedl, že všechny akce v plánu obsažené byly splněny, bylo i několik akcí mimo plán. Prvomájového a lampionového průvodu v předvečer VŘSR se účastnilo po 150 občanech, kladně byla přijata i oslava k MDŽ. Zdařilý průběh měl i táborák v lese na Hájku k Mezinárodnímu dne dětí. Byly konány 3 taneční zábavy (jarní vínek, posvícenská, mikulášská) nálada družná, veselá, krušivým jevům nedošlo. Po celý rok prováděno promítání filmů pro mládež i dospělé diváky. Účast na některých filmech je slabší, celá záležitost je zčásti finančně pasivní. Přesto je rozhodnuto v promítání pokračovat.

I obě zdejší školy se podílejí na zpestření kulturního života v obci i v místě sídla patronátního závodu (Kaolinka v Kaznějově). Tradiční je vítání občánků. Dobrou činnost nárazově vyvíjí pěv. Kroužek s. Věbra.

V obci se zlepšila názorná agitace, skříňky jsou pravidelně obměňovány, reagují pohotově na významné události, uznání za tuto činnost zaslouží s. Šafrová.

Dobře pracuje rozhlasový kroužek se svými pravidelnými relacemi (vzpomínky, výročí, schůze, aktuální záležitosti v obci, blahopřání občanům k životnímu jubileu apod.)

Krom toho byly konány kurzy, přednášky, výstavy, exkurze.

Činnost společenských organizací NF v místě je koordinována místním výborem NF, jehož předsedou je po dva roky s. Jiří Svoboda.

Předsednictvo i plénum NF se schází pravidelně podle pololetního plánu práce. Podle hodnocení NF je u nás nejaktivnější organizace ČSŽ (předsedkyně s. Šubrtová), následuje Český svaz požární ochrany (předseda s. Petr Hnát). Po nich organizace Českého svazu zahrádkářů a ovocnářů (předseda s. František Kovařík), dále Svaz čsl. sovětského přátelství (předseda s. Karel Joudal).

Dále organizace Čsl. červeného kříže (předsedkyně s. Vlasta Kovaříková) a dohlížecí výbor Jednoty (předsedkyně s. Zdeňka Mertlová).

Na posledních místech v žebříčku aktivity jsou uvedeny organizace SSM (předseda s. Karel Vynáhlovský) a organizace Sokol (předseda s. Jiří Batěk).

Na výroční členské schůzi stranické organizace bylo vysloveno politování nad faktem, že právě dvě organizace, které by měly formovat po stránce tělesné a morálně politické vývoj mladých lidí, vyvíjejí v této oblasti nedostatečnou aktivitu.

Na této schůzi bylo přijato usnesení ke zkvalitnění činnosti těchto obou složek.

Úmrtí soudruha Leonida Iljiče Brežněva

„Ústřední výbor Komunistické strany Sovětského svazu, prezidium nejvyššího sovětu SSSR a rada ministrů SSSR s hlubokým zármutkem oznamují straně a všemu sovětskému lidu, že 10. listopadu 1982 v 8:30 hodin

moskevského času náhle zemřel generální tajemník ÚV KSSS, předseda prezidia Nejvyššího sovětu SSSR Leonid Iljič Brežněv. – Jméno Leonida Iljiče Brežněva, věrného pokračovatele ve velkém Leninově díle, vášnivého bojovníka za mír a komunismus, bude navždy žít v srdcích sovětských lidí a celého pokrokového světa“.

Tato zpráva agentury TASS zarmoutila lid Sovětského svazu, všech socialistických států i bezpočet pokrokových občanů celého světa. Odešel státník, který se zapsal velkými písmeny do historie 20. století, politik, jenž nikdy neuhnul z leninské cesty. Člověk, jehož vztah k naší vlasti byl vždy velmi blízký. Sám před časem napsal: „Mému srdci jsou drahé dojmy z dnešního Československa.“

Jako málokterý jiný státník chápal s. Brežněv, jak hrozná je válka, strávil 1418 dní na frontě a v řadách vítězné Sovětské armády došel v roce 1945 až na území Československa. Poznal válku a věděl, že svou prací v nejvyšších stranických a státních funkcích musí výrazně přispět k tomu, aby válka byla odvrácena. Ve svém posledním veřejném vystoupení při oslavách 65. výročí VŘSR prohlásil na recepci v Kremlu: „Podstatou naší politiky je mírumilovnost a upřímná snaha o rovnoprávnou a plodnou spolupráci se všemi, kdo si ji přejí. Jsme pevně přesvědčeni, že právě tato cesta převede lidstvo k míru pro nynější i budoucí generace.“

Pohřeb soudruha Brežněva se konal v pondělí 15. listopadu v 10 hodin moskevského času z Domu odborů v Moskvě. Naše televize přenášela celý průběh smutečního obřadu přímým přenosem, večer téhož dne byl program opakován.

Naši delegaci na pohřbu L. I. Brežněva vedl s. Gustáv Husák, jejími členy byli soudruzi Štrougal, Bilák a Lovětínský.

Tělo zemřelého politika a státníka bylo uloženo do hrobu u kremelské zdi.

Zpráva o úmrtí s. Brežněva bolestně překvapila i občany naší obce. V den pohřbu byly ve smutečně vyzdobené síni NV vystaveny kondolenční listy, které během neděle 14. a pondělí 15. listopadu 1982 podepsalo 236 našich občanů.

15. listopadu v 10:00 hodin středo-evr. Času se po dvě minuty rozezněly sirény v celé naší vlasti a na tuto dobu byla přerušena práce.

Generálním tajemníkem ÚV KSSS byl zvolen Jurij Andropov, blízký spolupracovník zesnulého soudruha Brežněva..

Ochrana a tvorba životního prostředí

V souvislosti s vývojem lidské společnosti je nutné mít na zřeteli i jednu ze základních hodnot lidské existence, to je životní prostředí.

Ústava ČSSR uvádí: „Stát provádí takovou hospodářskou, zdravotní, sociální a kulturní politiku, aby se souběžně s růstem výroby, vzestupem životní úrovně obyvatelstva a s postupným zkracováním pracovní doby se neustále rozvíjely fyzické i duševní vlastnosti našeho lidu. Stát pečuje o zvelebování a všestrannou ochranu přírody a zachování krajinných krás vlasti, aby tím vytvářel stále bohatší zdroje blahobytu lidu a vhodné prostředí, které by prospívalo zdraví pracujících a umožňovalo jejich zotavení.“

Nástupem průmyslové revoluce dochází k růstu emisí škodlivých látek do ovzduší. Růst životní úrovně způsobuje stále intenzivnější znečišťování, ať již vlivem zvýšené spotřeby tepla pro vytápění či vlivem rozvoje osobní i hromadné dopravy. Tato tendence je dále znásobena vytvářením měst a průmyslových aglomerací. Vzduch má pro člověka zásadní význam. Bezpodmínečně ho potřebuje k dýchání. Člověk spotřebuje průměrně 12 l vzduchu za minutu, denní spotřeba je tedy asi 17 metrů krychlových o váze 22 kg. Je známo, že se člověk zachová při životě bez potravy několik desítek dní, bez vody několik dní, bez vzduchu pouze několik minut. Podle statistik žije na území ČSSR asi ¼ obyvatelstva v nadměrně znečištěném prostředí. Tato skutečnost podstatně ovlivňuje zdravotní stav obyvatelstva – hlavně dětí. Škody způsobené národním hospodářství nadměrným znečištěním ovzduší se v současné době odhadují v ČR na 4,4 miliardy Kč, v SSR na 910 milionů Kč. Je zasaženo 15 900 ha lesa a 600 000 ha zem. půdy. Čistící schopnost atmosféry i schopnost životního prostředí kompenzovat další růst emisí byla vyčerpána v mnoha oblastech našeho státu. Proto je nutné pečovat o čistotu ovzduší.

Na znečištění prostředí velmi citlivě reagují lišejníky. Tato skutečnost je známa již od 2. poloviny minulého století. Lišejníky svou vitalitou růstu reagují již na nepatrné množství toxických látek v ovzduší. V oblasti znečištění lišejníky degenerují a postupně odumírají.

V optimálních podmínkách lišejníky přímo bují, naproti tomu ve městech se vyznačují nepatrným stupněm růstu a malým počtem druhů. Vytvořením městského klimatu a rozvojem industrializace způsobil člověk vymření některých druhů.

Účelem této úvahy je zjištění charakteristických druhů lišejníků v okolí naší obce podle zastoupení druhů, indikujících stupeň znečištění ovzduší.

Severozápadním směrem od nás ve vzdušné vzdálenosti 3 ½ km se nachází Lachema, chem. Závody Julia Fučíka v Kaznějově. Severním směrem ZKZ Horní Bříza – Kaolinka Kaznějov. Východním směrem pak ve vzdálenosti 4 ½ km Zpč. keramické závody n. p. Horní Bříza.

V našem okolí se nejčastěji vyskytuje lišejník TERČOVKA BUBLINATÁ (PARMELIA PHYSODES), která posloužila k uvedenému výzkumu. V době mého mládí kdy nebylo prostředí znečištěno do takové míry, jako je tomu dnes, se vyskytovaly v lesích v okolí naší obce v hojně míře lišejníky další jako např. vousatka nebo provazovka na kůře jehličnatých stromů. Pokrývaly hlavně kůru ze severní části lesních porostů a proto se dříve učili žáci ve školách o lišejnicích v souvislosti s orientací světových stran. Tyto druhy lišejníků z našich lesů nenávratně vymizely, vyskytují se (a rovněž už také vzácně) v nejčistějších oblastech Šumavy.

Mapa na straně 186 je dokladem provedeného výzkumu v jeho třech pásmech.

Do pásma I s nejvíce znečištěným ovzduším jsou zahrnuty pásy lemující obě strany silnice III. Třídy Horní Bříza – Manětín a silnice Loza – Ledce. Hlavním zdrojem znečištění v těchto pásmech jsou výfukové plyny z motorových vozidel. Přítomnost výfukových plynů v ovzduší způsobuje vyhynutí všech druhů lišejníků na kůře ovocných i okrasných stromů a keřů kolem silnice. Vyskytují se pouze zelené řady.

Pásmo II je charakterizováno poněkud nižším stupněm znečištění ovzduší. Toto pásmo navazuje na pásmo I, po jehož obou stranách se rozkládají pole a částečně lesy.

Pásmo III s ovzduším ještě částečně znečištěným zasahuje v některých směrech do větší vzdálenosti od pásma II. Tato situace je způsobena převahou jihozápadních větrů – odtud se nevyskytují závady, které způsobují znečištění ovzduší.

Pásmo I (bez výskytu lišejníků) se nazývá lišejníková pustina.

Znečištění ovzduší má tedy rozhodující vliv na úbytek nebo úplné vymizení lišejníků z katastru naší obce (stejně tak je tomu i jinde). Směrem od pásma I postupně ubývá množství škodlivin a přibývá jednotlivých druhů lišejníků.

Pro ilustraci poměrů uvádím, že podle údajů denního tisku k oblastem s nadměrně znečištěným ovzduším patří:

1. Praha a okolí
2. Plzeň
3. Sokolov
4. Severočeská hnědouhelná pánev

Vedle znečištění ovzduší stoupá i znečišťování vody (tekoucí i pramenité). Příčinou tohoto stavu jsou pesticidy, které jsou v neúměrném množství zapracovávány do půdy. V poslední době jsme však svědky snahy omezit na nejnižší možnou míru užívání těchto látek k ochraně rostlin.

V zápisech z minulých let několikrát uvádím, že do ř. let sloužil rybník v naší obci ke koupání lidí. Dnes se v rybníce nikdo koupat nemůže, pro znečištění jeho vod. Tento stav způsobují občané obcí proti proudu potoka (Lité, Dolní Bělá, Loza, Bučí, Mrtník a Tlucná) odkud se nečistoty i fekálie pouštějí do potoka, kterým přicházejí k nám. Bez viny nejsou ani občané naší obce hlavně ze čtvrti za rybníkem, odkud se splaškovou vodou přicházejí kanalizací do rybníka i fekálie. Tento stav má ten důsledek, že podle prováděného průzkumu vod ze studní v naší obci není ani jedna studna s nezávadnou vodou. To je povážlivý stav.

Na závěr této úvahy vzpomínka na dobu minulou. V letních měsících v době mého dětství a mládí jsme poslouchali večer co večer žabí koncert. Pulců, žabek tylo v potocích, v tůňkách, na mělčině rybníka a ve strouhách na lukách veliké množství. Mezi lidmi šel tenkrát jeden hlas, e žaby čistí vodu a proto je nikdo nepronásledoval. I básně o žabích koncertech byly uvedeny v čítankách.

Dnes v našich podmínkách nenajdeme žabu. Vloni (zase po dlouhých letech) jsem našel tohoto obojživelníka v potůčku nad mariánskými Lázněmi, v oblasti lesů přírodní rezervace.

Obdobná situace je s výskytem raků. K neradostným závěrům docházejí i naši zoologové v úvahách o příčinách úbytku lovné zvěře.

V souvislosti s životním prostředím uvádím některé údaje o významu zeleně pro všechno živé na této planetě. Jeden dub vyprodukuje za 1 hodinu 1,7 kg kyslíku, což stačí k dýchání 3 lidí na dobu 24 hodin. Jeden hektar lesního porostu vyprodukuje za 1 rok 20 – 30 tun kyslíku. Na spálení 100 l benzínu se spotřebuje 350 kg kyslíku. Na jeden přelet tryskového letadla přes oceán se spotřebuje 35 tun kyslíku.

A dále: Jeden hektar lesa vydává do ovzduší 350 l vody za 24 hodiny. Lesy zpomalují tání 6 až 9krát než kraje bez lesů. Tlumí hlučnost, likvidují zhoubné mikroby, mají význam rekreační.

-Výše uvedené údaje jsou shromážděny z odborného tisku.

Problémem ochrany životního prostředí a čistoty ovzduší věnují pozornost vrcholné mezinárodní organizace, OSN, UNESCO, RVHP, Světová zdravotnická organizace a další.

Z mezinárodního hlediska upoutává pozornost Rezoluce Valného shromáždění OSN, která mimo jiné uvádí: „Přírodní zdroje na naší zemi nesmějí být poškozovány, ničeny ani zmenšovány ani pro okamžitý a krátkodobý zájem a prospěch člověka. Naopak za jejich zachování odpovídá člověk individuálně a kolektivně. Každý stát musí převzít plnou zodpovědnost na svém území, aby zabránil všem takovým negativním jevům působení činností člověka, výstavbou nebo experimenty a to v takové míře, aby byly zachovány optimální podmínky pro život lidstva, živočichů a rostlin. Mezi nejzávažnější negativní jevy se počítá znečišťování ovzduší, země a vod.“

Vědeckotechnická revoluce přinesla člověku mnoho pozitivního. Nikdy v minulosti nebyla péče o zdraví člověka na tak vysoké úrovni, nikdy neměl člověk tolik strojů, které ulehčují fyzickou práci, nikdy neměl tolik možností poznávat svět, jako je tomu nyní.

Tyto výhody jsou však doprovázeny některými důsledky, které narušují zdravé životní prostředí člověka. Po tisíciletí byla volná příroda jediným životním prostředím člověka a jeho organizmus se jí přizpůsobil. Za poslední období vývoje se však člověk nemohl přizpůsobit zhoršujícímu se životnímu prostředí a proto je postaven před závažný problém udržet si zdravé tělo a zdravého ducha uprostřed shonu a hluku v prostředí, kde dýchá nezdravé tovární emise a výfukové plyny aut.

Nejzdravějším lékem na neuduhy a únavu z vyčerpávajících náporů přetechnizovaného světa je pobyt ve volné přírodě. Podle hesla Stockholmské konference je jen jedna Země, proto udržet zdravé prostředí na Zemi je jeden z nejdůležitějších úkolů současné generace.“

(DR. Prof. Halač: Příroda ČSSR).

Zemřelí:

1. Anna Časová nar. 9. 1. 1918 – 6. 4. 1982

Čest její památce!

V Krašovicích v únoru 1983

Karel Karlovec v. r.

Rok 1983

Byl to zvláštní rok....

Země vydala své plody, i když horko bylo někdy k nesnesení.

A přece ten letošní rok – i když bohatý na všechny plody – je tolik tíživý. Ve světě je slyšet temné bubnování. Bubnování válečné a do něho skřípou železné konstrukce odpalovacích ramp a supí vleků, které přivážejí nové rakety do nových vojenských postavení.

K čemu tyto rakety? Kdo je na světě tolik ohrožen, že musí šíleně zbrojit? Jaké nebezpečí hrozí těm, kdo bydlí a pracují v Bílém domě, že se rozhodli poslat smrtonosné rakety tisíce kilometrů daleko, do cizích států, dokonce do jiného světadílu.

Jejich zbesilost je ohrožen celý svět. Je ohrožena Země, která vydala úrodu, je ohrožena voda v potocích a v řekách, je ohrožen vzduch, který dýcháme, je smrtelně ohrožena celá příroda.

Je ohroženo všechno živé na světě.

Na západě se strachují o demokracii. Říkají, že je ohrožena. Mají prý nejdemokratičtější systém: počet hlasů u nich rozhoduje o všem. Ale jak to? Lidé jejich země v tomto roce se nejednou vyslovili k otázce války a míru. Vyslovili se jasně a jednoznačně. Řekli hlasitě a v mnoha jazycích své jasné ne atomové smrti. To nebyl projev demokracie? Jasně volají své ne proti policajtům v přilbách a s ochrannými štíty, policajtům se psy a s pancéřovými vozy, proti vodním dělům a jsou za to vláčení po dlažbě, když pokojně pochodují ulicemi měst, bití obušky a hnání do policejních vozů. Věru svérázná demokracie, kde je volání po míru trestáno vězením.

Je to divný svět, kdy šílené plány světové nadvlády hrozí vyhubením lidstva. Komu budou tí, kteří chtějí začít s válkou, komu budou potom vládnout? Jaký vzduch budou dýchat? Jakou vodu budou pít? Jaké jim bude svítit slunce, když ochranný obal atmosféry kolem modré planety bude protrhán?

O dobytí světa snilo mnoho dobrodruhů, ale nikdy se nikomu nepodařilo ovládnout celý svět. A když, pak to byl jeho jenom malý kousek a vždycky jen na krátkou dobu. Zato konce dobyvatelů byly vždycky chmurné.

Říká se, že historie se neopakuje, že vývoj pokračuje v kruhu nebo ve spirále. Minulost tvoří paměť národa jako celku. Ta je z nedávné minulosti velmi krutá. Tehdy také ve jménu falešných idejí šířili strach v domnění, že se mu lidé poddají. Ale nestalo se tak

A nestane se tak ani teď, kdy dědicové Hitlera na druhé straně od našich hranic rozmísťují nové smrtonosné zbraně.

Bylo jasně řečeno, že vojenskou převahu Nato nepřipustíme.

Přitom jsme hluboce přesvědčeni, že zase přijde jaro do této planety. Na Zemi kdysi dávno vznikl život proto, aby trval.

Smrt může být programem těch, kteří chtějí ovládnout svět. Smrt však nemůže být programem naší planety. Tak to cítíme všichni, tak se vyslovili zástupci všech světadílů na Světovém shromáždění za mír v červnu r. 1983 v Praze, tak volají milióny lidí celého světa a jejich hlas nabývá neustále na síle a důrazu.

Síly světové reakce a především Washington otevřeně vyhlašují záměr zlikvidovat socialistické zřízení, organizují proti socialistickým zemím útok za útokem v naději, že se jim podaří tyto země oslabit a vzájemně

odcizit. Tyto spekulace musí skončit nezdarem. Jezuitské metody proti socialistickým zemím, politický a ekonomický nátlak, ideologická diverze, podvratná činnost, které používají proti Polsku, Československu jsou již předem odsouzeny k nezdaru.

Nejreakčnější imperialistické síly zejména USA nerespektují vůli národů, neustále zvyšují výdaje na zbrojení ve snaze narušit rovnováhu, získat převahu a jedna z pozice síly. Proto, jak prohlásilo předsednictvo ÚV KSČ 24. října 1983 „Československo nemůže nečinně přihlížet, že nedaleko od našich západních hranic USA urychleně dokončují přípravu k rozmístění raket středního doletu“ a proto se vláda ČSSR s vládou SSSR rozhodly započít přípravné práce na rozvinutí raketových komplexů operačně taktického určení. Podobný krok učinila i vláda VDR. Podniknuté kroky byly učiněny s cílem zabránit pokusům USA a NATO o narušení strategické rovnováhy a stability v Evropě a ve světě a o získání vojenské převahy.

My jsme přesvědčeni, že budoucnost patří socialismu, avšak historický spor mezi dvěma společenskými systémy, převaha toho či onoho světového názoru se nesmí řešit válkou.

Vojenský konflikt by byl záhubou pro lidstvo. Na naší planetě je dostatek místa na to, aby spolu mohli žít v míru všechny země a národy, nezávisle na tom, jaké společenské zřízení si zvolily. A nejen žít v míru, ale také aktivně a úspěšně spolupracovat ku společnému prospěchu včetně úspěšného řešení problémů, které znepokojují lidstvo.

Občané naší malé obce velmi bedlivě sledují vývoj událostí ve světě a svojí prací a celým svým postojem podporují mírové snahy našeho stranického a státního vedení.

Jak šel život v naší obci v roce 1983

Země vydala své plody, i když horko bylo někdy těžko snesitelné. Zima se stálou vrstvou sněhu a několika mrazivými nocemi v polovině února předala vládu jaru ve druhé třetině měsíce března, kdy nastaly krásné jarní dny, které umožnily v krátké době uskutečnit jarní polní práce. Všechny stromy odkvetly v dubnu za příznivých podmínek, čímž byl dán předpoklad pro bohatou úrodu ovoce. Podle novinových zpráv se provádí v pražském Klementinu od roku 1775 pravidelné měření teplot. 17. července 1983 tam naměřili 37,8 °C. Ve dvousetleté řadě pozorování v Klementinu byl tento červenec zapsán jako třetí z nejteplejších. Vyšší teplota byla zaznamenána pouze v letech 1788 a 1834. V tomto měsíci byly také dvě třetiny tropických dnů, tedy s teplotami, které přesahovaly 30 °C. Srážkově byl červenec velmi chudý. Přeháňkové srážky vydaly – podle zprávy z hydrometeorologické stanice v Radčicích – pouze 21,1 milimetru, což činí jenom 29 % z průměru posledních 50 let.

Krásné počasí si pochvalovali lidé na dovolené i zemědělci při žních. Na druhé straně nedostatek vláhy způsobil hodně starostí při opatrování zeleného krmení pro dobytek.

Obdobné počasí jako u nás bylo zaznamenáno v celé Evropě.

Ve večerních hodinách 1. srpna (přesně za jeden měsíc, kdy naposledy přišlo) se snesla nad krajem prudká bouře. Po dlouhotravajících parných dnech bylo možno bouři nebyvalého rázu očekávat. Celá obloha byla od blesků nepřetržitě osvětlena. Zdvihl se silný vítr, který v některých místech dosahoval – podle novinových zpráv – rychlosti až 110 km v hodině. Způsobil na mnoha místech – hlavně v jižních Čechách – značné škody. Pozvolna začalo pršet, mezi prvními kapkami spadlo i několik krup. S ustupující bouří se obloha od západu zatahla, západní vítr vystřídal vítr jižní. Vydatně přišlo celou noc, celý den 2. srpna a noc z 2. na 3. srpna. Dobré bylo, že déšť nebyl prudký, vyprahlá země stačila většinu vody vstřebat. Napojily se lesy, ve studnách se postupně zvýšila hladina vody, porosty na lukách se zazelenaly. Přívalem vody z Bělského potoka se naplnil rybník, do té doby poloprázdný. Zatěžkávací zkoušku prodělalo koryto upraveného potoka, které odvedlo bez poškození břehů vodu z potoka Tlucenského.

Po tak dlouho trvajícím suchu přišla vláha v pravý čas.

V prvních šesti dnech měsíce srpna naměřili v Radčicích 73 mm dešťových srážek, což představuje dlouhodobý normál za celý měsíc červenec.

„Padají milióny“, říkali lidé a měli pravdu. Jakost a množství obilí (pokud v ten čas nebylo ještě pokoseno) déšť neohrozil. Příznivě se jeho účinek projevil na vzrůstu píce, na porostech brambor, které hlavně v lehčích půdách začaly zasychat. Také na ovocné stromy měl srpnový přívalem blahodárny vliv. Ovoce bylo do počátku srpna malé, zaschlé, začalo opadávat, listy – hlavně jabloní – žloutly jako v pozdním podzimu. Pro nedostatek vody v potocích a ve studnách nebylo možné stromy zalévat.

I přes dlouhotrvající sucho byly výsledky sklizně obilovin celostátně i na našem okrese vpravdě rekordní. Hektarové výnosy činily na okrese Plzeň sever 40,3 q/ha.

Rovněž ovocné stromy daly bohatou úrodu. Třešňi a višňi se urodilo tolik, že ani zpracovatelské podniky nestačily zvládnout nabídku pro konzervování tohoto ovoce. Proto byl výkup ku konci sezóny úplně zastaven. Projevil se nedostatek zavařovacích sklenic a víček na sklenice pro zavařování v domácnostech, kde se tento způsob konzervace ujal.

Obdobná byla situace i s tvrdým ovocem. Stromy byly obtěžkané krásnými plody, takže ani majitelé zahrádek někdy nestačili všechno otrhat. V příkopech u silnice leželo množství spadáných jablek, která byla vykupována (ale také pouze po kratší čas) prodejny Jednoty za 1 Kč za 1 kg. Tak si přišli na pěkný peníz zdejší pionýři,

kteří věnovali sběru padaných jablek jedno sobotní dopoledne. Jinak zahrádkáři odváželi ovoce do moštáren (v Kaznějově a v Horní Bělé) jako roku předešlého.

Za zaznamenání stojí i to, že snad nikdo nepamatuje tak bohatou úrodu ořechů v našich podmínkách jako tomu bylo v roce 1983. U nás se ořešáků pěstuje málo. Je to tím, že zkušenosti s plodností těchto stromů byly v minulosti poměrně špatné. Jen zřídkakdy tento strom zarodil a proto nebyl zájem o jeho pěstování (na rozdíl obcí Loza, Horné Bělé a hlavně Dražeň, kde bývá úroda ořechů velmi dobrá).

Vzpomínám, že v době, když jsem chodil jako žák do zdejší školy (1921-26) byly před školní budovou dva vzrostlé ořešáky, další dva ve farské zahradě. Jinde se tyto stromy nepěstovaly.

(Když ořešáky před školou vzrostly do výše oken v prvním poschodí školní budovy, byly odstraněny patrně z obavy, aby si žáci nekrátili cestu ze školy – místo po chodbě- po kmeni těchto stromů).

O tom, že úroda ořechů byla celostátně nebývalá, svědčí i jejich cena. Zatímco v pozdním podzimu se prodával 1 kg ořechů za 30 Kč, klesla cena v době kdy tento zápis píšu – únor 1984 – na 10 Kč za 1 kg.

V naší obci se pěstuje mnoho ovocných stromů a keřů různých druhů. Velikou zásluhou na tomto stavu má zdejší organizace zahrádkářů, která vyvíjí v obci činnost po řadu let. Sdružuje zahrádkáře zdejší a z Bučí a Tlucné. Za dobu trvání organizace vyrostli v jejich řadách dobří pěstitelé ovocných a okrasných stromů a ochránci přírody. Výsadba lipových alejí na rybníce, ke Kostelnímu lesu a od Husí jámy jest také výsledkem jejich práce. – Na členské schůze organizace jsou zvaní odborníci, kteří seznamují posluchače s novými formami pěstování a vedení zahrad. Dříve zanedbané, dnes dobře vedené ovocné stromy jsou i dobrou vizitkou pokrokovosti obyvatel obce. Dobrý vliv na tento stav mají i autobusové zájezdy členů zahrádkářského spolku do míst, kde jsou příklady moderního ovocnářství. Zájem o zájezdy s touto náplní je u nás příkladný.

Přes velmi dobrou úrodu všech druhů ovoce v roce 1983 borůvek a brusinek bylo velmi málo. Tento stav zjišťujeme v posledních letech jako úkaz stálý. Není to tím, že by zájemců o tyto plodiny přibývalo a tak se nedostalo na všechny, kteří o ně projevují zájem, spíše tím, že v našich lesích ubývá starých vyzrálých borových porostů, pod jejichž korunami borůvčí dobře rostlo. Kdysi bývalo borůvek v lesích veliké množství, na jejich sběru si trpělivý člověk mohl vydělat slušné peníze, nehledě na spotřebu ve vlastní domácnosti.

V důsledku sucha rostly houby jenom krátký čas ve druhé polovině měsíce srpna a to pouze některé druhy. Hříbů jsme v tento rok sebrali málo. Ustaly i zájezdy autobusů z Mostecka, které v minulých letech přivázely houbaře z hornického severu do našich lesů.

Naši – hlavně staří- spoluobčané často poukazují na nepořádek, který vidíme v našich lesích. Při srovnání s minulostí nám skutečně tento stav k naší cti příliš neslouží. V době, když u nás patřily lesy Metternichovi, musili chudí lidé obdělávat ročně 10 dní při pěstování lesa, aby mohli trhat lesní plody a odvézt si odtud kousek dřeva na topení. Uhlí se tehdy na vesnici (až na malé výjimky) vůbec nedováželo, topilo se dřevem. Každá spadlá suchá větev (hákání suchých větví ze stromů bylo však zakázáno), dřevo z pobírek, klestí a pařezy z pasek, to vše se sebralo a na trakaři nebo na řebrňáčích odváželo domů jako topivo. Bylo stanoveno, do jaké síly je možno odvézt z lesa souše, jinak se přistižený vydával v nebezpečí placení pokuty. Tato opatření zajišťovali hajní, kteří svědomitě plnili příkazy plaské vrchnosti.

Trakař byl v ten čas nejběžnějším dopravním prostředkem a vlastnila ho každá rodina. Bylo jím možno zajet kamkoliv, umožňoval jízdu po úzkých lesních pěšinách, jeho využití bylo na vesnici všestranné.

Dnes se situace změnila. Dřívější kamna s troubou na pečení buchet a koláčů, do kterých se přikládaly otýpky, dnes už neznáme. Vystřídaly je trouby na elektrický proud, lokální topení bylo nahrazeno topením etážovým a ústředním. Spotřeba uhlí tím nebyvale stoupla, jeho zásob rychle ubývá, těžší se za ztížených podmínek, přičemž je obecně známi, že spalování uhlí pro teplo je nejneekonomičtější věc, kterou děláme a za kterou nás jednou nebudou chválit naši potomci.

A tak se naskytá otázka využití odpadového dřeva z našich lesů pro topné či jiné účely, které bude musit vyřešit budoucí pokolení.

Myslivecké žně jsou v posledních letech velmi nepříznivé. Stavy zaječí a bažantů zvěře jsou na velmi nízké úrovni (v místním mysliveckém sdružení bylo v roce 1983 střeleno 42 kusů bažantů a 25 zajíců). Srnčí rovněž ubývá, rozmáhá se zvěř černá, kterou známe i v našem revíru – povětšinou však jako zvěř přebíhavá. U lišek nadále trvá vzteklina. K jejich hubení se užívá účinných trávicích prostředků.

Dne 15. října 1983 byl proveden výlov zdejšího rybníka. Dva dny byla voda vypouštěna kanálem v hrázi u mlýnské ohrady, protože bývalé vypouštěcí zařízení – v místech u čapu – je poškozeno. Výlov byl velmi bohatý k úplné spokojenosti rybářů střediska Třemošná, které obhospodaruje i krašovický rybník.

Zajímavá podívaná přilákala množství diváků malých i dospělých z místa i z dalekého okolí. Stojí za zaznamenání, že byli vyloveni dva sumci, větší o hmotnosti 30 kg.

Po dobu dvou let bude rybník bez vody, aby mohlo být provedeno jeho vyčištění od nánosů bahna, které naplnila voda od založení rybníka. Projekt na tuto úpravu je údajně vypracován, investorem celé akce jest JZD Mír v Horní Bělé, které dostane pro tento účel ze státních prostředků odpovídající subvenci.

Ve čtvrti nad rybníkem přibývají stále nové obytné domy. Svoji polohou, rozlohou a nitřním vybavením dávají všechny předpoklady ke spokojenému bydlení jejich majitelů.

Obdobně jako v minulých letech byly konány v roce 1983 podzimní směny národní fronty pro zvelebovací akce „Z“. Investiční akce naše obec nemá, v neinvestiční části volebního programu byla dokončována kanalizace ve čtvrti Nad rybníkem, dokončovány práce v budově a kolem budovy národního výboru, dokončen kurt na tenis na hřišti u školy, vedle drobnějších prací dalších, jako vysazování zbývajících lip od Husí jámy k tatínské silnici, úpravy zeleně a parčíkem na návsi a ošetření okrasných keřů u mostu. SRPŠ při mateřské škole provedlo různá zlepšení kol budovy školy a vybavení hřiště.

V době před vánočními svátky poskytl ONV Plzeň sever zdejšímu MNV účelovou dotaci na provedení opravy asfaltového povrchu cesty od kovárny do čtvrti Na bojišti. Oprava byla provedena ledabyle, proto rada MNV projevila nespokojenost s touto prací a požádala o nápravu. Věc je v šetření a bude uzavřena v jarních měsících r. 1984.

Generální oprava památníku obětem 1. a 2. světové války, který je umístěn před budovou základní školy, byla provedena velmi svědomitě, takže je zde předpoklad, že tentokrát nedojde k havárii pomníku, jako se to stalo před léty.

Služby obyvatelstvu, které dříve vykonávali na vesnici řemeslníci (kovář, kolář, truhlář, obuvník) dnes nejsou. Poslední, kdo pracoval v místním hospodářství u nás, byl truhlář Stanislav Brandtl, který letošního roku zemřel. Měl velmi dobře vybavenou dílnu a ochotně zhotovil a opravil zařízení potřebná pro spokojenost občanů. Ani větší místa v našem okolí (Trnová, Dolní Bělá) na tom nejsou lépe, i když vládní usnesení umožňuje zakládat vedlejší nebo stálý pracovní poměr zájemcům těch profesí, které jsou v běžném životě potřebné. Protože však tato zařízení nejsou, musí se občan, nemaje jiné možnosti, obracet o pomoc k těm, kteří určité řemeslo ovládají. Ale protože tito lidé nejsou vedeni pod místním hospodářstvím národního výboru, provádějí tuto činnost načerno. Tím se vydávají v nebezpečí stíhání pro fušerství.

Jeden rok je jistě krátká doba, aby bylo možno provést objektivní hodnocení činnosti zdejšího zemědělského celku JZD Mír v Horní Bělé kde byl za bývalého předsedu ing. Smolíka zvolen do této funkce s. Gruber z obce Hvozď.

V zápisech z minulých let jsem věnoval hospodaření družstva hodně místa s poukazem na nedostatky takového druhu, které byly pranýřovány i v krajském deníku Pravda. V zápisech jsem poukazoval na dobu, kdy bylo u nás družstvo založeno, jaké překážky bylo třeba překonávat, jaké úsilí vyvinout pro to, aby se družstvo zkonsolidovalo a úspěšně překonalo potíže růstu.

Za jeden rok nelze odstranit neblahé dědictví, které se za léto v tomto ekonomickém celku nahromadilo. Čas ukáže, zda nové vedení družstva dokáže zkvalitnit jeho prosperitu na úroveň dobrých družstev na okrese.

Lípy při cestě od hřbitova ke Kostelnímu lesu zdárně prospívají. U každého stromu je kůl, kmeny jsou opatřeny drátěným pletivem proti okusu zvěří, v letošním suchém létě provedli členové zahrádkářské organizace dvě důkladné zálivky, aby stromy sucho přečkaly. Zjara byly stromy okopány, na místo několika lípek uschlých vysazeny nové. Tato alej bude po letech okrasou obce. Naši potomci tento prospěšný čin občanů Krašovic dnešní generace.

Ve složení rady, pléna a komisí národního výboru nedošlo v tomto roce ke změnám. Schůzová činnost je pravidelná, rada se schází k jednání jedenkrát v měsíci, pléna MNV jsou konána jedenkrát za dva měsíce. Na plenární zasedání jsou občané zváni místním rozhlasem, účast je ucházející. Lepší je v měsících zimních. Úřední hodiny MNV jsou dvakrát v týdnu, kdy se scházejí i členové rady, aby připravili podklady pro jednání rady a svých komisí. Při MNV funguje stranická skupina poslanců, členů KSČ. Poslankyně ONV se účastní jednání rady a pléna MNV zřídka, poslankyně KNV se od voleb neúčastnila ani jediné schůze.

Funkci zastupujícího předsedy MV NF vykonává přechodně s. Jiří Chlup za s. Jiřího Svobodu, který je od 1. 11. 1983 na montáži v Egyptě.

Ani ve složení pedagogických pracovníků na obou zdejších školách nedošlo ke změnám. Velmi dobrou pověst u rodičů si udržuje zdejší mateřská škola za vedení řed. s. Klárové.

Změny v naší školské soustavě jako na jiných úsecích naší společnosti stojí v současné době i ve školství v popředí úkol zvyšovat kvalitu a efektivnost socialistické výchovy a vzdělávání. Probíhající změny ve výrobě vyvolávají změny i ve společenské dělbě a charakteru práce. S tím musí počítat i příprava na školách.

Od příštího roku bude zavedeno povinné desetileté vzdělávání pro všechnu mládež. Po ukončení docházky na základní škole budou všichni žáci pokračovat po další dva roky ve studiu na některých ze středních škol – na gymnáziu, střední odborné škole nebo na středních odborných učilištích. Všechny tři proudy středních škol v prvních dvou ročnících budou poskytovat žákům rovnocenné střední polytechnické vzdělávání.

Přitom stále větší procento mladých lidí bude po skončení desetiletého povinného vzdělávání pokračovat ve studiu ve vyšších ročnících středních škol a získá tak úplné střední vzdělání zakončené maturitou. Tyto změny definitivně zakotví nový školský zákon.

Činnost složek NF v obci

V naší obci pracuje řada společenských organizací, z nichž některé vykazují velmi dobrou činnost. Jejich činnost se uskutečňuje podle plánů, které jsou zpracovávány zpravidla na následující pololetí s přesnou náplní činnosti a odpovědností za plnění. Opisy plánů zasílají organizace svým nadřízeným okresním orgánům a MV NF.

Kontrolu plánu činnosti provádí místní výbor NF tím, že si zve funkcionáře složek do svých schůzí předsednictva, kde je konfrontován plán se skutečností, jednak tím, že e předsedové společenských organizací jsou současně členy pléna MV NF hodnocena a činěna okamžitá opatření k odstraňování případných chyb a nedostatků.

Kvalita činnosti složek je závislá hlavně na činnosti jejich výborů.

Všechny organizace nF v místě měly v roce 1983 (až na organizaci SSM) zpracovány „dohody s MNV“ s výčtem akcí politicko výchovné činnosti, tak i rázu ekonomického. Tento způsob činnosti složek ve formě dohod se postupně užívá a stává se neoddělitelnou součástí aktivní formy činnosti složek.

Některé organizace vykazují – hlavně v letních měsících – menší účast na členských schůzích. Naproti tomu organizace ČSŽ, SČSP, ČSČK a SPO svůj plán činnosti a dohod plní, ale i pokračují. V současné době jsou to tyto čtyři uvedené organizace, které bezprostředně pracují s mladou generací nebo prostřednictvím svých členů činnost mládeže ovlivňují. Stoupající aktivitu oproti minulým letům vykazuje organizace ČSČK, což zatím nejde říci o tělovýchovné organizaci Sokol i když i zde jsou určité známky zkvalitňování činnosti. Ostatní organizace si udržují svůj dosavadní standart.

Při hodnocení aktivity jednotlivých organizací se jeví v roce 1983 toto pořadí:

Za neaktivnější byla uznána organizace ČSŽ, po ní následuje SPO, dále pak SČSP a ČSČK. Na dalších místech zahrádkáři, Sokol a organizace SSM.

Po určité stagnaci mládežnické organizace u nás bylo za přítomnosti předsedy OVSSM s. Jaroslava Kronďáka jednáno o možnostech zkvalitnění její činnosti. Dohodnuto, že OV SSM doporučí převedení zdejších svazáků (organizovaných v učilištích a na školách) do místní organizace SSM. Tak se také stalo. V důsledku odchodu stávajícího předsedy SSM (s. Vynahlovský) byl zvolen předseda nový (Vlast. Penc) a došlo i k některým změnám ve výboru. Počáteční aktivita tohoto orgánu postupně upadala, až nakonec organizace neplnila ani své nezákladnější úkoly.

Proto v prosinci r. 1983 na základě usnesení výboru VO KSČ a za aktivní účasti předsedy a tajemníka MNV byla svolána členská schůze SSM, kde byl zvolen nový výbor a do čela postavena předsedkyně s. Lenka Janouškovcová, studující gymnasium v Plasích.

Složení nového výboru dává předpoklad, že mládežnická organizace bude řádně plnit své poslání. V místě jsou ustaveny a také aktivně pracují dva pionýrské oddíly SSM (mladších a starších žáků). Podpory pro jejich činnost od uvolnění skupinové vedoucí a celé skupinové rady se jim nedostává, jak ve formě minimální finanční pomoci pro zakoupení základních hygienických potřeb, tak pomoci rázu metodického, když jeden oddíl vedou dvě členky SSM mladší 18 let.

Ze své dlouholeté pedagogické činnosti vím, že tam, kde funkcionáři strany, NV a složek společenských organizací věnují stálou pozornost a péči výchovně mladého pokolení, tam se tato péče po létech projeví tím, že není pak nouze o mladé kádry do funkcí ve všech oblastech činnosti. Dobře fungující skupina PO tvoří předpoklad pro aktivní činnost budoucího SSM, dokud je krok do funkcí našeho veřejného života podle zásady, kterou jsme v minulosti vyznávali: pionýr, svazák, komunista.

I u nás máme po této stránce co dohánět. Nečinnost pionýrské organizace v minulých letech přinesla své ovoce, jak potvrdila pasivní činnost dřívějšího výboru SSM.

Plnění Jednotného plánu kulturně výchovné činnosti

(JPKVČ) v roce 1983

V průběhu roku se uskutečnilo několik velmi zdařilých akcí co do kulturní hodnoty tak do účasti na těchto akcích. Při plenárních schůzích MNV bylo prováděno pravidelné hodnocení plnění JPKVČ. Kontrolu prováděl i MV NF. Také výbor VO KSČ se podvkrát zabýval plněním kulturních akcí v obci.

Při oslavě MDŽ účinkovali žáci obou škol, pionýři a pěvecký kroužek. Akce byla zdařilá.

Dobrý průběh měl i prvomájový průvod, který tradičně tvoří žáci obou zdejších škol, pionýři a krojované složky spolku s občany. Pro starší účastníky zajistil MNV autobus ČSAD do Dolní Bělé a zpět.

Den osvobození byl připomenut relací v místním rozhlasu.

Dobrou náplň měla i oslava Mezinárodního dne dětí. Program u mírového ohně v lese Na hájku zajišťuje ČSŽ spolu se Sokolem a ČSČK.

Masovou účast zaznamenává i lampiónový průvod při zahájení Měsíce čsl. sov. přátelství, kdy vystoupení dětí s kulturním programem a přednáška o významu VŘSR tvoří důstojný rámec tohoto významného výročí.

Ukončení MČSP je spojováno s plenárním zasedáním MNV. V kulturním programu vystoupil dětský pěvecký soubor za doprovodu 4 hudebníků (dvoje housle, kontrabas a akordeon). Program navštívil Miroslav Vébr. Každý pátek ve večerních hodinách jsou vysílány zprávy místního rozhlasu, které připravuje rozhlasový kroužek OB. Byla uskutečněna řada přednášek jak z oblasti Jednotného systému branné výchovy obyvatelstva, tak i přednášek jiných. Pořadatelé byli ČSŽ, ČSČK, zahrádkáři a SČSP.

Jsou konána pravidelná filmová představení, zájmu se těší taneční zábavy a ples SRPŠ.

Svůj úkol plní místní lidová knihovna, názorná agitace vykazuje dobrou úroveň, tradici má vítání občánků, jsou vedeny kroniky obecní a ČSŽ.

Velmi dobrou činnost vykazují oba oddíly pionýrů, které pod vedením svých vedoucích připravily program pro oslavu, které jsou během roku kovány.

Na přípravách jednotlivých akcí se podílí řada dobrovolných pracovníků, koordinační činnost přitom vykonává školská a kulturní komise MNV.

V roce 1983 bylo konáno 6 zábavných akcí s průměrnou návštěvností 118 občanů, 4 odborné přednášky (44 občanů), 11 zájezdů do KOD v Plzni (14 obč.), 12 vzdělávacích kurzů (15. obč.), 9 besed k různým výročím (18 obč.), 33 filmových představení (21 obč.).

Na rok 1984 jsou vytyčeny v kulturní oblasti tyto hlavní směry činnosti:

1. zabezpečit důstojné oslavy důležitých výročí, zlepšit masovou politickou práci, zintenzivnit činnost rozhlasového kroužku a kroužku názorné agitace.
2. věnovat stálou pozornost plnění volebních programů, zvýraznit propagandistickou činnost.
3. zaměřit pozornost na výchovu mladého pokolení přes místní organizaci SSM a jeho pionýrské organizace, působit na vhodné využívání volného času mládeže přes technickou tvořivost a estetickou výchovu.
4. zvýšit podíl tělovýchovné organizace Sokol na výchovu mládeže přes branné a tělovýchovné akce.
5. využívat komplexněji místní lidovou knihovnu pro vzdělávání lidu, vhodnou popularizací posílit funkci politické literatury, zdůrazňovat význam hudebního umění pro život soc. člověka.

Kočkovy dějiny politického okresu Kralovice,

Je obsáhlé historické dílo, které sleduje vývoj jednotlivých míst podle historických pramenů a je do této doby jedinou studií pojednávající o jednotlivých místech bývalého okresu Kralovice.

Protože je toto dílo poměrně vzácné a dnešní čtenář se s ním může setkat pouze v archivech nebo vědeckých knihovnách, vypisují obsah pojednání zmíněného autora o vývoji obce Krašovic.

„Ve vsi byla již ve 13. století tvrz, jejíž stopy s opevněním dosud jsou znatelné. Na ní v letech 1232 – 1252 seděl Jetřich, který také z Krašova se psal a na štítě měl tři jelení parohy.

Jetřich měl syny Jetřicha a Sezemu. Onen držel Krašovice (1269) tento Krašov a měl 4 syny, z nichž Sezema držel Vrtbu, Bušek Krašov, Racek Bělou a Jetřich Krašovic.

Na listině plaské z roku 1313 se připomíná Jetřich z Krašovic.

Sezema a Racek z Bělé, Bušek z Krašova a Jetřich z Krašovic, bratři, roku 1319 slíbili králi Janovi poslušnost a pomoc proti Vilémovi z Valdeka a jeho spojencům.

Od Jetřicha koupil Krašovice vladýka Ješek, který měl na štítě zlomenou střelu.

Ješek z Krašovic roku 1344 vyzval, že do konventu plaského koupil ves Choteč u Prahy z níž po 5 let nebude nic platiti, aby mohl stavení a pole zlepšiti, následujících 7 let bude platiti ročně po čtyřech, pak po osmi kopách.

Od Ješka koupil Krašovice Petr z Vrtby, který poprvé roku 1364 jako patron zdejšího kostela se jmenuje.

Roku 1372 držel Krašovice Hynek Hanovec ze Švamberka, který koupiv Kokašice a Lomec (asi r. 1375) prodal Krašovice zase Petrovi z Vrtby, jenž v letech 1379 – 1390 odsud se psal. Jeho syn Sezema zemřel roku 1402, zanechav syna Sezemu, který roku 1405 daroval faráři krašovickému lán dědiny ve vsi Bučí. Roku 1406 držel Krašovice Petr z Nekmíře, ale brzy prodal je Artlebovi z Racova.

Artleb vstoupiv do služeb pánů Boršů z Oseka s nimi na silnicích kupce přepadal a zboží královské plnil. Král Václav vyslal proti škůdcům podkomoří Jana z Lestkova, který Artleba a přes 30 škůdců zajav, dal je v Praze zvěsiti na šibenici.

Zboží Artlebovo zabráno, ač manželka Kateřina měla na něm zajištěné věno deskami zemskými a král roku 1418 postoupil Krašovice Janovi ze Smilkova právem manským k Vyšehradu. Tento pro přichylnost k husitství zbaven byv roku 1419 úřadu svého, prodal hned Krašovice Jiřínkovi z Čivic, který roku 1420 se synem svým Janem měl od opata plaského zápis na vsi Březí a Mrtník. Jiřínek držel Krašovice ještě roku 1425, ale roku 1427 seděl tu panoše Dobeš ze Skomelna.

Za války husitské byla ves spálena a tvrz pobořena. Pustina dostala se Burjanovi z Gutštejna, který od roku 1427 na Bělé seděl.

240 let zůstaly Krašovice při hradě Bělé, který drželi páni z Gudštejna, od roku 1511 páni z Roupova. Roku 1555 koupil Bělou Šebastián Marknart z Hrádku, který běl dlužen 1000 kop Petrovi z Roupova, jenž roku 1562 zajistil mu Krašovice s podáním kostelním a mlýnem, vsi Bučí, Trnovou a Lozu.

Šebastiánův syn Kryštof Markvart na Bělé byl dlužen 500 kop Vilémoci Robuhauptovi ze Suché, kterýžto dluh pojistil mu roku 1586 na všech Krašovic, Trnové a Ledcích.

Kryštofův syn Diviš Markvart z Hrádku pro účastenství v odboji r. 1623 propadl statek Bělský, který prodán byl Vilémoci z Vřesovic, po jehož úmrtí r. 1640 dědil jej syn Jan Vikart, jemuž pro veliké dluhy byly roku 1656 Krašovice odhádány a půl vsi prodáno Ivě Polyxeně z Kokořova, dceři někdy Anny Markvartové, která měla dlužní ceduli na 1500 kop.

Druhá polovice vsi postoupena v dluhu paní Marii Chlumčanské.

K první polovině vsi náleželi tři poddaní:

Jan Rataj, platí úroku 3 kopy, 4 slepice, roboty ženské 10 dnů, orné 2 dny, vozí hnůj 2 dny, sklízí seno 2 dny, hrabe na polích 2 dny, vozí obilí a otavu 4 vozy.

Jan Pohan, Jiří Zubr, sedí na krčmě výsadní, z níž platí 94 groše.

K druhé polovici náleželi rovněž tři poddaní: Karel Král, jinak Hanzlík, Jiří Říha a Vondra Prčan, jinak Fabián, pustina.

Ve vsi jest kostel a rybník, druhý rybník nade vsí.

Paní Marie Chlumčanská roku 1660 postoupila svůj díl polyxeně z Kokořova, která prodala ihned vsi Krašovice, Trnovou s dvorem pustým, Bučí se dvěma celobánky a dvěma polobánky a chalupy v Ledních Antonímu rytíři Steinbachovi z Kranichštejna za 7 616 zlatých rýnských.

Po smrti Antonínově r. 1678 ujal Krašovice Jiří Karel Šteinbach na Líšťanech, který roku 1680 prodal statek krašovický i Líšťany Beneši Františku Šteinbachovi.

Tento umíraje roku 1704 postoupil oba statky synovi Karlu Maxmiliánu Vilémovi, který byl roku 1715 povýšen do stavu svobodných pánů a r. 1727 prodal oba statky Juliu Xaverovi Hausiltonovi na Suchých Krutech, po něm držel je syn Mikuláš (1759) a od roku 1766 Antonín Hamilton, který prodal je roku 1771 Josefu Maxmiliánovi ze Vchymic na Sloupu, jehož syn Filip prodal zase Marii Anně Štutinkárové, rozené z Haugvic, která roku 1799 prodala je Václavu Bořkovi Dohalskému z Dohalic na Stankově.

Roku 1804 koupil Krašovice Josef Ráb, po něm držel je syn Antonín, od roku 1882 Izidor Schmiedl, od roku 1895 Maxmilián Schmiedl.

Kostel svalého Jiljí byl již roku 1364 farním. Postavil jej Petr z Vztbody. Kostel spojen byl můstkem s blízkou tvrzí.

Sezema z Vrtby roku 1405 daroval zdejšímu faráři lán děděny ve vsi Bučí, aby v týdnu sloužil zádušní mši na hradě Vrtby.

Farář Mikuláš pronajal roku 1404 všechny farní užitky na tři léta klerikovi Janovi z Úterého za roční plat pět kop.

Za válek husitských byl kostel pohořen a fara zanikla. Páni z Roupova v letech 1512 – 1520 dali kostel opravit. Duchovní správu nějaký čas obstarávali řeholníci z Plas.

Za války třicetileté byl kostel zase pohořen a přidělen k faře bělské je filiální.

Farář bělský Norber Hecht vyzval roku 1743, že ke kostelu krašovickému náleží 45 strychů polí (hektar = 3,5 strychu – pozn. K.), luk na 7 vozů sena, lesa 60 strychů a 71 železná kráva.

Nákladem náboženského fondu byl kostel v letech 1778 – 1785 od základu nově vystavěn, roku 1786 zřízena v Krašovicích lokálie, která roku 1854 byla povýšena na faru.

Od výstavby kostela začalo se pochovávat na novém hřbitově nad obcí (1778).

Tolik tedy historik Kočka o vývoji naší obce.

Při čtení výše uvedeného pojednání se vnímavý čtenář jistě pozastaví nad skutečností, jak často měnila obec pána. Přitom nelze opomenout skutečnost, že spolu s půdou byli prodáváni i nevolníci na půdě pracující. Právní postavení poddaného lidu mělo odraz ve zvůli a násilí feudálů, jak bylo v tehdejší době běžně chápáno, jak dokládají články „Maiestas Carolina“ zakazující feudálu, aby „ruky neb nohy na špalek vložené žádnému neutínal ani sám ani skrze jiného“ a upozorňující, že, „nesluší žádnému pánu ani vladyce, aby svým nebo cizím lidem uřezávali chrípí“.

Přitom je známo, že majetkové přestupky byly trestány daleko přísněji než vraždy nebo ublížení na zdraví.

Ve válkách byly vypalovány a vybičeny vesnice, loupen dobytek, mrzačení poddaní. V důsledku toho pustly grunty i celé vesnice, neboť landknecht neměl ani krávy ani telata, ale jíst dobře chtěl, a když se mu toho nedostávalo po dobrém, užil všech druhů násilí.

Odkazují k zvláštní pozornosti odstavec ze strany 213 Kroniky, kde se uvádí, že „Farář Mikuláš pronajal roku 1404 všechny farní užitky na tři léta klerikovi Janovi z Úterého za roční plat pět kop“.

To byl jeden ze zlořádů v církvi, jak na ně poukazyval Mistr Jan Hus, když církevní aparát proměnil náboženské úkony „ve zboží“, neboť „v církvi je vše na prodej“.

Církev ve svém učení ujišťovala, že vládnoucí řád je zařízením božím. Masy ujišťovala vyhlídkou, že „chudých je království nebeské“ a že před bohem jsou si lidé rovni, ale na tomto světě „pro hříchy naše“ je svět rozdělen a pány a otroky. Vzpouora proti pánu je vzpourou proti zařízení božím. Takováto ideologie byla ideální pro vládnoucí vrstvy. Proto bylo křesťanství horlivě šířeno shora a vnucováno poddaným.

Ostré kontrasty ideálů chudoby, které církev hlásala a její honba za každým grošem, vydrovým z poddaného všemi prostředky, demoralizace duchovenstva v „hlavě a v údech“ diskreditovaly v očích hluboce věřícího lidu „božské“ poslání církve a vedly ke zpochybnění, že toto je dílo Kristovo. Tento stav připravoval půdu těm, kteří šířili myšlenku, že církev je dílo antikristovo, dílo ďábelské. Jakmile toto přesvědčení nabylo převahu, muselo nutně vést k pokusu zničit toto dílo satanaše.

Tak vznikala na venkově velká záloha revoluce a míra trpělivosti mas se naplňovala. Feudální rozbroje, které znamenaly nová utrpení poddaného lidu, ukázaly slabiny uvnitř vládnoucí třídy. Církev jako ochránkyně zlořádu a nepravosti se stala symbolem zla, které bylo nutno zničit. Byl vytvořen nový revoluční symbol. To bylo úkolem husitské revoluční ideologie.

Je možno oprávněně předpokládat, že i předkové, žijící v naší obci, vyznávali husitské revoluční myšlenky, vždyť od nás na Krakovec nebylo přece tak daleko.

Z uvedeného plyne, jak píše Zdeněk Nejedlý, že „nám historie není mrtvá minulost, je stále živou součástíku i přítomností.“ Historie byla vždy u nás vykládána nejen jako věda, ale i učitelka národa. Znalost naší minulosti posiluje národní sebevědomí a víru v tvořivé síly našeho lidu. Podstatnou součástí socialistického vlastenectví je pevné vědomí toho, že budování socialismu je nejrevolučnějším dílem naší historie, že k němu směřuje všechno pokrokové, co kdy v naší minulosti bylo vytvořeno, že nejlepší lidé našich národů bojovali za to, co my máme vítězně dovršit. Toto vědomí v nás musí vzbuzovat i pocit historické odpovědnosti, kterou máme vůči svým předkům a jejich obětem v boji za pokrok

Zemřelí:

1. Brandtl Stanislav	nar. 25. 8. 1907	23. 5. 1983
2. Dobrý Karel	24. 6. 1910	2. 6. 1983
3. Anna Duchková	20. 8. 1909	7. 6. 1983
4. Marie Duchková	1889	VII. 1983

v Domově důchodců v Horní Bříze

V Krašovicích v březnu 1984

Karel Karlovec v. r.

Rok 1984

Ohlédnutí za rokem 1984

K bilancování patří úvaha o stupnici hodnot. Naše celospolečenská bilance je výslednicí všech drobných i velkých činů každého z nás, jako se stejně v nedostatech zrcadlí naše individuální chyby a nedostatky. Život tak velkého společenství, jako jsou naše národy, je velmi složitý. Vedle vnitřních působí zde i síly vnější, s nimiž je nutno kalkulovat a jímž je nutno čelit. Právě uplynulý rok se stal svědkem pokusů zostřovat mezinárodní situaci, usilovat o nadvládu nad světem a vojenskou převahu. Základy míru, který se zrodil po 2. světové válce z obětí milionů lidských životů a odhodlání už nikdy nepřipustit světový požár, byly otřeseny. Vínou imperialistických kruhů Západu se zostrilo nebezpečí jaderné války.

Před lidstvem stojí mnoho problémů. Ty se však už dnes nedají řešit z pozice síly, protože svět se za necelé čtyři desítky let podstatně změnil a změnil se i prostředky, jimiž se v minulosti vedly války. Použití jaderných zbraní by nepřineslo vítězství. Byla by to porážka člověka a jeho rodu. Kdyby bylo použito jen těch (na každého člověka 2 tuny klasických třaskavin), znamenalo by to záhuby všeho živého.

Uplynulý rok byl tedy právem poznamenán obavami o osud lidstva. Byl však také rokem intenzivního úsilí mírumilovných lidí jaderné válce zabránit. V samotných USA a zemích Severoatlantického paktu zdvíhají prapor boje za právo žít v míru často tváří v tvář policejním represáliím tisíce a tisíce obránců míru. Mezi nimi převažují ženy. Často jsou iniciátorkami protestních pochodů a hlídek u amerických jaderných základen. Někdo by mohl namítnout, že Sovětský svaz má také zbraně a rozhodl o nových vojenských opatřeních. To je pravda. Sov. svaz a socialistické země nikdy nikoho nenapadly, agresivní úmysly neměly a nemají ani v současné době. Jenom se poučily z dějinných skutečností. Kroky k obraně si vynutily zájem jejich vlastní bezpečnosti. Neusilují o převahu, jsou pro zachování rovnováhy. Navíc hledají cesty ke snížení rizika války. Byl to přece Sov. svaz, který už před lety přišel se závazkem nepoužít jaderné zbraně jako první a vyzvat jaderné mocnosti k následování.

Díky mírovým iniciativám a síle Sov. svazu se podařilo v Evropě uchovat mír. Přispěla k tomu i naše republika a naše práce na budování našeho socialistického dneška. Jen zaujatý člověk by mohl nevidět, co všechno nám za dobu socialistické výstavby vyrostlo pod rukama, jak zcela jiný život mají naši mladí lidé oproti tomu, co prožívali jejich dědové.

Našli se ti, kteří spočítali, kolik válek doposud lidstvo vedlo. Jejich výpočty jsou zářející. Stovky let plály tisíce válečných požárů na různých místech světa. Pro co? Pro větší kus země, pro barvu pleti, pro víru v toho či onoho boha umíraly milióny lidí a další milióny trpěly hladem a nemocemi.

Trvalo velmi dlouho, než člověk pochopil, že války nejsou ani božím trestem ani přírodním zákonem, podle kterého se čas míru a války střídá jako čtvero ročních období. Člověk pochopil, že válka je nástrojem těch, kteří zneužívají svého mocenského postavení. Slouží jim ke stále většímu obohacování a současnému zbídačování lidí. Postupně si lidstvo uvědomilo cenu trvalého míru a jeho význam pro spravedlivé uspořádání světa. Dokazuje to i zrod prvního soc. státu před 67. lety. Jedním z nejpřednějších zákonů, které tehdejší bolševická vláda v Rusku přijala, byl Dekret o míru.

Od té doby získalo mírové hnutí mocného zastánce. Příklad Sov. svazu strhl i přes zarputilý odpor světové buržoazie milióny pokrokových lidí do odhodlaného zápasu za upevnění trvalého míru. Čím více se zvyšuje nebezpečí, které pro pokojný život lidstva představují válečné plány buržoazních států, tím více sílí řady obránců míru a roste jejich mírová aktivita.

Život člověka dostává smysl v cílech, které si vytkl a které krok za krokem sleduje. To platí nejen o každém člověku zvlášť, ale o celé lidské společnosti. Válečný konflikt, ve kterém by byly použity jaderné zbraně, by znamenal absolutní konec jakýchkoliv perspektiv, pomíneme-li výhled nejhruznější. Jen těžko si můžeme něco takového představit a domyslet.

Je dobře, že naše mládež zná útrapy válek jen z vyprávění pamětníků, z filmů a knih. Válka je pro ni něčím vzdáleným a mír běžnou skutečností našich dnů. Mohou se učit, nerušeně pracovat, bavit se, zakládat rodiny a v klidu vychovávat své děti.

My však přitom velmi dobře víme, že mír ještě stále není samozřejmým stavem lidské společnosti.

Denně nás o tom přesvědčují zprávy z různých končin světa. Mír je tvrdě vybojovanou a ostražitě chráněnou hodnotou. Zachovat a upevnit tento stav pro budoucí generace si vyžádá ještě mnoho úsilí pokrokových a mírumilovných sil světa za obětavé účasti každého z nás.

Průběh roku 1984 v naší obci

Zima byla – jako po řadu minulých let – mírná. Sněhu napadlo málo, vydržel ležet do 2. třetiny měsíce března. Mrazy mírné, jen několikrát klesla rtuť v teploměru na $-15\text{ }^{\circ}\text{C}$. Skřivani přiletěli počátkem března, 15. března jsem viděl nad loukou v Doubravě poletovat čejky. Pak nastalo pěkné slunné jarní počasí. Čermák a konipas, kteří přilétají nejdříve ve 2. polovině dubna, zde byli již 3. dubna.

Jarní zemědělské práce v katastru naší obce prováděny nebyly, neboť ve všech honech byly zasety ozimy. Vlevo od cesty od hřbitova ke Kostelnímu lesu se zelenal lán řepky, z níž část byla zjara zaorána, protože v důsledku podzimních dešťů – na podzim r. 1983 nemohla být dodržena agrotechnická lhůta setí této olejninu – porost špatně vzešel. Vpravo od cesty k lesu až k cestě podél Husí jámy k tatínské silnici byla zaseta ozimá pšenice, v trati u Tlucné len. Vlácení luk a přihojení umělými hnojivy bylo provedeno až počátkem měsíce května. Příznivé léto a hlavně podzim umožnily, že vedle velmi dobré úrody sena byla sklizeny ještě dvoje otavy.

Chovatelé králíků, hus a slepic sekali pěknou zelenou trávu na lukách ještě počátkem prosince. Splnila se pravdivost tvrzení lidové pranostiky, která říká: „Zelená-li se v prosinci tráva, tuhá zima se očekává.“

Ovocné stromy odkvetly koncem měsíce dubna, jabloně počátkem května. Květy třešní a višní namrzly, takže toto nejranější ovoce nebylo.

Po řadu let je u nás obdobně jako v řadě evropských zemích zaváděn letní čas 25. března ve 02:00 h. v noci byly posunuty hodinové ručičky na 3. hodinu. 30 září ve 03:00 hodin byl zaveden normální středoevropský čas.

Zkušenosti s tímto opatřením (přes počáteční nepochopení jsou velmi dobré. Letní čas chválí hlavně venkovští lidé, kteří dojíždějí za prací mimo domov. Po návratu ze zaměstnání jim zbývá ještě dosti volného času na práce na zahradě či pro jiné úkony při úpravách rodinných domků apod. Ve svých záznamech mám uvedeno, že v noci na 4. dubna napadlo 8 cm sněhu. Den nato sníh roztál a pak nastalo pěkné jarní počasí.

Dne 11 července byla u nás ve stínu naměřena teplota $39\text{ }^{\circ}\text{C}$. Podle novinových zpráv nebyla u nás – podle meteorologických záznamů v pražském Klementinu – naměřena vyšší teplota od doby, kdy se teplota vůbec zaznamenává. Parné dny v měsíci červenci nepřivodily časté bouřky jako v letech s mírnějšími teplotami.

V pátek 23 listopadu 1984 se strhla v celém našem kraji veliká vichřice. Začalo to málo po 8. hodině ranní. Od západu se přihnaly těžké černé mraky, vítr nabíral neustále na síle, až zběsilosti. Stromy se pod nárazy větru ohýbaly až k zemi. Hřmělo a blýskalo se. Obce v povodí Bělského potoka jsou proti zběsilosti přírodních živlů chráněny tím, že mraky, přicházející k nám od západu, jsou rozděleny nad Hřebenskem na dvě části, z nichž jedna vede na Všeruby a dále na Plzeň, druhá na Vrážné, Pláně, Plasy a po řece Střele dál na východ. Tento přírodní ráz krajiny způsobil, že škody u nás nedosáhly takové výše, jako tomu bylo na západ a jih od nás. Protože půda byla po hojných podzimních deštích nasáklá vodou, doplatily na tuto skutečnost hlavně smrkové lesy, které – jak je známo – mají kořeny rozložené po povrchu. Vichřice vyvrátila z kořenů celé lokality smrkových porostů, jindy byly smrky lámány uprostřed své délky jako zápalky. Kdo podobnou spoušť neviděl, těžko si učiní představu o tom, co rozběsněný živel dokáže. Vichřice neničila pouze lesy, nezastavila se ani před konstrukcemi stožárů el. vedení. V okrese Plzeň jih byly tyto 30 metrové kolosy v polovině ohnuty do podkovy nebo jinak zdeformovány. Škody, které byly kalamitou způsobeny lze jen ztěží vyčíslit.

Již výše jsem uvedl, že louky daly tři sklizně. Sena byla – oproti minulým létům – posečena v roce 1984 včas a bez velké práce spojené se sušením svezena pod střechu. Výnosy byly průměrné. Na sečení travních porostů

mají družstevníci velmi výkonné sekačky, které trávu dobře vysekají při poměrně vysokém tempu sečení. Při svážení se osvědčují velkoobjemové samonakládací vozy, které sbírají seno ze řádků, přičemž je produktivita práce také velmi vysoká. Při pohledu na tento způsob sečení, obracení a odvoz sena se vtírá myšlenka, jaká byla dříve ještě v počátečním rozvoji družstevnictví, kdy se louka sekala sekačkou taženou párem koní, seno se ručně obracelo, večer kopilo do kup, ráno ručně rozhazovalo, zase ručně obracelo, po usušení hrabalo do řádků, ručně nakládalo na řebříňák podávkami. Doma z vozu podávkami do vikýře, odtud na místo určené pod rozpálenou taškovou střechou, kde chladil pouze pot na zádech a po tvářích. Bez pochyb bylo vykonáno mnoho pro ulehčení dřiny na lukách, polích i jinde v zemědělské výrobě.

Otavý narostlo více než sena. I ta se dostala pod střechu i když ne za tak příznivého počasí jako v senách.

Narostla i druhá otava (v září vydatně přšelo) která byla ukládána do silážních jam.

Žním počasí příliš nepřálo. Časté přeháňky způsobily, že „se to z polí kradlo“, jak se dřív říkávalo. Škoda vznikala i z toho, že sláma zůstávala delší čas ležet na polích, čímž ztrácela na jakosti (hlavně u slámy ječné a ovesné). Výnosy zrna byly velmi pěkné i v našem ekonomickém zem. celku JZD Mír v Horní Bělé (už ne v Dolní Bělé). Celostátně byl plán výkupu obilí nejen splněn, ale i překročen (přes 12 milionů tun) a tak bylo vyrovnáno – hlavně v krmném obilí manko z minulých let. V tomto roce – snad poprvé v historii družstva – nebylo využito nabídek jednotlivých organizací NF – při pomoci ve žních neboť i zde byla využívána mechanizace.

Třeba zaznamenat, že v minulosti si chovatelé drobného hosp. zvířectva pro svojí potřebu brali svévolně z polí určité množství slámy na podestýlku. Tentokrát byl v místním rozhlase předčítán přípis vedení JZD, že podobný způsob zásobení slámou by byl pokládán za krádež družstevního majetku a občanům sděleno, že JZD pro potřebu občanů slámu prodá. Poplatek ve výši 2 Kč za 1 balík slámy je cena rozumná a tím snad postupně odpadne dřívější způsob samozásobení tímto produktem.

Péče o ovocné stromy

v naší obci doznala za poslední léta značného pokroku. Zásahu na tom má bohatá odborná literatura, časopisy a v neposlední řadě i spolek zahrádkářů, který vykonal v této oblasti značný kus prospěšné práce. Je zaváděno pěstování osvědčených druhů stromů a keřů, zahrádkáři neopomíjejí vhodné ošetřování, aby úroda zdravého ovoce byla co možná nejlepší. Postupně se vracíme od množství postřiků (dříve tolik doporučeného) jen k postřikům základním a nezbytným, umělá hnojiva jsou nahrazována hnojivy přirozenými, hlavně kompostem. Proto není nouze o ovoce, u každého domu je ovocný sad a podle jeho uspořádání a péče lze poznat i jeho hospodáře. Tatam je doba, kdy kluci podnikali výpravy do selských zahrad, protože doma ovoce nebylo. Moji starší vrstevníci za svého života vzpomínali, jak končily výpravy za smolnicemi do školní zahrady a jak pan řídící Kouza a později i Wágner končili napomenutí (s rákoskou v ruce) slovy: „Když jsi nesázel – tak netrhej.“ Přebytky ovoce odvázejí zahrádkáři buď do Kaznějova nebo do Horní Bělé, zpět si odvázejí ovocný mošt. Škoda těch starých sušáren, které stávaly v selských zahradách a ve kterých se sušilo ovoce, hlavně švestky. Tato sušená pochoutka dobře v suchu uskladněná, vydržela a překlenula i čas, kdy úroda nebyla. Sušárny zmizely a s nimi i idyla sušení a vůně, kterou jsme v dětských letech vdechovali na podzim po celé vsi.

V záznamech z minulých let jsem uváděl, že úroda borůvek byla slabá nebo žádná. Jiná situace byla v roce 1984. Růžové zvonečky květů na keřících borůvků sice dávaly naději na dobrou úrodu, ale mráz, který zničil květ třešně a višně dával tušit, že zapůsobil i v lese a že toto chutné ovoce, které nikdo nepěstuje nezalévá a které je tak zdravé, také nebude. Stal se jakoby zázrak. Borůvky (u nás jahody) narostly v míře veliké, převeliké. A byly všude. Ne sice tak brzy jako jindy, kdy děti měly černé pusy už koncem června, ale s časným počátkem prázdnin byly všude. Byly „v obci“, to je les, který byl kdysi majetkem obce, černalo se jimi U Jána, U lavičky, U Leopolda, U Stáfiusu, v Kostelním lese. Za mého dětství a mládí jsme borůvky vozily na kočárku na trh do Plzně a nabízeli litr za 1,50 Kč, 1,80 Kč a když byly za 2 Kč, tu jsme mysleli jak je práce s trháním a odvozem do Plzně dobře zaplácena.

V roce 1984 nabídla Jednota zájemcům o prodej 20 Kč za 1 Kg borůvek. To znamená 13,20 Kč za 1 litr. A žádná cesta pěšky do Plzně, ale z lesa přímo do prodejen, na váhu a bez smlouvání a prošení o peníze na ruku. Ti, kdo znají skladbu potravin uvádějí, že černé ovoce, borůvky, ostružiny a černý rybíz, je nejzdravější. Snad to byla cena a nepřeborné bohatství, které les nabízel pilným rukám jahodářů, které vedli denně zástupy do lesů. Tam, kde jste včera trhali, přes noc dozrály borůvky červené, zelené červenaly a dozrávaly, kotvice se prohýbaly pod tíhou plodů.

Podle záznamů, které jsem dostal o vedoucí prodejny Jednoty, bylo u nás vykoupeno za měsíc červenec 13 q borůvek za 26 000 Kč, v srpnu 52 q za 104 000 Kč. Celkem 65 q za 130 000 Kč. Podle doslechu prodejna Jednoty v Mrtníku vykoupila borůvky za 300 000 Kč. Obdobně tomu tak bylo v Trnové, v Dolní a Horní Bělé. Náklad borůvek odvážela auta Jednoty v Plasích do Blatné, kde byla část nákladu zmrazena, část expedována v čerstvém stavu do států podle předem dojednané smlouvy. Podle novinových zpráv nejvíce borůvek bylo vykoupeno v Jihoč. Kraji, kde – podle televizní relace – trhali borůvky o průměru až 1 cm.

Brusinek bylo méně než borůvek, ty nikdo k výkupu nepobízel. Pro vlastní potřebu při trošce pile bylo možno doplnit zásoby zavařenin na zimní dobu i pro tuto pochoutku. Opravdovými zážitkům toho, kdo má rád les patří

hledání a sběr hub. Do září nerostly, jenom skoupě, hlavně po dešti. V září začaly růst v míře vrchovaté, víc než kdy předtím. Hřibů sice méně, křemenáčů pozhnaně. Kdo zná místa, kde houby rostou a má trochu čich pro tuto vášeň, nepřišel nikdy s prázdnými rukama. Pod břízami a osikami hledej tyto krasavce s červenou hlavičkou a silnou nožkou. Řízky z hlavy starší houby je pochoutky, mladší se hodí do polévky, smaží se a suší na zimní dobu. Vedle křemenáčů a kozáků jsme sbírali klouzky pravé s hnědou hlavou – s hlavou žlutou. Lišky jakoby vymizely. Masáků bylo poskrovnu. Holubinky všechny druhy – se ukázaly také až v pozdním létě, avšak lidé je z neznalosti nesbírají, často je nacházíme rozkopané. Poměrně dobrá úroda máselnic byla až počátkem září. Houba, kterou v době mého mládí nikdo nesbíral, přichází ke cti. V poslední době je vyhledávaná bedla jedná, kterou nacházím na pokraji lesů, v smrkových porostech, na zahradách, kde lze sledovat její růst a utrhnout až tehdy, kdy ji hospodně potřebuje smažit na oleji jako řízek. Je výborná.

Rybník

Byl po celý rok vypuštěný. S vyvážením bahna, které se usazovalo na jeho dně od nepaměti, má podle záměrů investora (JZD Horní Bělá) započít počátkem roku 1985. Nato má být pod stavidlem na protiproudě straně přítokového potoka vybudována betonová hráz, která zadrží v budoucnosti bahno a jiné nečistoty, které voda hlavně v době přívalů přináší. V zápisech z minulých let jsem uváděl, že za mého mládí všechny děti v Krašovicích uměly plavat. Voda v rybníce byla čistá, plavat od čapu ke stodůlce přes starou hráz a nazpět se pokládalo za chlapeckou čest. Plavat uměla i děvčata. Když se do Bělského a Tlucenského potoka začaly svádět splašky záchodových žump od Dolní a Horní Bělé, koupání v rybníce přestalo. Čas od času je do Tlucenského potoka vypouštěna hnojůvka z kravína v Tlucné, Bělský potok má příměsy z litecké velkovýkrmny prasat a je po čistotě vody. Tento stav ovlivňuje i spodní prameny pro studny a tak prý podle OHES v Plzni – není v naší obci jediná studna s nezávadnou vodou. Vinu na tomto stavu má řada orgánů, jejichž pracovníci neumějí domyslet důsledky, které tento stav bude mít pro naše potomky. Jsou sice u nás v platnosti zákony o čistotě životního prostředí, vodohospodářství mají na stolech předpisy o tom, co je třeba dodržet pro udržení čistoty vod, avšak praxe je zatím nedobrá.

Zvelebovací akce v obci

Spočívaly v roce 1984 v drobných pracích neinvestičního rázu. V jarních a podzimních směnách NF byl prováděn úklid na veřejných prostranstvích, ošetřována zeleň a dokončena úprava místnosti v budově NV, ve které byla dříve úřadovna Kampeličky. Byla zde provedena nová omítka, el. instalace a prkenná podlaha nahrazená podlahou betonovou. V měsíci říjnu bylo provedeno částečné vyčištění koryta Tlucenského potoka od mostu obcí směrem po proudu.

Změna ve funkci předsedy komise pro výstavbu:

V měsíci květnu 1984 převzal funkci předsedy pro výstavbu ve zdejší obci s. ing. Josef Henzlík za Stanislava Vodičku, který uvedl za důvod rezignace zdravotní stav.

Z kulturní činnosti obce

Tradici již má vítání občánků do života, v roce 1984 to byly 4 děti, které byly středem pozornosti SPOZU. Do 1. třídy zdejší základní školy bylo přivítáno 8 žáků, životního jubilea bylo vzpomenu u našich 18 spoluobčanů. Vítání pro školu mateřskou bylo připraveno pro 6 dětí, rozloučení s MŠ pro 8 dětí, rozloučení se zákl. školou pro 14 dětí.

V 1. pololetí r. 1984 bylo v provozu místní kino v sále Jednoty. Pro poruchu reprodukčního aparátu bylo promítání přerušeno. Vývěsních skříněk je v místě instalováno 6 ks. Materiály v nich jsou pravidelně vyměňovány, chybí aktualizace zveřejňování místní problematiky.

Pro organizaci ČSŽ byla provedena jedna beseda nad obecní kronikou. V místě bylo prosloveno 11 přednášek za účasti 263 posluchačů, konáno 5 tanečních zábav včetně plesů, z místní lid. Knihovny si vypůjčuje knihy 28 čtenářů – počet výpůjček 211.

Obecní rozpočet na rok 1984

činil 177 000 č, který byl dodatečně dotován o částku 22 000 Kč na úhradu objektu JZD do majetku MNV

Společenské organizace v místě

Podle výsledků činnosti stanovil MV NF pořadí společenských organizací – podle jejich aktivity takto:

1. ČSŽ
2. Požárníci

3. SČSP – ČSČK
4. Dohlížecí výbor Jednoty
5. SSM
6. Zahrádkáři

O umístění na 2. místě usiluje vedle ČSŽ odbočka Svazu požární ochrany, plnění závazků je u obou organizací velmi dobré a přibližně na stejné úrovni. O prvenství pro organizaci ČSŽ rozhodla okolnost, že 13 členek ČSŽ nacvičuje skladbu na ČSS v roce 1985

Změny v držbě objektů ve statku

S postupující koncentrací a specializací zem. výroby dochází ke změnám, které tyto nové směry vyžadují. Objekt někdejšího „panského dvora“, později stát, statku a nejnověji objekt zem. celku přestal vyhovovat novému způsobu hospodaření a byl celý nabídnut k užívání MNV za úhradu 22 000 Kč.

Objekty nebyly od roku 1946 opravovány a proto chátraly. Nejhorší situace byla u někdejší stodoly, do které přišlo a proto bylo rozhodnuto tuto stavbu rozbourat. Úkolu se ujali požárníci, kteří provedli demolici.

Upotřebitelné stavebniny byly za levný peníz rozprodány zájemcům, ostatní bylo odvezeno na skládku. Objekt stále slouží JZD k pěstování hlívy ústřední (jako přidružená výroba) a z ní bude upraveno jako skladiště NV.

Nová kůlna – postavená asi v roce 1955 – bude předána pro účely požární zbrojnice a podle okolností provede úpravy pro další využití.

Stáj pro koně, stodola a objekt bývalého pivovaru (na západní straně statku) budou rozbourány, protože jsou ve zchátralém stavu a jednak zde není příležitost k vhodnému využití.

Těmito opatřeními vznikne uprostřed obce rozsáhlá proluka, o jejíž vhodné využití se bude uvažovat. Vše bude záležet od toho, jakou chuť do práce projeví naši občané. Možností pro využití tohoto prostoru je mnoho. V této souvislosti stojí za zaznamenání, že podle zápisu v 2. kronice zdejší základní školy byla v naší obci v objektu panského dvora v tzv. ratejné škola a na zahradě statku stála ve středověku kamenná tvrz.

Nové rodinné domky

Si budují stavebníci ve čtvrti Za rybníkem. Na tichém a slunném místě rostou domy výhradně svépomocí. Stavební parcely vykoupil od majitele pozemku NV, který pak parcely přiděluje jednotlivým žadatelům. Před lety se zdálo, že se všechna stavební místa nerozejdou. Opak se ukázal být pravdou. Nejen že je celý prostor zastavěn, ale přibývají další zájemci o výstavbu.

Výkop základů a sklepních prostorů se dřív prováděl ručně. Železa do prajzáků ostřil kovář, při výkopu v tvrdším terénu se želez opotřebovalo hodně. Dnes se základové pasy ryjí bagrem, rovněž tak sklepní prostory.

Oproti někdejší praxi se hrubá stavba domku vyzdívá z panelů různých dimenzí. Panely vyrábí Prefa Preštice – ve svém závodě v Kaznějově. Panely jsou lehké, dají se dobře opracovávat, mají dobré tepelné vlastnosti.

Výstavba rodinného domku svépomocí je spojena s odříkáním a velikou dřinou. Na stavbě se pracuje denně od jara do zámrazu po skončení normální práce a o sobotách a nedělích. Výhodou má ten, kdo má v rodině člověka s potřebnou profesí (zedník, tesař, elektrikář apod.). Pokud tomu tak není, jsou žádáni o pomoc ochotní řemeslníci z místa a okolí. Když se podaří stavebníkovi dokončit výstavbu do 2 let, je to veliký úspěch.

Základní materiál (cihly, panely, cement, vápno) nakupují stavebníci v prodejních stavebnin Jednoty v Plasích nebo ve Třemošné. Písek červený se dováží z Chotíkova, bílý z kaznějovské nebo hornobřízské kaolinky.

Složitější situace je s opatřováním dřeva na krov a prken. Tento materiál je možno koupit rovněž ve stavebninách Jednoty nebo lesní závody povolují čas od času samovýrobu v lese, odkud se kulatina odváží na pilu – u nás zpravidla do Hubenova.

Na krytí nákladů uzavírají stavebníci půjčky u státní spořitelny. Z těchto prostředků lze platit faktury za materiál i platy za úkony, které provádí stavební či jiný podnik. Staví-li svépomocí, platí stavebník mzdy řemeslníkům z vlastních hotových prostředků.

Stavebníci rodinných domků využívají různých půjček, jako je půjčka stabilizační, návratná na nízkou úrokovou míru nebo půjčka nenávratná. Tyto půjčky poskytuje jednomu z manželů stavebníka jeho mateřský závod nebo úřad.

Velikého odříkání, práce a shánění je třeba k tomu, než si rodina pořídí vlastní střechu nad hlavou s kouskem zeleninové a ovocné zahrady. Osobně se domnívám, že pomoc těm, kteří si svépomocí stavějí rodinný domek, by měla být ještě daleko účinnější než tomu dosud jest.

Cenová, sociální a mzdová opatření přijatá vládou ČSSR

S platností od 15. října 1984 byly upraveny ceny piva a nealkoholických nápojů (limonád, džusů, minerálních vod, sirupů) směrem nahoru.

V souladu s možnostmi nár. hospodářství rozhodla vláda ČSSR s platností od 1. ledna 1985 zvýšit přídatky na děti o 240 Kč ročně za každé dítě. Dále důchody starodůchodců přiznané do konce roku 1970, nízké důchody, které jsou jediným zdrojem příjmů z 880 Kč na 950 Kč měsíčně pro jednotlivce a z 1500 Kč na 1600 Kč pro dvojici. Na úseku nemocenského zabezpečení se zvyšuje hranice maxima čisté denní mzdy ze 120 na 150 Kč. Prodlužuje se základní délka dovolené na zotavenou ze 2 na 3 týdny.

V odměňování za práci budou uskutečněna mzdová opatření ve školství, zdravotnictví a na rizikových pracovištích.

Vyvažování obědů pro družstevníky

Obstarává už po několik let družstevní kuchyně v Loze. Odtud se strava rozváží ve várnících do jednotlivých míst a provozoven závodu i jinam. Toto opatření má velikou výhodu. V dřívějších dobách, kdy se soukromě hospodařilo, se lidé v zemědělství v době největšího vypětí – o žních – nejvíce na jídle odbývali. Nebylo divu. Za hodinovou polední přestávku bylo ztěžlo možné nakrmit dobytek, připravit oběd, ten rychle sníst a zase pospíchat na pole.

Vzpomínám, když jsme při přesvědčovacích akcích pro vstup do JZD uváděli i argument družstevních kuchyní, jak byla tato myšlenka zavrhována. Dnes se stalo toto opatření samozřejmostí, nehledě na to, že za 5,50 Kč – což činí poplatek za 1 oběd – by se nikdo jinde dosyta nenajedl. Výhody družstevní kuchyně nevyužívají jenom družstevníci. Vedení družstva umožňuje i starším, nemocným a osamělým lidem, aby odebírali obědy pro sebe, případně pro ostatní členy rodiny. I to se osvědčilo a tito naši spoluobčané si této vymoženosti váží. Kde by se mohl stravovat starší muž – třeba vdovec- kdyby takováto možnost nebyla. Oběd pro nečleny účtuje JZD 10,50 Kč.

Vaří se pouze v pracovní dny mimo svátky. V družstevní kuchyni v Loze se průměrně denně vyvažuje na 500 obědů. Podle rozdělovníku, který mi ochotně sdělilo vedení kuchyně se strava rozváží do těchto míst: Líté: 48, Dolní Bělá: 26, Bučí: 22, Mrtník: 15, Krašovice: 18, Horní Bělá: 102, Vrtbo: 10, Hubenov: 10, Lhotka: 7, Nekmír: 27, Tlucná: 9, Lom Zahrádka: 17, Berk: 8, Loza: 55, Kaznějov silo: 47, Armaporit Kaznějov: 41, Lesy Plasy: 12, Zem. zásob. a nákup. Podnik Plasy: 33

Rozvíjení chovu domácích zvířat

V nedávno minulých dobách se i lidé žijící na vesnici začali zbavovat drobného hosp. zvířectva. Předtím patřilo k samozřejmosti, že u každého domu byly slepice, husy, dříve i kozy, králíci, holubi, případně se krmilo i prase. Kdosi spočítal, že se takovéto hospodářství nevyplácí, že je lepší nakoupit vše v obchodě a je po starosti. Zbytky jídla z domácností, slupky od brambor, to vše se bez užitku vyhazovalo.

V poslední době lze pozorovat obrat. Zase jsou kolem domků slepice, králíci, holubi, dokonce stoupá počet chovatelů prasat. Tak se zhodnotí zbytky potravin a zeleniny a nepočítá – li se obsluha, je taková činnost hospodárná. Zájem o chov drobného hospodářského zvířectva je ušlechtilá záliba, která se bude i v budoucnu jistě těšit i nadále pozornosti venkovských lidí.

Bylo uvedeno to pozitivní. Budiž řečena i druhá stránka, méně příznivá. Jistě neprospívá dobré pověsti některých našich občanů, kteří kupují v zarážejícím množství chleba a krmí jím prase.

Odvoz odpadků z domácností

je prováděn pravidelně v době zimní jednou za 14 dní, v letních měsících jedenkrát měsíčně. Odpad je odvážen autem NV a ukládán na vyhrazenou skládku. Poplatek za tuto službu činí ročních 40 Kč. To je jistě dobré a prospěšné opatření. Jsou větší obce než naše, kde tato služba zavedena není. Divoké skládky v lesích, trnínách, dokonce v potocích a rybnících jsou toho dokladem.

Lípy

na rybníce a kolem polní cesty do Kostelního lesa mohutní a dobře prospívají. Naši potomci budou jistě blahověřit myšlenku vysadit tyto stromy. Snad nebudou nikomu v budoucnosti překážet.

Které noviny a časopisy docházení

prostřednictvím poštovní novinové služby do naší obce:

- 21 ks Rudé právo
- 39 ks Pravda
- 32 ks Zemědělské noviny
- 7 ks Mladá fronta
- 1 ks Svobodné slovo
- 18 ks Vlasta

3 ks Květy
Celkem 121

Zkušenosti z předpovídání počasí

Předpovědět počasí zcela přesně je ještě pořád hudbou budoucnosti i přesto, že meteorologové využívají ke svým prognózám vyspělou techniku. Proto je přece jen dobré znát některé příznaky, podle nichž je možno usoudit, jaké bude počasí alespoň v naší oblasti.

Hezké počasí můžeme očekávat je-li ve dne jasné modrá obloha, západ slunce červený, nebo tmavožlutý, je-li měsíc po tři dny čistý, tvary mraků neurčitě, vycházející slunce jasné, večer i ráno hojná rosa, jsou-li mravenci klidní. Nevládno počasí se můžeme nadít, je-li východ slunce krvavě červený, když vychází slunce nad mrakem, stoupá-li mlha, když se k večeru tvoří těžké mraky (hrady) jeví-li se pohled do dálky jasný, když se rozléhá zvuk do dálek, kouří-li se z lesů, létají-li vlaštovky nízko nad zemí, vystupuje-li zápach ze záchodových žump, je-li hmyz silně dotěrný.

Se sečením sena posečkej, stavějí-li mravenci svá sídliště do výšky, když se v prosinci tráva zelená, krutá zima se očekává, opadávají-li na podzim dubu listy zdola – bude mírná zima, když shora – bude krutá zima.

Myslivci tradují mají-li zajáci na podzim sádlo, bude krutá zima (to selhává, protože zajáci mají sádlo tenkrát, mají-li na podzim vydatnou pastvu).

Lidé, kteří pracují venku (zemědělci, lesníci) a po řadu let pozorují různé přírodní úkazy, umějí dosti přesně určit počasí či kdy nastane změna k lepšímu nebo k horšímu.

10. sjezd JZD 29. XI. 1984

Mnozí mladí lidé si snad ani neuvědomují, jakou změnou prošlo naše zemědělství za uplynulá léta. Když se někteří z těch, kteří v 50. letech začínali v družstvech, přijdou podívat do zem. podniků dnes, nestačí se divit. Vzpomínají, jak zpočátku byly jen holé ruce, které v noci nedávaly bolesti usnout. Nebylo kvalitní osivo, průmyslová hnojiva, moderní technika, obilí se sekalo samovazem, snopy se stavěly do panáků. Dnes většinou z nás připomenou žně jen kolony kombajnů na silnicích, či televizní relace z JZD či statků, zatímco v minulosti bylo na každou práci v zemědělství potřeba mnoha brigádníků. Byl by to dlouhý výčet změn, jimiž prošla rostlinná výroba. Podle novinových zpráv v létech 1966 – 1980 se např. hektarové výnosy zvýšily z 2,25 t na 3,84 tuny. Vloni byl průměrný hekt. Výnos obilovin 4,35 tun a v roce 1984 4,73 t. Pšenice na ploše přes milión hektarů dala průměrně z hektaru přes 5 tun. Tím jsme se zařadili mezi státy s nejrychlejším postupem intenzifikace výroby obilovin ve světě.

Plývání potravinami je obrovská neúcta k lidské práci. Z jedinou houskou zmizí v popelnici okolo 700 zrněk obilí. Na 1 kg kvalitní mouky je jich zapotřebí asi 34 000. Toto množství se sklídí asi z 2 metrů čtverečních pšeničného pole.

Dnes se vývoj v našem zemědělství zdá samozřejmostí. Jen pamětníci vědí, kolik námahy a prostředků bylo na tento přerod vynaloženo. Proto budou vždy s úctou vzpomínat na všechny, kteří stáli u kolébky tohoto vpravdě děsivého obratu v životě našich zemědělců, kteří pochopili hlubokou pravdivost Gottwaldových slov, že „nebude u nás socialismu bez přechodu vesnice k socialismu.“ Byli to oni, kteří svým příkladem burcovali nerozhodné, pomáhali lámat ledy počáteční nedůvěry i historicky zakořeněné lpění na soukromém vlastnictví. Lubomír Štrougal na zahajovacím projevu X. sjezdu JZD v Praze 29.XI.1984.

Stará zapomenutá slova

S přibývajícím technikou, která zákonitě proniká do našeho každodenního života, vznikají nová slova a výrazy, které jsou postupem doby běžně používány, zatímco názvy některých předmětů nebo úkonů zanikají. Tento proces nikdo nezastaví, je zcela zákonitý, je však třeba stará slova a jejich význam zaznamenat pro budoucí pokolení.

Kdo vzpomene, že ke svíčke náležel kratiknot, byly to nůžky, jimiž se stříhal knot svíčky, aby její plemen nečadil. Kde se ještě dnes ohřívá voda v kannovci nebo měděnci, aby byla po celý den teplá. Loučkou dnes také málokdo dnes rozdělává oheň v kamnech nebo pod kotlem. Co jsme se ještě za mého mládí nahledali chvojek se smolou – těch suchých – kdy se smolec rozsekával na tenké loučky, které hořely jako síra. Dnes už si málokdo ví, co byla moutev. Když se stloukalo ze smetany máslo dělo se tak v bečce. Bečku dělal bednář, měla tvar mírně zúženého komolého válce o průměru asi 40 cm, nahoře a dole opatřena obručí. Do bečky zapadal na horní straně vrchlík asi 30 cm vysoký, dole uzavřený, uprostřed s kruhovým obvozem. Na vrchlík přišel másílák, vysoustruhovaný z jednoho kusu dřeva, rovněž s otvorem.

Vlastní moutet ve skládala z dřevěné násady, na jejíž dolním konci bylo přiděláno dřevěné kolečko s několika otvory. Držadlo moutve se drželo oběma rukama, zdvíhalo se stejnoměrně nahoru a dolů, otvory v moutvi protékala smetana. Vrtělo se tak dlouho, až se ze smetany vytvořily kusy másla. Podmáslí byl další produkt

vedle másla. Máslo se po částečném ochlazení ve studené vodě na míse nebo talíři vyhazováním zformovalo do hroudy. Někde vtláčili máslo do dřevěné formy, jejíž stěny byly vyřezávány do tvaru lístků, květin apod. Sapouch nebo dymník byl otvor do komína nad ohništěm. Málokdy slyšíme dnes slovo loktuše – plachta – v níž se nosilo zrna při ručním setí.

Z běžného jazyka se rovněž ztrácí slovo role, ze kterého vznikl výraz rolník. Role byla půda zoraná. I slovo rataj – sedlák – vymizelo. Moučnice byla truhla na mouku. Motovidlo sloužilo k přemotání příze z vřetena kolovratu do přaden. Při zpracovánílnu se používala trdlice nebo vochlice.

Prádlo se pralo na valše, původně zinkový plech vlnitý do pravidelných řádků, později se valchy zhotovovaly z keramické hmoty. Prádlo se bílilo na trávníku. Boda se přinášela do domácnosti ve vědrách nebo putnách buď v ruce nebo na vahách nebo hákách. Váhy byl kousek smrkového dřeva na obou koncích opatřen železnými háky, do nichž se nádoby zahákly. Váhy se nosily na rameni.

Co znamenal výraz „domovské právo“

Lidem mé generace výraz obecně známý, mladí jej neznají. Co bylo domovské právo a domovský list?

Domovské právo byl vztah mezi občanem a obcí. Na základě získaného domovského práva byla domovská obec povinna poskytnout sociální pomoc v případě, že nezaopatřená osoba příslušná do této obce, nebyla způsobilá se uživit vlastní prací a neměla ani dostatečné prostředky k obživě a ani nikoho, u koho by bylo možno uplatnit vyživovací povinnost. Jednalo se zpravidla o osoby staré, nemocné, sirotky, pro které se žilo pojmenování „obecní chudí.“

Domovské právo mohli nabýt, jen čl. státní občané a to vždy jen v jedné obci. Domovské právo se nabývalo přes druhé osoby (narozněním získalo dítě domovskou příslušnost k obci, kde měl domovské právo otec, u nemanželského dítěte matka v době porodu). Žena získala domovské právo manžela sňatkem. Domovské právo se také nabývalo vydržením, jež spočívalo v trvalém pobytu plnoletého občana v obci po dobu nejméně 10 let, aniž by přitom občan připadl obci na obtíž. Dále bylo možno získat domovské právo při definitivním jmenováním do určitých zaměstnaneckých profesí v místě obce (úředníci, učitelé, duchovní apod.)

Na žádost občana vydával starosta písemný doklad o domovské příslušnosti tzv. Domovský list jako úřední doklad.

Obecní chudí bydleli obyčejně v obecní pastušce (dříve obydlí obecního pastýře) – u nás byla pastuška tam, kde je dnešní budova národ. výboru.

Národnímu umělci Jaroslavu Seifertovi

byla v měsíci říjnu 1984 udělena Nobelova cena za literaturu pro rok 1984. Za nemocného básníka převzala tuto cenu ve Stockholmu jeho dcera.

„Vaše umělecké dílo se stalo blízkým srdci našeho lidu“ svou morální a citovou naléhavostí, s níž jste pozvedl svůj hlas básníka proti fašismu a válce optimismem, jakým jste přivítal osvobození naší vlasti ve slavném roce 1945 jímavou krásou a něhou, kterou jste oslavil naší drahou zemi a její dělný lid, českou krajinu a svoji milovanou rodnou Prahu.“

(Ministr kultury ČSR Milan Klusák).

Zemřelí:

Jarmila Křovlová	25. 8. 1916	+ 6. 1. 1984
Filomina Štálová	24. 12. 1903	+ 1. 4. 1984
Josef Drofa	23. 6. 1911	+ 7. 4. 1984
Václav Skala	6. 3. 1928	+ 15. 4. 1984
Růžena Pokorná	27. 12. 1899	+ 16. 4. 1984
Pašková Marie	18. 9. 1901	+ 27. 7. 1984
Božena Tupá	27. 3. 1900	+ 1. 11. 1984

Čest jejich památce!

V Krašovicích v únoru 1985.

Karel Karlovec v. r.

Rok 1985

I když v mezinárodních otázkách přinesl tento rok mnoho rozporných událostí a přesto, že v jeho průběhu došlo v různých místech světa k zostřování napětí, byl to rok, v němž se podařilo udržet mír a učinit i určité kroky k jeho upevnění.

Na setkání s představiteli diplomatických misí v Moskvě řekl generální tajemník ÚV KSSS Michail Gorbačov: „Nacházíme se na rozhraní, které znamená nejen kalendární vystřídání jednoho roku rokem dalším, ale má jiný, daleko hlubší smysl. Rok 1985 byl naplněn událostmi velkého historického významu. Jedny přinášejí lidstvu nová hrozivá nebezpečí, druhé v něm vzbuzují naděje. Nebezpečí jsou zřejmá. Jsou to pokračující bezuzdné zbrojení a vytrvalé pokusy militaristických kruhů rozšířit je do kosmického prostoru. Je to hrubé porušování nezávislosti a svrchovanosti řady států, vměšování do vnitřních záležitostí národů zvenčí.“

Od vyhlášení moratoria na rozmístění nových raket středního doletu po zastavení veškerých jaderných pokusů do 1. ledna 1986 byl významný krok sovětské zahraniční politiky. Washington sovětský návrh odmítl a sám urychlil podzemní jaderné zkoušky.

Velmi významnou byla návštěva s. Gorbačova ve Francii, která se uskutečnila v říjnu r. 1985. Při této příležitosti předložil Sovětský svaz nové odzbrojovací návrhy jako zakázat úderné kosmické zbraně a o 50 % snížit stavy strategických úderných zbraní.

Již v lednu 1985 v Ženevě na setkání ministrů zahraničních věcí SSSR a USA nastolil Sovětský svaz pro zlepšení kontaktů velice významné návrhy.

V měsíci listopadu 1985 se uskutečnila sovětsko americká schůzka na nejvyšší úrovni. Ve dnech 19. – 21. listopadu byly na ní v Ženevě projednány hlavní otázky mezinárodní situace, dvoustranných vztahů a bylo přijato společné prohlášení (přiloženo k dokumentární části této kroniky).

Ženevský dialog, který byl sledován s velikou pozorností na celém světě, byl věcný a užitečný.

Jak se budou v budoucím čase rozbíjet sovětsko americké vztahy, závisí na tom, jakou vlastní podobu dostane úmluva, které bylo dosaženo na ženevské schůzce. Na tom bude záležet, zda nadcházející rok 1986 splní naděje všech mírumilovných lidí, zda bude odvráceno dění zbrojních arzenálů na této planetě.

Hluboké názorové rozdíly na nejpodstatnější otázky však trvají.

Rok 1985 znovu potvrdil, že jedním z hlavních protikladů současného světa je protiklad mezi silami války a silami míru. I když tento rok nebyl pro mírové síly lehký, jednoho je jisté: podařilo se zabránit konfliktu, otevřely se nové perspektivy.

Všemi těmito událostmi žili i občané naší malé obce. Vedle toho, že se u nás odehrávalo poměrně značné množství denního tisku, byly tyto důležité mezinárodní otázky připomínány na stranických schůzích a na schůzích společenských organizací. Obzvláště nutné je připomínat tyto otázky příslušníkům mladé generace, jejíž příslušníci z vlastní zkušenosti nepoznali útrapy války jako jejich otcové a dědové. Dnes musíme být více než kdykoliv dříve bdělí vůči intrikám těch, kdo zavlékají svět do propasti, tentokrát jaderné. Je třeba si uvědomovat, odkud dnes pramení hrozba lidstvu. Představitelé Sovětského svazu o tom mluví stejně, důrazně dnes jako před válkou a upozorňují na hrozící nebezpečí. Je třeba o tom jednat také proto, že i dnes se šíří zlovolný úmysl o „sovětské válečné hrozbě“, kterého tak halasně využíval hitlerovský fašismus.

V květnových dnech bylo u nás vzpomenu 40. výročí osvobození naší vlasti z německého fašismu důstojnými oslavami, které byly konány ve škole a v sále místního pohostinství. Podrobnosti jsou uvedeny v další části zápisů tohoto roku.

Průběh roku 1985 v naší obci

Ze zápisů v kronice z minulých let plyne, že zimy v minulých letech byly velmi mírné, sněhu u nás že napadlo velmi málo a proto se také tato léta vyznačovala poměrně značným suchem. Nedostatek vláhy se projevoval v úbytku spodní vody, což mělo za následek pokles hladiny vody ve studních, projevilo se to nepříznivě i na lesních kulturách a ovocných sadech. V důsledku několikaletých zkušeností že zima „neukázala zuby“, byly často podceňovány přípravy okamžitých opatření, která nastupovala tehdy, když rtuť teploměru klesala hluboko pod bod mrazu. – Změnu z této několikaleté situace znamenala zima v lednu a v únoru 1985. Již 9. ledna bylo naměřeno – 26 °C, částečná změna k lepšímu nastala ve druhé polovině měsíce ledna, kdy se noční teplota pohybovala v rozmezí – 10 – 15 °C.

V důsledku menších zásob uhlí v tepelných elektrárnách a ztížené přepravě uhlí po železnici (vodní toky, po kterých bylo uhlí dopravováno zamrzly) bylo nutno přistoupit k pronikavému snížení odběru el. proudu v průmyslových závodech, což se projevilo v častých prostojích a z toho plynoucích důsledcích v neplnění plánů výroby. Zvláště nepříznivě se tato situace odrazila v těch podnicích, kde podcenili provedení včasných příprav pro případ kalamity. Mnohé závody doháněly z toho důvodu plán i po celý rok.

V první polovině února poklesla noční teplota na – 10 °C, od 15. do 21. února poklesla noční teplota na – 18 až – 20 °C. Sněhu bylo kol 20 cm. Denní teploty – 10 až – 7 °C. Třeba zaznamenat, že pro spotřebu domácností elektrický proud vypínán nebyl i když ve sdělovacích prostředcích byli občané vybízeni k rozumné hospodárnosti s el. energií.

Zásobování drobných spotřebitelů uhlím bylo plynulé. Na potvrzení národního výboru dodávaly uhelné skaldy v Plasích uhlí i těm spotřebitelům, kteří v důsledku lednových a únorových mrazů svůj dosavadní příděl předčasně spotřebovali.

Bližící se jaro vedle jiných úkazů hlásí i skřivani. Ti přiletěli 26. února (ne tedy na Hromnice 2. února, kdy podle pranostiky musí skřivánek vrznout kdyby měl zmznout). Špačci o dva dny později. V tentýž čas jsem na poli v Doubravě viděl čejky. Ty jsou v posledních letech u nás stálými hosty.

Březen byl celkově příznivý. Noční teploty do poloviny měsíce -3 až -6 °C, dále kolem nuly. Konec března – pěkné jarní počasí.

31. března byl u nás opět zaveden letní čas.

V našich podmínkách definitivně jarní čas přináší čermák. Tentokrát si pospíšil. Viděl jsem ho 11. dubna.

Vlaštovky přiletěly 18. dubna, kukačka 5. května.

Oslavy 2. máje se konaly i v tomto roce v Dolní Bělé. Členové májové komise napočítali v průvodu 184 účastníků včetně dětí. Pro děti ze školy mateřské a starší občany zajistil národní výbor autobus, jak jest zde již po řadu let běžným úkazem.

V posledních letech se vžívá v naší obci zvyk, že mladí lidé v noci ze 30. dubna na 1. květen píší po asfaltu silnice různé nápisy. Ty jsou někdy vtípné, jindy bezobsažné. Vápna, někdy fermežové barvy se vyplývají hodně. To by šlo tolerovat. Horší však je, že autory nápisů zpravidla nevidíme v průvodu na prvomájových oslavách. A to jim ke cti neslouží.

Jarní polní práce byly provedeny v krátkém čase a v agrotechnických lhůtách.

Činili se i zahrádkáři.

40. výročí osvobození přivítala naše obec v plném lesku. Natíralo se, bílilo, upravovaly květinové zahrádky a záhony v parčíku na návsi i na ostatních místech v obci. Rovněž jarní směny NF byly zaměřeny tímto směrem. Měsíc květen se vydařil. 14. května bylo u nás naměřeno 29 °C.

Koncem května začala senoseč. Slunné počasí uspišilo zrání trávy na lukách (naši předkové říkali, že tráva naroste za devět dní), vlastní sušení a sklizeň byla záležitostí poměrně krátkého času. Náklady v důsledku příznivého počasí byly minimální.

Stromy odkvetly v dubnu a počátkem měsíce května. Třešni se urodilo obzvlášť v míře veliké. Ostatního jádrového ovoce byl slabší průměr.

Příkopy u silnice k Trnové a k Bučí byly opět plné spadáných jablek. Protože ve zdejší prodejně Jednoty byl podvkrát proveden výkup jablek (1 kg za 1 Kč) odvezla auta Jednoty z naší obce 14 141 kg tohoto ovoce.

Jinak zahrádkáři odváželi padaná jablka do Kaznějova a do Horní Bělé, kde za malý poplatek prováděli temní zahrádkáři moštování. Tento způsob zužitkování jablek se provádí tímto způsobem do roku 1983, pokud zahrádkáři neprováděli moštování jiným způsobem.

Oproti roku 1984, kdy byla za poslední čas opět jednou neobyčejná úroda borůvek, byl rok 1985 poněkud chudší na tyto lesní plody. Přesto bylo ve zdejší prodejně Jednoty vykoupeno 5 659 kg borůvek (při ceně 20 Kč za 1 kg činil příjem jahodářů 113 180 Kč. Slušný výdělek bez dřiny s dovážením na trh do Plzně a rizika, zda se prodá, jak tomu bylo kdysi za doby mého dětství. – Vedle borůvek zde bylo vykoupeno 371 kg brusinek, 38 kg černého rybízu, 298 kg červeného rybízu, 221 kg angreštu, suchých hub pak 93 kg.

Houbaři si přišli v letních měsících na své. Vedle hřibů jsme nacházeli křemenáče (těch byla zvlášť dobrá úroda), kozáky, klouzky, holubinky, méně lišek. Houby rostly ještě v září a v říjnu. Druhých brusinek (václavek) byla tentokrát úroda menší než v minulých letech.

Měsíce červenec a srpen se vyznačovaly krásným letním počasím. 15. srpna bylo u nás naměřeno ve stínu 40 °C. Žně proběhly dobře, v důsledku častých a vydatných dešťů ve 2. polovině měsíce srpna vázl sběr a odvoz slámy. Také podzim byl velmi pěkný. Takových jsme v posledních letech mnoho neužili.

29. září ve 03:00 hodin byl místo letního času zaveden čas středoevropský.

Vlivem vydatných dešťů v měsíci září narostla ještě druhá otava co do množství ještě vydatnější než první seč.

Všechny louky v našem katastru byly sklizeny, tráva byla zpravována na siláž.

První sníh napadl 20. listopadu, koncem listopadu ležela 15 cm silná vrstva bílé nadílky. Počátkem prosince sníh roztál, země nebyla pod sněhem zmrzlá, veškerá vláha se vsákla. Koncem prosince slabé ochlazení, v noci -8 °C.

Práce na úpravě rybníka

Po dobu dnou let byl rybník v naší obci vypuštěn. Počátkem února 1985 bylo započato s bagrováním dna z východní strany. Práce spočívala v tom, že bagr hloubil široké trasy v příčném směru rybníka směrem ke vsi do hloubky 2,5 m až 3 metry. Do takto vzniklých cest byly pokládány betonové panely, po kterých nákladní automobily vyváželi nahromaděný materiál.

Do konce roku 1985 bylo vyvezeno značné množství zeminy, avšak ve srovnání s tím, kolik jí ještě k odvozu zbývá, to je jenom nepatrná část.

Naplavenina – zem druhé jakosti – byla odvážena dvěma nákladními automobily na louku za kovárnou, na pole v Loužku a na louku pod ves. Mnoho for zeminy (obzvlášť dobré jakosti) odvezly Zahradnické závody města Plzně k přípravě kompostů. Ze západní části rybníka) rovněž velmi dobrá jakost) odváželi do Trnové. Jedno říjnové dopoledne byla zemina rozvážena místním zahrádkářům.

Celou akci provádí Povodí Berounky, investorem je JZD Horní Bělá, část úpravy západní části rybníka je záležitostí Místního národního výboru v Krašovicích.

Při podzimních směnách Národní fronty byl vyřezán vrbový porost na hrázi rybníka.

V důsledku vypuštění rybníka poklesla hladina vody ve studních obyvatel ve čtrti Za rybníkem, v některých případech se voda ve studních úplně ztratila. Postižení vesměs studny prohlubovali. Z této situace vyplynula jednání ve stranické organizaci, na MNV a na příslušném odboru ONV v Plzni.

Oslavy 40. výročí osvobození v naší obci

byly důstojné, jak si toto významné výročí zaslouží. Možno v té souvislosti uvést, že by se žádná větší obec nemusela stydět za přípravu celkové ideové pojetí, průběh a účast občanů při oslavách tohoto jubilea, jak tomu bylo u nás.

Na popud místní stranické organizace byla v měsíci listopadu 1984 utvořena komise pro oslavy s úkolem připravit program a postupně jej uvádět v život. Vedle předsedy komise, kterým byl zvolen předseda MV NF byli jejími členy členové nebo předsedové jednotlivých složek NF v místě. Dvěma členy byla zastoupena školská a kulturní komise MNV. Komise se zpočátku scházela pravidelně, vypracovala náplň oslav, stanovila odpovědnost za plnění jednotlivých částí. Zkušenosti z roku 1980, kdy byly konány oslavy přibližně stejného rozsahu a které připravovali přibližně titíž členové jako před pěti lety, pomohly úspěšně zvládnout všechny úkoly.

Hlavní úkol a důraz byl kladen na výstavu dokumentů, které měly přiblížit hlavně mladému divákovi vývoj uplynulých 40 let a dobu dřívější a poutavé formě a v dobré úrovni i po stránce výtvarné. Předsedové složek NF dostali za úkol připravit pro výstavu po jednom parcelu za svoji organizaci. Tento úkol splnily organizace: SČSP, ČSČK a ČSŽ. Ostatní materiály byly vybrány z archiválií, které jsou ukládány jako součást kroniky a které pisatel těchto řádků shromažďuje po léta své kronikářské činnosti. Předtím tyto dokumenty nikdo neshromažďoval.

Za pomoci dvou obětavých funkcionářů provedla osazení dokumentů na 19 panelů citlivou rukou dovedné výtvarnice Helena Janouškovcová učitelka výtvarné výchovy ZŠ v Dolní Bělé.

Výstava byla otevřena po celý den v pátek 9. a dopoledne 10. května v 1. třídě zdejší základní školy. Se zájmem si ji přišly prohlédnout žáci, mladí i příslušníci staršího pokolení z místa, ale i někteří občané z Bučí a Trnové. Škoda, že není vhodná místnost, kde by výstava našla místo jako stálá expozice vývoje naší obce.

Od 17. hodiny dne 9. května byly předčítány z obecní kroniky záznamy o událostech květnových dnů roku 1945 v naší obci. Potom byl promítám diafon s magnetofonovými nahrávkami, z nichž některé byly pořizeny v roce 1980, ostatní v roce 1985. Účast občanů na tomto shromáždění byla velmi dobrá, nahrávky byly vyslechnuty se soustředěnou pozorností.

V sobotu dopoledne 10. května byla opět otevřena výstava archivních dokumentů, odpoledne téhož dne byly v sále místního pohostinství konány vlastní oslavy 40. výročí osvobození.

Slavností projev k této příležitosti přednesl soudruh Josef Holub, předseda vesnické organizace KSČ. Po jeho projevu předal člen OV KSČ PS ing. Josef Henzlík pisateli těchto řádků a s. Jaroslavu Kubíčkovvi medaili ke 40. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou. – Následoval kulturní program, ve kterém vystoupili žáci zdejší mateřské a základní školy, po nich členové místní svazácké skupiny. Budiž zaznamenáno, že tento kulturní program, ve kterém vystoupili žáci zdejší mateřské a základní školy, po nich členové místní svazácké skupiny. Budiž zaznamenáno, že tento kulturní program byl velmi bohatý a hodnotný co do obsahu, tak i provedení. Obzvláště pozorně byl přijat výkon těch nejmenších žáků školy mateřské. Obsahem srozumitelným dětskému vnímání bylo předneseno pásmo veršů a prózy s hlubokým zanícením. Za to se jim dostalo bouřlivého potlesku.

Svazáky při jejich programu doprovázelo trio místních hudebníků za vedení Mir. Vébra, který jak v minulosti se školáky, tak teď se svazáky předvedl program velmi dobré úrovně.

Večer téhož dne jsme v sále Jednoty přivítali estrádní skupinu Lachemy z Kaznějova, která svým programem zpestřila závěr oslav tohoto významného jubilea.

Na doporučení výboru VO KSČ byly odeslány dopisy s projevem uznání oběma ředitelkám zdejších škol (v opise na vědomí odboru školství ONV PS) a výkupnímu a zásobovacímu závodu v Plasích (kde pracuje M. Vébr), jakož i vedení závodu Lachemy v Kaznějově.

Po dnech svátečních nastávají dny všední se všemi průvodními jevy běžného života. Vědomí, co bylo za 40 let trvání svobodného Československa vykonáno, nechť je posilou pro překonávání překážek na další cestě vpřed při budování rozvinuté socialistické společnosti v naší vlasti.

Československá spartakiáda 1985

byla důstojným vyvrcholením oslav 40. výročí osvobození naší vlasti z hitlerovské nadvlády.

S její přípravou bylo započato ihned po skončení spartakiády předchozí – v pořadí 5. z roku 1980 – v vlastním nácvikem asi před rokem.

Na počátku roku 1985 byly konány místní, okrskové a okresní spartakiády, od 26. do 30. června do neděle 30. června na milion lidí (v sobotu 29. června 186 000, v neděli 30. června 206 000 platicích diváků).

Ve dnech 29. a 30. června se tělovýchovných vystoupení na Strahově účastnili přední činitelé naše politického a veřejného života včele s generálním tajemníkem ÚV KSČ a prezidentem republiky Gustávem Husákem.

Vedle nich se spartakiády účastnili hosté ze Sovětského svazu, Bulharska, Kuby, Maďarska, Jugoslávie, Kambodže, Laosu, Vietnamu a dalších států. Mezi hosty byli i představitelé krajanských hnutí a spolků ze 2é zemí.

Vedle vlastních tělovýchovných vystoupení patří k nezapomenutelným zážitkům spartakiádní průvod na Letenské pláni. V něm pochodovalo po 3 ½ hodiny přes 170 000 cvičenců, sportovců, turistů a svazáků. Průvod se konal za krásného slunečného počasí a byl srdečně pozdravován Pražany a hosty spartakiády z domova i ze zahraničí.

V prvních dnech po příjezdu cvičenců do Prahy počasí příliš nepřálo. Návky nástupů, vlastního secvičení a odchodu ze stadiónu se děly v igelitových pláštěnkách a teplém oblečení cvičenců. V sobotu už nepršelo vůbec, v neděli jakoby chtěl Medard vynahradiť příkoří od počátku jeho vlády. Bylo krásné, slunné a teplé počasí.

Průběh všech vystoupení na Strahově přenášel čsl. rozhlas i televize. Těm, kdo neměli možnost se stát přímými účastníky na Strahově sdělovací prostředky alespoň částečně to, co se v Praze v ten čas dělo. Tam jsme viděli to, čím se mnohou pochlubit nikde na světě, jak prohlásil předseda Světového olympijského výboru Antonio Samaranch.

V Rudém právu hodnotila průběh a výsledky naší spartakiády 1985 redaktorka Jarmila Houfová těmito slovy:“Československá spartakiáda 1985 skončila. Skončila jako vynikající úspěch československého tělovýchovného hnutí, jako nezapomenutelný doklad vysoké duchovní a fyzické kultury našeho lidu. Prokázala, kolik tvořivých sil, obětavosti chová v sobě člověk, který může rozvíjet svůj talent, schopnosti a nadání v socialistické společnosti a těšit se z mírového života.

Náročné kolektivní dílo bylo korunováno obrovským úspěchem. Obdiv diváků našich i zahraničních patřil všem, od nejmenších po nejstarší, autorům skladeb a programových odpolední, cvičitelům i cvičencům, organizátorům, pražským hostitelům. Patřil i těm, které nemohli vystoupit na Strahově, ale kteří svou účastí v návku na vystoupení v místech, okrscích a okresech vydatně přispěli k celkovému zdaru letošní spartakiády.“

I naše malá obec se na této kráse v Praze podílela svým zrnkem v té velké plejádě spartakiádních účastníků. Na výzvu okr. Výboru čsl. svazu žen v Plzni se rozhodlo zdejších 13 žen (nejnižší možná jednotka pro zahájení návku), že započne s nacvičováním skladby pro ženy II.

Stalo se tak v listopadu 1984, od kteréhož data se těchto 13 žen scházelo pravidelně v tělocvičně zdejší základní školy k náročnému návku. Funkci vedoucí návku provádělo Blanka Karlovcová, učitelka ZŠ v Dolní Bělé.

Účast na návciích byla od prvopočátku velmi dobrá, omluvou byla pouze nemoc nebo jiná neodkladná záležitost. Návka vzdala pouze jedna z účastnic po delší absenci pro nemoc. Na její místo nastoupila jiná cvičenka, která se při poskytnuté individuální péči s. vedoucí celou náročnou skladbu žen naučila.

Pro návku byly vydány metodické listy, čas od času byly v Plzni konány celodenní instruktáže pro vedoucí, podvkrát konány srazy všech účastnic (secvičné hodiny). I zde byla účast velmi dobrá a kázeň uvědomělá.

Pro účast na Strahově byla zdejším ženám určena kvóta tří cvičenek. Ty reprezentovaly zdejší návčnou skupinu ve složení: Kybicová Marie, Šubrtová Olga a Pašková Jana.

Uvážíme-li, že všech 13 žen, které návku na CS prováděly, jsou v pracovním poměru, povětšinou matky malých dětí, je třeba vysoko ocenit jejich obětavost a přístup k tak důležité celostátní záležitosti, jakou byla 6.

Československá spartakiáda.

Naše ženy se zúčastnily veřejných vystoupení na okrskových spartakiádách v Kaznějové, v Kralovicích, ve Stýskalech a na okresní spartakiádě v Nýřanech.

Ženské hnutí za uplynulých 40 let

Ne všude bylo připomenuto v souvislosti se 40. výročí našeho osvobození, co naše společnost dala od té doby ženám a co ženy společnosti. Obrátme pozornost do časů, kdy slovo rovnoprávnost dostávalo konkrétní podobu a ženy zvedly hlavu s vědomím, že je celá země potřebuje, že se s nimi počítá. Tenkrát poprvé a natrvalo překročily ženy rovinu svých domovů a úzkých políček. Nastupovaly do závodů, učily se rozumět strojům, ujímal se funkcí, pronikaly do učeben vysokých škol. Pamatujeme se na jména prvních údernic, průkopnic socialistické práce i členek JZD – prvních družstevnic. Staletí mlčenlivé poslušnosti a bezpráví jsou pryč a ženy se prosazují všude. Se svou odvahou, obětavostí a chutí stavět a přetvářet sou zemi, rvát se o lepší život v ní.

Podle statistik se tehdy ženy podílely na celkovém počtu pracujících 25 % a do roku 1971 činí podíl žen zhruba 48 %. Zaměstnanost žen rok od roku rostla, až dospěla k současnému podílu. Zatímco v průmyslu a zemědělství přesahuje podíl žen 40 % , ve zdravotnictví, školství a ve službách se přehoupl přes 70 %.

Dnes bychom asi těžko hledali obor, kam ženy nepronikly a těžko najdeme odvětví, kde vykonávají jen méně kvalifikované práce. Ty doby jsou pryč, ale i o to se ženy přičinily.

Je toho hodně, co žena dokáže, co zná, kdy každý den naplňuje činností a přitom její ruce ještě hladí, vodi domovem a lidským štěstím. Pravda, občas si také povzdechne, co všechno musí stihnout.

Jednou z podmínek a zázemím klidu žen je péče o děti. Počet míst v mateřských školách výrazně stoupl, kdy 95 % dětí předškolního věku je zařazeno v tomto typu škol. Na základních školách pak školní družiny a kluby přebírají část úkolů, na jejichž plnění se zpravidla podílela zase žena.

Pokulhávají služby a tady by měly především ženy přispívat svými náměty na zlepšení tohoto stavu. V zájmu rodiny, v zájmu vlastním, protože ve službách, které dobře slouží je zdroj volna.

To je jen několik myšlenek, které vyvstaly v souvislosti s uplynulým jubilejním rokem, kdy jsme se zamýšleli nad tím, čeho bylo u nás za uplynulých čtí let dosaženo. Na těchto výsledcích mají svůj významný podíl ženy – a ne vždy a všude byla tato skutečnost po zásluze oceněna.

Pozvání důchodců

Je sobota, 15. června 1985. Kol 14. hodiny se scházejí do sálu místního pohostinství starší lidé – muži a ženy – důchodci. Pozval je výbor místní odbočky Československého červeného kříže na besedu. V novinách se dočítáme, že závodní výbory ROH některých závodů, podniků, škol a jiných zařízení zvou čas od času své bývalé zaměstnance – důchodce – do míst, kde trávili valnou část svého života. Přitom je seznamují s rozkvětem závodů a jejich perspektivami. Příklad odbočky ČSČK v naší obci není sice ojedinělý, ale příkladný a milý a u nás se konal poprvé.

Po uvítacím projevu předsedkyně odbočky s Vlasty Kovaříkové zdraví 65 našich spoluobčanů s. Miloš Lavička jménem svým a svých dvou místních hudebníků a už je tu hudební program na celé odpoledne. Umějí to ti tři muzikanti. Písničky našeho mládí: polky, valčíky, mazurky, tanga, jak jsme je tancovali za našeho mládí (a které se nám tehdy tolik líbily a které neztratily nic ze svého půvabu dodnes). – Bylo i občerstvení, káva a zákusky, jak se po svátečním obědě sluší. Písničky na přání znějí sálem. I to připomíná způsob zábavy z doby našeho mládí. Když totiž muzikanti odpočívali, vystřídal je zpěváci, napřed jednotlivci či skupiny a nakonec celý sál. Kde by loňské sněhy jsou.

Integrace národních výborů

Od posledních voleb v roce 1981 je našimi politickými a státními orgány doporučováno spojování několika menších obcí pod jeden správní útvar do střediskové obce. Tato myšlenka není nová, byla diskutována již v minulosti. Přitom bylo poukazováno na přednosti tohoto opatření, ale i na zápory. Při zdůvodňování tohoto opatření byla zdůrazňována skutečnost, že tam, kde pro práci národních výborů nejsou uvolněni funkcionáři, je práce po normálním zaměstnání po večerech a někdy i po nocích mnohdy těžkým břemenem pro ty poslance národních výborů, kteří svoje funkce vykonávají svědomitě. Naproti tomu praxe ukázala že i na malých obcích, kde jednotliví funkcionáři (hlavně předseda, tajemník a členové rady jako předsedové komisí) svědomitě plnili své funkce a uměli kolem sebe vytvořit aktiv stejně odpovědných funkcionářů dalších, nedělala práce v agendě národního výboru zvláštní potíže. Je ještě však řada dalších otázek, které svědčí koncentraci do větších správních celků.

Splatností od 1. ledna 1986 přestává fungovat Místní národní výbor v Krašovicích a naše obec – dnes už jen osada – se od téhož dne stává součástí střediskové obce Dolní Bělá. V místě bude fungovat občanský výbor. Záležitost integrace byla nejprve projednávána ve stranickém orgánu, kde bylo ONV doporučeno přejít pod střediskovou obec v Horní Bříze. Tato alternativa později padla, protože obec Trnová bude i nadále fungovat jako samostatná a stávající předpisy v této záležitosti údajně nedovolují integrovat přes místo, kde je dosud samostatný národní výbor. Po této informaci bylo poznovu jednáno ve stranickém orgánu. Rozhodnuto integrovat do Dolní Bělé. Tak rozhodlo i plenární zasedání MNV na své listopadové schůzi.

Naše obec měla v minulosti dobré styky s Dolní Bělou. Byly zde konány oslavy 2. máje už za doby rakouské monarchie a potom v době 1. republiky. Čilé styky byly i po stránce tělovýchovné (DZJ), od roku 1939 chodili žáci z naší obce do bývalé měšťanské školy v Dolní Bělé, když měšťanská škola ve Všerubech.

Pro integraci do Dolní Bělé mluví i dnes ta skutečnost, že bývalé zdejší JZD je součástí ekonom. Celku JZD Mír v Horní Bělé, v Dolní Bělé je školní obvod pro 2. stupeň základní školy, patříme tam zdravotním střediskem, tamní obchodní dům je dobře zásoben spotřebním zbožím.

V podtextu diskuse k integraci při jednání stranického orgánu byla znát i jistá míra trpkosti nad tím, že národní výbor, který zde fungoval od roku 1945 končí svoji činnost.

Osobně ty soudruhy, kteří takto hovořili, chápu. Stál jsem u kolébky zrodu národních výborů jak v této obci, tak i na bývalém okrese Kralovice. V roce 1945 a několika dalších letech následujících jsme měli 105 národních výborů a z nich 24 pohraničních. Pracovali v nich lidé (hlavně v pohraničních částech okresu) kteří neměli často vůbec žádné zkušenosti z veřejné práce. Někteří z nich odpadli, většina zůstala. Dnes už nikdo nesečte hodiny, které tito funkcionáři strávili o večerech a nocích v úřadovnách národních výborů pro dobro a prospěch obce a jejího lidu. Obzvláště vzpomínám na kritický rok 1947, rok nebyvalého sucha a z toho i neúrody, kdy funkcionáři národních výborů se starali o to, aby to málo, co se tehdy urodilo, se dostalo na stůl pracujících.

V ten čas než zvedala hlavu reakce, poctiví funkcionáři národních výborů jí byli trnem v oku, byli označováni,

špinění, ale vydrželi na svých místech. Na schůze do Kralovic (kam byli zváni pravidelně jednou měsíčně) jezdili na kole. Funkce byly čestné bez jakéhokoli nároku na odměnu.

Řada z těch, kteří po válce kladli základy naší státní správy, už není mezi námi. Ti, co sami nezažili, těžko pochopí. Mezi nimi byli také mladí lidé, měli rodiny, děti, přes den často namáhavá práce v továrně, na polích, večer úřad. Rozpisy dodávkových úkolů pro zemědělce, rozdělování potravinových lístků do roku 1953, přidělování lůžkovin, pracovních oděvů, obuvi, o ostatních povinnostech nemluvě.

Od roku 1948 započala akce Z (zvelebování měst a vesnic). Zpočátku jen akce z místních zdrojů (u nás první akce byla oprava cesty od lesovny směrem k rybníku). Později vedle neinvestičních i akce investičního rázu.

K nepoznání se změnila tvář vesnice přičiněním jejích obyvatel.

IX. sjezd KSČ v roce 1949 přijal usnesení o postupném uskutečňování socializace vesnic. I zde mají hlavní podíl vedle stranických funkcionářů i funkcionáři národních výborů. Toto údobí je zevrubně popsáno v tomto dílu této knihy.

Začíná tedy nová etapa ve vývoji naší vesnice od Litého přes Lozu, Bučí a k nám. Chvilí bude trvat, než si na nový způsob zvykne.

Soudruh Gustav Husák

opět zvolen prezidentem ČSSR.

Stalo se tak 22. května 1985 ve Vladislavském sále Pražského hradu. Poslanci Sněmovny lidu i Sněmovny národů jednomyslně zvolili s. Husáka na další období hlavou státu. Po volbě složil s. prezident ústavou předepsaný slib, načež vykonal přehlídku čestné rota pražské posádky.

Rozkvět naší obce

Asi od roku 1930 bydlel ve zdejší hájovně a pracoval jako lesní hajný s. Josef Výška. Byl to dobrý člověk. Ihned po svém příchodu do obce se zapojil do veřejné činnosti, po válce pracoval v národním výboru jako předseda zemědělské komise. Asi v roce 1950 byl od nás přeložen do funkce polesného polesí Stýskaly.

Protože vykonával také funkci předsedy a později mysliveckého hospodáře zdejšího mysliveckého sdružení, pozvali jej zdejší myslivci v roce 1970 na hon a poslední leč, která se konala v hostinci v Bučí. Z účasti na honu se omluvil, na večerní posezení mezi myslivce přišel (a rád, jak se přiznal). Přijel autobusem do Krašovic, celé odpoledne procházel obcí a srovnával. V užším kroužku večer uvedl, jak byl překvapen změnami, ke kterým zde v době jeho 20leté nepřítomnosti došlo. Obzvláště hodnotil růst čtvrti Za rybníkem ale i v dalších částech obce, přes opravené domy, školu, hřbitov, zahrady a zahrádky. Svá pozorování nakonec shrnul v myšlenku, že nám, kteří zde bydlíme stále, nepřijdou na mysl změny, ke kterým postupně dochází.

Soudruh Výška už není mezi živými. Důchod prožíval v Plzni, zemřel v roce 1985, pohřben byl bez obřadu.

Tato vzpomínka je zároveň projevem úcty k člověku, který po řadu let v naší obci bydlel a pro její rozkvět hodně vykonal. Narodil se v Nebřezinech v zemědělské rodině, za pobytu u nás ovdověl a znovu se oženil.

Cvičí se i po spartakiádě

Naše obec má dlouholetou tradici v oblasti tělovýchovy. Ještě v době Rakouska-Uherska zde byla založena tělovýchovná organizace „Dělnická tělocvičná jednota – DTJ- jejímiž členy, cvičiteli a funkcionáři byli dělníci z naší obce (r. 1912).

V době 1. republiky se v Krašovicích pilně cvičilo. V zimě v sále hostince u Mádrů, určitý čas (kdy došlo k neshodě mezi hostinským a vedením DZJ) v sále pohostinství v Bučí. V době letní se cvičilo „na panské zahradě.“ To bylo místo pod školou, dnes objekt JZD. Mezi dvěma řadami krásných vzrostlých kaštanů bylo ušlapáno rovné hřiště na cvičení prostá i na náradí (hrazda, bradla). Cvičili žáci, žačky, dorostenci a muži. Jeden čas i členky. Nikdy nebyla nouze o cvičitele. Vytvářela se zde kontinuita tělovýchovné činnosti od dětských let po věk dospělosti. Pro cvičitele byly pořádány kurzy (zpravidla ve Třemošné), kurzy pro vychovatele byly pořádány v Plzni.

Ve 30. letech zde byla založena organizace Sokola. Ten zvláštní aktivitu neprojevoval.

V době protektorátu byly obě tyto organizace rozpuštěny.

Po 2. světové válce se začala slibně rozvíjet činnost DTJ. Potom došlo ke sjednocení tělovýchovy pod hlavičkou Sokola a tělovýchovné hnutí u nás začalo stagnovat.

Až v poslední době dochází k oživení. Je lépe využívána školní tělocvična, cvičí žáci a žákyně, ženy, které nacvičovaly na spartakiádu se scházejí dvakrát týdně ke cvičení aerobiku. – Po vybudování kurtu pro tenis na školní zahradě projevují zájem o tento druh sportu mladí lidé v místě.

Je škoda, že se mezi mladými lidmi v naší obci nenajde dost nadšenců, kteří by se ujali hlavně mládeže ve prospěch jejich tělesného a mravního rozvoje.

Vzdělanost obyvatelstva naší obce

Ve svých zápisech z minulých let jsem podle dostupných pramenů zevrubně popsal vývoj školství u nás, s čímž bezprostředně souvisí i vzdělanost našich občanů. Na základech, které získávají žáci v základních školách, lze stavět další vzdělávání na školách středních a školách vysokých. Vedle vzdělání, které poskytují jednotlivé typy škol, žije mezi námi řada těch, kteří se vlastní pílí a sebevzděláním dopracovali vysoké míry inteligence. To bylo možno pozorovat hlavně v době minulé, kdy nebyla možnost v takové míře, jako je tomu dnes, věnovat se studiu na školách toho kterého typu. Už jenom cesta do Plzně od nás, kde byly v minulosti jednotlivé střední školy, byla spojena s velkou obětavostí toho, kdo tyto školy navštěvoval. Vlák z Horní Břízy do Plzně odjížděl ráno o půl sedmé, odpolední spoj z Plzně přijížděl o půl šesté. Připočteme-li tři hodiny, které strávil student na cestách do Horní Břízy a zpět domů a další hodinu cesty vlakem, byly to čtyři hodiny času spojené jen s dojížděním. Vezmeme-li v úvahu i výdaje (jízdné, nákup knih, obuv, ošacení, strava apod.) poznáme, proč do škol chodili povětšinou žáci dobře situovaných rodin. Studoval-li chlapec či děvče z proletářské rodiny, bylo jejich studium spojeno s velkým odříkáním studenta i jeho rodiny. Z toho důvodu mnoho žáků základních škol, lze stavět další vzdělávání na školách středních a školách vysokých. Vedle vzdělání, které poskytují jednotlivé typy škol, žije mezi námi řada těch, kteří se vlastní pílí a sebevzděláním dopracovali vysoké míry inteligence. To bylo možno pozorovat hlavně v době minulé, kdy nebyla možnost v takové míře, jako je tomu dnes, věnovat se studiu na školách toho kterého typu. Už jenom cesta do Plzně od nás, kde byly v minulosti jednotlivé střední školy, byla spojena s velkou obětavostí toho, kdo tyto školy navštěvoval. Vlák z Horní Břízy do Plzně odjížděl ráno o půl sedmé, odpolední spoj z Plzně přijížděl o půl šesté. Připočteme-li tři hodiny, které strávil student na cestách do Horní Břízy a zpět domů a další hodinu cesty vlakem, byly to čtyři hodiny času spojené jen s dojížděním. Vezmeme-li v úvahu i výdaje (jízdné, nákup knih, obuv, ošacení, strava apod.) poznáme, proč do škol chodili povětšinou žáci dobře situovaných rodin. Studoval-li chlapec či děvče z proletářské rodiny, bylo jejich studium spojeno s velkým odříkáním studenta i jeho rodiny. Z toho důvodu mnoho žáků základních škol, kteří měli předpoklady ke studiu, studovat nemohlo.

Náš psycholog doc. Bláha v jedné ze svých studií uvádí v této souvislosti na adresu našich tehdejších poměrů tuto fázi: „Co semen na lánech lidských duší zůstalo nevzešlých.“

Úvahy o nevzešlých semenech doc. Bláhy patří minulosti.

Dnes je docela jiná skutečnost. Naše ústava uvádí vedle jiných práv člověka také právo na vzdělání. Od 1. září 1985 vešel v platnost zákon o desetileté povinné školní docházce. Veliká většina mladé generace získá tak úplné střední vzdělání studium na odborných učilištích, odborných školách a na gymnáziích. Vzdělání je bezplatné, doprava studenta do sídla škol a učilišť zajištěna, rovněž tak stravování. Obzvlášť velké výhody mají studenti vysokých škol, kteří vedle nízkého poplatku za bydlení v koleji a stravování v menzách mají možnost získat stipendium buď sociální či prospěchové nebo obojí.

S léty se zpřísňují požadavky na vzdělání v jednotlivých úsecích naší činnosti. Proto je dnes běžným jevem, že někteří absolventi středních škol kteréhokoliv směru večerním nebo dálkovým studiem získávají vysokoškolské vzdělání. Bývají to zpravidla lidé zralého věku, často ženatí, otcové nebo matky rodin. Ti vedle plnění povinností ve svém normálním zaměstnání studují po řadu let po večerech a nocích, účastní se seminářů v konzultačních střediscích nebo v sídle školy, skládají zkoušky, zápočty, obětují vlastní prostředky na cesty do sídla školy.

Přitom jsou to zpravidla lidé skromní, kdy často jen nejbližší z jejich okolí vědí, že se přiblížilo doba jejich promoce.

A proč tuto záležitost uvádím v kronice? To proto, že i v naší obci je řada těch, na které se hodí to, co je výše uvedeno. Protože studium při práci přináší řadu odříkání – slovem je to řehole – tudíž zde uvedena jména těch, kteří se ctí obstáli na cestě za vyšším vzděláním.

Jsou to: Zdeněk Švamberk a Miloslav Pašek, kteří absolvovali stř. prům. školu dopravní, Blanka Karlovcová – přírodovědecká fakulta UK v Praze, Josef Henzlík a Antonín Pašek, oba inženýři ekonomie, Jaroslav Tupý – inženýr elektro, studium na vysoké škole elektrotechnické v Plzni končí Václav Janouškovec.

Služby obyvatelstvu

o kterých se dnes hodně mluví a píše jsou jistě zařízení potřebná jak ve městě, tak na venkově. Z tisku, rozhlasu a televize se dovídáme, jak kde se národní výbory – jako zřizovatelé těchto služeb – o tuto záležitost starají. Ne každý člověk si umí spravit všechno, co se pokazí – od opravy střechy po kapající kohoutek u vodovodu. To zná každý, kdo má vlastní střechu nad hlavou a musí se starat, aby nu na hlavu nepršelo.

I v naší obci bylo v minulých letech několik řemeslníků, kteří po své normální práci vypomáhali spoluobčanům podle charakteru své profese. Byli to dva zedníci, jeden klempíř a jeden truhlář. Za to, že tyto řemeslníky takto vypomáhali, byli pojištěni pro případ úrazu a podle platných předpisů odváděli určité procento z účtovaného výdělku do pokladny národního výboru.

Postupem času zedníci odpadli, truhlář zemřel (Stanislav Brandtl) klempíř po autohavárii musel práce zanechat. A tak jsou naši občané nuceni hledat pomoc v naléhavých případech kde se dá. Ke spokojenosti tento stav jistě

neslouží, těžko však někoho vinit, že se nenajde ten, kdo by pomohl. V novinách jsou tito lidé často nazýváni fušery, je jim vytýkáno, že potřebný materiál a součástky si obstarávají na pracovištích a na celé věci vydělávají. – Snad je to někde a někdy pravda. U nás tomu tak není. Vypomohou-li naši lidé, je to vždy za rozumnou úhradu.

O celé šíři této problematiky by hlavně mohl vyprávět ten, kdo si ve své režii staví rodinný domek. Tam, kde je v rodině zedník, tesař, instalatér či jiný pracovník užité profese, tam je stavebníkovi hej. V opačném případě ouvej.

Při té příležitosti se vybavuje vzpomínka z mého dětství a mládí, kteří řemeslníci v ten čas u nás byli. Začnu-li při silnici směrem od Bučí hned na začátku měl svoji dílnu kovář František Kubíček. Tehdy bylo v obci asi šest párů koní, tedy s dováním koní zdejších sedláků a koní z okolních vesnic bylo práce dost. Krom toho vozy, vozíky, opravy náradí od železa, broušení seker, motyk, nákladů, bran až po okování dřevěných podešví dřeváků pro kluky – to byly služby kováře. V práci mu pomáhali postupně jeho dva synové.

V Zadním koutě bydlel pokrývač Vojtěch Klik. Ten sice pracoval v hornobřížské továrně, ale nikoho neodbyl, když přišel požádat o jeho pomoc.

V ulici byl obuvník – česky švec. Za mého mládí Jan Košák, typická postava. Od dětství měl zdeformována chodidla, na nich boty v podobě kopyta. Byl starý mládenec. Jeho otec byl uhlířem, který páčil dřevěné uhlí po lesním katastru naší obce (ještě dnes možno poznat místo, kde stál mlíř). Jeho syn byl věhlasný lékař v Plzni. – nebylo, co by švec nespravil a hlavně za lacino. Zemřel na následek úrazu, který utrpěl při pádu ze schodů obchodníka Münzera.

Po Košákově švecoval a v témže domku bydlel František Desort.

V obci byl kolář Josef Věbr. Kol jeho domu byly vyloženy hráně tvrdého dřeva a křísnuté kmeny břízy složené ve tvaru jehlanu. Trakaře – po našem tratary – byly dílem tohoto mistra svého oboru. Selské vozy a žebříňáky si od něho odváželi sedláci ze široka daleka. Po chalupě se u Věbrů říkalo (a dodnes říká) Na hvízdalce.

Od koláře byl skok k truhláři. Ve třicátých letech si zde postavil obytné stavení a dílnu Stanislav Brandtl.

Zpočátku pracoval sám, později měl učně a pomocníka. Z jeho dílny vycházely výrobky velmi dobré kvality, byl vyhledáván zákazníky ze širokého okolí. Zemřel náhle v roce 1984. Moc v obci scházejí jeho ruce.

Za mého dětství byly v obci tři hospody. U Königů (č. 22), u Mádrů a u Šimlů – v místě, kde dnes bydlí Karel Vynáhlovský. V prvních dvou hostincích byl sál a řeznictví u třetího pouze sedárna (a podle doslechu velmi dobré pivo). Třetí řezník v obci byl Josef Vaiz (dnešní prodejna Jednoty).

Do krašovického mlýna se sjížděli mleči z širokého okolí. Z moderního zařízení mlýna vycházela mouka velmi dobré jakosti. Starý pan Moravec z Trnové se v práci v mlýnici ustaral. Proslavená byla i zdejší pila. Hlavním odběratelem řeziva bylyzypč. Keramické závody v horní Bříze. Na píle nacházelo celoročně obživu několik pracovníků. – byly tu dva obchody: U Kroupů (dříve u Klingerů) a u Münzerů. Münzer vykupoval od zemědělců také po žních obilí.

V Krašovicích se pekli i chléb. V pekárně ve mlýně, u pekaře Hertla a u pekaře Frant. Cinka. Hertl pekli jen pro místní spotřebitele, chléb z mlýnské pekárny byl rozvážen do okolí, také chléb od Cinků znali spotřebitelé nejen zde, ale i v okolí.

V místní hájovně bydleli vždy dva hajní na lesovně polesný – fořt. Příslušníci starší generace vzpomínají s úctou na hajného Vorla, který žil v obci dlouhá léta a který proslul tím, že byl po dlouhý čas režisérem v místním ochotnickém spolku. Panstvu z Plas tento jeho zájem nebyl pochutí, ale protože po strážce služební mu nebylo možno ničeho vytknout, nakonec ho nechali na pokoje. Tak tedy vypadala naše obec ve službách obyvatelstvu v minulosti. Po druhé válce se soukromí živnostníci zařazovali sami do pracovního poměru v továrnách, staří postupně dosloužili, po nich už mladí nenastoupili.

Zemětřesení

O pracovní sobotě 21. prosince 1985 jsme byli svědky nebývalého úkazu. Asi v 11:30 hodin se zachvěla po několik vteřin země. Úkaz byl doprovázen silnou detonací, která připomínala hukot vlaku, který jede ne po kolejích, ale po silnici. Detonace přicházela směrem od severu (od nás směrem na Mrtník). Zemětřesení se projevilo chvěním nábytku, drnčením sklenic a nádobí v příborníku a detonací. Mnoho lidí se tímto úkazem vylekalo, protože zemětřesení není u nás běžným jevem.

Podle novinových zpráv bylo epicentrum zmíněného úkazu určeno do prostoru mezi Chebem a Kraslicemi o síle 5,6 RichtEROVY stupnice.

Chvění bylo zaznamenáno i v Praze. Občané blízkého i vzdáleného okolí, kteří zemětřesení pozorovali, byli požádáni, aby své poznatky sdělili Geofyzikálnímu ústavu Československé akademie věd v Praze. – Podle vyjádření odborníků, kteří vystoupili v televizi lze očekávat i v budoucnosti, že se podobné jevy mohou u nás opakovat. Nebudou však mít tragické následky jako tomu bylo letošního roku v Mexiku.

Zemřelí:

1. Rudolf Landa nar. 30. 3. 1903 + 2. 2. 1985

2. Jaroslav Mader	1. 11. 1947	+ 6. 5. 1985
3. Zdeňka Duchková	1. 1. 1908	+ 3. 8. 1985
4. Jaroslav Pešík	11. 4. 1929	+ 14. 10. 1985
5. Václav Věbr	10. 10. 1901	+ 3. 12. 1985

Čest jejich památce!

V Krašovicích v únoru 1986

Karel Karlovec v. r.

Rok 1986

Rok 1986 vyhlásila Organizace spojených národů rokem míru a tato náplň jistě nebyla stanovena náhodou. Obrovské zásoby jaderných zbraní, které se za uplynulá léta nahromadily ve zbrojních arzenálech, představují pro lidstvo všech světadílů veliké nebezpečí. Lidé doslova sedí na tunách výbušnin, které ohrožují samu existenci lidského rodu na zemi.

OSN proto právem vyzvala, aby se rok 1986 stal rokem masových akcí na obranu míru. Této výzvy uposlechlý milióny lidí, jejichž ruce se skutečně i symbolicky spojily na různých koncích světa v pevný řetěz.

Významným přínosem pro upevnění míru byly návrhy a konkrétní kroky socialistických zemí, zejména Sovětského svazu. Jednostranná sovětská opatření, směřující k odstranění hrozby války, diplomatické i vojenské ústupky v zájmu dosažení oboustranně přijatelných dohod, nemají v dějinách obdoby. Žel, ani tyto kroky nenašly u druhé strany pochopení. A tak akce na obranu mru budou nepochybně pokračovat ve stejné míře i v době budoucí.

Na XXVII. Sjezdu sovětských komunistů bylo zdůrazněno, že drsné reality jaderného věku vylučují válku jakožto pokračování politiky. Pokračováním politiky může být jedině mír. Válka to je alternativa šílená.

Lidstvo zřejmě prožívá v tento čas nehlubší krizi v celém svém dosavadním vývoji. Nic takového dosud tady nebylo. Jestliže rozum lidí nebude kontrolovat jejich sílu, zahyne lidstvo a zahyne vše živé.

Půldruhého roku mlčely sovětské jaderné střelnice. Sovětské návrhy se stále zřetelněji stávají věcí všech národů. V tom je zdroj neporazitelnosti v boji za mír.

Vládnoucí kruhy imperialismu se nejvíce obávají úspěchů přestavby ekonomického a sociálního příkladu socialismu, jeho nesporných předností. Proto je tu snaha vyčerpat nás horečným zbrojením a „uzbrojit bolševiky do ekonomické smrti.“

Po Reykjavíku vyhlásila vláda USA tzv. strategickou obrannou iniciativu (SDI) za pojistku amerického lidu. SDI je zakázka pro vojenskoprůmyslový komplex na 20 až 25 let. Její cena se odhaduje na mnoha biliónů dolarů. Nikdy v minulosti neměli výrobci smrti takovou jednorázovou objednávku. Zlatý déšť zisků SDI se mění ve zlatý liják. V tom je podstata, že tolika peněz se vojensko průmyslový komplex nevzdá.

Podle novinových zpráv od roku 1945 militarismus vinou závodů ve zbrojení zadržel rozvoj civilizace nejméně o 15 let. Náklady na výzkumné a konstruktérské práce na jednotku vojenské výroby jsou dvacetkrát vyšší než na jednotku výroby civilní. A co z toho má lidstvo: více než 50 tisíc jaderných bojových hlavic, smrt pro všechno živé na zemi s účinností šesti tisíc válek takových, jaká byla druhá světová.

Tento hrozný plod militarismu je nebezpečný tím, že vyjímá závody zbrojení zpod kontroly.

V Reykjavíku SSSR přistoupil na největší kompromisy. Ale i ty mají své meze. Američané to nebyli ochotni pochopit. Řekněme: zatím nebyli. Logika života je k tomu přinutí. Dříve nebo později.

Militarismus je v obraně. Bránit se však bude zuřivě a přitom bude otravovat západní společnosti pomluvami, lhaním a výmysly o „sovětské hrozbě.“ Myšlenky však zastavit nelze.

Myšlenky míru, které ovládly masy, se staly materiální silou.

Pravdu o jaderné válce, o SDI, pravdu krutou a nelítostnou musí zvat všichni. Boj za mír je těžký, vyžaduje moudrost, vytrvalost a odpovědnost.

Z našich vnitřních záležitostí znamenám, že ve dnech 23. – 27. března byl konán XVII. Sjezd KSČ (Sovětské komunisté zahájili XXVII. Sjezd KSSS 25. února 1986).

Jak šel život v naší obci

Nežijeme ve vzduchoprázdňém prostoru, ale ve společnosti lidí a tak světové i vnitřní záležitosti měly živý ohlas v myšlení a konání našich občanů. Hlavně naši starší vrstevníci srovnávají. Díky činnosti předchozí generace se naše země stala silnou s lidmi vzdělanými. Socialismus vymýtil nezaměstnanost, lidi bez přístřeší, hlad a bídu. A to bez ohledu na válku a její důsledky.

To jsou objektivní příčiny. V nedávné minulosti byly za ně schovávány i subjektivní příčiny, naše vlastní hříchy. Nebyl včas uskutečněn přechod z extenzivního na intenzivní hospodářství. Znepokojeně vzrůstal byrokratismus. A průměrnost to je vždycky zkosnatělost a stagnace.

4. plénu ÚV KSČ ukázalo cestu. Veřejná informovanost a kritičnost jsou dobré zásady. Tisk obsahuje zloděje, úplatkáře, výrobce falešných hlášení i jiné narušovatele zákona a morálky, zvedá hlas hněvu nad nehospodárností (na plýtvání nemáme).

Ekonomové, kteří méně trpí emocemi říkají: „buď zákon hodnoty, plánovitě řízený socialistický trh, normální zbožné peněžní vztahy nebo nesčetné konflikty se zdravým rozumem a trestním zákoníkem. Buď rovnostářství ve velmi skromném nedostatku nebo nerovnost v blahobytu.“

Ze zpráv tisku vidíme, že přestavba učinila první kroky, ale bourání silné zdi byrokratismu bude asi ještě dlouho trvat. Má totiž hluboké základy.

Žijeme na vesnici, kde ekonomické výsledky ovlivňuje v podstatné míře počasí.

Zima byla celkem příznivá, jak jsme si v posledních letech zvykli. V lednu padal sníh, ku konci měsíce úplně roztál, mrazy maximálně – 13 °C.

Únor bílý – pole sílí, říká naše přísloví. Sníh ležel po celý měsíc, zesílily mrazy od – 15 do – 20 °C (to bylo 24.2.) Posypové vozy okresní správy silnic byly v plné permanenci, v důsledku sněhové kalamity byly čas od času zpožděny autobusy. Pro nedostatek uhlí pro domácnosti stížnosti vzneseny nebyly. V březnu nastalo částečné oteplení, sníh roztál, ku konci měsíce menší noční mrazíky. 6. března 1986 byla nejbliže naší planetě Halejova kometa. Tomuto úkazu byla věnována velká pozornost. 9. března jsme přivítali špačky a čejky, o několik dní dříve skřivany. 24. března byl zahájen XVII. Sjezd KSČ. O jeho průběhu jsme byli informováni tiskem, rozhlasem a přímými televizními relacemi. V dubnu nastalo pěkné jarní počasí. 7., 8., 9. dubna byla v Praze naměřena teplota + 25,5 °C. Podle zpráv meteorologů nejvyšší teplota od 8. dubna r. 1848 s teplotou 22,5 °C. Tak byly vytvořeny ideální podmínky pro jarní polní práce, které byly skončeny ve velmi krátké době. Také zahrádkáři měli napilno podle hesla: jak zaseješ, tak sklidiš. Někteří z nás (také mezi ně patřím) budují fóliovníky nebo skleníky. Oba druhy podstatně urychlují vzrůst zeleniny, investice do nich vložené se v krátké době vracení.

Znepokojení a odsouzení vyvolala zpráva, že v nočních hodinách 16. dubna 1986 bombardovala americká letadla lybijská města Tripolis a Bengázi. Letadla startovala v Velké Británii, po předchozím souhlasu britské ministerské předsedkyně.

Měsíc květen byl ve znamení důležitých událostí. Prvomájové oslavy byly konány v Dolní Bělé, 180 účastníků je standart naší obce. Pro děti a staré občany byl přistaven autobus. Projev před obchodním domem přednose ředitel ZKZ v Horní Bříze ing. Široký.

Volbám do zastupitelských orgánů všech stupňů, které se konaly ve dnech 23. a 24. května, předcházela řada předvolebních schůzí, kde byli voliči seznámeni s kandidáty do jednotlivých stupňů zastupitelských orgánů a s volebními programy pro jejich funkční období.

Dne 29. dubna byla konána tato schůze v místní pohostinství v Krašovicích, 14. května pro celou střediskovou obec v kulturním domě v Horní Bělé. V obou místech byla účast voličů velmi dobrá, rovněž průběh odpovídal důležitosti této politické události. Vlastní volby prošly důstojně, všichni kandidáti byli zvoleni. Podrobnější zpráva o výsledcích voleb je uvedena na dalších stránkách tohoto zápisu.

Počátek června byl deštivý, po desátém deště ustaly, nastala sklizeň sena, které nebylo zvláštní kvality ani co do množství (otavy byly bohatší), v krásném slunečném počasí schlo seno „nahrabích“ plně se osvědčila mechanizace. I občané měli možnost nabídnout seno JZD (60 – 90 Kč za 1 q).

Po příznivém červnu nastal nestálý červenec, deště střídala 4 – 7 °C, odpoledne 12 – 18 °C. Od 20. se počasí ustálilo. Houby zatím nerostly, borůvek byla průměrná úroda. Ve zdejší prodejně Jednoty bylo v tomto roce vykoupeno:

5 105 kg borůvek (20 kg/1 kg) 102 100 Kč

256 kg businek „ „ 5 120 Kč

101 kg suchých hub, hříby po 100 Kč, ost. Méně 9 800 kg padaných jablek po Kč za kg.

Srpen – měsíc žní. Do poloviny měsíce teplé žňové počasí, po 18. vydatné deště, které žně zpožďovaly. Na zdejším katastru bylo pěstováno v trati U Tlucné žito, na jehož kosení došlo pozdě, bylo polehlé, proto zde byly značné ztráty. V trati Na lesíku byl poprvé (za trvání družstva) pěstován len. V dobře připraveném poli se mu dobře dařilo. V době květu přitahovala tato pastva pro oči nejen místní lidi, ale i ty, kteří tudy projížděli. Trhání, obracení, sklizeň a odvoz lnu byla záležitost mechanizačních prostředků. Ekonomický výsledek byl údajně velmi dobrý.

Dne 21. srpna bylo ukončeno asfaltování silnice mezi Krašovicemi a Trnovou. Úprava se děla za provozu, hromádky šterku ztěžovaly dopravu. V pozdním létě a na podzim si přišli na své houbaři. Hříby, kozáky, křemenáče, babky, klouzky, máselnice, holubinky, bedly, žampióny václavky a jak se všechny ty hnědé bílé, růžové, červené, fialové jmenují jsme nacházeli na cestách, na pokrajích lesa, v dubínách, smrčinách, v chladu i na výsluní hlavně v měsíci září v míře bohaté, přebohaté. Za svého života jsem nepoznal mnoho let tolik štědrých na tyto plody našich lesů.

Houby rostly když „šel měsíc nahoru“ i když ho ubývalo, nacházeli jsme ráno, nacházeli i ti, kteří se vydali do lesa večer po práci.

V lese jsme nepotkávali pouze houbaře místní, přijížděli v autech v Plzně, ale i z Mostecka, Sokolovska i z jiných míst.

Přáli jsme každému úspěch v lovu za pochoutkou vonící večere, bramboračky s houbami či jiných úprav jednotlivých druhů hub vedle pobytu na zdravém letním vzduchu a v naději, kolik toho právě dnes najdu. V zápisech z minulých let jsem uváděl výčet jedlých hub, které nacházíme v našich lesích, z nichž však jenom malou část houbaři sbírají, protože méně známé druhy přesně neznají. Ty sebere ten, kdo je zná. Horší je, když nacházíme houby rozkopané, půdu rozhrabanou a podhoubí zničené. Jako po divočácích, myslíme si pro pohledu na tu spoušť. Tak by se přátelé přírody chovat neměli. Při tom jsem vyzoroval, že to nedělají děti. Sám také rád houby hledám už od svých dětských let. Tenkrát se říkalo, že houby jsou maso chudých. Prvního hřiba jsem našel 16. května. Byl úplně zdravý, vážil 53 dkg. Kde? Inu v lese.

S velkou pozorností i nadějami bylo sledováno jednání nejvyšších představitelů SSSR a USA s. Gorbačova a prezidenta Reagana v Reykjavíku 11. a 12. října 1986.

V tomto roce jsme prožili krásný slunný podzim, jakých jsme v posledních letech zažili poskrovnu. To jsme s radostí přivítali všichni, obzvláště pak stavebníci, kteří jsou s venkovními pracemi odkázáni na příznivé počasí. Betonovalo se ještě v prosinci, protože i v tento čas teplota neklesla pod nulu.

Sníh napadl několik dní před Vánoce. Byly tedy bílé Vánoce, jak se o nich sní v písních s vánoční tematikou. Konec roku pak byl již zase bez sněhu.

U nás se po celý rok pracovalo na vyvážení nánosu ze dna rybníka. Měl jsem původně v úmyslu napsat, že se pracovalo pilně, avšak podle jistých poznatků od tohoto příslovce raději upouštím. Materiál byl vyvážen na louku v Loužku, na pole nad rybník a do Zástruží. Část materiálu odvezli zahrádkáři. Při výjezdu z rybníka bylo poškozeno několik lip (zbytečně).

Mezi Krašovicemi a Bučím se provádí průklest olší a vrb podél Bělského potoka. Provádí Povodí Vltavy.

Úroda ovoce byla v tomto roce průměrná. Třešně se urodilo méně, stejně tak jablek. Naproti tomu byla veliká úroda hrušek. Padaná jablka byla ve zdejší prodejně Jednoty vykupována pouze jednou (za 1 Kč 1 kg). Mnozí zahrádkáři setřásali dobrá jablka a nabídli je jako padané, protože jiný způsob zpeněžení ovoce není.

V zápise z minulého roku jsem uvedl, že odvoz odpadků z domácností se provádí jednou za 14 dní nákladním autem MNV za roční poplatek 40 Kč. Od listopadu r. 1986 se provádí odvoz odpadků jednou týdně „kuka vozem“.

Za tím účelem byly do těch domácností, kde občané platili za odvoz, dodány popelnice. Poplatek byl zvýšen na 70 Kč ročně. I tak je tato činnost prospěšná, přičemž jsou však případy, že ne všichni občané se tímto způsobem odpadků zbavují a lze tudíž předpokládat, že divoké skládky budou se vyskytovat i nadále.

Po zkušenostech z roku 1985, kdy bylo u nás poprvé konáno setkání s důchodci (organizace ČČK) bylo toto setkání konáno i v roce 1986 a sice hned dvakrát. Poprvé to byla opět místní skupina ČČK, podruhé byl svolavatelem Dohlížecí výbor Jednoty. Program setkání byl obdobný z roku minulého. Vyhrávala místní skupina hudebníků (Mir. Věbr a Jar. Týr) konferoval s Lavička z Mrtníka. Obě setkání byla zdařilá. Účastníci se netajili projevy uznání pořadatelům za uskutečnění tohoto záslužného činu.

Zásobování obyvatelstva potravinami se uskutečňuje v místní prodejně Jednoty. V době 1. republiky bylo možno u nás vedle obchodu Oskara Münzera (nevrátil se s manželkou a se synem z koncentračního tábora) nakupovat v prodejně Západoč. Konzumního družstva, které poskytovalo tyto služby pro celý Zpč. kraj. Dnes je to Jednota se sídlem v Plasích pro celý okres Plzeň sever. Člen zaplatí členský podíl a tím má možnost nákupu v prodejně Jednoty. V bývalém ZKD dostávali členové družstva vždy ku konci každého roku tzv. dividendy, podíl ze zisku družstva. Dividendy se vyplácely podle výše obnosu, který člen družstva za rok utratil. Za každý nákup si kupující odnesl z prodejny kupon s vytištěnou částkou útraty za nakoupené zboží. Obnosy těchto kuponů spotřebitel ku konci roku sečetl, zabalil do sáčku, napsal jméno a číslo členské knížky a výši celoroční útraty za nákupy. Členové dohlížecího výboru součty namátkově kontrolovali. Podle výsledků hospodaření družstva byla stanovena výše dividend. – I dnes členové LSD Jednota dostávají podle hospodaření družstva podíly. Ty jsou někdy vyšší, jindy nižší. Dnes však na ně členové nečekají s takovou dychtivostí jako tehdy..

Pokud má spotřebitel zájem o průmyslové zboží, může si je zakoupit v obchodním domě v Dolní Bělé. Vedle elektrospotřebičů, rozhlasových a televizních přijímačů lze tam nakoupit instalační materiál, kamna, domácí vodárny, drobné technické potřeby pro domácnost, hřeby apod. V oddělení textilií nakupují zpravidla ženy. Je zde i prodejna obuvi. Stavebniny je možno nakoupit ve skladech v Plasích, ve Třemošné, v Chrástu a Nýřanech. Vedle prodejny potravin máme u nás pohostinství Jednoty. Ti, kdo mají čas a zájem zajít si vypít svoji dávku piva či jiných tekutin, chválí pořádek, obsluhu a úslužnost zdejší hostinské.

Na stránkách 88 – 103 této knihy jsem zevrubně popsal vznik a vývoj tehdejší obecné školy v Krašovicích.

Podle programů, které byly k dispozici. Po výstavbě budovy pro základníškolu v Trnové a po přechodu žáků z Tlucné do základní školy v Dolní Bělé klesl zde počet žáků tak, že z pětiletí se stala škola trojletí a po dalším úbytku dětí škola dvojletí. Počty žáků zdejší základní školy ukazuje přehled:

Ve školním roce 1981-82	40 žáků
1982.83	43 žáků
1983.84	40 žáků

1984-85	32 žáků
1985.86	35 žáků
1986.87	28 žáků

Podle počtu žáků zapsaných ve zdejší mateřské škole jeví se předpoklad počtu žáků

Ve školním roce:

Post. roč.	1987-88	1988-89	1989-90
1.	6.	3.	8.
2.	9.	6.	3.
3.	5.	9.	6.
4.	8.	5.	9.
Celkem	28.	23.	26.

Vzhledem k tomu, že pro trvání dvojtřídní školy je stanoven minimální počet žáků na třicet, je současný stav i výhled pro zdejší školu pod stanovenou hranicí. Z toho důvodu vyvolal odbor školství ONV PS jednání nejprve ve stranické organizaci v Krašovicích (ve dvou výborových a v jedné členské schůzi) s konečnou platností pak v radě a plénu MNV Dolní Bělé a v radě ONV.

Po řadě dohadů a nejasností svědčily pro zrušení zdejší dvojtřídky a převedení žáků o zrušení zdejší školy v D. Bělé tyto důvody:

Naše společnost potřebuje lidí stále vzdělanější. To musí zabezpečit již základní škola. Stejného vzdělání se má dostat všem dětem. Proto se výuka soustřeďuje do úplných základních škol. Děti jedno a dvoutrídních škol jsou v nevýhodě. Učitel se nemůže věnovat celou vyučovací hodinu dětem jednoho oddělení, ale musí tuto hodinu dělit podle počtu oddělení ve třídě

Málotřídní školy se neuzavírají administrativně. Každý návrh musí být schválen plenárním zasedáním MNV a ONV, přičemž musí být dodržena instrukce o základní škole ze dne 12. 7. 1985, kterou se řeší úpravy sítě zákl. škol. Instrukci vydalo ministerstvo školství v souladu s realizací zákona ČNR č. 47/78 Sb O státní správě ve školství.

Od 1. září 1986 přestala existovat zdejší základní škola a od téhož dne chodí žáci do úplné ZŠ v Dolní Bělé. Do školy jezdí autobusy ČSAD, ve škole je pro ně zajištěno stravování, ve školní družině mají žáci možnost setrvat do odjezdu autobusů domů.

Zvláštní škola v Krašovicích byla otevřena 1. září 1986 v budově dosavadní základní školy.

Zvelebovací akce

Jak už je vpředu zapsáno, byl rok 1986 u nás ve znamení dalšího provádění rekonstrukce rybníka. Lány této rekonstrukce byly vypracovány státním rybářstvím v Přelouči (ing. Kurka a dipl. Technik Urbánek). Investorem je JZD Mír v Horní Bělé jako vlastník rybníka, investorem úpravy hráze pak MNV v Dolní Bělé.

V letošním roce (1986) bylo započato s pracemi až počátkem července po zdlouhavém jednání investora s Povodím Vltavy, které čištění rybníka provádí. Úprava hráze, výstavby přehradní hráze v horní části rybníka a výstavba dvou kbelů je záležitostí národního výboru a dobrovolné práce občanů. Na tyto práce byla pro MNV uvolněna částka 640 000 Kč při materiálových nákladech 450 000 Kč. V roce 1986 bylo pokračováno v odstraňování porostů na hrázi (vrby a olše), pařezy byly odstřeleny trhavinou. Tyto práce odborně provedl zdejší občan mjr. Jaroslav Vébr.

Ze skrývky Kaolinky v Kaznějově byla automobily Tatra navážena zemina na hráz. Část hráze už je povezena šterkem. U hlavního kbelu u Sýpek s odpadním potrubím o průměru 80 cm je třeba osadit přístupovou lávku.. Z poloviny je navezena předělovací hráz, před dokončením je malý kbel, vybetonován základ záchytné vany a zbudováno bednění celého objektu. Zbývá dokončit navážení zbytku hráze a položit odpadní potrubí o průměru 60 cm.

V části u stavidla byl vybudován odtok potoka a vykáčeny olše. Byly vyhloubeny a vybetonovány základy rozdělovacího objektu. Část zeminy byla vyhrnuta na hráz rybníka.

Do konce rok 1986 byla tak vytvořena hodnota díla 640 000 Kč, přičemž materiální náklady nedosáhly ani 50 % rozpočtované částky. Stalo se tak zásluhou patronátního závodu Kaolinka Kaznějov – řed. zdejší občan ing. Josef Henzlík – který zajistil dovoz skývky z Kaznějova na hráz zdarma. Vedením prací na úpravě hráze je pověřen s. Jaroslav Tupý. Jemu podle potřeby pomáhali důchodci Josef Štál a Jaroslav Šváb. Pomáhali zde i ostatní občané při jamách a podzimních směnách NF.

Občanský výbor vykázal po čtyři směny 80 pracovníků. – V roce 1987 má být úprava rybníka ukončena.

V průběhu roku 1986 zajišťoval občanský výbor stavební úpravy pro zvláštní školu, opravení autobusové čekárny a výstavbu tréninkové stěny na tenisovém kurtu. Současně byla vyčištěna část koryta Tlucenského potoka ve čtvrti Pod hájkem.

Do plánu akce Z zařadil ONV výstavbu branného areálu Na bojišti v místě, kde bylo kdysi letní cvičiště DTJ. Doba výstavby je plánována na 2 roky. Plány objektu vypracovala s. Věbrová. V roce 1986 zde bylo odpracováno 500 brigádnických hodin.

Ukončení činností Národního výboru v Krašovicích

Příprava a výběr funkcionářského aktivu pro orgán národního výboru byla od roku 1945 záležitostí stranické organizace a Národní fronty.

Záležitost hlavních funkcionářů pro volby do MNV v roce 1986 byla projednávána již v roce 1985. Při osobním jednání se stávajícími funkcionáři NV, zda jsou ochotni i nadále vykonávat funkce po volbách v roce 1986 někteří z dotázaných odmítli, jiní neměli námítky proti další kandidatuře, avšak do funkce předsedy a finančního pracovníka se nepodařilo najít kandidáty ochotné tyto důležité funkce zastávat. Přesvědčování se minulo účinkem. Z toho důvodu nastoupila jediná možnost: cesta integrace do střediskové obce.

Záměr integrovat do Horní Břízy nevyšel, protože v cestě do H. Břízy stojí Trnová, kde národní výbor trvá i nadále. Proto nastoupila další alternativa: Dolní Bělá. Do této střediskové obce od předminulých voleb patřilo Líté a Loza, od voleb v roce 1986 přibýly Krašovice a Bučí.

Někteří lidé u nás měli k tomuto opatření výhrady, z nich pak hlavně ti, kteří ochotně přenechávali starost o věci veřejné jiným, zatímco sami se této činnosti vyhýbali.

Výhled v této oblasti spěje k vytváření větších správních celků, které jsou postupně vybavovány větší pravomocí, čímž se sleduje záměr přiblížit správu blíže k potřebám lidu.

Na místo národního výboru nastoupil občanský výbor. Složení občanského výboru u nás má předpoklady ke splnění úkolů, které na něj budou kladeny.

Volby do zastupitelských orgánů

byly konány ve dnech 23. a 24. května 1986.

Do místního národního výboru v Dolní Bělé bylo zvoleno 35 poslanců. Z toho počtu je 28 mužů, což činí 79,9 % a 7 žen (20,1 %). Z toho počtu je 12 dělníků (34,2 %), technickohospodářských pracovníků 16 (45,6 %), dále 7 pracovníků inteligence (20,2 %).

Věkové složení poslanců: do 35 let 8 = 22,8 %
do 40 let 6 = 17,1 %
do 50 let 19 = 54,2 %
do 60 let 2 = 5,9 %

Ze 35 poslanců je 18 členů KSČ, bez politické příslušnosti 17 poslanců (z nich 3 členové SSM).

Na ustavující schůzi MNV byla zvolena rada, jednotlivé komise a schválen volební program.

Složení rady MNV v Dolní Bělé

1. Předseda MNV Jiří Janouškovec: Krašovice členové:
2. místopředsedkyně: MUDr. Kříklánová Anna D. Bělá
3. tajemnice Drofová Marie – Loza
4. Ing. Josef Fousek – Loza
5. Ing. Antonín Pašek – Krašovice
6. Václav Voříšek – Líté
7. Jeseň Parlásek – Bučí
8. Jiří Joudal – Líté
9. Ail Josef – Loza
10. Rídl František – D. Bělá
11. Pašek Miloslav – Krašovice

Další členové MNV:

12. Duchek Václav – Krašovice
13. Gruber Josef – D Bělá
14. Ing. Henzlík Josef – Krašovice
15. Hnátová Irena - Krašovice
16. Holý Václav – Špankov
17. MUDr. Chocholatá Zdeňka – Krašovice
18. Janouškovec Jiří – Líté
19. Kalous Antonín – Bučí
20. kalous Josef – Bučí
21. Karlovcová Blanka – Krašovice
22. Ing. Koča Josef – Loza
23. Kraus Stanislav – D. Bělá

24. Kupka Jiří – D. Bělá
25. Koza Karel – D. Bělá
26. Krausová Ludmila – D. Bělá
27. Konvalinka Václav – D. Bělá
28. Mikudim Václav – Bučí
29. Reš Pavel – Loza
30. Vaiz Václav – Lité
31. Švamberk Zdeněk – Krašovice
32. Vojček Gerhard – D. Bělá
33. Sýbová Jana, D. Bělá
34. Krob Jan – Lité
35. Domabyl František – Loza

Komise pro výstavbu:

1. Ing. Pašek Antonín – předseda – Krašovice
2. Ing. Henzlík Josef – Krašovice
3. Janouškovec Jiří – Lité
4. Kupka Jiří – D. Bělá
5. Kalous Josef – Bučí
6. Žemlička Josef – Loza
7. Rajšl Vladislav – Loza
8. Janouškovec Ladislav – Lité
9. Svoboda Václav – D. Bělá

Komise finanční

1. Ing. Fousek Josef – předseda – Loza
2. Duchek Václav – Krašovice
3. Gruber Josef – D. Bělá
4. Holý václav – Špankov
5. Štál Bohumil – Loza
6. Ing. Piorecký Stan. - D. Bělá
7. Sachrová Anna – Lité

Komise místního hospodářství a obchodu:

1. Voříšek Václav – předseda – Lité
2. Mikudim Václav – Bučí
3. Krausová Ludmila – D. Bělá
4. Konvalinka Václav – D. Bělá
5. Helusová Vladimíra – Loza
6. Juhová Eva – Loza
7. Mertlová Zdeňka – Krašovice

Komise ochrany veřejného pořádku

1. Domabyl František – předseda – Loza
2. Kalous Antonín – Bučí
3. Vaiz Václav – Lité
4. Kraus Václav – D. Bělá
5. Reich Vlastimil – Krašovice

Komise školská a kulturní:

1. Švamberk Zdeněk – předseda – Krašovice
2. Karlovcová Blanka – Krašovice
3. Hnátová Irena – Krašovice
4. Červenka Jindřich st. – Loza
5. Široká Květoslava – D. Bělá

Komise sociálně zdravotní

1. MUDr. Kříklánová Anna – předsedkyně – D. Bělá
2. MUDr. Chocholatá Zdeňka – Krašovice
3. Vojček Gerhard – D. Bělá

4. Parlášková Marie – Loza
5. Nová Jiřina – D. Bělá

Komise pro mládež a tělovýchovu:

1. Krob Jan – předseda – Lité
2. 2. Kraus Stanislav – D. Bělá
3. Reš Pavel – Loza
4. Červenka Jindřich m. – Loza
5. Týr Jaroslav – Krašovice

Komise pro ochranu životního prostředí:

1. Sýbová Jana – předsedkyně – D. Bělá
2. Kupka František – D. Bělá
3. Sebránek Josef – D. Bělá
4. Vejvoda František – Bučí
5. Kovářík František – Krašovice
6. Krobová Věra – Lité
7. Ing. Hodan Václav – Loza

Komise Jednotného systému branné výchovy obyvatel:

1. ing. Koča Josef – Loza
2. Hubková Miloslava – Krašovice
3. Ing. Fousek Josef – Loza
4. Kupka Jiří – D. Bělá
5. Sícha Miloslav – Lité
6. MUDr. Křiklánová Anna
7. Nový Bohumír – D. Bělá
8. Koča Josef st. – Loza
9. Nová Stanislava – D. Bělá
10. Půta Bohuslav – Lité
11. Vébr Jaroslav mjr. – Krašovice
12. Bláha Vladislav – D. Bělá

Sbor pro občanské záležitosti:

1. Koza Karel – Předseda – D. Bělá
2. Erhard Pavel – D. Bělá
3. Rešová Hana – Loza
4. Červená Hana – D. Bělá
5. Liksomerová Květa – D. Bělá
6. Švamberská Anna – Krašovice

Volební program MNV v Dolní Bělé na léta 1986 – 1990:

1. Ve spolupráci se složkami NF zabezpečit úspěšný nástup do 8. pětiletky, rozvíjet masovou politickou práci a agitaci ve složkách NF, zapojit do tohoto procesu maximální počet obyvatel.
2. Vysvětlovat příčiny a povahu hlubokých změn, vnějších podmínek, ve kterých se naše společnost vyvíjí, svádět zápas s útky buržoazní propagandy proti socialistické soustavě.
3. Vytvářet kádrové a materiální podmínky k vyzbrojení nových poslanců potřebnými politickými, ekonomickými a ideologickými znalostmi k úspěšnému zvládnutí poslanecké funkce v tomto volebním období a zajistit jejich proškolení.
4. Zajistit v návaznosti na úpravu kritérií soutěže NV, aby hodnocení výsledků soutěže bylo po veřejnou kontrolou občanů, organizací NF a tak odhalovat rezervy v práci.
5. Při zpracování plánu práce rady a pléna MNV vycházet ze zájmů okresní a krajské konference KSČ, závěrů XVII. sjezdu KSČ, úkoly těchto orgánů zpracovat do plánu práce. Pravidelně zvat na jednání rady a pléna MNV členy místních výborů NF k zpřesnění postupu a zabezpečení stanovených úkolů.
6. Věnovat maximální pozornost práci a výchově mladých poslanců, předávat jim zkušenosti, zabezpečit ve spolupráci se ZD SSM proškolení a pravidelnou činnost aktivu mladých poslanců. Zapojit je do přípravy Hovorů s mládeží a společně zajistit max. počet mladých lidí na řízení a práci MNV.
7. Pro toto období ustavil v částech obcí občanské výbory, které se budou aktivně podílet na práci v obcích, spolupracovat s MNV, podílet se na organizování veřejných schůzí.

8. Pro zajištění dobré práce poslanců provádět jednou ročně hodnocení poslanců na veř. schůzích. Zhodnotit dosažené výsledky, zajistit účinnou pomoc aktivu poslanců ze strany NF a MNV.
9. Na úseku orgánů a organizací NF:
 - a) V místním výboru NF vytvořit organizační předpoklady ve spolupráci s MNV k důslednému naplňování závěrů XVII. sjezdu KSČ. Aktivně se zapojit do plnění úkolů 8. 5LP, zajistit uzavírání socialistických závazků.
 - b) Vytvářet podmínky k uzavírání dohod o spolupráci mezi složkami VF a MNV za naplňování konkrétních úkolů volebního programu, k péči o životní prostředí.
 - c) Ve spolupráci MNV a MN NF rozpracovat na místní podmínky úkoly _ Programu soc. výchovy mladé generace na léta 1986 – 1990.
 - d) Aktivně spolupracovat s OV v obcích, upřesňovat stanovené úkoly. Spolupracovat s JZD Mír v Horné Bělé a SZP Líté a zabezpečit účinnou pomoc při špičkových zem. pracích.
 - e) Cílevědomě a soustavně provádět popularizaci dosažených výsledků v práci složek ale i MNV, provádět pravidelnou obměnu obsahu skříněk. Zkvalitnit názornou agitaci.
 - f) Ve spolupráci se závody a zem. podniky ustavit v roce 1986 radu ředitelů k zajištění vytyčených úkolů a sjednocení postupu.

Rozvoj území obce

Důležitým úkolem při zajišťování komplexního rozvoje území a plnění závěrů 6. zasedání efektivnosti, zlepšování služeb obyvatelstvu, zabezpečení úkolů za hospodárnost ve spotřebě paliv a energie, ochranu životního prostředí. Bytová výstavba bude směřována do střediskové obce, kde je nutné vytvořit potřebné podmínky pro její realizaci. Jedná se o vytýčení nových stavebních obvodů a provedení technické vybavenosti. Věnovat pozornost obnově starého bytového fondu rekonstrukcí rodinných domků. Ve spolupráci s odborem VÚPON provést výběr pozemků pro individuální výstavbu i v ostatních obcích.

- Kromě investiční části akce Z věnovat neustálou pozornost běžné údržbě majetku MNV a ostatních organizací se zaměřením údržby v zákl. škole, pro kterou je zpracován vlastní plán údržby.

Na úseku vodního hospodářství:

- práce na rekonstrukci rybníka v Krašovicích

Na úseku služek:

- zavedení popelové služby
- rekonstrukce veř. osvětlení
- rekonstrukce rozhlasového zařízení

Na úseku dopravy:

- oprava komunikací v Krašovicích

Na úseku školství:

- vybudování branného areálu v Krašovicích. Úkoly zakotvené ve volebním programu jsou splnitelné za předpokladu zkvalitnění naší vlastní politicko organizátorské práce. Chceme dělat politiku s lidmi a pro lidi. Proto záleží na každém jednotlivci a na každé organizaci, jak se dokáže s těmito úkoly vyrovnat. Jsme přesvědčeni, že při společném úsilí a jednotném působení se nám to podaří.

Občanský výbor v Krašovicích

Byl jednomyslně zvolen na schůzi občanů dne 16. října 1986 (v sále místního pohostinství ve 19:30 hodin).

Účast: 39 voličů.

Volba občanského výboru (dále jen OV) nebyla záležitostí jediného dne, ale předcházela jí řada jednání ve stranickém orgánu a společenských organizací NF v naší obci.

Na schůzi se diskutovalo o plnění volebního programu, jakož i o dalších záležitostech, které jsou středem zájmu občanů.

Podobně jako u nás byly v tentýž čas konány volby do OV v Bučí, Loze, Lítém a Dolní Bělé.

Občanské výbory jsou aktivem národního výboru a představují aktiv lidí, kteří vykonávají dobrovolnou a veřejně prospěšnou činnost.

Novela zákona o národních výborech roku 1982 rozšiřuje podstatně pravomoc národních výborů, poslanců, ale i členů občanských výborů. Bylo by dobře si ihned na počátku pětiletého funkčního období si uvědomit, že tato práva existují a že je třeba také jich využívat. Podle této novely například má právo nejen poslanec, ale i člen obč. výboru požadovat přijetí u vedoucího pracovníka soc. organizace a přednést mu stížnost nebo požadavek občanů. Vedoucí pracovník je pak povinen usilovat o vyřízení stížnosti a v zákonné lhůtě informovat výbor způsobu řešení.

Na jedno nelze v této souvislosti zapomínat totiž na to, že žádný funkcionář, a tedy ani člen OV nemůže dobře pracovat bez účasti a pomoci občanů, bez jejich ochoty přiložit ruce ke společnému dílu a chuti angažovat se ve věcech veřejných.

Ve volbách do OV v Krašovicích jsme hlasovali pro naše spoluobčany, kteří mají naši důvěru a jsme přesvědčeni, že budou svědomitě plnit svoje povinnosti, že se budou zabývat našimi připomínkami a náměty a vyvozovat z nich závěry.

Avšak i oni mají důvěru k nám. Důvěru, že pomůžeme podle svých možností a schopností tam, kde bude třeba, že věc obce bude naší společnou věcí.

Bylo by si jen přát, aby po skončení tohoto pětiletého volebního období mohl OV i občané naší obce přednést příznivou bilanci z této odpovědné činnosti.

Složení OV v Krašovicích:

1. Pašek Miloslav ml. – předseda OV
2. Věbrová Libuše – tajemnice OV
3. Mertlová Zdeňka
4. Janouškovcová Marie
5. Brandtlík Jiří
6. Beneš Ladislav
7. Drofa Josef
8. Chocholatý Pavel
9. Karlovec Josef ml.
10. Pašek Milan
11. Pašek Jaroslav
12. Šváb Jaroslav ml.
13. Šubrt Jaroslav
14. Tägl Pavel
15. Týr Jaroslav ml.

Ještě k pomístním názvům u nás

Na stránce 83. a dalších jsem se zabýval pomístními názvy jednotlivých tratí polí, luk a lesů v naší obci tak, jak je pro snazší orientaci pojmenovali naši předkové. Byly to pojmy běžné, každému známé, přenášely se z generace na generaci.

Po provedené hospodářsko technické úpravě půdy po vzniku družstva přicházejí tyto názvy k zapomenutí a v celém katastru obce zůstaly pouze tyto trati: Na lesíku, Za hřbitovem, V doubravě, U Tlucné, Ve chmelničkách, U dubu, Nad mlejncem, Na kamenici.

Dnes se k této problematice vracím s cílem vyložit, proč naši předkové – někdejší majitelé pozemků – užívali názvů k označení určitého pozemku či trati. Činím tak proto, že lidové názvosloví místopisné tvoří cennou část slovního pokladu jazyka a lidové tradice slovesné. Mohou být materiálem pro jazykozpyt, zejména pro studium z doby minulé. Staré pomístní názvy rybníků, potoků, vrchů, lesů, polí, luk a strání a jiných krajinných jevů žijí v paměti lidu méj generace, avšak mladému pokolení jsou dnes už cizí. Proto je myslím správné tyto názvy zapsat a jejich vznik vysvětlit.

Pomístní jména vyznačovala kvalitu půdy. Že byla půda v určitém místě katastru, kde jsou nyní pole či louky původně močalovitá, bažinatá, často bohatá. Na rybníky, slatě či louže, ukazují názvy: V loužku – pole a louky západním směrem od obce proti proudu Tlucenského potoka, kde byl do roku 1842 rybník, který se v tomto roce protrhl a od toho času zde zůstala močalovitá půda, kde ještě za mého dětství rostla léčivá rosnička (*DROSER ROTLINDIFOLIA*).

Trať na rybníce bylo označení polí v bezprostřední blízkosti rybníka směrem k Bučí. Vpravo lesní aleje o Štáfiusa k Modrému kříži známe les U studánek, kde byly rovněž močály a v jejich blízkosti byla dobrá pitná voda. Vlevo lesní aleje od lesovny k Jánu je trať lesa nazvaná Suchá louka, kde původně byla louka, ale pro nedostatek vláhy bylo toto místo zalesněno. Kamenité a skalnaté pozemky mají názvy podle složení půdy. Strání polí po levé straně cesty od rybníka k Fajfrovně byla od nepaměti zvána jako kamenice nebo Na Kamenici. Někdy pomístní názvy zvýrazňují barvu půdy, trati nebo cest. Z ulice ke Kostelnímu lesu vede úvozová Zelená cesta, která byla poměrně méně využívána než cesty ostatní, proto byla cesta sama a oba její břehy porostlé travou. Proto název „zelená“. Místo od Štáfiusa k Horní Bříze má název U modrého kříže. Modrý kříž zde stojí dodnes. Některá pomístní jména se vztahují k porostu, který se v těchto místech vyskytoval. Po vymýcení byla půda obdělána. Náš Hájek je toho dokladem. Nejen nevelká enkláva lesa ke Tlucné, ale i pole pod i nad Hájkem to potvrzují. Nad rybníkem byla trať U dubu, k Tatině pak zmíněná Doubrava. Sousední Bučí připomíná porost bukový – bučí – z něhož vzniklo pojmenování obce (podobně Březí od břízy, Lipí od lípy apod.)

Některá pojmenování připomínají kulturu která se zde pěstovala – zejména chmel. Za rybníkem je část lánu s úrodou červenou hlínou zvaná Chmelničky nebo Ve Chmelničkách. Chmel zde pěstovaný sloužil k výrobě piva ve zdejších pivovare. Někdy pomístní názvy vystihují podobu a vzhled krajiny. Hrozně jámy známe hned dvě. První pod Tlucnou směrem ke Krašovicím, druhá od Tatině směrem k nám. O ní víme, že zde byl v době před 1. světovou válkou zavražděn drotník – Slovák – který šel v pozdní večer na nocleh z Trnové do Tatině. Na památku zavražděného postavili zde jeho kamarádi malý pomníček z pískovce, který byl zničen při HTÚP.

Pole Na okrouhlíku jsme znali u cesty od rybníka k Žemloje lesíku. Mělo podobu srpku měsíce. Louka Na dolíce nebo Dolík (dnes pole) byla v přilehlé části statku pod dnešním vepřínem. Na houby chodíme do Kolečka, nad rybníkem bylo pole nazvané Na sekyře (ve tvaru tesařské sekery s násadou(u Kostelního lesa bylo pole Na klíně. U cesty od nás k Někmiří bylo pole mezi lesy V koutě, U mlýnce je louka rovná jako stůl pod názvem Amerika nebo Na Americe. Kostelní les patřival kostelu. Pole U hrušky bylo u Tlucné, Ve volších se říkalo lukám nad rybníkem k Bučí Podle komunikace byla cesta V ouvoze. Bučský křížek stojí na rozhraní katastrů naší a bučské obce. Podle stavení a budov známe pojmenování: U mlejnce, Za kovárnu, u hřbitova, Za fořtovnou, U hajnovny.

Některá pomístní jména ukazují, jak člověk měnil neplodnou půdu v úrodnou: Na pařezu, Ve spáleníšti. Na staré myti, Na suché louce, v Zástruží.

Některé názvy prokazují činnost. Nad pastvištěm je místo U podlochu, kde je památka na sondu za uhlím. Mrtvá cesta (dnes rozoraná) připomíná dob, kdy ještě nebyla vybudována silnice mezi Trnovou a Krašovicemi a kdy nebožtíci z Trnové byli vozeni na hřbitov v Krašovicích po této cestě.

Některá místa jsou pojmenována podle jmen majitelů či usedlíků: Les Fajfrovna připomíná statkáře Fajfra, Cikánka. Les vedle hájovny připomíná prvního hajného v nové budově hájovny, U Bernáška je les o mlýnce k Trnové, kde byl pytláky zastřelen hajný Bernásek – otec početné rodiny.

Pomístní názvy lesů nedoznaly změn a jsou běžně užívány jak starými, tak příslušníky mladé generace.

Pohyb obyvatelstva v roce 1986:

Narození:

1. Roman Vynohlavský 9. 2. 1986
2. Michal Chocholatý 27. 9. 1986

Přistěhovalí:

1. Dana Brandtlíková 15. 4. 1986 Krašovice 82
2. Růžena Vildtová 5. 11. 1986 Krašovice 46

Odhlášení:

1. Vladimír Vodička
2. Dana Vodičková 4. 3. 1986 do Horní Břízy
3. Jana Vodičková
4. Drofová Jiřina 27. 10. 1986 do Dražně
5. Drofa Patrik
6. Drofová Veronika
7. Drofa Bohumil 30. 12. 1986 do Dražně

Zemřelí:

1. Václav Klik, Krašovice 71	nar. 12. 7. 1922	+ 2. 5. 1986
2. Václav Brandtl, Krašovice 39	9. 8. 1901	+ 11. 6. 1986
3. Marie Hájková, Krašovice 18	26. 5. 1903	+ 15. 7. 1986
4. Václav Janouškovec, Krašovice 59	6. 6. 1922	+ 8. 8. 1986
5. Alžběta Pechová, Krašovice 4	18. 11. 1909	+ 22. 7. 1986
6. Jan Duchek, Krašovice 51	1. 1. 1904	+ 19. 12. 1986

Čest jejich památce!

V Krašovicích v únoru 1987

Karel Karlovec v.r.

Rok 1987

Když jsem v minulých letech začínal zápisy v Kronice přehledem mezinárodní situace uváděl jsem, kolik zase přibylo ve světě zbraní hromadného ničení. Všichni jsme podvědomě cítili, že všechno živé na této planetě je nebezpečně ohroženo, že člověk vymyslel takové ničivé prostředky, schopné jeho zničení. Hlas obránců míru nebyl dost důrazný, aby učinil přítrž takové situaci. Pokrokoví lidé celého světa viděli, kde je pravá příčina tohoto stavu.

Na zbrojním průmyslu vydělávají kapitalisté pohádkové zisky, vojensko průmyslový komplex si vždycky našel důvod pro osočování druhé strany. Jednou poukazem na vojenskou převahu států Varšavské smlouvy, podruhé

potřebou hráze proti komunismu a jeho hlavnímu nositeli „říší zla“, jak označil SSSR prezident USA Ronald Reagan.

Ve dnech 7. – 9. prosince 1987 se konala v pořadí třetí schůzka (po Ženevě a Reykjavíku) představitelů dvou největších světových mocností Sovětského svazu a Spojených států. Generální tajemník ÚV KSSS Michail Sergejevič Gorbačov a prezident US Ronald Reagan se sešli ve Washingtonu, aby pojednali o politické situaci ve světě a stanovili výhled pro příští vývoj svých zemí a současně posoudili i ostatní záležitosti mezinárodních vztahů.

Kdo mohl ještě před dvěma, třemi roky předpokládat, že uvidí nejvyššího představitele Sov. svazu, jak se po zastavení kolony vozidel vnoří do davu na živé Washingtonské třídě, aby podával ruce lidem. Kdo by si dovedl představit, že ho uvidí, jak vede semináře pro kapitalisty ve Washingtonu, pro herce, vydavatele a senátory. A kdo by si ostatně dovedl představit, že právě tento americký prezident spojí své osudy tak těsně s kontrolou zbrojení a trvalým zlepšením vztahů s tím, co nazýval „říší zla.“

Třetí vrcholná schůzka mezi oběma představiteli dopadla dobře.

Podpis smlouvy o raketách středního a kratšího doletu nebyl pro americkou veřejnost jen tečkou za jedním obtížným jednáním o likvidaci jaderných arzenálů obou zemí. Stal se pro ni současně důkazem, že dohoda se Sověty je možná a byl chápán jako symbol nadějí na mírovou budoucnost vztahů mezi oběma velmocemi. Byl současně pochopen jako první vlaštovka ohlašující příští dohody o snižování jaderného zbrojení.

Termíny „historická smlouva“ byly dávány přiléhavé přívlastky jako mezníková, předělová, průlomová.

V novinách jsme četli články s výstižnými nápisy např. mění se pravidla hry nebo Po letech růstu zbrojení – období jednání o snižování apod.

Otazník Reaganovy strategické obranné iniciativy (CDI) zůstává i nadále nezodpovězen. Věříme však, že i tato záležitost ponechává prostor působení faktoru času odzbrojovacího procesu.

Ať je na paměť příštím pokolením zaznamenána odpověď Michaila Gorbačova na dotaz jednoho novináře na tiskové konferenci ve Washingtoně: Z jakého objektivního základu vychází nynější proces, nynější obrat?

Odpověď s. Gorbačova:

„Jistě si vzpomínáte na ovzduší, ve kterém tehdy začala tisková konference (jedná se o Reykjavík – K. K.) Očekávání se nespĺnila a všechno tak dramaticky skončilo. Díval jsem se na novináře v sále a jejich nálada přešla na mne. Věděl jsem, že nemám před sebou jen profesionální novináře, představitele hromadných sdělovacích prostředků, nýbrž lidi znepokojené tím, co se děje. Tato nálada přešla i na mne.

Tuto tiskovou konferenci jsem si zapamatoval. I dnes mohu se stoprocentní jistotou potvrdit, co jsem tehdy řekl: Reykjavík je dramatická událost, ale zároveň nesmírně přispěla k tomu, že jsme si uvědomili, že nakonec rozhodující a určující jsou akce a postup politiků. Ve světě, v širokých kruzích mezinárodní veřejnosti se v posledních letech podstatně změnila nálada, veřejnost si uvědomila neodvratnost řešení mnoha palčivých všelidských problémů.

Stalo se tak díky činnosti příslušníků inteligence všech zemí. Inteligence sama si uvědomila, jaká je situace. Vědci, fyzikové, matematici, lékaři, umělecká inteligence. Její znepokojení a obavy pak přešly na všechny vrstvy obyvatelstva. Bez velkého obratu ve vědomí lidí všech zemí by sotva došlo ke změnám, které umožnily učinit první významný krok k reálnému odzbrojení, jakým bylo podepsání důležitého historického dokumentu.“

V prosinci 1987 bylo konáno v Praze 7. plenární zasedání ÚV KSČ. Jeho hlavní náplní bylo stanovení zásad přestavby hospodářského mechanismu v ČSSR. Hlavní referát a řada diskusních příspěvků z tohoto jednání byla uveřejněna v denním tisku.

Na tomto 7. plenárním zasedání podal rezignaci na funkci generálního tajemníka ÚV KSČ s. Gustav Husák. Na toto místo byl zvolen člen předsednictva ÚV KSČ a tajemník ÚV KSČ s. Miloš Jakeš. Gustav Husák zůstává ve funkci prezidenta ČSSR.

Jak šel rok v naší obci

Po stránce povětrnostních podmínek byl rok 1987 rokem zvláštním. Začal bez sněhu, průměrné noční teploty kolem – 8 °C.

Od poloviny ledna začal padat sníh, noční teploty znatelně poklesly, takže 14. ledna jsme naměřili – 22 °C. Sněhu napadlo tolik, že se psalo o sněhové kalamitě, která postihla krom našeho státu i ostatní evropské země. A tak dny od poloviny ledna byly nejen plné sněhu, mrazu a nárazového větru, ale současně také lidské obětavosti. Tisíce lidí – železničáři, cestáři, řidiči autobusů a všech vozidel zásobujících prodejny potravinami, horníci povrchových dolů, energetici a mnozí další se s vypětím sil starali o to, aby v domácnostech, ve školách a na pracovištích bylo čím topit, svítit, aby se lidé dostali do práce, aby se život navzdory třesutým mrazům uchoval pokud možno v normálních kolejích.

To vše není nikterak snadné. Diváme se doma v pohodlí na televizní obrazovku, vidíme zápas lidí se sněhovou a mrazivou kalamitou, oceňujeme obětavost pracovníků, kterou prokazují s naprostou samozřejmostí. Tyto dny byly prověřkou sil lidí v celé naší vlasti.

Někdy jsou u nás zimy mírnější, jindy tužší, ale vždycky je třeba se na obě alternativy včas a dobře připravit. Nežijeme v pásmu, kde by sníh a mrazy byly nečekanou přírodní pohromou. Začít shánět nemrznoucí naftu a ž ve chvíli, kdy normální nafta v potrubí zamrzne, je přece jen trochu pozdě.

Zima měla nejen bezprostřední ale i – zejména ve výrobě – následné důsledky. Přes všechna opatření, přes obětavost lidí se někde včas nedostali pracující do zaměstnání, někde vyhlásili dovolené. Předsevzetí z počátku roku, že se bude pracovat naplno, se leckde nedalo dostát. Přitom druhý rok osmé pětiletky co do rozsahu a obtížnosti úkolů není snadný. V některých závodech po celou dobu 1. čtvrtletí doháněli zpoždění způsobené kalamitou v měsíci lednu 1987.

7. února mrazy polevily, do konce měsíce jsme naměřili – 12 až – 15 °C v noci, přes den – 2 až – 6 °C. Dne 4. března noční teplota – 27 °C, nejnižší teplota naměřená za posledních 200 let v tento čas. Do poloviny března noční teploty – 15 až – 19 °C.

Po 15. březnu padá nový sníh.

Od 21. března obleva, denní teplota + 5 °C, konec března je již bez sněhu.

Počátkem dubna sníh s deštěm, jarní polní práce jsou zpožděny.

Teprve 9. dubna je možno vyjet do polí.

Dlouhotrvající silné mrazy způsobily škody na ovocném stromoví. Meruňky a broskvoně povětšinou pomrzly. Tak i ořešáky. Ty zůstaly dlouho bez listů, některé vyrašily listy až ve 2. polovině května.

Třešně a višně, i když měly nasazeno na květ, nekvetly vůbec nebo jen v místech, které bylo chráněno před mrazem, podobně tak i jabloně a hrušně. Úroda angreštů a rybízů byla průměrná.

Naši starší spoluobčané – zahrádkáři srovnávali zimu roku 1987 se zimou v roce 1929, která začala také v lednu a trvala do poloviny dubna.

Svou daň si vyžádala zima i na zvířeti. Stavby drobné zvěře (zajíců, bažantů) jsou stejně nízké a ještě v důsledku zimy utrpěly a tak odstřel této zvěře s v roce 1987 prováděl velmi omezeně. Jarních a podzimních směn NF bylo využito při úpravě hráze rybníka, na areálu zdraví Na pastvišti a při úpravě zeleně v obci.

V souvislosti s pracemi na úpravě hráze rybníka je třeba uvést, že cesta od bývalé kovárny směrem k Bojišti během dvou let, kdy se odvážela zemina ze dna rybníka, značně utrpěla. Proto bylo provedeno asfaltování tohoto úseku okr. Správou silnic v Karlových Varech. Práce byla provedena svědomitě a je tudíž předpoklad, že cesta pro potřeby místního provozu vydrží v dobrém stavu po řadu dalších let.

Okamžitě po napuštění rybníka se na jeho hladině objevili labuť. Ptáci – podobně jako rackové – které jsme ve volné přírodě u nás dosud neznali. Je krásný pohled na jejich let, kdy v přesné formaci přelétají z jednoho místa na druhé. Jejich let prozrazuje zvuk letek ještě dříve, než je vidíme. Labuť působí radost hlavně mateřáčkům při jejich procházkách po hrázi rybníka, když obratně loví kousky rohlíků, které jim děti házejí.

Po řadu let přilétá na mlýnský komín proti mým oknům čáp. Na vrchu komína stojí na jedné noze a dlouho se z toho posedu rozhlíží pokraji. Potom se projde po louce, hledá potravu, na noc odlétá. Jeho přilet i procházky po louce poutají pozornost malých i dospělých. Původně přilétali dva, v poslední době pouze jeden. Klapot jeho zobáku je slyšet velmi daleko. Letos přiletěl 7. dubna.

Kukačka se ohlásila až 27. dubna. Kukaček ubývá.

Koncem dubna bylo provedeno bagrování odlehčovací strouhy od hlavního kbelu rybníka podél mlýnské ohrady pod mlýn. Zemina ze strouhy zatím nebyla odklizená.

Konec dubna je ve znamení krásného jarního počasí. Ozimy dobře přezimovaly, dávají předpoklad dobré úrody, jarní polní práce byly zvládnuty v krátké době. Vláhly je dostatek, sníh pomalu tál, voda se vsákla, povodně nebyly. Hladina potoka stoupla jen mírně.

Pokračuje odvoz zeminy ze dna rybníka.

Oslavy 1. máje se odbývají tradičně v Dolní Bělé. Od nás odchází 180 účastníků – vč. dětí – pro ně a starší občany je přistaven autobus.

Krásné počasí, všude odpovídající výzdoba, dobrá nálada. – Sraz je v Loze, odkud odchod hudbou do D. Bělé. Vlastní oslava se koná před obchodním domem. Projev přednáší s. Klír, tajemník OV KSČ. Slunce pálí, několik dětí ošetřuje lékař.

Tráva roste „ve vočích“ nejen na lukách, ale i v příkopech podél silnice a cest. V červnu začínají růst i křemenáče.

V senách, kdy by bylo potřeba slunného počasí, začíná období stálých dešťů. Posekaná tráva na lukách hnědne, ztrácí na kvalitě, stálým obracením se seno prodražuje. Jetele vyrostly velmi pěkné, do stájí přivážejí krmení mokré, což se nepříznivě projevuje při dojení.

Deštivé počasí přechází i do doby žní.

Ty se zpožďují. Využívá se každé příznivé chvíle ke sklizni. Za jamou polehlo žito, porost byl přímo zadupán do země. Tak vznikají ztráty. Žně u nás končí 16. září. Na polích zůstává sláma v řádcích nebo v balících. V trati Nad mlýncem nakonec ovesnou slámu rozřezali a zaorali. Výsledky žní prý byly dobré, plánované výnosy byly dosaženy. Jinak se v hospodaření ekonomického celku nejeví podstatný rozdíl mezi dřívějším a současným stavem.

Dovolené povětšinou „propršely“. Vedoucí pionýrských táborů zpracovávali druhý plán pro zaměstnání dětí pro dobu dešťů, kdy je znemožněn pobyt venku.

Úroda ovoce velmi malá. Stromy podél silnic, které se v minulých letech prohýbaly pod tíhou plodů, mají ovoce jen tu a tam. Podobná situace je v zahradách. Třešně nebyly vůbec, ostatního jádrového ovoce poskrovnou.

Borůvek průměrná úroda, brusin velmi dobrá. V místní prodejně Jednoty bylo vykoupeno 1460 kg borůvek. Za 1 kg této plodiny se vyplácí 20 Kč, ku konci sezóny 21 Kč. Tak je námaha za trhání dobře zaplacená.

V době deštivého léta si přišli na své houbaři. Nacházeli jsme hlavně křemenáče, holubinky, žluté klouzky, tu a tam lišky, bedly, hříby v menší míře. Houbařů přibývá. Někteří se však nechovají v lese tak, jak by bylo žádoucí. Zůstaňme ještě chvíli u lesa. Dřevo, jako jediná surovina, které bychom měli mít za předpokladu rozumného hospodaření dostatek. V poslední době se zdá, že tato rovnováha je narušena – těží se víc, než přirůstá. V okolí naší obce pomalu nenajdeme vzrostlý borový les takový, jaký jsme byli zvyklí vídat před lety. Za takového hospodaření nás naši potomci nepochválí. – Dřevní odpad při těžbě se v lese pálí. Naši lidé nemají zájem zajít do lesa a vysekát z paseky smrkové nebo borové větve na topení. Proto je tak vysoká spotřeba uhlí, kterého ubývá a jehož těžba je rok od roku složitější a dražší. Je dost otázek kolem nás, na které nacházíme s těžší odpověď.

Listy z našeho dubu letos opadaly zdola – vloni shora. To by mělo znamenat mírnější zimu.

Složení rady, pléna a komisi MNV v Dolní Bělé nedoznalo od voleb změn.

Tajemnice MNV s. Dřofová pracuje jako síla uvolněná, předseda s. Janouškovec plní svoje povinnosti při normálním zaměstnání. Chůze plén MNV se konají střídavě v integrovaných místech obvodu. Pro občany je zajištěn svoz na plenární schůze autobusem.

V roce 1987 byl vykázán velmi dobrý výsledek činnosti v akci Z v Loze, Lítém i v Krašovicích. To dává dobrý předpoklad pro další úspěšnou práci v této činnosti pro léta příští.

V měsíci listopadu 1987 byl vytvořen na společné schůzi v Loze místní výbor KSČ. Jeho předsedou byl zvolen s. Půta z Lítého.

Za činnost složek v místě odpovídá MN NF, jehož předsedou u nás je s. ing. Václav Janouškovec. Podle výsledků činnosti hodnotí MN NF složky v tomto pořadí:

1. Svaz požární ochrany
2. Český svaz žen
3. Dohlížecí výbor Jednoty
4. Československý červený kříž
5. Tělovýchovná jednota Sokol
6. Svaz čsl. sovětského přátelství
7. Socialistický svaz mládeže.

Občanský výbor v místě soustředil v roce 1987 hlavní pozornost na dokončení úpravy hráze rybníka. Vedle toho se zabýval přímou pomocí při budování areálu zdraví u lesovny.

Tak možno konstatovat, že OV v Krašovicích, jako prodloužená ruka MNV. Začal dobře plnit své poslání.

Dne 18. září 1987 byla v sále pohostinství jednoty v Krašovicích konána oslava 90. výročí od vzniku hasičského sboru pro Krašovice. Trnovou a Bučí v Krašovicích.

Přípravami této oslavy se zabýval výbor SPO po celý rok. Podle jeho doporučení probíhaly oslavy po dvou po sobě jdoucích dnech.

V pátek 18. září byla konána slavnostní schůze v sále Jednoty, které se účastnili vedle místních členů SPO i pozvaní hosté z okolních SPO. Účast jak domácích, tak pozvaných byla taková, že se jen stěží podařilo umístit všechny zájemce. Po zahájení a přivítání všech přítomných přednesl slavnostní projev pisatel těchto řádků. Na podkladě dochovaných materiálů byli účastníci seznámeni s vývojem SPO od prvních dnů vzniku až po současnost. Projev byl vyslechnut se soustředěnou pozorností.

Vyznamenání zasloužilých členů provedl zástupce OV SPO. Vyznamenaným blahopřáli: předseda a tajemnice MNV, předseda MV NF a členové výboru SPO.

Nato vystupovali zástupci okolních SPO se svými zdravicemi. Po ukončení oficiální části následovalo občerstvení a volná zábava při hudbě.

Průběh oslavy byl snímán komorou a záznam bude sloužit jako živý doklad této místní významné události.

V sobotu 19. září bylo konáno na louce u mostu požární cvičení.

Ve 13 hodin nastoupili krojovaní členové SPO místní a okolní na cestě před, památníkem obětí první a druhé světové války. Po státní hymně a položení věnců k památníku přednesl pisatel těchto řádků pětiminutový projev k uctění památky padlých umučených v koncentračních táborech fašistického Německa.

Od památníku následoval pochod na místo konání cvičení.

Soutěže se účastnilo osm družstev mužů, čtyři družstva žen, dvě družstva dorostenek a několik družstev žáků.

Pořadí umístění – muži:

1. SPO Štichovice 36,3 sec.
2. SPO Mrtník 36,5 sec.

3. SPO Dolní Bělá 38,7 sec.
4. SPO Nekmíř 41,4 sec.
5. SPO Horní Bělá 43,5 sec.
6. SPO Krašovice 44,6 sec.
7. SPO Bučí 48,2 sec.
8. SPO Senec 70,6 sec.

Ženy:

1. SPO Mrtník 38,9 sec.
2. SPO Krašovice 40,3 sec.
3. SPO Dolní Bělá 45,9 sec.
4. SPO Ledce 46,9 sec.

Dorostenky:

1. SPO Ledce I. 45,8 sec.
2. SPO Ledce II. 46,5 sec.

Soutěž jednotlivých jednot probíhala za povzbuzování diváků, kteří spolu s pozhárníky prožili hezké odpoledne v slunném počasí při hudbě a občerstvení.

I zde byl průběh cvičení zachycen na filmový pás. Večer se konala v sále Jednoty taneční zábava.

Oslavy 90. výročí vzniku SPO v Krašovicích byly důstojnou upomínkou tohoto jubilea.

Kulturní činnost v místě

Koordinuje místní osvětová beseda. Vedle vlastní činnosti této organizace jsou to i jednotlivé složky NF, které vyvíjejí samostatnou kulturní činnost.

V místě je v provozu kromě letních měsíců kino v sále místního pohostinství. Je navštěvováno hlavně mladými diváky. Jeho činnost je finančně deficitní, přesto je jeho činnost provozována.

Organizace ČSŽ a ČSČK konají pravidelně oslavy Mezinárodního dne dětí spojené s pohoštěním. Vítání občánků je rovněž záležitostí organizace ČSŽ. Tato organizace vede také dobře kroniku o své činnosti.

Hojně jsou u nás zájezdy. Zahrádkáři na výstavy květin, do míst vzorů vedených sadů, požárníci odměňují svoji druhou směnu zájezdy na památná místa naší vlasti. Podobně dohlížecí výbor Jednoty zve své členy k poznávání různých míst blízkého i vzdáleného okolí. Úhrada za tyto zájezdy je minimální.

Složky NF sledují životní jubilea svých členů. Jejich představitelé přicházejí za jubilanty s kytičkou a dárkem. Je to milá pozornost, kterou oceňují hlavně starší občané. – Rozhlasový kroužek ve svých relacích připomíná významná výročí a události v nich a také připomíná životní jubilea spoluobčanů.

Taneční zábavy pořádají hlavně ty složky, které mají početnější základnu svých členů (SPO, ČSŽ, zahrádkáři).

Řada našich lidí – vedle sledování televizních a rozhlasových relací – vyhledává kulturní vyžití v Plzni jak v kinech tak v divadlech. O dovolených jsou běžnou záležitostí zájezdy autem zde i za hranicemi.

V letních měsících se mladí vyžívají na diskotékách, které se konají v Trnové, Loze, Mrtníku, Dolní Bělé.

K zahájení Měsíce čl. sov. přátelství se koná už tradičně lampiónový průvod ke škole. Zde přednášejí žáci mateřské a žáci ZŠ. Po kulturní části a projevu je sledováno s velkým zájmem vystřelování různobarevných raket.

90. výročí vzniku SPO je popsáno na jiném místě tohoto zápisu.

Názorné agitaci slouží vývěsní skříňky. Úroveň jejich obsahu se zkvalitňuje, jsou častěji obměňovány. Chybí však materiály s místní tematikou.

V místě vyvíjejí činnost dva oddíly pionýrské organizace. Funkci oddílových vedoucích vykonávají mladí lidé.

V době letní pobývají pionýři se svými vedoucími při různé náplni v přírodě, v době nepříznivého počasí v klubovně. – Činnost oddílových vedoucích, pokud vykonávají své poslání odpovědně, je velmi záslužná a zaslouží plného společenského ocenění a uznání.

Když se ten krašovický rybník naháněl

Nejprve krátká rekapitulace.

Dne 15. října 1983 byl proveden členy rybářského spolku ve Třemošné výlov zdejšího rybníka. Zbytek roku 1983 a po celý rok 1984 byl rybník prázdný. Voda Bělského potoka byla odváděna strouhou podél jižní hráze rybníka, voda potoka od Tlucné šla původním korytem. V zápisu z roku 1984 uvádím, že vypuštění rybníka ovlivnilo stav vody ve studních ve čtvrti Za rybníkem, kdy majitelé museli studny prohlubovat. Touto záležitostí se zabýval MNV, ONV i JZD.

V únoru 1985 bylo započato s bagrováním zeminy ze dna rybníka. Práce prováděli zaměstnanci Povodí Vltavy. Vrbový porost kolem celé jižní části hráze byl pořežán, materiál odvezen, pařezy odstraněny trhavinou.

Je pátek, 27. listopadu 1987 – 16 hodin. Vyhrává místní rozhlas a zve občany na slavnost ukončení prací na rekonstrukci rybníka a jeho napouštění. Postupně se scházejí muži, ženy a hlavně děti, které si nemohou nechat ujít tento slavnostní okamžik.

Před budovou zdejšího obč. výboru vítá předseda MNV v Dolní Bělé s. Janouškovec s. Josefa Kozu, místopředsedu ONV Plzeň sever, vedoucího odboru zemědělství, lesního a vodního hospodářství téhož úřadu.

Počasí je příznivé, vane svěží vítr, tu a tam proletí vzduchem vločka sněhu.

Průvod účastníků odchází po silnici ke stavidlu nad obcí, kde po chvilce čekání a prohlížení předseda občanského výboru s. Miloslav Pašek spouští dvě fošny na dno přítokového koryta. Voda pozvolna stoupá, až dosáhne úrovně spodní části stavidla a začne se přelívat do koryta, které ústí do přehradní nádrže.

Škoda, že bylo opomenuto pořídit fotografickou dokumentaci.

Večer téhož dne byla konána v sále zdejšího pohostinství slavnostní schůze obč. výboru. Na ní přednesl předseda MNV s. Janouškovec tento projev:

„Počátkem 80 let došlo při několika déletrvajících deštích a při jarním tání ke značným nánosům splavenin z polí do rybníka. Vrstva bahna dosáhla takové výše, že bylo ohroženo životní prostředí v obci.

Na základě připomínek občanů jednal proto MNV s JZD o odstranění tohoto stavu, avšak bezúspěšně. MNV se proto obrátil o pomoc na ONV a později i na OV KSC se žádostí řešení této situace. Po několika jednáních bylo rozhodnuto uložit JZD provedení vyčištění. Vyvstaly problémy se zajištěním dodavatele a projektanta, které byly řešeny opět dlouhé měsíce Snaha všech, kteří se do této akce angažovali, však přece jen nakonec slavila úspěch. JZD Mír v Horní. Bělé se podařilo zajistit zpracovatele projektové dokumentace, kterým se stal český rybářský svaz – projektové oddělení v Přelouči, dodavatele se podařilo zabezpečit u n. p. Povodí Vltavy, závod Plzeň. Při jednání se narazilo na vlastnické vztahy k rybníku a hrázi. Vyšlo najevo, že majitelem vodní plochy je JZD, majitelem hráze pak MNV. Z odborné prohlídky celého vodního díla vyplynul závěr, že je nutné krom odbahnění provést celou rekonstrukci hráze i všech objektů, které s rybníkem souvisí.

Na ONV Plzeň sever bylo proto rozhodnuto, že vyčištění vodní plochy od bahna provede JZD Mír, rekonstrukci hráze a objektů na rybníku MNV Krašovice v akci Z. Po tomto rozhodnutí byla v návaznosti na zpracování objektu odbahnění objednána MNV Krašovice i projektová dokumentaci na rekonstrukci hráze rybníka a doplňujících objektů. Po jejím dodání požádal MNV o zařazení akce soutěží komisi ONV k zařazení do plánu na léta 1986 a 1987.

Odbahnění bylo zahájeno v únoru roku 1985, rozpočtová hodnota dosáhla částky 2 miliónů Kč. Rekonstrukce hráze a objektů na rybníku představovala hodnotu 1, 373 000 Kč.

MNV zahájil práce na rybníku na podzim r. 1986, kdy byly vykáceny porosty hráze, odvezeny části usazenin v budoucí usazovací části nově projektovaného rybníka ve spolupráci s JZD Žilov, které zapůjčilo bagr, buldozer i vozidla na odvoz zeminy. V tomto roce byla provedena hodnota díla za 100 000 Kč. Ve zbývajících dvou letech bylo nutno prostavět za více než 1, 250 00 Kč.

Tato částka představovala kromě jiného vytěžit a odvézt 60 000 m krychlových materiálu, a na rozšíření a zvýšení stávající hráze a vytvoření nové rozdělovací hráze mezi usazovací nádrží a vlastním rybníkem dovézt celkem 12 tisíc m krychlových jílu a násypu.

Bez těžké mechanizace nebylo možno tento úkol zaplnit. MNV se proto obracel o pomoc na JZD Žilov, D. Bělá i Hvozď se žádostí o zapůjčení mechanizace. Tyto závody však požadovaly za práce odpovídající množství motorové nafty. I přes tyto problémy se podařilo postupně zajišťovat veškeré práce jako pokládka potrubí na odpadu k požeráku, obnovování bednění a betonáž požeráků, i napouštění objektu a skládání kamenné patky na úpatí hráze rybníka. Veškeré návozy se podařilo zabezpečit díky pochopení ZKZ Horní Bříza – závod těžby Kaolinky Kaznějov. Bylo využito skrývky, která se měla odvážet do vzdálenosti 6 km do Horní Břízy. Vzhledem ke stejné vzdálenosti do Krašovic. Uvolnila se i zapůjčovat mechanismy na úpravu svahů a rozhrabování šterku. V rámci této akce bylo nutno provést i výměnu stávajícího veřejného osvětlení kolem hráze, které bylo v havarijním stavu. Bylo nutno je demontovat, byla osazena nová svítidla a přívody proudu, jakož i rozvody místního rozhlasu, které vedly po starých sloupech. Ty byly demontovány a nahrazeny novými zemními kabely do výkopu. Hodnota tohoto díla představuje částku 56 000 Kč.

Celková hodnota vytvořeného díla představuje částku 1 342 000 Kč.

Díky iniciativě občanů a dobré spolupráci podniků a organizací se podařil započaté dílo dokončit. Akce byla zkolaudována 5. 11. 1987. Bylo zde odpracováno 18 200 brigádnických hodin.

Při dnešním slavnostním uvedení akce do provozu je nezbytné poděkovat všem, kteří obětovali svůj volný čas a tak se podíleli na realizaci tohoto díla. Nutno vyzvednout přístup při zapůjčování mechanismů a zejména řediteli závodu Těžby Kaznějov Ing. Josefu Henzlíkovi s jejichž mechanizací byla na objektu rybníka vytvořena největší hodnota díla. Svůj podíl prací odvedla i skupina důchodců, která po 2 roky zabezpečovala práce rukama. Třeba poděkovat předsedovi OV, který práce organizačně zabezpečoval.

Společnou prací všech s nám tedy dnes podařilo otevřít dílo, kterým přispíváme k řešení celostátního úkolu: zabezpečení ochrany a zlepšování životního prostředí v naší vlasti.“ Potud předseda MNV.

Po tomto hodnocení byly místními občany vzneseny dotazy na funkcionáře MNV a vedoucího odboru zemědělství, les a vodního hospodářství ONV.

Po schůzi následovalo pohoštění a veselice při hudbě.

Bylo by si jen přát, aby do rybníka přitékala jen čistá voda, jako tomu bylo v minulosti.

Jak bylo u nás ve 2. polovině 19. století

Za mého dětství a mládí žil v Krašovicích č. 17 občan Václav Pašek, kterého jsme všichni vzali jako dědu Hanzálkojc. Narozen roku 1859 v Krašovicích, postavy střední, spíše hubený, vlasy a vousy bílé, věčně usměvavý. Na vojně sloužil v Kotorské pevnosti. Povoláním zedník, doma bylo pár strychů polí. Dožil se 80 let, je pochován na zdejší hřbitově. Jedná se o děda Josefa Paška, který byl s Aloisem Vágnerem popraven nacisty v Lobzích v době heydrichiády.

Děda byl živá kronika. Rád vzpomínal na staré zašlé časy. V kovárně, kde se scházeli místní dědové, měl kolem sebe pořád hodně posluchačů.

Ve 30. letech působil na zdejší škole učitel Jaroslav Švejda – to je ten, který v ten čas se svými žáky vysázel před vchodem do objektu JZD brízy, které zdobí stráž u obecní studny dodnes. Švejda se ve volném čase zabýval historií a když poznal dědu Hanzálkojc domluvil s ním, že jeho vzpomínky zaznamená. V roce 1937 – to bylo dědovi 78 let – heslovitý zápis ukončil. Švejdu jsem dobře znal, učili jsme spolu na zdejší škole. Byl to velmi dobrý učitel, jeho záznamy odpovídají tomu, co od dědy vyslechl. V době protektorátu se přestěhoval z Krašovic do obce Bohy, kde učil na okolních školách. Po válce z okresu odešel do Ústí nad Labem, kde žije dodnes (v roce 1987 oslavil své 80. narozeniny).

Poznámky podle vpravování dědy Hanzálkojc zaslal u příležitosti 90. výročí otevření zdejší školy, kdy omluvil svoji neúčast v důsledku nemoci.

Protože zápisky jsou zajímavé svým obsahem, domnívám se jejich obsah patří do kroniky k poznání, jak žili naši předkové od 2. pol. 19. století. Zápis jsem stylisticky volně upravil.

Číslo 17, ve kterém se děda narodil, koupil jeho praděd Jan (věn. Haus) a od té doby se na této usedlosti říká u Hanzálků. Stavení bylo koupeno za 300 rýnských s povinností jednoho dne roboty týdně a 6 skadlínek konopných přáden, které se odevzdávaly jednou za rok paní Rábci – majitelce úseckého panství, kam patřili Krašovice robotní povinností. Paní Rábka protáhla přadena prstýnkem, jsou-li jemně spřádena. Když se jí tovar nelíbil, vrátila je. Číslo 17 neměli úsecti v lásce. Nechali jim totiž všechny syny odvést k 16 leté (?) vojenské povinnosti. Podobně tomu bylo i u čísla 16. Tam bylo sedm synů a skoro všichni byli na přání vrchnosti odvedeni na vojnu. Někteří branci v ten čas raději utíkali z domova, aby se vojenské povinnosti vyhnuli. V sedmnáctce zůstal doma Honza, který musil v době zem. špičkových prací každý den na robotu. Matka mu ráno voly nakrmila i zapráhla, ale Honza přesto přijel do práce pozdě. Jednou si na něj počkal šafář, došlo k hádce, při níž šafář přetáhl několikrát Honzu klackem po hřbetě. Ten si urážku nedal líbit, a protože byl chlap silný, chytil šafáře, přehodil ho přes pluh a bičičštěm ho zřídil tak, že ho museli na nosítkách odnést do dvora. Přišli vojáci a vzpurníka odvedli. Musel na vojnu. Když se o 16 letech z vojny vrátil, stal se poštmistrem v Bezdruzicích.

V čase mládí dědy Hanzálkojc bylo všude hodně bídy. U nich měli 11 strychů pole (málo přes 3 ha) sedlák někdy i 60 a přitom byly časy, že když přišlo jaro, neměl ani jeden ani druhý na chleba. Nevěsta z jejich chalupy dostala věnem 400 šajnu a 60 loket plátna.

Ještě než děda začal chodit do školy, působil zde na škole učitel Zábranský, kterému každý den před vyučováním odevzdávali žáci krejcar, někteří v sobotu za celý týden najednou (sobotáles). V létě povětšinou do školy nechodily, každé mělo práci doma. Jiná situace byla v zimě. To byla plná škamna, takže domácí stáli. Aby v zimě bylo při vyučování teplo, přinášel každý žák dvě až tři polínka dřeva, podle toho, jaká byla zima. Děti chodily v zimě do školy v dřevákách v létě bosy. Po vydání nového zákona o škole (r. 1869 K. K.) měl učitel 400 zlatých ročního platu. Jinak měl kousek pole, 2 krávy – o to se mu starali žáci – a zvláštní odměnu za hru na varhany a účast při pohřbech a svatbách.

Budova školy byla dřevěná, spáry byly ucpány hadry a cihlářskou hlinou. Učitel bydlel v budově školy v jedné větší světnici, krom toho měl v užívání komoru s malým okénkem.

Pole v ten čas nebyla obdělávána tak dobře jako v době, kdy děda vzpomínal. Sedlák tehdy sil ½ strichu pšenice (t. j. na 14 arech). Z pšeničné mouky se pekly buchty pouze o svátcích a posvícení.

Ze žita mleli vejražku, ze které dělali vdolky každou neděli. Domkář si zakoupil u sedláka věrtel pšenice, ze které po semletí pekly pouze o posvícení. Strana byla stejná u sedláka jako u domkáře. Jídalo se z jedné mísy dřevěnou lžící. Ráno byla ke snídani polévka – zpravidla bramborová, mléková nebo oukrop s chlebem. Ke svačině kus chleba buď suchého nebo s máslem – jak kde. K obědu polévka a bramborová kaše, knedlíky ze syrových brambor (chlupaté), někdy vdolky z vejražky, kynutý knedlík z lepší ječné mouky s omáčkou nebo mlékem zalévány, lívance z lepší ječné mouky. Horší ječná mouka se zadělávala na chleba. Chléb se pekly v každé domácnosti. K večeri brambory – většinou na loupáčku s mlékem nebo mléko s chlebem.

V neděli bývala polévky z mléka nebo pražená. Vařil se v hojně míře hrách, čočka, vikev.

Na vdolky se zadělávalo pouze sbíraným mlékem (škoda plnotučného). Vdolky se mastily máslem nebo se lámaly do omáčky. Při pečení chleba přichází do stavení musel pozdravit slovy Pánbůh požehnej. Stejně tak se zdravilo při vstupu do stáje. Dobrý chléb byl z jarního žita, které se selo do lehčí půdy hlavně po bramborách. –

Kroupy se stloukaly ve stoupě, jedly se k hrachu, dávaly se do jelit. – Káva se vařila pouze pro šestinedělky. Byla prý cítit po celé vsi. Cukr mívali jen na fořtovně a na faře.

Domácích zabijaček bylo málo – chovalo se málo vepřů. Sedlák měl husy, drůbež, na posvícení zabil ovci. O svatbě měla nevěsta na hlavě velký věnec s pentlemi, které jí visely až na záda. Ráno, když se sešli svatebčané, dostal každý kousek velkého povídlového koláče, v jehož středu byl stromeček ověšený ovocem. Nevěsta musela ze stromečku utrhout. Ke koláči se podávala káva. Ke svatebnímu obědu byla ječná kaše s perníkem, maštěná máslem. Okukujícím dětem dávali kaši do dlaně. Dále bylo skopové maso různě upravené, polévka z hovězího masa, knedlík s křenovou omáčkou, koláče, buchty, housky. Kvalita jídel svatební hostiny byla odvislá od finančních možností nevěstiniých rodičů.

Když se přivázelo roucho, střídalo se z pušek. V bohatých rodinách byly velikou událostí křtiny.

Obilí se mlelo ve mlýně. U nás máme dva mlýny (starší je dnešní mlýnec). Mlýny pohání mlýnské kolo na vrchní vodu. Obilí se přivází potahem nebo na trakari na handlovačku, dvoukolovým vozíkem na váhu. Je-li semleto, je možno mouku ihned odvézt. Někdy se čeká. Na dvoře mlýna jsou postaveny mlýnské kameny. – po mlýnech chodí krajánci s „husou“ pod paží. Podle starých cechovních práv mají krajánci právo za pomoc na jídlo a nocleh. Mlynář je pan otec, mlynářka panímáma. – Jinak byly v Krašovicích tři hospody, dva ševci, krejčí, kovář, kolář, truhlář, tkadlec, dva řezníci, fořt a dva hajní.

O pouti a o posvícení se tančilo za doprovodu dud, klarinetu a houslí. O masopustě chodily po vsi maškary. Máz piva (3/2 l) byl za 8 krejcarů. Pilo se dost, v místě byl pivovar (pouze pro místní potřebu). Pila se i kořalka. V zemědělství byl zaveden střídavý způsob pěstování obilovin. Oralo se mělce asi do 10 cm. V polích rostlo dosti planých hrušní, v jejichž stínu se jedlo a odpočívalo. Na poledne se domů neodjíždělo.

Zralé obilí se žalo srpem, který vykoval kovář z tyrolské oceli.

Ovsa, ječmeny se žaly pod ruku, na kolena si ženci vážali kůži. Žito a pšenice se pokládaly na hrstě. Když obilí uschlo, vážali je do snopů a na žebříňácích odváželi do stodol. Do mužiků se tehdy obilí nestavělo. Na lukách se tráva sekala kosami. Len se po vytrhání rosil na louce, po svázání do otepí ho sušili v peci po pečení chleba. Potom byl zpracován na mēdlici, drátěným kartáčem pročešáván, poté přáden. Přáděna vařili v horné vodě, aby se plátno nesrazilo. Ve vsi byl tkadlec, který tkal plátno. To se pak bílilo na trávníku u potoka nebo rybníka. Na konci plátna byla očka, kterými se plátno připevnilo ke kůlům.

Ovocných stromů bylo v ten čas málo.

Ovoce se sušilo v peci, sedláci měli na zahradě sušárny. Ten, kdo robotoval s potahem 52 dní v roce, měl nárok na díl hrabanky a klestí z lesa.

Obecní pec na výrobu kolomazi stávala v Buči. Bývala pronajímána soukromníkům. Dlouho ji měl pronajatu sedlák Pašek z č. 3, kde se dodnes říká U kolomazníků. Pec měla podobu kupky, kde se dříví dusilo.

Vedle jiných řemeslníků byli v obci tři bednáři. V místě byl pivovar, v lesích dostatek tvrdého dřeva. Uhlíř Košák páčil dřevěné uhlí v katastru obce.

Jiné bylo v ten čas i zemědělské nářadí. Vozy dřevěné – i nápravy – brzda vzadu na rozvoře, od ní řetěz mezi koly. Pluhy rovněž dřevěné, radlice železná, vláče bez koleček. Vidle koval kovář se třemi hroty, na řezání píce pro dobytek sloužily řezací stolice. Brány dřevěné, v každé bránici 4 železné hřeby. Mlátilo se cepy. Po vymláčení se obilí přehazovalo na mlatě, plevy odletovaly od zrna. Říšice sloužila k oddělování dobrého zrna od zadiny. Byl to dřevěný truhlík asi 180 cm dlouhý, nahoře koš s víkem. Na krávy byl dřevěný chomout – krumpolec – nejlepší z vrby. Nůše kupovali naši od košíkářů, ručáky se vyráběly doma. Pily byly konány ručně. Za batoh sloužil pytel, v jehož dvou rozích byl zavázán brambor, odtud popruh k horní části pytle. Krávy vykonávaly u chalupníků všechnu práci. Jezdilo se s nimi za nákupem i do Plzně. Hovězí dobytek se kupoval i prodával na trzích v Touškově a v Plzni. Kráva byla za 20 – 22 zlatých. Husy se pásly od jara do zimy na drnu u rybníka a v Husí jámě. Rány vyhnaly hospodyně husy na náves, husopas se o ně staral po celý den. Od jedné husy měl husopas odměn dva šestáky, napodzim pak obloučník brambor. V každé usedlosti bývalo 10 – 12 hus. S podzimem přicházeli kupci ze Saska, kupovali husy za 2 až 2 ½ zlatky (v peči).

Nato je doháněli v houfu.

Krávy pásal slouha (pastýř, na pastvišti u lesovny. Ten měl na starosti ovce a prasata, o které se staraly jeho děti. Pastýř také dobytek léčil. Jako odměnu dostával za péči o jednu krávu – jalovice- větel žito a 21 krejcarů. Za 4 ovce nebo jehňata měl stejnou odměnu.

Tomu říkali jeden vrub. Mzdu dostával pastýř o Jakubě. Za pasení prasat měl nárok na jedno podsvinče z pelechu, ale musel mít i plemeníka. V Krašovicích byli slouhové povětšinou Martinové. Pastýř troubil na Štědrý večer. Za to dostal koledu. Také o posvícení si přišel pro koláče.

Sedláci dostávali od podruhů na Martina jednu husu za to, že dovolili chodit na plevel do brambor a do ovsu. Slouha měl býka, kance a berana. Za chov býka měl v užívání obecní louku a 3 šestáky od skoku, za držení kance 1 podsvinče z každého vrhu.

Mléko od krav se sbíralo, ze smetany se stloukalo máslo. Jinak se dělal tvaroh a starý sýr. – Ovcí se pěstovalo mnoho. Před stříháním vlny se ovce koupaly v potoce, nato je stříhaly ženy za celou vesnici. Odměna za stříhání byla pevně stanovena.

Beran nosil zástěru (šterovačku) na hřbetě uvázanou, aby se nemohl šterovat a připustil se tak, aby jehňata byla k Josefu. Vykleštěný (vyhamlovaný) beran je skopec. To se provedlo asi 14 dennímu jehněti. Když se začaly ovce bahnit, nosil slouha na pastvu pytel, do kterého jehňata ukládal. Jehňata ve stádě dobře poznala matku.

Vlnu vykupovali židé. Z kůže byly ovčí kožichy.

Včel se chovalo málo. Za přístřeší jim sloužily duté špalky.

Do služby k sedlákům se najímalo k novému roku. Služka mívala za rok 20 zlatých mzdy, kočí – pacholek – 50 zlatých. Čeled' se jednala na rok se 14 denní výpovědí. Sedláci mívali v komoře podruha. Tam se nedalo topit, proto si varil u sedláka.

Peří se dralo o zimních večerech. Ženy si vzájemně vypomáhaly. Po skončení draní byly doderky.

Taneční zábavy byly o svátcích, o masopustu, májová – asi 4 zábavy za rok.

Kovář nejenže trhal zuby, ale holil a stříhal sedláky. Za tuto službu dostal od každého mírku pšenice (16. díl ze strychu. Strych je cca 70 – 80- kg.) Se dřevem, pravítkem, chodili sedláci ke kováři. Ten do něj vypálil vroubky podle vykonané práce. Podle počtu vroubků se na Martina s kovářem rovnali.

V roce 1866 Prušáci byli také v Krašovicích. Protože bylo právě uzavřeno příměří, nemohli dělat nic zlého.

Ubytovatelé dostali za každého Prušáka 35 krejcarů (za stavu a byt).

Posledního dubna se na prahy stáji sypal písek a kladlo trní, aby čarodějnice nemohly uhranout dobytek. Také na futrách příbytků se dělaly křížky svěcenou křídou. Chlapci práskali bičí, i z flint se střílelo, aby zahnali čarodějnice.

Jedna babka ve vsi zařikávala neštovice. Zařikávadlo udržovala v tajnosti. Krom toho léčila bylinami.

V létě se zvonilo proti houžkám a krupobití. O Velikonocích četly děti evangelium a za to dostávaly vejce. Na Veliký pátek nosili zemědělci do polí košťátko posvěcené na květnou neděli v kostele.

V Krašovicích v době mého dětství – říká děda – všichni uměli německy. Jen v č. 2 (u Zelenků) neznali. V místě bylo šest židovských rodin, tam se němčilo. Z těchto rodin u Klingerů a u Münzerů měli obchod, v jedné židovské rodině byl řezník, ostatní se živili podomním obchodem. Židé dávali své děti studovat. Proti pivovaru stála do roku 1910 židovská modlitebna. Své mrtvé pochovávali židé na hřbitov do Všerub.

Křesťané měli od výstavby kostela hřbitov nad vsí, do té doby byl hřbitov u kostela.

Potud vzpomínky nebožtíka dědy Hanzálkojc na jeho mladá léta.

V příštím roce doplním zápis o některé další podrobnosti tohoto období.

K řadě našich spoluobčanů,

Kterí skončili vysokoškolské vzdělání, přibyl v roce 1987 s. ing. Milan Kovařík, který po dobu 5 let studoval úspěšně v Minsku.

Pohyb obyvatelstva v roce 1987:

Narození:

1. Jan Pechát 5. 4. 1987
2. Václav Toncar 13. 7. 1987
3. Tereza Věbrová 18. 7. 1987
4. Pavel Chocholatý 6. 8. 1987
5. Lucie Nováková 17. 8. 1987

Zemřelí:

1. Marie Kovářiková	2. 7. 1906	+ 4. 6. 1987
2. Vlasta Kovářiková	29. 12. 1922	+ 31. 7. 1987
3. Jaroslav Kovářik	4. 9. 1918	+ 18. 8. 1987
4. Marie Pašková	18. 2. 1910	+ 7.10. 1987
5. Jan Duchek	1. 1. 1904	+ 19.12. 1986

V Krašovicích v únoru 1988

Karel Karlovec v. r.

Rok 1988

V tomto roce jsme si připomínali významná výročí našeho národního, státního a společenského života.

V prvé řadě bylo 7é. Výročí od vytvoření, společného státu Čechů a Slováků a vyhlášení 28. října za státní svátek.

V září pak 50 výročí hanebné mnichovské zrady, která přinesla šestiletou okupaci našeho národa, 40 výročí vítězství dělnické třídy a pracujících lidu v únoru r. 1948, kterým byla u nás otevřena cesta budování socialismu

a v neposlední řadě 20. výročí federativního uspořádání, našeho státu a 20. výročí lednového zasedání ÚV KSČ v roce 1968 a události, které po něm následovaly.

Celý uplynulý vývoj ukazuje úzkou spojitost našeho vnitřního života s děním ve světě. Proto náš stát intenzivně podporuje všechny procesy, které vedou k dorozumění mezi státy a národy k uvolňování napětí a ozbrojení k posílení bezpečnosti a mírové spolupráci. – I přes trvající složitost a protikladnost situace ve světě se začaly v mezinárodních vztazích prosazovat tendence k dialogu a spolupráci k mírovému řešení všech světových a regionálních problémů. Tento vývoj náš stát také plně podporuje a aktivně k němu přispívá.

Zvláště jsme přivítali nové návrhy Sovětského svazu, které přednesl v prosinci roku 1988 Michail Gorbačov na zasedání Organizace spojených národů, v New Yorku. Tyto návrhy sledují prohlubování ozdravení mezinárodních vztahů, upevňování důvěry mezi státy a národy. Velkou pozornost u nás i ve světě vzbudilo též jednostranné opatření Sovětského svazu ke snížení stavů jeho vojsk a výzbroje, včetně sovětských jednotek na našem území.

Období roku 1988 zhodnotilo prosincové, v pořadí 12. zasedání ústředního výboru Komunistické strany Československa, které současně projednalo úkoly a cíle na rok 1989 a další období. Na tomto zasedání, zejména pak v referátu s. Miloše Jakeše, gen. tajemníka ÚV KSČ a s. Ladislava Adamce, předsedy vlády ČSSR byla posouzena cesta, kterou jsme prošli v roce 1988 v politickém životě, v přestavbě hospodářského mechanismu i ve společnosti v demokratizaci našeho života.

Při stanovení úkolů dalšího postupu si každý náš občan uvědomuje složitost úkolů spojených s přestavbou jak v ekonomice, tak ve společenském životě. Bude to dlouhodobý proces.

Tak jako my, tak i ostatní socialistické země hledají nové cesty vědecké technické revoluce, metody práce a formy řízení.

Budiž zaznamenána slova ministerského předsedy s. Adamce, která přednesl na závěr svého vystoupení na 12. plenárním zasedání ÚV KSČ dne 16. 12. 1988: „Nepovažuji však za poctivé a čestné složitosti současného života obcházet, rizika si nepřipouštět, spoléhat se na to, že se negativní tendence zastaví samy. Takový přístup odmítám. Nezískal by nám podporu lidí, ani by je nevyburcoval k větší aktivitě.

Stavět na tom, že většina lidí si nežije špatně, že se proto příliš nehrnou do potřebných změn, by bylo podle mého názoru příliš krátkozraké. Naopak. Musíme jim naprosto otevřeně a bez příkras ukazovat, k čemu by to vedlo, kdybychom nechtěli nebo nebyli schopni narůstající potíže řešit.

Máme se v této věci o co opřít a čím poučit. Nejslavnější vítězná období zápasu naší strany, velikost činů a naplňování revolučního poslání byly spojeny s hlubokou pravdivostí naší politiky. Ústup od této zásady, ať jež byl motivován čímkoliv, vždy vedl ke ztrátě pozice, k oslabení politického vlivu a snížení morální autority. Hazardování s důvěrou členstva, mas, se straně nikdy nevyplatilo. Dnes by to mohlo navíc vážně narušit zejména spojení strany s mladou generací a tím ohrozit budoucnost naší země a socialismu.

Potřebujeme ovzduší tvořivé aktivity, vzorné práce, jednotného postupu v centru i dále, ve straně i mimo ni. Nejvíce starostí nám dělá to, že dlouhodobě zanedbané problémy – například systém řízení neodpovídající struktura průmyslu a zaostalost tercierní sféry, narůstají do nebezpečných rozměrů. Nic nám nepomohou snahy něco vymlouvat, omlouvat nebo obcházet. Veřejnost chce slyšet otevřené slovo a proto s takovým očekáváním posuzuje dnešní jednání ÚV KSČ.

Nestačí jen odvaha nazývat věci prvými jmény. Lidé od nás stále více požadují konkrétní východiska, cesty dalšího postupu. Jen tehdy, když to dokážeme, nás správně pochopí a podpoří.

Máme zdroje i zkušenosti, kvalifikované kádry i nadějnou mládež, bohaté tradice, smělé plány i slibné perspektivy. Nic z toho však nepůsobí bez našeho přičinění, nic není zadarmo, ani nepadá samo do klína. Záruky dává jen a jen společné úsilí národů a národností naší země, všech společenských tříd a generací. Jsme přesvědčeni, že jako vláda Národní fronty, která vyjadřuje vůli lidu a má podporu komunistické strany Československa, jsme schopni úkoly dalšího období splnit.“

Při té příležitosti se vtírají do mysli slova Karla Čapka (zemřel v prosinci před 50 lety) který v Přítomnosti 8. 1. 1936 napsal:

„Nejspolehlivější cesta ke světovosti je ukázat názorně, že i my se svou zemí a svými lidmi jsme zajímavý, skutečný, srostlý a živí kus světa. A třeba je to malá země malých lidí a osudů: pořád je to země, pořád jsou to lidé a osudy a nic světovějšího a obecnějšího se nikomu nepodařilo vymyslet“.

Jak šel život v naší vesnici

Zima 1987 – 1988 byla podle měření v pražském Klementinu od roku 1775, kdy se provádí soustavné měření teploty, třetí nejteplejší za posledních 200 let.

Dne 4. února 1988 byla v Klementinu naměřena teplota 12,5 °C, z více než dvousetleté řady měření lze určit období, ve kterých se projevuje tendence k poklesu nebo vzestupu zimních teplot. Toto období s délkou 10 – 80 let se střídají přičemž ovšem po roce 1960 je střídání teplejších a studenějších zim značně nepravidelné.

V poslední době se mnoho vědeckých prací zabývá působením lidské činnosti a změnami klimatu. Příkladem je prokázané oteplování vlivem rostoucí průmyslové činnosti. Oteplování vzniká účinkem odpadního tepla při výrobě energie, s růstem koncentrace oxidu uhličitého v atmosféře. Tyto vlivy byly statisticky prokázány i tím,

že např. nad velkoměsty s rozvinutým průmyslem vznikají v několika stech metrech od povrchu tzv. tepelné ostrovy.

Při vzniku tepelných úchylek mají tyto vlivy pouze podružný význam. Rozhodujícím činitelem pro výskyt uváděných extrémů teplot je všeobecná cirkulace atmosféry. Nastává-li přenos vzduchu z povrchu v zimě teplého Atlantického oceánu nebo Středozemního moře, převládá u nás teplé počasí. Předpovědi počasí se zatím daří určit pouze na několik dní, předpovědi na delší dobu jsou předmětem vědeckých výzkumů našich meteorologů (podle zprávy z RP z 11. II. 1988).

Tedy třetí nejteplejší zima od roku 1775. Ve dne teploty 6 – 8 °C, noční v lednu –4 až –8 °C. Na lukách zelená tráva, mezi ní rozkvetlé sedmikrásky, v únoru vykvétaly sněženky, pupeny ovocných stromů se rozvíjely jako jindy s příchodem jara. Skřivany jsme přivítali koncem ledna, špačky v polovině února.

Tu a tam padal sníh, dlouho nevydržel, voda se vsákla do půdy, nehrozilo nebezpečí záplav. Labutě – zatím párek – přečkaly zimu na nezamrzlém rybníku.

Mírnou zimu chválili řidiči motorových vozidel, menší spotřeba uhlí při vytápění domácností byla také příznivě kvitována. Práce při bytové i průmyslové výstavbě pokračovaly plynule (i když přes tyto příznivé podmínky plán výstavby bytů celostátně v roce 1988 splněn nebyl).

27. února jsme všichni s velkou pozorností sledovali v televizi stahování a transport sovětských operačně taktických raket z ČSSR a NDR. Socialistické státy ještě před ratifikací sovětsko-americké smlouvy učinily gesto dobré vůle. Samotné uzavření smlouvy a průběh její ratifikace v americkém Kongresu a nejvyšším sovětu SSSR vytvářejí zdravější mezinárodní politické ovzduší v Evropě.

Dne 6. března 1988 byly konány v sále místního pohostinství oslavy Mezinárodního dne žen. Kulturní vložku přednesly žákyně ZŠ v Dolní Bělé, projev k významu svátku žen předseda školské a kulturní komise s. Zdeněk Švamberg. Velmi pěkný program k této příležitosti předvedli členové klubu důchodců z Dolní Bělé (14 žen a 6 mužů) pro 102 účastníky této slavnosti. Ženy – funkcionářky – byly obdarovány kyticí jako projev uznání jejich angažovanosti. Na organizaci oslav MDŽ se vedle místního výboru F podílel i výbor ČSŽ.

Z 26. na 27. března byl u nás opětně zaveden „letní čas“.

Koncem března přišly vydatné deště. V našich okresních novinách Rozvoj jsme při té příležitosti četli, že hrachoulská přehrada v ten čas praskala ve švech. V několika místech v Čechách i na Slovensku v důsledku tání sněhu na horách hrozilo nebezpečí povodní.

V dubnu započaly jarní polní práce. Protože od počátku měsíce nastalo krásné jarní počasí, byly tyto práce skončeny v krátké době. Na našem katastru – vedle ozimého ječmene a žita – byl zaset oves, za rybníkem vysázeny brambory.

Koncem měsíce dubna byla prováděna úprava severní části hráze rybníka pomocí buldozeru. Po těchto úpravách byl rybník doplněn vodou na stanovený limit.

18. dubna přiletěli dva čápi. Z vrcholu mlýnského komína byl slyšet klapot jejich zobáků jako pozdrav rodnému kraji. Po několika dnech pobytu čápi zase odletěli.

Oslava 1. máje byla i v tomto roce konána v Dolní Bělé. Žáky mateřské školy a starší účastníky oslav dovezl do Dolní Bělé autobus ČSAD, ostatní účastníci pochodovali pěšky přes Bučí, na seřadiště v Loze a odtud s hudbou do Dolní Bělé. Účast od nás (včetně dětí) 180 zůstává rok co rok beze změny.

13. května 1988 se konalo v sále místního pohostinství v pořadí již třetí setkání důchodců. Organizátory této domácí oslavy byly výbory ČSČK a Dohlížecího výboru jednoty. Z 91 důchodců v místě bylo přítomno 53. Kulturní vložku obstaraly žákyně ZŠ v D. Bělé, k poslechu i k tanci vyhrávala Lesačka. Občerstvení roznášely členky obou pořádajících organizací. Na lísteček si mohl každý z účastníků setkání napsat skladbu, kterou potom kapela zahrála. Hezké odpoledne, které proběhlo v srdečném ovzduší.

V polovině května byla vypuštěna část vody z rybníka, aby byla provedena úprava hráze pod novou čtvrtí za rybníkem. Buldozer řídil a práce provedl předseda občanského výboru s. Pašek Miloslav.

Labutí rodina se rozrostla o 5 mladých. Hezká podíváná – dříve nebývalá – pro děti i dospělé, kteří labutě a později i mláďata krmili a sledovali jejich vývoj. Zdá se, že labutě zde zůstanou natrvalo, protože rybník po vyčištění je dostatečně úživný jak pro labutě, divoké kachny, tak i ryby. Před příchodem mrazů počátkem prosince pracovníci botanické zahrady v Plzni labutě pochytili a odvezli do příznivějších zimovišť. Párek starých labutí je zde však stále i když rybník čas od času zamrzá.

V důsledku příznivého počasí a dostatku trávy byla dobrá úroda sena. Senoseč započala počátkem měsíce června. Za jeden pracovní den posekal traktorista celý komplex luk pod vší včetně louky Na Americe. Při té příležitosti nelze nezpomenout na dobu před 2. světovou válkou, a ještě čas po ní, kdy se tráva na lukách sekala ručně kosami. Řada sekáčů postupovala za sebou při sečení „panské louky“ po několik dní, než bylo kosení ukončeno. Po rozházení řad nastalo obrácení hráběmi, kopení, opětné rozhazování, po vyschnutí ruční nakládání sena na žebříňák a odvoz sena pod střechu. Dnes všechny tyto práce vykonají stroje. V případě příznivého (slunného) počasí je seno odváženo třetí den do skladu. Úroda sena dobrá, jakost výborná. JZD má zájem o výkup sena od občanů. Seno od nich odváží ihned po usušení nebo zjara za výhodnější cenu.

Setkání bývalých žáků ročníku narození 1924

- někdejších žáků zdejší obecné školy se konalo v sále místního pohostinství dne 18. června 1988. Účast 24. Čtyřiapadesátiletí účastníci si prohlédli školu, zašli na hřbitov, kde položili kytičku na hroby svých tehdejších spolužáků, potom se shromáždili v sále Jednoty. Jejich třídním učitelem v ten čas byl Jaroslav Švejda, který zde před 2. svět. Válkou učil. Byl to dobrý učitel, jeho žáci na něho v dobrém vzpomínali. Také ho písemně pozvali na toto shromáždění. Dopisem se omluvil, žije v Ústí nad Labem, je mu přes 80 let, zdraví už mu natolik neslouží, aby se mohl vydat na tak dlouhou cestu. V dopise doporučil, aby zašli za mnou, že jsem v ten čas také na škole působil jako učitel-hospitant. Rád jsem pozvání vyhověl a mezi ně zašel. T, kteří bydlí mimo zdejší obce, jsem pochopitelně nepoznal. Byla s nimi zajímavá a současně poučná beseda, když líčili své životní osudy, z nichž většina – známý ročník 1924 – byla v době války totálně nasazena na nucené práce v Německu. Z jejich výpovědí vyzařovalo uspokojení, že postupně vítězí síly, které nedopustí, aby svět byl uvržen do nové válečné vřavy a strádání, která povětšinou poznali v době války v Norimberku i jiných místech jejich nuceného pobytu v něm. říši.

Ze shromáždění byl odeslán do Ústí dopis s podpisy všech přítomných s přáním zdraví a spokojenosti jak Jaroslavu Švejdovi, tak jeho rodině.

Jak šel rok v naší obci

Oba prázdninové měsíce se vydařily. Převažovalo krásné letní počasí, v červenci po několik dní panovala pravá tropická vedra. 18. července bylo započato se sklizní ozimého ječmene, který dal velmi dobrou úrodu, po jeho sklizni byla vyseta směska pelušky a hořčice, která slibovala rovněž dobrý výtěžek. Protože na podzim bylo všude dostatek zeleného krmení, byl celý lán směsky zaoran na zelené hnojení. Na zdejším katastru se dále sklízela oves a žito, při jehož sklizni došlo ke ztrátám, protože porost byl silně polehlý. Vlhkost žita i pšenice byla v důsledku horkých letních dnů v normě, proto bylo zrno odváženo od sklizňových mlátiček přímo do výkupního závodu v Kaznějově. Hezký pohled byl na řadu za sebou jedoucích osmi kombajnů na trati V doubravě, kdy světelnými majáčky přivolávali řidiče nákladních aut pro odvoz zrna.

Ještě přede žněmi byly sklizeny otavy. Sklizeň byla velmi dobrá, prý ještě vydatnější než u sena (což zpravidla nebývá).

Žně – jejich výsledek – roku 1988 jsou celostátně označovány jako druhé nejlepší co do hektarových výnosů za celou dobu trvání družstevního hospodaření. Byl tedy rok 1988 výnosný a hospodářsky úspěšný, což je pro přechod na novou ekonomickou soustavu jev velmi příznivý. Plynule se dařilo plnit plán nákupu živočišných produktů.

I zkušené agronomy překvapil pro krajně klimaticky nepříznivém jaru vynikající obilnářský výsledek, k čemuž přispěla i dobrá úroda na Slovensku. Dařilo se i pěstitelům chmele, řepky, zlepšila se údajně jakost potravinářské pšenice a částečně i brambor. Z nedostatků, které přetrvávají je nejtěživější skutečnost, že se dosud nedaří zajistit potřebný předstih rostlinné výroby před živočišnou. – Výpadky proti plánu zaznamenali hlavně pěstitelé řepy, někde ovoce a zeleniny, nepodařilo se vytvořit potřebné rezervy v krmivech. Přitom je cenný posun ve vědomí pracovních kolektivů, který nastal v uplynulém roce.

V našich podmínkách byla dobrá úroda peckového i jádrového ovoce. Třešně se urodilo mnoho, višně méně. Po jamách a úvozech dozrávalo množství planých třešní (ptaček), kde nacházeli zdroj obživy kosí a špačkové, kteří neskliželi v zahradách zahrádkářů, ale v hejnech, nikým nerušení přelétali z místa na místo. Příležitost pro praktické hospodyně zaopatřit na dobu zimní zdroj vitamínů. I zde sledujeme v našich domácnostech značný pokrok proti minulosti.

Úroda borůvek a brusinek byla průměrná. Za 1 kg borůvek platila Jednota 20 Kč. Pro pilného a hlavně trpělivého sběrače této plodiny to byl dobrý zdroj výtěžku.

V místní prodejně bylo vykoupeno:

165 kg šípků, 1953 kg borůvek, 86 kg sušených hub všech druhů, 115 q padaných jablek, 628 kg brusinek. I když u nás v současné době nevyvíjí zrovna vzornou činnost svaz zahrádkářů (ku škodě věci samé), je třeba uvést, že máme v místě řadu velmi dobrých pěstitelů ovoce, zeleniny i okrasných dřevin. Ovocné sady jsou v převážné míře dobře vedeny, staré chřadnoucí stromy jsou nahrazovány stromy mladými buď z ovocných školek nebo vlastních výpěstků. Rovněž některé druhy ovoce jsou velmi dobré, někdy slyšíme postesknutí, že je škoda starých dobrých odrůd, které z našich zahrad postupně mizí. Jsou zde i jednotlivci, kteří vykazují ve svých zahradách vynikající výsledky.

Avšak to, co dokázali zahrádkáři z Horní Bělé je jedním slovem úžasné. Nejen ve svých soukromých zahradách, ale i na společném spolkovém sadu jsou výsledky pozoruhodné. V měsíci říjnu jsem viděl jejich sad, z blízka i daleka tam přijížděly delegace zájemců, kteří v zápisech do pamětní knihy i ve sdělovacích prostředcích oceňovali výsledky jejich práce.

Jde i o zeleninu. I ta má svoje místo v našich vesnických zahradách. Pětidenní pracovní týden umožňuje věnovat se ve volném čase i tomuto druhu činnosti. I u nás přibývá skleníků a fóliovníků, pěstují se zde druhy zeleniny dříve u nás neznámé.

Nejsou opomíjeny ani květiny v zahrádkách a za okny našich venkovských obydlí. Jak jinak působí pohled do oken, kde pečlivá ruka vysadila do truhlíků pelargónie, begonie či petúnie.

S tím vším, co shora uvádím, bezprostředně souvisí i to, co krátce nazýváme životním prostředím. Na toto téma bylo napráno mnoho úvah. Z většiny z nich plyne, co jsme po této stránce zameškali a co je třeba postupně odstranit a zařídit, abychom se zase jednou mohli napít dobré vody a nadýchat zdravého vzduchu. K tomuto vědomí je třeba vést už děti od jejich nejútlejšího mládí. Ti, kdo tak dělají, dobře činní. Před léty dva naši občané vykáceli břízy u „nové silnice.“ Jednomu břízy stínily trávu na louce, druhý potřeboval dříví. Zhodnotil jsem tento čin v zápisech z minulých let.

Loňského roku (1987) vysázeli naši pionýři po obou stranách této cesty břízy mladé. Některé v době suchého léta zašly, jiné poškodil traktorista JZD při přejíždění hrabačkou. Na podzim 1988 titíž pionýři odstranily stromky suché a na jejich místa vysázeli břízy nové. Stromky opatřili pletivem proti okusu zvěří. Ti, kteří stromky vysazovali a v době sucha zalévali, nikdy nebudou porost ničit.

V zápisech z minulých let jsem věnoval pozornost aleji lip při cestě kolem rybníka a při polní cestě od hřbitova do Doubravy. Při odvozu zeminy ze dna rybníka byly některé lípy nedbalostí řidičů nákladních aut poškozeny, některé v důsledku poškození uschly. Při jarní směně NF r. 1988 byly lípy třemi zdejšími občany prořezány jak u rybníka tak podél cesty od hřbitova. Tato opatření jim prospěla. Po létech budou vzrostlé stromy připomínat našim potomkům zájem naší generace o životní prostředí jako prostředku zdraví lidí.

O parném létě r. 1988 ještě poznámku. V ten čas nebyla zaznamenána ani jedna větší bouřka.

V září rostly houby. Všechny druhy. Hříby, křemenáče, kozáky, holubinky, lišky, s pozdním podzimem havelky a zelenky. Na louce a na mezích žampióny, po celý rok špičky.

Úroda druhých brusin – václavek – byla velmi skrovná.

27. října byl první menší mrazík, 30. října první sněhová přehánka. Ti, kdo věští počasí, předpověděli tuhou zimu (jaké léto, taková zima.)

21. listopadu padal sníh – asi 20 cm silná vrstva. Koncem měsíce roztál. Noční teploty po několik málo dní – 8 až – 10 °C zamrzl rybník. Divoké kachny se odstěhovaly. – V prosinci led roztál. Kachny a pár labutí se vrátil.

V prosinci vysadili rybáři násadu do rybníka. 7. prosince prolétla světem zpráva o ničivém zemětřesení v Arménii. Naši občané i mládež posílali do postižených oblastí vše, o co tamní obyvatelé touto přírodní katastrofou přišli. Z celého světa přilétali záchranáři s cílem vyprošťovat mrtvé a raněné. I z Plzně jich byla skupina. 45 000 mrtvých, 12 000 raněných, veliké hmotné škody je smutná bilance této přírodní katastrofy.

Soubor zvelebování

Pod vedením občanského výboru a za podpory a spolupráce jednotlivých složek NF byla v roce 1988 vykonána řada všeobecně prospěšných akcí.

Jako pomoc ženám byl v jedné místnosti OV instalován elektrický mandl, které naše hospodyně využívají.

Při vyslovení rčení „branný areál“ se našim lidem vybaví místo, kde jsme v minulosti říkali „Na pastvišti“ a kde ve 30. letech místní DJZ (dělnická tělocvičná jednota) vybudovala cvičiště, na které se konalo několik tělovýchovných vystoupení. Příjezdová cesta a úprava terénu hřiště se tehdy prováděla výhradně ruční prací.

Jediná mechanizace byly kolejničky a vozík (vypůjčeno z Kaolinky) na převážení materiálu ze severního svahu místa na stranu jižní. Vedle zmíněných veřejných vystoupení se zde scházela ve volném čase mládež – nejen členové DTJ – kde se hrála kopaná a odbíjená. Protože hřiště je dosti vzdálené od středu obce, sportovní činnost v důsledku toho upadala. Na hřišti se postupně uchytila tráva, začaly zde růst keře a stromy, takže hřiště ztratilo svůj původní charakter. Ale nejen hřiště. Celý prostor bývalého pastviště, který skutečně sloužil k vypásání trávy (hlavně koz) postupně zarůstal v neprostupnou houštinu. Jáma v herní části pozemku sloužila po řadu let jako skládka odpadového materiálu.

Před několika lety se zrodila myšlenka na místě bývalého hřiště DTJ vybudovat v akci Z branný areál pod patronátem zdejšího Svazu požární ochrany.

S pracemi bylo započato v roce 1987, v roce 1988 práce pokračovaly. Bylo dokončeno urovnání terénu navážením skrývky z Kaolinky v Kaznějově, celá plocha odvodněna, urovnána, povezena dobrou humusní zeminou ze dna rybníka a zatravněna. Při těchto pracích pomáhaly členky ČSŽ i žáci zdejší zvláštní školy.

Současně byl proveden výkop základů pod budovu, z tvárnice vyzděna hrubá stavba, provedena elektroinstalace a zčásti vnitřní omítky. Provedena vnitřní kanalizace, celý objekt zastřešen sbíjenými nosníky (práce provedena vlastními silami). Dále byla položena eternitová krytina, provedeno utepení a podbití stropu.

Vedle objektu budovy byla vybagrována odpadní jímka, provedeno bednění a betonáž. Současně byl vybetonován sklípek pro vodárnu.

Ve zprávě, kterou o průběhu výstavby vypracoval OV v Krašovicích se uvádí, že na zdárném průběhu akcí mají největší podíl důchodci: Jaroslav Vébr, Josef Štál a Jaroslav Týr. Bez jejich pomoci by nebyla hrubá stavba budovy provedena v tak krátkém čase. Ve zprávě je uvedeno, že práci na areálu se zúčastnili i ostatní občané, přičemž jsou zde i značné rezervy.

V místě je v činnosti kino – promítá se každé úterý.

V předvečer svátku Velké říjnové socialistické revoluce byla již tradičně konána oslava tohoto výročí spojená s lampiónovým průvodem.

Ze shromaždiště u kovářny vyšel průvod v pořadí žáci mateřské školy, ostatní žáci, ostatní účastníci oslavy. Slavnost se odbývala před školní budovou. Po naší a sovětské státní hymně vystoupili se svou zdravicí žáci mateřské školy, po nich dvě žákyně ZŠ přednesly básně.

Projev o významu VŘSR přednesl předseda MV NF ing. Václav Janouškovec.

Na závěr Internacionála.

V sále Jednoty byly po skončení slavnosti promítány filmy pro děti.

Z vypravování dědy Hanzákojc

V zápisech z roku 1987 jsem ve stati „Život v naší obci od 2. poloviny 19. století uvedl vzpomínky Václava Paška podle zápisů učitele zdejší školy Jaroslava Švejdy. V tomto zápisu jeho vypravování dokončím.

Bydlelo se výhradně v dřevěných domech. Jen zámky a městské domy byly zděné.

Dřevo bylo laciné, k tomu, co se panství v Plasích za dřevo platilo se dalo přičíst i něco navíc, na vesnici bylo dost šikovných tesařů a truhlářů, kteří dřevěnici postavili. Ti trámy oloupali, ze dvou protilehlých stran osekali, ploché části roubení pokládali na sebe, v rozích spojovali na pant. Byly to tedy roubené stavby. Okna malá, jednoduchá, v zimě se ucpávala mechem. O těchto chalupách se říkalo, že v zimě hřejí, v létě chladí. Bylo to pravda. I když se v zimě topilo v krbu, bylo po celé kuchyni (zpravidla největší místnost v domě) – příjemné teplo.

Střecha byla krytá doškami. Došky byly z mláčené slámy, povřísllem přivázány ke střešním letím. Skládaly se zdola nahoru, vrchní vrstva překrývala vrstvu spodní. Hřeben střechy byl pokryt pláty drnu přiměřené velikosti, který někdy zůstával i při síle – tzn. zelenal se.

Za mého dětství (ve 20. letech tohoto století.) Chodil k mé babičce – bydlela v dřevěném domě č. 2.

vyspravovával doškovou střechu člověk z Tatině, který byl vyhledáván pro svoji dovednost v tomto oboru široko daleko (K.K.)

Spáry mezi trámy se zvenku zamazávali cihlářskou hlinou, zevnitř se místnosti nahazovaly ovrhávku. Podlaha byla udusaná z červenice (cihlářská hlína), které bylo na pastvišti dost. Později se pokládala na podlahu prkna. Ve vesnických staveních bývaly obyčejně 2 místnosti. Větší kuchyně, menší další místnost, které u nás říkali vejstupek. De stavení zpravidla přiléhala chlév. Obytnou část od chléva oddělovala chodba, že které vedly dveře do obytné části, z druhé strany do chléva. Hovězí dobytek ležel na hliněné podlaze, pro koně bylo dřevěné stání. Když byla venku nepohoda (v době dešťů nebo sněhu), dávala hospodyně na podlahu v obytné části domu mláčenou žitnou slámu. Když se sláma zašlapala, byla vyměněna za čistou.

Svítilo se loučí, která byla zastrčena v krbu do stojanu, který vykoval kovář. Když louč dohořela, spadly uhlíky do vědra s vodou, které stálo pod stojanem.

Ve větších usedlostech měli sedláci černou kuchyni, kde se vařilo. Černá proto, že kuchyň byla plná kouře, který někdy nestačil uniknout komínem. Při osvětlení loučemi se dralo, předlo, zašívalo, ba i četlo.

O čistou vodu nebylo zle. Ti, kdo bydleli u potoka, brali vodu pro dobytek odtud. Jinak se kopaly studny, které byly vyzdívány plochými kameny, dříve roubeny dubovou kulatinou. Také na prádlo se brala voda z potoka nebo z rybníka. Naši předkové si potrpěli na čistotu. Když se jelo s potahem do lesa kolem rybníka, zajížděl pacholek s koňmi na kraj rybníka, kde se koně napili.

Ze studny se voda tahala háčkem, vahadlem, z hlubších studní rumpálem. Studánky byly také v polích a v lukách. Tak byla studánka V loužku, V doubravě, U Ježíška, Pod mlejnem. Tam se chodilo pro vodu v době žní. Každé jaro se studánky čistily. Nestalo se, že by někdo toto místo znečistil.

Naše ženské byly čistotné. Pralo se v trokách, po vyprání se prádlo máchalo v potoce, v rybníku nebo v touni. Při praní se používal louh z dřevěného uhlí a mazlavé mýdlo. Lidé se koupali v létě v rybníce, ženské v potoce ve volších, v zimě v trokách.

Naši předkové jmenovali chalupy podle majetníka nebo některé jeho vlastnosti, zvyku, dovednosti apod.

Ve venkovských chalupách se mluvilo česky, židé mezi sebou obyčejně němčili.

Vedle sedláků byli ve vsi chalupníci, také pacholci a děvečky – také děvky.. Ti sloužili u sedláků za mzdu.

V každé vesnici byl kovář, pastýř, hajný, který hlídal obecní les, kněz, učitel, kostelník, hrobník. Přicházeli kočovníci, žebráci, cikáni, kořenářky, čas od času komedianti, řemínkáři, šlejffři, kočovní obchodníci, dráteníci, kolomazníci, vápeníci, cibuláři. Čtyřikrát ročně docházel komíník, přijížděli hrnčíři z Kožlan, báby, které prodávali pивní kvasnice, štetkaři, kartáčníci, nunváři vyřezávali býčky, hřebce, berany.

V 70. letech min. století byla uzákoněna povinná školní docházka do 14 let. Nemajetní rodiče žádali pro své děti v době letní úlevu. Soustavná neúčast ve škole byla trestána pokutou, v případě nedobytnosti vězením. Vězení

bylo pro náš kraj v Manětíně. Místo nečinnosti štípali „věžňové“ dříví panu soudci nebo notáři. Děda připomínal, jak pan soudce v Manětíně jednomu zdejšímu občanu, který byl u soudu častým hostem na soudcovu otázku co mám, člověče, s vámi dělat, pohotově odpověděl: udělají to, milostpane, tak, aby t toho taky něco měli.

Knížky v ten čas byly drahé a byly jenom ve škole, na faře a u těch, kteří si je mohli koupit.

S létem bylo na vsi snazší živobytí. Rostly houby (a hodně), ty se spotřebovaly doma, přebytečné se sušily, suché prodávali. Právě tak jahody a brusnice. Tyto lesní plodiny rostly ve velké míře. V sezóně je nosily ženy a starší děti do Plzně na prodej. To byl mozočně vydělaný krejcar.

V ten čas mého mládí, vypráví děda, bylo hodně pytláků. Pytláčili ti, co si nemohli koupit kousek masa, byli i pytláci podle vášně, co tomu úplně propadli. Pytláci chytali tvř do ok (zajíce i zvěř srnčí), jiní zvěř stříleli. Stíhali je panští hajní a četníci. Tresty za prokázané pytláctví byly velmi přísné. U Trnové zastřelili pytláči hajného Bernáška, v Mrtníku přišel o život učitel Kankrdlík, otec početné rodiny. – Zvěře bývalo u nás odjakživa dost. Zajíců, králíků, koroptví i zvěře srnčí. V hlubokých lesích tokali tetřevi, byli i tetřivci. Někde honitbu měli sami sedláci, někde honitbu pronajímali.

I ryb v potocích bylo hojně. V tůních stačilo hrábnout bramborákem a na dvě bylo hodně škrabáků (okounů). Takový lov nikdo nestíhal.

Do kostela se chodilo v neděli a o svátcích. Někteří se této povinnosti vyhýbali.

Židé měli u nás svoji modlitebnu. Tam se modlili s kloboukem na hlavě. Děti chodily do kostela za vedení učitelů ráno před zahájením vyučování. Znamka z náboženství následovala ihned za známkami : choval se, učil se.

Zápisy uč. Švejdy jsem předal potomkům dědy Hanzálkojc, kteří se přestěhovali po válce do Plzně.

Narození:

1. Petra Pašková 24. 6. 1988
2. Jiří Houdek 28. 8. 1988
3. David Pechát 20. 10. 1988
4. Olga Šípková 7. 11. 1988
5. Kamil Duchek 30. 11. 1988
6. Lucie Žáková 13. 12. 1988

Zemřelí:

1. Vlastimil Pašek 22. 2. 1924 + 11. 1. 1988
2. Marie Kovaříková 14. 2. 1906 + 17. 4. 1988
3. Karel Pašek 5. 9. 1914 + 25. 4. 1988
4. Josef Nový 3. 5. 1908 + 2. 6. 1988
5. Miloslav Pašek 4. 10. 1919 + 4. 12. 1988

Čest jejich památce!

V Krašovicích v lednu 1989

Karel Karlovec v. r.

Rok 1989

Úvodem:

V hodnocení roku 1979 – Kronika strana 68 – jsem uvedl:

„Vedle pozitivních výsledků, kterých bylo u nás v roce 1979 dosaženo, slyšíme často od příslušníků starší generace, která se naplno rozvíjela hlavně v době po skončení 2. světové války, že se v naší společnosti projevují jevy, které nejsou se v souladu s tím, jak by měl žít a jednat člověk naší dnešní socialistické epochy.

Vidíme, že hmotné bohatství mnohých skupin našeho obyvatelstva, k němuž mnozí ne vždy přišli čestným způsobem a prostředky, vede tyto lidi už jen ke konzumování a nikoliv k dalšímu vytváření života společnosti.

Vidíme, že zaručený životní standart vede mnohdy k ochabování iniciativy, jakoby úroveň dosaženého byla jednou už dána a dále se bude samočinně množit, jakoby už nebylo třeba usilovat o rozmnožování, toho, co dnes máme. Víme, že u mnohých získané sociální jistoty a práva vedou k domněnce, že nám byly někým darovány, jako by nebyly výsledkem dlouhodobého a často i urputného revolučního zápasu. Víme, že část našich lidí ze socialistické demokracie akceptuje jen práva, ale o povinnostech nechtějí nic slyšet, že mnozí se dožadují jen

práv, která ovšem chápou především jako výhody, avšak s nezákladnějšími povinnostmi vůči společnosti jsou na štíru.

Na závěr této úvahy, která vyplynula z názorů starších lidí, kteří po válce pro naši společnost něco vykovali, je třeba uvést, že 35 let naší socialistické výstavby a rozkvět celé naší vlasti dokázal, že to umíme. Je třeba však podporovat to typické, co se projevuje u pracujícího člověka – tvořivou iniciativu. Přitom nemilosrdně potlačovat ty jedince, kteří chtějí vytvářet svůj malý soukromý socialismus, založený na příživnictví, a mase poctivých pracujících a dále vytvářet ovzduší k tomu, aby všichni naši lidé byli aktivními činiteli ve společenské činnosti na svých pracovištích.“

Potud část zápisu z Kroniky z roku 1979.

Tak se mi jevila situace u nás před 10 lety. Od té doby se řada negativních jevů ještě více prohlubovala, což vyvolávalo u poctivých lidí obavy, kam nás tato neradostná perspektiva nakonec dovede. Byli jsme svědky, že hluboce upadala pracovní morálka, v novinách jsme se dočítali, že pracovní doba je využívána pouze z poloviny. Narůstaly nevykonné a nekontrolovatelné aparáty, jejichž pracovníci požívali četná privilegia. Postupně se tato vrstva rozrostla v síť poživatelů nejrůznějších výhod. Ještě horší však bylo, že se těmito privilegovaným přispíbovala část obyvatelstva, padaly morální zábrany. Kvetlo protekcionářství, korupce, veksláctví, melouchaření. Byli jsme svědky oprávněné kritiky, zda tak malá země, jako je ČSSR potřebuje tři vlády, množství neproduktivních institucí vesměs ve trojím provedení.

Od demonstrace pražských studentů 17. listopadu 1989 u příležitosti 50. výročí brutálního potlačení studentské demonstrace a smrti Jana Opletala nacistickou mocí v roce 1939, do konce roku 1989 jsme za tuto krátkou dobu prožili více než za celé roky minulé.

Den po dni, hodinu po hodině jsme byli svědky nových událostí, měnily se staré a tvořily se nové struktury. Co bylo dříve nemyslitelné, stávalo se možným a měnilo se v skutečnost.

V čele hnutí stála studentská mládež v Praze, podle jejího vzoru pracovali vysokoškoláci v ostatních místech sídel vysokých škol v českých zemích i na Slovensku. Hnutí Občanského fóra a veřejnosti proti násilí se dostávalo podpory od širokých vrstev obyvatelstva.

Prezident republiky Gustav Husák podal demisi, bylo dovoláno celé předsednictvo ÚV KSČ v čele s Milošem Jakešem. Odstoupil předseda vlády Ladislav Adamec, v čele nové vlády stojí Marián Čalfa. Dne 29. prosince 1989 byl oběma komorami Národního shromáždění zvolen jednomyslně prezidentem republiky Václav Havel. Ten ve svém novoročním projevu vyjádřil cíle, které bude jako hlava státu uskutečňovat. Při té příležitosti vyhlásil amnestii 23 400 vězňů, kteří byli propuštěni na svobodu ve třech etapách.

Od 1. ledna 1990 byly zdraženy noviny. Denní tisk o 100 %, ostatní periodika podle charakteru v obdobném rozpětí. Přesto – podle údajů těch, kteří jezdí z prací do Plzně, je tisk již v časných ranních hodinách úplně vyprodán.

Jak přivítali naši lidé „sametovou revoluci“ u nás z prosince 1989? Mnozí příznivě, někteří s výhradami. Projev nesouladu obyvatel naší obce v souvislosti s prosincovými událostmi zaznamenány nebyly. To je dobře. Svědčí to o tom, že politické, náboženské či třídní názory na věci kolem nás nevnášejí nesoulad mezi občany naší malé obce.

Jak se utvářel život u nás

Po ekonomické stránce byl rok 1989 vcelku příznivý. Zima – jako už v posledních letech bývá pravidlem – byla vcelku mírná. Sněhu napadlo málo, dlouho nevydržel ležet, protože denní teploty v prvních třech měsících roku – až na ojedinělé výjimky se udržovaly nad bodem mrazu. Podle záznamů, které pro tento účel vedu, jsem naměřil 3. ledna 9 °C, 6 ledna 7 °C minus. Naši starší občané projevovali oprávněné obavy z toho, že škodlivá havěť, která přečkává zimu na ovocných stromech, nebude v důsledku mírných mrazů zničena a to bude mít nepříznivý vliv na vegetaci a úrodu jak ovoce, tak i obilí. Nedostatek sněhu v jarních a hlavně v zimních měsících má za následek nedostatek vody v potociích, v rybníku, ale i ve studních. Na nedostatek vody ve studních si stěžovali naši občané ve čtvrti Za rybníkem v době, když bylo prováděno čištění dna rybníka a zpevňování hráze. Po napuštění rybníka vodou se hladina vody ve studních ustálila a stížnosti ustaly.

Do poloviny měsíce února sníh vůbec nepadal, ve druhé polovině byly zaznamenány menší sněhové přehánky. 17. únor mám označený jako krásný a slunný jarní den.

Vydařil se i březen. 8. 3. jsme seli na zahrádce mák a mrkev, 21. 3. začaly naplno jarní polní práce. Skřivani přiletěli koncem února, špačkové počátkem března, 27. března nás přišel pozdravit náš konipas, který po léta hnízdí v našem dřevníku, odkud každoročně vyvádí dvě generace mláďat. Počátkem dubna – po skončení jarních polních prací – ošetřovali družstevníci louky pod obcí směrem k Trnové. 5. dubna byla u nás první jarní bouřka, 10. dubna jsem zaznamenal přilet vlaštovek a 19. dubna zakukala žežulíčka.

V místě vyvíjí dobrou činnost odbočka Československého svazu žen. Odtud vzešel návrh vykonat pěší výlet do Všerub, kam v letech 1927 až 1938 chodily děti z Krašovic a okolí za vzděláním o tzv. měšťanské školy. Než tam byla vystavěna nová školní budova – 1929 – byla jedna třída měšťanky umístěna v sále bývalého hostince U modré hvězdy, později zde byla umístěna další třída, druhá učebna našla útočiště v budově německé školy na všerubském náměstí. Tato menšinová škola byla otevřena k 1. 9. 1927.

22. dubna se před budovou Občanského výboru v Krašovicích shromáždilo 28 žáků s nimiž přišli i někteří rodiče. Ti všichni se vydali cestou, kudy před léty chodili jako žáci jejich dědečkové a babičky do všerubské školy. Počasí prálo, foukal sice chladný vítr, ale cesta lesem příjemně ubíhala.

První zastávka byla nad Někmiřem, kde roku 1420 bojoval Jan Žižka v Bohuslavem ze Švamberka a kde byly poprvé využity 3 válečné vozy. Místo střetnutí dodnes nese název Na smrtelnici.

Útvar účastníků prošel ukázněně Někmiřem a za bývalým panským dvorem – dnes objektem JZD – po cestě do Všerub. Původní cesta, po které se kdysi chodilo, byla zlikvidována.

Cílem výpravy byla tamní škola, která od 1. září 1929 slouží svému účelu. Po prohlídce školní budovy a seznámení účastníků s jejím vývojem předvedli všerubští pionýři pro nás kulturní program ve školní tělocvičně, naši se revanžovali obdobně.

Po pohoštění teplým čajem a opékáním vuřtů na zahradě školy byl pobyt ve Všerubech ukončen. Nákladní auto místní požární jednoty dopravilo účastníky cesty k plodnému zpět domů.

Na dotaz, zda byly žáci chtěli denně chodit pěšky 14 km do školy, nebyla odpověď jednoznačná. Stojí za zmínku, že zdařilá akce se uskutečnila pod názvem: Když naši dědečkové byli malí.“

Oslava 1. máje 1989 byla tradičně konána před obchodním domem Jednoty v Dolní Bělé. Děti mateřské školy a starší občany odvezl na stanoviště v Loze autobus ČSAD. Počasí krásné, nálada prvomájová. Účast jako v minulých letech – asi 150 včetně dětí.

Od března krásné jarní počasí. Vláhly bylo málo, ale vydatné jarní deště nebyly. Na lukách v důsledku teplého jara tráva brzy dozrála, avšak úroda byla menší než v minulých příznivějších letech. 22. května pokosili dva traktoristé celý komplex luk pod obcí směrem k Trnové, po čtyřech dnech odváželi jakostní seno zelené, dobře vyschlé do skladů. Slabší úrodu sena plně nahradily otavy, podzimní směsky a jetele (strmišťáky), takže byly naplněny všechny krechty zdejšího ekonomického celku.

Oslava 100 výročí výstavby budovy školy

Byla konána 1. června 1989. Pořadatelem oslav byl občanský výbor a řed. zvláštní školy v místě.

Na výzvu v Učitelských novinách a adresáře uchovaného z doby před 10 lety sešlo se k této příležitosti 47 bývalých učitelů školy v 10 hodin před školní budovou, kde po uvítání předsedou MNV v Dolní Bělé Jiřím Janouškovicem přednesl pozdravný projev okresní školní inspektor Valtr. S vývojem školství u nás seznámil účastníky pisatel těchto řádků, na dobu svého působení na škole v době 1. republiky vzpomněl Karel Šašek, učitel z Plas.

Obdobně jako před 10 lety byla instalována výstava archivních dokumentů, kterou si účastníci slavnosti se zájmem prohlédli. Při výběru dokumentů i vlastní instalaci se aktivně zapojila s. Helena Janoušková, uč. výtvarné výchovy ZŠ v Dolní Bělé.

Po společném obědě vystoupil ve 14 hodin v sále jednoty pro učitele a ostatní občany dětský soubor Úsměváček – mladá odnož souboru Úsměv – z Horní Břízy. Soubor předvedl hodinový program, který byl s velikou pozorností vyslechnut všemi přítomnými. Oslava 100. výročí zdejší školy měla důstojný ráz a všemi účastníky byla i tak hodnocena.

Žně roku 1989

Byly prvními v rámci přestavby našeho národního hospodářství a také v pořadí čtyřicátými od počátku socializace vesnice.

40 let uplynulo od IX. Sjezdu KSČ na němž zazněla Gottwaldova slova: „nebuďte u nás socialismu bez přechodu vesnice k socialismu“.

Pokud bychom z tohoto pohledu hodnotili žně r. 1989, pak můžeme být docela spokojeni. Svědčí o tom i průměrný hektarový výnos obilovin, který v rámci celého Západočeského kraje představuje 4,11 tuny. Nejlépe dopadli zemědělci Domažlicka – 4,44 tuny, Plzeň jih 4,40 tun zrna, Plzeň sever 4,21 tun z každého hektaru. Výsledky sklizně, především u obilovin a řepky, která dopadla také velmi dobře, zajímá především potravináře. Do budoucna jde především o to, aby se v nadměrné míře neužívalo umělých hnojiv a pesticidů, jak jsme toho svědky v současné době.

Žně tedy dopadly dobře, zemědělci dokázali téměř eliminovat vliv počasí. A to bylo značně různorodé.

První týden v srpnu bylo chladno, teploty se ve dne pohybovaly kolem 10 – 15 °C. Potom až do konce srpna následovalo krásné letní počasí. To vyhovovalo mechanizované sklizni obilovin. Není bez zajímavosti, že celý měsíc srpen byl bez jediné bouřky. Podobný stav sleduji v posledních letech často.

Úroda ovoce

Jak peckovin, tak jádrovin byla oproti minulým letům slabší. Vlastníci zahrad, kteří věnují velkou péči ovocnému stromoví, měli ovoce jen sami pro sebe. Z toho důvodu nebyly uspokojeny požadavky zpracovatelských závodů, zatímco v některých letech minulých zůstávaly nabídky zahrádkářů bez odezvy.

Rovněž úroda borůvek byla průměrná. Přesto byli jedinci, kteří sběrem této plodiny si přišli na pěkný peníz.

V prodejně Jednoty se v roce 1989 vykoupiło:

1 263 kg borůvek, 125 kg šípků, 126 kg sušených hub, 657 kg bezinek. Za 1 kg borůvek platila Jednota 20 Kč.

S příznivým počasím začaly poměrně brzy růst houby. Křemenáče, hříby – jako velmi hledané a oblíbené houby – v menší míře jsme nacházeli lišky, klouzky – pravé – na podzim zelenky a havelky.

Dlouhá léta předtím jsme nezažili tak krásný podzim jako v tomto roce. Celý září a říjen slunné dny, obloha povětšinou bez mraků, přes den teploty vhodné pro slunění.

Myslivecké žně

Byly i v tomto roce velmi chudé. Ve voliéře na Hájku chovali myslivci 50 bažantů kuřat, která byla v dospělosti vypuštěna do volné přírody. Při podzimním honu bylo střeleno 11 bažantů kohoutů a 5 zajíců. Tento úlovek celého obsáhlého revíru se rovnal výsledku jednoho dobrého střelce v jediném dni, kdy rozvěření honitby bylo dobré. Ubývá i zvěře srnčí. Množství mláďat této ušlechtilé zvěře je utraceno při sekání luk, pastvin, jetelin a směsek (poplašná zařízení nepomáhají), každoročně se nachází zhaslá srnčí zvěř v prostorách kolem silnic (přejetá automobily hlavně při jízdách v noci). Tu a tam obeznáváme v revíru i jelena sika, který má u nás komoru kolem Džbánu a Hradu Nečtiny a odtud přebíhá až k nám. Jelen sika se tak rozmnožil, že ohrožuje hlavně mladé smrkové porosty. Z toho důvodu doporučuji lesní hospodáři podstatnou redukci stavů této zvěře. Pro úplnost uvádím, že nebývalou měrou přibývá v našich lesích zvěře černé. Bylo to v 60. letech, kdy se divočáci ojediněle vyskytovali i u nás. Jejich odstřel byl přesně stanoven, byla určena doba hájení. Dnes je povolen odstřel mladých kusů po celý rok (bachyně hájena v době březosti). Rozmnožení zvěře černé je tak jednou z příčin (vedle jiných), že ubývá zvěř drobná a srnčí, protože mláď této zvěře úspěšně likviduje při nočních výpravách právě zvěř černá.

Na našem rybníce rozrůstá rodinka labutí. V roce 1989 vyvedl labutí párek na vodu 7 mláďat, která během léta vyrostla v dospělé kusy. Rybník je úživný nejen pro ryby, ale i pro kachny, lysky a labuť.

V době hnízdění bedlivě střežil labutí hnízdo labutí houser tak, že bylo těžko projít po hrázi rybníka bez nebezpečí poranění jeho zobanem a letkami, ve kterých má prý velikou sílu, o čemž se někteří prý osobně přesvědčili. Z toho důvodu chodily ženy za čtvrti za rybníkem a z Bojiště za nákupem kolem rybníka a ke kovárně než po hrázi. V této záležitosti šla stížnost z občanského výboru na odbor kultury ONV se žádostí o odchyt a přenesení labutí buď do zoologické zahrady nebo k provedení jiného opatření. Za dnešních podmínek je téměř jisté, že počet těchto ptáků se v budoucích letech ještě podstatně zvýší (k nemalé radosti rybářů) a bezpečnosti lidí, hlavně pak dětí.

Další opeřelec, kterého jsme u nás v minulosti neznali je racek chechtavý. Přilétá v celých hejnech hlavně v době senoseče a žní, vybírá vajíčka z hnízd a mláď těchto ptáků. Z toho důvodu ho neradi vidí ve svém revíru myslivci. Racek je celoročně chráněn. Let racka patří ke krásným estetickým zážitkům ze tvaru křídel, rychlosti a ladnosti pohybu.

Plnění volebního programu NF v místě:

- a) investiční akce Z:
 1. rybník v Krašovicích – hodnota díla 1 373 000 Kč, vynaložené náklady 877 192 Kč, odpracováno 22 066 hodin, z toho zdarma 3 514 hodin.
 2. branný areál v Krašovicích: hodnota díla 440 000 Kč, náklady 342 043 Kč. Odpracováno 10 497 hodin z toho zdarma 985 hodin. Plán investičních akcí splnil MNV Dolní Bělá na 186 % - zaujímá 1. místo v okrese. Hodnota díla: 10 205 651 Kč, náklady 6 874 187 Kč. Odpracováno hodin 177 530, z toho zdarma 57 151. Nad rámec plánu jednotného postupu byly zakoupeny nové kotle pro zvláštní školu v Krašovicích, provedeno položení linolea e zvl. škole, uskutečněna výměna bojleru v MŠ v Krašovicích. V Krašovicích je před kolaudací výstavba branného areálu.

Plán cílů na rok 1990

Je jediným plánovacím dokumentem, který zahrnuje úkoly ekonomického, kulturního, sportovního, branného a společenského charakteru.

V roce 1990 bude pozornost zaměřena:

- Zásadně zlepšit práci poslanců s voliči. Prohloubit podíl poslanců na přípravě jednání pléna MNV, rady a komisí.

- Naplňovat úkoly r. 1990 stanovené schválenou koncepcí rozvoje Dolnobělska do roku 2000 s důrazem na zajištění projektování středu obce Dolní Bělá a vytipování pozemků na výstavbu rodinných domků.
- Zabezpečit úkoly související se sčítáním obyvatel, bytů a domů.
- Pracovat na přípravě návrhu nového volebního programu NF.

- Zabezpečit kádrovou přípravu voleb
- V předsednictvu MV NF zabývat pasivitou mnohých členů org. NF, kteří úměrně ke svým schopnostem a možnostem nepracují.
- Zhodnotit činnost stávajících poslanců MNV a členů občanských výborů a připravit včas návrhy nových kandidátů. Navrhnout schopné lidi, kteří mají potřebné předpoklady, kteří chtějí a dokáží přispět k dalšímu zlepšení práce MNV ve prospěch občanů a svých organizací a tak k rozvoji celého územního celku.
- Věnovat pozornost výchově mladé generace
- Působit na občany ve smyslu ochrany životního prostředí. Zamezit nedovolené skládkování. Zvýšit podíl organizací NF na tvorbě a ochraně životního prostředí.
- Zvýšit podíl občanů na zabezpečování VP NF i veřejně prospěšných akcích. Zapojit ty, kteří jsou pouze pozorovateli dění v obci – přispět svým dílem může prakticky každý občan.

Neinvestiční akce v Krašovicích:

- přeložka- obtoková strouha – Brodského potoka v Krašovicích a rekonstrukce stávajícího koryta.
- Projekčně připravit a realizovat rozšíření komunikace před domkem Václava Paška
- Provést demolici staré kůlny vedle MŠ
- V úzké spolupráci s Jednotou v Plasích provést nutné úpravy v prodejně.
- Ve zvláštní škole upravit zdívo proti vnikání zevní vlhkosti.
- V mateřské škole opravit vnější omítky a nátěry, natřít okna a dveře.
- Provést údržbu školní kuchyně
- Vyhledávat další parcely pro výstavbu RD

K dosažení těchto cílů:

- Udržovat dobrou činnost občanských výborů
- Podporovat závazkové hnutí. Zajistit uzavírání dohod o spolupráci s organizacemi NF
- Prostřednictvím místního kulturního zařízení popularizovat akce VP NF
- Sdružovat kulturně výchovné akce výchovné akce v rámci NF
- Pomáhat místnímu JZD, SZP, LZ brigádami
- U příležitosti MDŽ přijme předseda MNV Představitelky ženského hnutí 2. března 1990.
- K oslavám 1. máje a 49. výročí osvobození naší vlasti konat prvomájovou manifestaci pracujících místa a okolí. Uctít památku obětí. Odpoledne na branném areálu a rybníku v Krašovicích představit dobrou práci lodních a leteckých modelářů, příp. výcviku psů apod.
- V závěru školního roku přijetí výchovných pracovníků, kteří se angažují na úseku mimoškolní činnosti s mládeží.
- V listopadu zahájení MČSP tradičním lampiónovým průvodem
- Získávat bezpříspěvkové dárce krve

Úkoly agitačního střediska:

- Vydávat Zpravodaj alespoň 4krát ročně
- Zefektivnit činnost agitačních dvojic
- Dvakrát za rok hodnotit soutěž o nejlepší vývěsní skříňku
- Zajistit dokumentaci akcí filmem a fotografiemi
- Pokračovat v pravidelném vysílání rozhlasových kroužků

Úkoly SPOZ (sbor pro obč. záležitosti)

- Vítání občánků
- Předávání občanských průkazů
- Svatební obřady
- Blahopřání k životnímu jubileu
- Rozloučení se zesnulými

Rodáci, kteří nás proslavili

Profesor ing. Jan Kieswetter, nositel Křížikovy medaile a nositel Řádu republiky se narodil 20. dubna 1879 v Krašovicích v rodině místního mlynáře, která těžce utrpěla v době okupace.

Po absolvování plzeňské reálky studoval obor strojírenství na Českém vysokém učení technickém v Praze. Už v době studií, se projevoval jako zvláště nadaný pro obor strojírenství. Po skončení vysokoškolských studií v roce 1896 a vojenské povinnosti vstoupil do služeb Českomoravské továrny na stroje v Praze 8. Pracoval v oddělení všeobecného strojírenství. Zde si jej vybral prof. Zvoniček za svého asistenta v konstrukci parní turbíny soustavy radiální.

Rychlý rozvoj vědy zatlačil Zvoníčkovu konstrukci radiální do pozadí. Prof. Zvoníček započal konstruovat, turbínu axiální, přičemž mu byl Kieswetter též nápomocen.

Z Českomoravské přešel ing. Kieswetter do Škodových závodů. V době 1. světové války narukoval, sloužil na italské frontě, odkud se před jejím koncem vrátil s podlomeným zdravím.

Ve Škodovce pracoval s ředitelem Havránkem, stal se zde přednostou oddělení parních turbin, později ředitelem strojíren.

V této činnosti získal pro Škodovy závody četné patenty v oboru parních turbin. Jeho přičiněním byla zřízena zkušební laboratoř pro vývoj a zkoušení parních turbin. Ve své činnosti uplatňoval Kieswetter svědomitost v konstruktérské práci, spolehlivost konstrukce, přesnost dílenského provedení z nejlepšího materiálu.

Po smrti prof. Zvoníčka bylo uprázdňeno místo na pražské technice na katedře parních motorů, kompresorů a regulátorů. Toto místo bylo nabídnuto ing. Kieswetterovi. Ten toto místo odmítl a zůstal věrný Škodovce. Za několik následujících let se poměry změnily, Kieswetter odešel na techniku do Brna, kde přijal profesuru po zemřelém profesoru Grimmovi.

O jeho učitelské a vědecké práci podávají nejlepší svědectví jeho přednášky vydané jako skripta a řada vynikajících absolventů brněnského Vysokého učení technického.

Je nepřehlédná řada Kieswetterových prací, jejichž výsledky jsou uveřejňovány v monografiích a odborných časopisech.

Naplniv 70 let svéhoživotu prací plodnou a neúpornou – vzpomíná jeho bývalý žák prof. Ing. Dr. Krouza, odešel prof. Kieswetter na odpočinek. Avšak ani v tento čas nepřestával pracovat. Není problému v našem těžkém strojírenství, k němuž by nebyl volán jako znalec a poradce.

Prof. Kieswetter byl též činný v Masarykově akademii práce.

Po lidské stránce byl prof. K. znám jako člověk přímého charakteru, nesmlouvavý v plnění povinností vlastních a totéž vyžadoval od svých spolupracovníků a studentů.

Prof. Janu Kieswetterovi se dostalo za jeho celoživotní dílo nejvyššího společenského ocenění ve formě Řádu republiky. Zemřel v roce 1952.

MUDr. Josef Košák

Pocházel z rodiny Jana Košáka, který zde pálil v minulém století dřevěné uhlí v milířích v polesí metternichovského panství. Místa, kde milíře byly ukládány jsou znatelná ještě dnes. Jsou to mělké, asi 50 cm hluboké jámy o průměru kol 2 m, kde jsou dodnes zbytky uhlíků. Zboží uložené v pytlích vozili Košákovi do plzně místní sedláci, odkud náklad putoval do cukrovarů i jiných odvětví tehdejších průmyslových závodů.

Rodina Košáková byla v místě a v okolí dobře známa o požívala obecné vážnosti.

Nejstarší syn Jan byl člověk tělesně postižený (trpěl deformací chodidel), byl obuvníkem, starý mládenec, u kterého se scházela chasa. Hrál dobře na kytaru, skládal častušky na místní poměry. Bydlel v dřevěnici doškami ryté v ulici. Zemřel po pádu ze schodů obchodníka Münzera v zimě v roce 1926.

Další z rodiny Košákovy byla Anna, která se provdala za mlynáře Dyka z Bučí.

Nejmladší z dětí byl Josef, narozený roku 1869. o skončení docházky ve zdejší obecné škole, studoval na klasickém gymnáziu v Plzni, načež se zapsal ke studiu medicíny na Karlově univerzitě v Praze, kde promoval v roce 1895.

Lékařskou praxi vykonával v nemocnici v Praze a v Plzni, kde si zřídil vlastní lékařskou ordinaci, jak v ten čas bylo běžné. Za ženu měl Zdeňku Kieswetterovou, dceru zdejšího mlynáře. V tomto manželství byly 3 děti.

Zdeňka Košáková, architektka; MUDr Josef Košák, odborný lékař a ing. Jana Košáková. Poslední z uvedených žije v Praze.

V nekrologu, který byl uveřejněn 14. ledna 1933 je uvedeno, že zemřelý byl vzácným člověkem, který byl vážen pro přímou povahu a vzácné lidské vlastnosti.

Dr. Košák byl prvním a následně dlouholetým předsedou Husovy univerzity v Plzni, kterážto instituce byly založena na jeho popud. Byla to v ten čas největší lidovýchovná instituce s humánním výchovným posláním. Její členové proslavovali přednášky všestranného zaměření nejen v Plzni, ale i mimo ni. Její poslání bychom mohli srovnat s úkoly dnešní Socialistické akademie.

Pokud byl živ Jan Košák, vídali jsme dr. Josefa Košáka a jeho rodinu v době prázdnin v Krašovicích v ulici nebo v mlýnci, kde žila v letní době rodina jeho švagra Bohumila Kieswettera, řídicího učitele v Plzni.

Pamětníci dříve narození připomínali, že rodina dr. Košáka byla velmi zámožná, v Plzni známá a vážená.

Potřeboval-li kdo z našich lidí odbornou lékařskou pomoc byl přátelsky přijat (a prý za lidské peníze).

Bojovník od Zborova

Mobilizační vyhláška z 28. července 1914 začínající slovy mým národům povolávala do zbraně i záložníky z českých zemí. Bojovali proti Srbsku, krváceli na východní frontě proti Rusům, těžké boje byly i na italské

frontě. Tam všude byli nuceni bojovat za cizí zájmy i naši vojáci. Jména padlých jsou uvedena na deskách památníku padlých před školou.

Ne všichni z těch, kteří byli nuceni nastoupit vojenskou službu dodrželi přísahu věrnosti císaři pánu. Mnozí přebíhali k „nepříteli“ v plné zbroji. Z nich byly tvořeny v Rusku, v Itálii a ve Francii vojenské jednotky, jejichž příslušníci vynikali statečností a odvahou v bojích proti armádám Trojspolku. Svět je znal pod pojmem čsl. legionáři.

Konci války se dožili a domů se vrátili dva z nich: František Šafr a Jan Rýdl, oba ruští legionáři. Jejich uniformy si půjčovali naši ochotníci po válce, když se hrála divadla s válečnou tematikou.

Poslední z trojice ruských legionářů – rodáků z naší obce byl Jan Šípek, narozený 7. ledna 1892 v Krašovicích, povoláním kamnářský dělník v Horní Bříze. Prezenční vojenskou službu nastoupil 1. října 1913 do Berouna. Po mobilizaci byl odeslán se svou jednotkou na východní frontu. Zde byl raněn do ruky. Po kratším léčení v plzeňské vojenské nemocnici a krátké dovolené na zotavenou, kterou trávil u své rodiny v Krašovicích, byl desátník Šípek poslán s nejbližší „marškou“ opět na východní frontu. Se svým družstvem českých vojáků přešel do ruského zajetí. Po nějakém čase vstoupil s Darnci u Kyjeva do první československé dobrovolnické brigády. Dne 2. července 1917 bojoval ve svazku své brigády u Zborova, kde padl. Čsl. dobrovolnická armáda čítala 3 530 dobrovolníků. Na bojišti zůstalo 185 padlých a 800 raněných našich vojáků.

Praporek Jan Šípek, krašovický občan, je pochován ve společném hrobě na hřbitově u obce Cecová. Letos tomu bylo již 2 let.

V bitvě u Zborova utrpěla německá vojska těžkou porážku. Bitva je zapsána v dějinách osvobozovacích bojů našich národů z rakousko – uherské nadvlády výrazným písmem.

Na zborovské pláni

Nahoře nad Cecovou jsou mobyly bratří.

Byť tam dnes cizí mleva zněla,

Byť tudy prošly tentonské hordy

To pole je naše.

Tam spí na zvadlých rtech

Sto našich bratří...

Úryvek z básně Zborov od Rudolfa Medka.

Kulturně výchovná činnost v naší obci od počátku tohoto století:

O tom, jakou kulturní činnost v obci vyvíjel pěvecký kroužek Lumír, hornický spolek pro Krašovice a okolí, organizace strana sociálně demokratické, dělnická tělocvičná jednota a svaz požárníků, bylo projednáno vpredu této kroniky.

Podle vyprávění zemřelého soudruha Václava Věbra z Krašovic a podle vlastních vzpomínek uvádím, jak se vyvíjel kulturní život u nás od počátku tohoto století s přihlédnutím k ochotnické divadelní společnosti.

V prvních letech tohoto století měla naše obec dvě divadelní scény. Jedno jeviště bylo majetkem pěveckého spolku – umístěno v dolejší hospodě – druhé vlastnil hornický spolek, jehož členy byli výhradně dělníci. Pro divadelní činnost si vypůjčovali funkcionáři Lumíru ochotníky i ze řad příslušníků hornického spolku. Divadla nacvičovali učitelé se svými žáky (Zlatá husa, Učitel ve francouzském zajetí).

V době války – 1914-1918- veškerá veřejně osvětová činnost v jádře zanikla.

Po osvobození bylo první starostí dělnických funkcionářů obnovení činnosti dělnické tělocvičné jednoty (DTJ), která byla založena v roce 1912.

Již v prosinci 1918 byl soudruh Věbr delegován spolu s Antonínem Žemličkou na okresní konferenci DTJ, která se konala v Plzni ve velkém sále v Pekle (VI okres, později III. Kraj DTJ v Plzni).

Po konferenci bylo okamžitě zahájeno cvičení členů a žactva v hostinci u Mádrů.

V roce 1919 byla současně obnovena činnost pěveckého sboru pod záštitou DTJ, jehož vedení se ujal s. Antonín Pašek.

Tak byla nastoupena 20letá cesta intenzivní kulturní činnosti.

Prvním divadelním představením zdejších ochotníků v roce 1919 byla hra Karel Havlíček Borovský.

Jeviště a kulisy provizorně uložené a nikým po celou dobu války ošetřované byly ve velmi špatném stavu a bylo proto třeba nevyhovující části vyměnit.

Další hry:

Dehora, pražský flamendr, To byla noc, Palackého třída 27.

Režie se ujal obětavý Josef Vorel, hajný k nelibosti jeho zaměstnavatele v Plasích.

V roce 1921 zorganizoval s. Václav Janeček v režii Josefa Vorla něco – na vesnici dosud nevídaného – divadlo v přírodě Jánošík. Bylo to akce 4. obvodu DTJ, jehož byl Janeček starostou. Účinkovali ochotníci z 8 obcí IV. obvodu DTJ. Hrál se v lese Na hájku. Hlavní roli vytvořil s. Václav Beneš z Lozy. Pro velký úspěch byla hra opakována.

Téhož roku a rovněž za účasti ochotníků okolí byly předvedeny v režii Josefa Vorla výpravné hry v přírodě na bojišti za svobodu a na pastvišti proti lesovně Cikánčina panstva. Byla to tři představení na pokračování konána vždy po 14 dnech.

Drama čtyř chudých stěn, Lešetínský kovář a řada dalších, které se již vytratily z paměti.

Po tomto tvůrčím období došlo ke sporu mezi majitelem hostince a dramatickým odborem DTJ o výši nájemného ze sálu. K dohodě nedošlo, cvičení byla proto konána v hostinci u Šimlů, divadla se odbývala v sále hostince v Buči.

Režisér Vorel p jistých zklamáních se z Krašovic přestěhoval do Třemošné. Na jeho místo nastoupil s. Josef Široký.

Z té doby to byly tři hry se sociální tematikou: Dívčí vzpoura, Michal a Matěj, na horách.

Jelikož stávající jeviště nevyhovovalo, bylo dohodnuto pořídit jeviště nové. K tomu došlo v březnu r. 1930. dodala je firma Alois Mach z Litovle za 7 065,40 Kč. Ostatní potřeby za dalších 632,10 Kč – celkem 7 697,50 Kč.

První hra na novém jevišti byla zpěvohra Jak si Kačka štěstí vysloužila. Vystoupení – při el. osvětlení – mělo živý ohlas mezi diváky, opakovalo se.

Stojí za zaznamenání, jak se uplácel dluh za nové jeviště.

DTJ dala vytisknout deseti korunové poukázky, které si členové a příznivci divadla zakoupili. Bylo jich prodáno 291 ks (2910 Kč).

Po získání určité finanční hotovosti z divadelní činnosti, losováním byla určena čísla poukázek, která DTJ držitelům s 5 % úrokem proplatila. Bylo i dosti těch, kteří poukázky odevzdali, aniž žádali o jejich úhradu. 25. 1. 1931 bylo hráno poslední představení v režii Josefa Širokého.

22. února 1931 režíroval divadelní hru Když já se tolik hojím s. Václav Vébr.

Pod jeho vedením to byly další hry:

19. IV. 1931: C. K. polní maršálek

11. X. 1931: Veselí tři mušketýři

6. XI. 1931: Páter Josífek

26. XII. 1931: Kabaretní večer

20. 3. 1931: Muzikanti z české vesnice

24. 4. 1932: Drama otroků

20. 6. 1932: Zemský ráj to napohled

25. 10. 1932: Rézinka od pěcholy – zpěvohra

27. 11. 1932: Tajemství klášterní samoty

26. 12. 1932: Starý varhaník

9. 4. 1933: Není v mlejně nad legraci – zpěvohra

2. 5. 1933: Zavadička vdává dceru

26. 11. 1933: Hanička zápasí o své štěstí

21. 1. 1934: Naše tchyně odzbrojuje

11. 3. 1934: Dcerušky tatíka Berušky – zpěvohra

15. 8. 1934: Zákon severních pustin

V režii s. Antonína Paška:

Růžová záře, Komu bůh dá úřad, Madlenka z kovárny (v Krašovicích a v Horní Bříze). Krajánek Holandr jde na vandr.

V době zvýšeného fašistického nebezpečí vyvíjel v místě činnost recitační mládežnický soubor za vedení s. Josefa Paška.

Vedle potíží s jevištěm – stavění, rozebírání – se sálem apod. zdolávali ochotníci řadu překážek technického rázu.

V zimě se zkoušela v nevytopeném sále, ochotníci měli směny, někdy bylo nutno započít se zkouškou až po jejich návratu z odpolední směny, zkoušelo se v neděli ráno i odpoledne. Všechny tyto překážky byly zdolávány, nic nevzalo chuť v další činnosti ochotníků mladým i staršího věku. Za ta léta jich byla veliká řada. Dlužno zaznamenat, že maskérské práce po všechna ta léta ochotně a nenáročně vykonával s. Václav Janeček.

V roce 1411 byla předvedena div. Hra Mez a Svobodův Poslední muž.

Potom byla po celou dobu války veškerá kulturní činnost přerušena.

Z obecní a školní knihovny měly být vyřazeny spisy Jiráskovy i spisy jiných pokrokových spisovatelů. Zasluhou několika lidí byla tato díla bezpečně ukryta a během války využívána.

Hned po válce začala intenzivně pracovat místní skupina ČSM – zpěv, sólová a sborová recitace. Svazáci účinkovali nejen doma, ale i na různých místech okresu se svým bohatým programem.

Plnou podporu kulturně výchovné činnosti věnovala organizace KSČ, která byla zde založena v měsíci červnu 1945.

Za vedení řed. zdejší škody Václav Pechmana a dalších obětavých pracovníků bylo navázáno na bohatou kulturní tradici našich předků pod záštitou místní osvětové besedy.

Ochotníci nacvičili a úspěšně předvedli řadu divadelních her, jejichž výběr byl postupně zkvalitňován. Divadelní soubor předváděl své umění doma i v různých místech v okolí.

V roce 1946: To byla noc

1947: Seděla pod borovičkou

1948: Jindra, kříž u potoka, Ptáčnickova dceruška

1949: Chaloupky pod horami

1950: Podskalák

1951: Tvrdohlavá žena, Svatba v Malinovce, Za našich mladých let

1952: Muzikantská Liduška

1953: Každý něco pro vlast

1954: Gazdina róba

1955: Teče voda proti vodě, Cop

1956: Lesní panna

1959: Slovo má babička

1960: Ztřeštěná neděle

1962: Ďábelské klíče

1963: Zlý jelen

1976: Ta naše písnička česká

Od roku 1946 bylo nacvičeno se žáky zdejší školy 14 divadelních her.

Osvětová beseda organizovala i bohatou zájezdovou činnost:

1953: Konopiště

1955: Poděbrady, Šumava

1956: Jižní Čechy

1957: Boubín

1959: Západočeské lázně

1960: Jižní Morava

V roce 1953 byla vyhlášena fotografická soutěž. V roce 1955 připraveny dožinky, roku 1957 masopustní karneval.

V roce 1947 hostovalo u nás Vesnické divadlo, jehož vydržovatelem bylo ministerstvo zemědělství.

Dlouholetou tradicí měly i zájezdy do KOD v Plzni pro zájemce zdejší i obcí okolních.

„Krašovický obzor“ byly místní noviny, které p několik let vydávala OB. Obzor přinášel zprávy ze současného života v obci, ale i vzpomínky na dobu minulou.

Také společenské organizace NF v místo – vedle náplně vlastní činnosti – neopomíjely kulturní a osvětovou činnost. V místě je knihovna, významná výročí a důležité události jsou připomínány v rozhlasových relacích místního rozhlasu, blahopřání jubilantům apod.

Zač nakupujeme:

Cukr krystal: 7,30 Kč

Cukr kostky: 8,00 Kč

Sůl : 1,60 Kč/kg

Rýže: 8,00 Kč, 20,00 Kč

Mouka:

Hladká: 4,20 Kč

Polohr. 4,90 Kč

Hrubá: 3,80 Kč

Hrách: 6,00 Kč, loupaný 8,00 Kč

Máslo: 40,00 Kč/kg

Uměl.tuk 26,00 Kč/kg

Olej:

Vegetol: 16,80 Kč

Vitol: 16,30 Kč

Mák: 30,00 Kč/kg

Čočka: 16,00 Kč/kg

Fazole: 10,40 Kč/kg

Brambory na uskladnění 160/1q v drobném 200 Kč

Pšenice: 300 Kč/q

Šrot: 320 Kč/q

Maso hovězí zadní: 48 Kč/kg

Svíčková: 97 Kč/kg

Vepř. bok 22 Kč/kg

Krkovice	45 Kč/kg
Plec	38 Kč/kg
Kotleta sek.	55 Kč/kg
Vepřová konzerva	16 Kč (1/2 kg)
Hovězí konzerva	16,80 Kč
Přední hovězí s kostí	19 Kč/kg
Přední hovězí bez kosti	24 Kč/kg
Roštěnec bez kosti	57 Kč/kg
Kuře	30 Kč/kg
Kachna	31 Kč/kg
Husa	32 Kč/kg
Mléko	7 Kč/l
Mléko plnotučné	3 Kč/l
Smetana	6,50 Kč/1/4 l
Chléb	2,10 Kč/kg
Rohlík	30 hal.
Salám:	
Gotaj	3,50 Kč
Vysočina	7,00 Kč
Šunkový	5,00 Kč
Sýry:	
Ocet	2,40 Kč/l
Pivo 10°	2,50 Kč
Víno	20-30 Kč
Rum	51 Kč/1/2 l
Vodka	70-90 Kč
Káva	28 Kč/ 10 dkg
Čaj balíček	3,40 Kč
Kakao	7,50 Kč

Narození:

1. Jiří Brandtlík 26. 1. 1989 Rokycany
2. Petra Altmanová 6. 2. 1989 Stod
3. Tomáš Vébr 23. 4. 1989 Rokycany
4. Lucie Koušťáková 10. 7. 1989 Planá
5. Vendula Jesslová 20. 9. 1989 Plzeň

Zemřelí:

1. Růžena Vildtová zemř. 11. 1. 1989
2. Václav Urban 25. 3. 1989
3. Vratislav Ešner 7. 7. 1989
4. Vlastimil Penc 12. 7. 1989
5. Antonín Beránek 17. 11. 1989

V Krašovicích v únoru 1990

Karel Karlovec v.r.